

ISSN 1330-3643

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

PLANOVI RADA

ZA GODINU 2021.

ZAGREB, 2020.

ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM CROATICA

Nakladnik
HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Za nakladnika
akademik Dario Vretenar, glavni tajnik

Urednik
Dobriša Skok

Naklada
300 primjeraka

Tisak
Tiskara Zelina d.d.

ISSN 1330-3643

Tiskano kao rukopis

U ovoj knjizi prikazani su planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2021. godinu i to: njezinih Razreda, znanstvenoistraživačkih jedinica, znanstvenih vijeća, muzejskih i galerijskih jedinica, kabineta, jedinica u sastavu stručnih službi, odbora i drugih tijela Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U V O D

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u 2021. će obilježiti 160 godina svoga osnutka, a sa sviješču o važnosti tog jubileja nastaviti će ispunjavati misiju koja joj je povjerena odlukom Hrvatskog sabora 1861. Kao najviša znanstvena i umjetnička institucija u Hrvatskoj, u skladu s općim okolnostima u Hrvatskoj i svijetu prisiljeni smo na promjenu ustaljenih načina djelovanja te nažalost i na odgodu provedbe mnogih planova. Uz pandemiju, u 2020. dogodio se i razorni potres u Zagrebu koji je teško oštetiо palaču Akademije i druge njene zgrade i time nas stavio pred dodatne teškoće s kakvima se Akademija nije suočila tijekom svoje povijesti. Akademija je objavila i Izjavu o obnovi Zagreba nakon potresa 22. ožujka 2020. i jedan od Akademijinih prioriteta u narednom razdoblju bit će obnova njenih oštećenih zgrada koja će biti dugotrajan i složen proces i zahtijevati golema sredstva, uz pridržavanje visokih standarda i pravila struke i uz konzultacije s nadležnim institucijama. Cilj obnove bit će ukloniti štete od potresa i zgrade vratiti u ranije stanje, uz njihovo istodobno unapređenje i osuvremenjivanje. Već je u tijeku smještanje pojedinih Akademijinih jedinica iz teže stradalih zgrada u prazne prostore koji nisu pretrpjeli veća oštećenja. Restauratorsko istraživanje i obnova Akademijinih zgrada provodit će se tako da se u najvećoj mjeri omogući rad u zgradama HAZU.

Troškovi obnove nadilaze Akademijine mogućnosti, a sredstva će se pokušati naći na natječajima nacionalnih institucija i fondova Europske unije. Hrvatska akademija također računa na pomoć drugih akademija znanosti i umjetnosti s kojima ostvaruje suradnju, kao i svojih dopisnih članova iz inozemstva.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti prva je u Hrvatskoj, 14. veljače 2020., organizirala znanstveni simpozij posvećen koronavirusu, 11 dana prije nego je u Hrvatskoj zabilježen prvi slučaj zaraze, sublimirajući sve bitno i do tada aktualno o koronavirusu. Stoga će Akademija i nadalje će znanstveno i stručno pratiti situaciju uzrokovanu pandemijom koronavirusa i pridonositi njezinu prevladavanju, a pojedini članovi Akademije svojim neposrednim angažmanom i ekspertnim znanjem nastaviti će pomagati u zbrinjavanju i liječenju zaraženih te obavještavanju javnosti relevantnim informacijama.

Pandemija i posljedice potresa odgodili su mnoge aktivnosti koje su Hrvatska akademija, njeni razredi, znanstvena vijeća, kao i znanstvenoistraživačke i muzejsko-galerijske jedinice planirale tijekom 2020. te će ih dio, nadajmo se, biti realiziran u 2021. U ovim Planovima rada navedeni su i novi projekti i aktivnosti od kojih će dio biti održan virtualno.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti osim svoje 160. godišnjice osnutka obilježit će i druge važne godišnjice, kao što su 350. godišnjica pogibije Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana, 150. godišnjica rođenja Stjepana Radića, 150. godišnjica Rakovičke bune i pogibije Eugena Kvaternika, 100. godišnjica rođenja akademika Ede Murtića, 80. godišnjica početka antifašističke borbe u Hrvatskoj, 50. godišnjica Hrvatskog proljeća, 40. godišnjica smrti akademika Miroslava Krleže, te 30. godišnjica samostalnosti Hrvatske, početka Domovinskog rata i tragedije Vukovara.

U planu je gostujuća izložba povodom petsto godina od smrti slikara Rafaela Sanzia u suradnji s talijanskim veleposlanstvom i Talijanskim institutom za kulturu.

Povodom 25. obljetnice Daytonskog sporazuma u suradnji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova i Hrvatskom akademijom za znanost i umjetnost u Bosni i Hercegovini iz Mostara održat će se znanstveni skup Hrvati u Bosni i Hercegovini – dvadeset pet godina nakon Daytonskog sporazuma.

U Akademiji će se i u 2021. održavati redovite aktivnosti: sjednice Akademijinih razreda, zasjedanja Akademijine Skupštine te sjednice Predsjedništva i Uprave Akademije, kako bi se ostvarili ciljevi predviđeni Zakonom o HAZU, Statutom Akademije i Strateškim planom rada. Bude li potrebno, sjednice će se održavati elektroničkim putem ili dopisno.

Znanstvena djelatnost Akademije i njezinih članova te umjetničko stvaralaštvo promicat će se putem kongresa, simpozija, konferencija, znanstvenih skupova, okruglih stolova, predavanja, predstavljanja knjiga, izložbi i koncerata. Na znanstvenim i stručnim skupovima obradit će se sve relevantne društvene teme, a održavat će se i vrhunske umjetničke manifestacije u slikarstvu, kiparstvu, arhitekturi, glazbi i književnosti. Kao javne tribine za dijalog Akademije s javnošću i nadalje će služiti forumi četvrtkom. Ove će se aktivnosti u slučaju potrebe održavati putem komunikacijskih platformi.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti nastaviti će svoju izdavačku djelatnost.

U 2021. nastaviti će se provedba inicijative Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za održavanje Foruma nacionalnih akademija istočne obale Jadranskog mora. Inicijativu su prihvatile akademije Slovenije, Crne Gore, Albanije te Bosne i Hercegovine (HAZU BiH iz Mostara), a cilj joj je država istočne obale Jadrana predložiti postupanje prema moru, obali, otocima i priobalju kojim bi se očuvala ta jedinstvena cjelina.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti nastaviti će programe međunarodne bilateralne suradnje s više od 30 akademija, kao i svoje aktivno članstvo u asocijacijama: ALLEA-i (All European Academies), EMAN-u (Euro–Mediterranean Academic Network), EASAC-u (European Academies Science Advisory Council), IAP-u (Inter–Academy Panel), IAMP-u (Inter–

Academy Medical Panel), DAC-u (Danube Academies Conference), SAPE-A-i (Science Advice for Policy by European Academies), kao i s Europskim strateškim forumom za istraživačke infrastrukture (European Strategy Forum on Research Infrastructures) i drugim asocijacijama.

Svojim radom u 2021. članovi i djelatnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti bit će i nadalje primjerom hrvatskom društvu kako se sustavnim radom i u nepovoljnim okolnostima organizira znanstvena i umjetnička djelatnost i time doprinosi ukupnom boljitku naše domovine.

Zagreb, 10. studenoga 2020.

Predsjednik Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti

Akademik Velimir Neidhardt

RAZREDI

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Rad Razreda za društvene znanosti provodit će se na sjednicama, a u narednoj godini predviđa se da će ih se održati devet.

Razred će nastaviti razvijati i koordinirati znanstvenoistraživački rad na područjima ekonomskih znanosti, povijesnih znanosti (povijest, arheologija), demografije, geografije, filozofije, pravnih znanosti, etnologije i sociologije.

U okviru svojih nadležnosti odobravat će se planovi i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Provodit će se izbori u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost I. Razreda. Članovi će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga, preuzimati pokroviteljstva domaćih ili međunarodnih znanstvenih skupova.

Recenzirat će se rukopisi za edicije Razreda, Akademijinih zavoda i vijeća.

U okviru Razreda za društvene znanosti djeluju Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu (u sklopu kojeg djeluju Odsjek za povijesne znanosti, Odsjek za arheologiju, Odsjek za etnologiju i Odsjek za ekonomska istraživanja); Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci; Zavod za povijesne znanosti u Zadru; Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku; Jadranski zavod u Zagrebu i Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti i njihovu primjenu "Juraj Križanić" u Zagrebu.

Također u okviru Razreda djeluju i: Vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo, Vijeće za mir i ljudska prava, Vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava, Vijeće za istraživanje odnosa Hrvatske i europskog jugoistoka u povijesnoj perspektivi.

Razred će nastaviti stručni nadzor i rad u zavodima interdisciplinarnog karaktera kao što su Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Bjelovaru, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Požegi, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, Zavod za znanstveni rad u Osijeku i Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu.

Razred će organizirati i komemoraciju u spomen na pokojnog akademika *Tomislava Raukara*.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I KEMIJSKE ZNANOSTI

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti ima 18 redovitih članova i 9 članova suradnika. Unutar samog Razreda rad će se odvijati na redovitim sjednicama. U narednoj godini predviđa se 10 sjednica prema unaprijed utvrđenom rokovniku. Sjednice će se odvijati u skladu s epidemiološkom situacijom. Razred će nastaviti u 2021. godini razvijati i koordinirati znanstvenoistraživački rad na području struka koje obuhvaćaju područje matematike, fizike i kemije te njihove interdisciplinarne veze s drugim znanstvenim područjima.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Akademik Žarko Dadić je voditelj Zavoda za povijest i filozofiju znanosti Hrvatske akademije u Zagrebu. Također, članovi Razreda djeluju u ovim odborima i vijećima: akademik Leo Klasinc član je Odbora za statut, akademik Goran Muić predsjednik je Odbora za suradnju s hrvatskim sveučilištima i znanstvenim institutima, akademik Mladen Žinić predsjednik je Odbora za međunarodnu suradnju, akademik Svetozar Musić član je Etičkog povjerenstva Hrvatske akademije, akademik Vladimir Paar član je Odbora za primijenjenu genomiku, akademik Stanko Popović predstavnik je Razreda u Upravnom odboru Zaklade Hrvatske akademijine i član Povjerenstva za definiranje i promicanje znanosti od nacionalnog značaja, akademik Marko Tadić predstavnik je Razreda u Odboru za nagrade Hrvatske akademije, akademik Nenad Trinajstić predstavnik je Razreda u Knjižničnom odboru Hrvatske akademije, akademik Ivo Šlaus član je Odbora za utvrđivanje postojanja djela koje nije u skladu s ugledom i dostojanstvom člana Hrvatske akademije, akademik Dario Vretenar, glavni tajnik Akademije, predsjednik je Odbora za obnovu zgrada Hrvatske akademije i član je Odbora za imovinu Hrvatske akademije, Odbora za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica Hrvatske akademije te Vijeća Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije u Velikoj Gorici.

Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost II. Razreda. Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća i brinuti se za tiskanje edicija.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podu-

pirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, a članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademske suradnji te na međunarodnim skupovima.

U okviru Razreda djeluju ovi Odbori:

Odbor za matematiku

Predsjednik Odbora je akademik *Goran Muić*.

Odbor za matematiku nastaviti će sa organizacijom predavanja četvrtkom popodne u knjižnici HAZU koje drže izabrani uspješni znanstvenici matematičari, koji rade u Hrvatskoj i inozemstvu. Posebno, nastojati ćemo organizirati održavanja predavanja iz 2020. godine koja su odgođena zbog pandemije izazvane bolešću COVID-19. Ukoliko epidemiološka situacija bude dopuštala, planira se organizirati u Akademiji znanstveni skup na kojem će kroz kraća predavanja biti predstavljena najnovija dostignuća i rezultati hrvatskih primijenjenih matematičara koji se bave statistikom, vjerojatnošću, parcijalnim diferencijalnim jednadžbama i asimptotičkih metoda rubnih problema, numeričkom linearnom algebrom i razvojem odgovarajućeg software-a, matematičkom biologijom i bioinformatikom itd. Taj skup bio je planiran za drugu polovicu 2020. godine, ali morao je biti odgođen. Cilj ovog znanstvenog skupa je utvrđivanje i javno isticanje doprinosa i važnosti istraživanja u primijenjenoj matematici, ali i u matematici općenito, u razvoju društva i gospodarstva s ciljem podizanja interesa za studij primijenjene matematike, ali i matematike općenito na hrvatskim sveučilištima. Za suorganizatora skupa planira se PMF u Zagrebu. Planira se kroz sjednice Odbora diskutirati razna pitanja važna za visokoškolsku nastavu matematike, znanstvene projekte, organizaciju hrvatskih matematičkih kongresa itd.

Odbor za fiziku

Predsjednik Odbora je akademik *Milko Jakšić*.

Na drugoj sjednici Razreda za matematičke fizičke i kemijske znanosti koja je održana 11. veljače 2020. osnovan je razredni Odbor za fiziku. Članovi Odbora su akademici Ksenofont Ilakovac, Milko Jakšić, Vladimir Paar, Goran Pichler, Stanko Popović, Ivo Šlaus i Dario Vretenar. Predsjednikom odbora imenovan je akademik Jakšić. Tijekom 2021. godine planiraju se provesti sljedeće aktivnosti:

- a) Organizacija predavanja u knjižnici HAZU, te drugim lokacijama:
 - predavanje prof. Željka Ivezića, University of Washington, i predloženi dopisni član HAZU,
 - organizacija drugih predavanja istaknutih fizičara, te članova razreda u Zagrebu i drugim gradovima Hrvatske.
- b) Organizacija okruglih stolova ili radionica o važnim temama vezanih uz razvoj znanstvenih istraživanja te obrazovanja iz područja fizike:
 - organizacija okruglog stola u suradnji s HFD-om o padu interesa za

studij fizike, te aktivnostima koje bi to mogle promijeniti,

– organizacija okruglog stola o ulaganju u znanstvenoistraživačku infrastrukturu u sklopu sljedećeg investicijskog ciklusa EU.

- c) Provest će se diskusija o mogućnosti proširenja Odbora za fiziku, npr. sa članovima suradnicima, a sa ciljem jačanja vidljivosti Odbora za fiziku.
- d) Članovi odbora će nastaviti s izdavanjem tekstova o znanstvenim saznanjima u različitim granama fizike što uključuje i popularne tekstovi za MF list.
- e) Odbor će sudjelovati u radu istaknutih međunarodnih skupova koje organiziraju Hrvatski fizičari u Hrvatskoj.
- f) Odbor će po potrebi izdavati mišljenja o aktualnim temama iz područja fizike, a koje bi mogle biti od interesa za širu javnost.

Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku

Predsjednik Odbora je akademik *Vladimir Paar*.

Prije 60 godina empirijski je otkriven genetski kod koji pridružuje svakom od 20 aminokiselina i start/stop signalima određene trinukleotide (uključujući do šesterostruke degeneracije). Taj je kod prikazan kao standardni genetski kod (SGC) u obliku matrice 4×16 , temeljene na UCAG alfabetskom ključu, što je uključeno i u sve udžbenike molekularne biologije. U okviru rada Odbora sada po prvi put otkrivamo da genetski kod ustvari predstavlja realizaciju trostruke fizikalno-kemijske simetrije koja se izražava našom fizikalno-kemijskom matricom koju smo nazvali "Ideal symmetry genetic code table" (ISyGC). U nastavku istraživanja članova Odbora tijekom 2021. planiramo osim dobivanja ISyGC-a na temelju šesterostruke degeneracije serina i arginina, također i direktno izvesti ISyGC korištenjem fizikalno-kemijskih simetrija trinukleotida s početnom pozicijom start kodona. Nastavit će se rad na istraživanju alfa-satelitskih HOR-ova neuroblastoma breakpoint family gene 3mer HOR u kromozomu 1 čovjeka, neandertalca i njihovo odsustvo u kromozomu 1 čimpanze, što bi mogao biti ključ razvoja jedinstvenih kognitivnih sposobnosti čovjeka i razlog evolucijske prednosti čovjeka u odnosu na neandertalca i denisovca. Koristeći vlastiti softver GRM (global repeat map algorithm) velike robustnosti nakon našeg otkrića 33-mer HORa u kromozomu 21 (kromozom 21 inače je odgovoran za Dawn sindrom) nastavit ćemo raditi na otkriću mogućih drugih dosad nepoznatih velikih HOR-ova u humanom genomu. Inače je naš softver GRM prikazan i u revijalnom znanstvenom članku američkih znanstvenika: Lower SS, McGurk MP, Clark AG, Barbash DA (*Department of Molecular Biology and Genetics, Cornell University, New York*), *Current Opinion in Genetics & Development* 49, 70-78 (2018). Nastavit ćemo istraživanja u vezi našeg znanstvenog rada "Novel look at DNA and life – Symmetry as evolutionary forcing", *Journal of Theoretical Biology*, 483, (2019) 109985. Razmotrit će se i moguća primjena te metode na istraživanje strukture genoma virusa Kovid-19.

Odbor za kemiju

Predsjednik Odbora je akademik *Mladen Žinić*.

Rad Odbora u 2021. god. odvijat će se kao i u proteklom periodu na redovitim sjednicama Odbora koje se održavaju u pravilu svaka 2 mjeseca. Međutim, obzirom na okolnosti, raspored i učestalost sjednica 2021. može ovisiti o intenzitetu i mjerama za suzbijanje Covid 19 bolesti na našim prostorima. Na sjednicama Odbora održavaju se ad hoc rasprave o aktualnim pitanjima vezanim za daljnji razvoj kemijske znanosti, sveučilišnog obrazovanja u kemiji te kemijske i srodnih industrija u Hrvatskoj. Odbor treba nastaviti rad na razvoju web stranice i to posebno na koncipiranju sveobuhvatne profesionalne baze kemičara, kemijskih inženjera i tehnologa s naglaskom na njihova područja ekspertnosti i kompetencija. Jedna od najvažnijih aktivnosti Odbora koja će se nastaviti i u 2021. g., u mjeri u kojoj to dopuste zdravstvene okolnosti, je organizacija znanstvenih predavanja u HAZU, u kojima o svom istraživačkom radu govore odabrani renomirani hrvatski znanstvenici ili uspješni znanstvenici kemičari mlađe generacije, koji rade na prestižnim znanstvenim institucijama u inozemstvu. U 2021. god. pokušat će se realizirati aktivnosti koje nisu ostvarene u 2020.-toj radi ograničenja uzrokovanih borbom protiv Covid 19 bolesti. Planira se organizirati okrugli stol o mogućnostima zapošljavanja mladih diplomiranih inženjera kemije u Hrvatskoj pod naslovom "Budućnost mladih kemičara i kemijskih inženjera u Hrvatskoj. Ima li tu mjesta za mene" i nakon toga objavljivanje knjige s diskusijama i zaključcima. Odbor planira organizirati i raspravu o položaju kemijske znanosti u modernim multidisciplinarnim istraživanjima i potaknuti osnivanje znanstveno-istraživačkih klastera u znanostima o životu (life sciences), znanosti o materijalima te bio- i nano-tehnologiji. Odbor će nastaviti pratiti i poticati aktivnosti za osnivanju Komore kemijskih inženjera i tehnologa RH. Kao i do sada, Odbor će nastaviti suradnju s kemijskim strukovnim društvima, Hrvatskim kemijskim društvom (HKD) i Hrvatskim društvom kemijskih inženjera i tehnologa (HDKI) te kemijskim fakultetima hrvatskih sveučilišta.

Planirana **izdavačka djelatnost** Razreda u 2021. godini:

- 1) RAD HAZU, Matematičke znanosti

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Djelatnost Razreda za prirodne znanosti u 2021. bit će i dalje usmjerena na razvijanje, koordiniranje i praćenje znanstvenoistraživačkog rada u području geoznanosti i bioznanosti te aktivnosti akademijinih znanstvenih zavoda, znanstvenih vijeća, odbora, povjerenstava i centara. U djelokrugu Razreda su: Antropološki centar HAZU, Zavod za ornitologiju, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Arboretum Trsteno, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Križevcima, Znanstveno vijeće za antropološka istraživanja, Znanstveno vijeće za zaštitu prirode, Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo, Vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana, Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja, Odbor za geokemiju, Odbor za istraživanje kvartara (INQUA), Odbor za primijenjenu genomiku, Povjerenstvo za geodeziju i geofiziku te Odbor za krš.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora.

Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost III. razreda.

Razred će sudjelovati u organizaciji znanstvenih simpozija, okruglih stolova, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, koliko to u 2021. godini epidemiološka situacija u Hrvatskoj i svijetu bude dopuštala.

Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije te njenih zavoda i vijeća.

Tijekom 2021. članovi Razreda samostalno će ili u timskom radu provoditi istraživanja u okviru prihvaćenih projekata i zadataka.

Odbor za primijenjenu genomiku

Predsjednik Odbora je akademik *Stjepan Gamulin*.

1. Rad Odbora prilagodit će se epidemiološkoj situaciji glede Covid-19 pandemije, te će se po potrebi organizirati virtualni sastanci Odbora.

2. U okvirima epidemiološke situacije glede Covid-19 pandemije nastaviti će kao i prethodnih godina organiziranje sastanaka o položaju i problemima primijenjene genomike u nas, predvidivo u virtualnom obliku. Sažetci sastanaka i ispisi predavanja objavit će se na webu HAZU u pretincu Odbora na mrežnoj stranici HAZU.

2. Polazeći od postojećeg pretinca Odbora mrežnoj stranici HAZU pokušat će se uspostaviti internetske genomičke mreže Hrvatske
3. Dovršit će se izrada strategije razvoja primijenjene genomike u nas.
4. Odbor će i dalje aktivno sudjelovati u postupku priključenja Republike Hrvatske Elixir konzorciju i u organizaciji Elixir čvora Hrvatska.

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Razred za medicinske znanosti HAZU organizira, suorganizira i održi godišnje oko pedesetak događanja – znanstvenih kongresa, simpozija, okruglih stolova, promocija knjiga, otvorenja izložbi. To je u skladu s osnovnom zadaćom Razreda za medicinske znanosti, a to su istraživanja i koordinacija znanstvenog i stručnog rada na području humane, veterinarske i dentalne medicine te farmacije.

Članovi Razreda nastavit će u 2021. godini istraživanja na znanstvenim temama iz područja njihovih znanstvenih disciplina uz organizaciju predavanja i znanstvenih i stručnih sastanaka, simpozija s međunarodnim sudjelovanjem i kongresa s međunarodnim sudjelovanjem, koliko to bude dopuštala epidemiološka situacija u Hrvatskoj i svijetu. Nastavit će objavljivati radove u istaknutim domaćim i svjetskim časopisima.

S obzirom na trenutačnu pandemiju, Razred će u skladu s mogućnostima u 2021. godini nastaviti organizirati predavanja svojih članova kao i istaknutih znanstvenika te organizirati znanstvene simpozije pojedinih odbora Razreda: Odbora za alergologiju i kliničku imunologiju, Odbora za animalnu i komparativnu patologiju, Odbora za ateroskleroza, Odbora za genomiku i proteomiku u onkologiji, Odbora za kardiovaskularne bolesti, Odbora za medicinsku leksikografiju, Odbora za medicinu rada, sporta i zdravstvenu ekologiju, Odbora za orofacijalne bolesti, Odbora za tumore i Odbora za neuroznanost i bolesti mozga.

Razred namjerava **objaviti** sljedeće edicije u 2021. godini:

1. Dva dvobroja Rad-a HAZU, Medicinske znanosti br. 54-55 i 56-57;
2. Monografija povodom 60. internacionalnog neuropsihijatrijskog kongresa *60th Mind & Brain INPC – Pula*
3. Zbornik radova 17. prosinačkog simpozija
4. Suizdavaštvo knjige o psihoneuroendokrinoimunologiji u izdanju nakladničke kuće Orlando Medicus

Razred za medicinske znanosti utemeljitelj je Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU i plan rada HMMF HAZU za 2021. je sastavni dio Plana rada Razreda za medicinske znanosti.

Plan rada Odsjeka za povijest medicine i farmacije prikazan je u okviru Zavo-
da za povijest i filozofiju medicinskih znanosti Hrvatske akademije.

Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiju

U 2021. godini područje djelovanja Odbora bit će usmjereno na primjenu ge-
nomike i proteomike u onkologiji te na druga srodna i povezana područja.

Članovi odbora će nastaviti s organizacijom znanstvenih i stručnih skupova i
predavanja iz područja rada Odbora.

Odbor planira u ožujku 2021. godine organizirati sedmi godišnji simpozij
"Apoptoza i novotvorine". Ovisno o razvoju epidemije virusa SARS-CoV-2 sim-
pozij će se održati u virtualnom obliku, odnosno ako epidemiološka situacija do-
pusti, uživo u dvorani knjižnice HAZU. Simpozij će biti organiziran kao mjesto
za interdisciplinarnu suradnju i razmjenu ideja, znanja i najnovijih spoznaja među
stručnjacima koji se bave istraživanjima različitih aspekata apoptoze i novotvori-
na. Kao pozvani predavači s duljim predavanjima bit će pozvani vrhunski hrvat-
ski znanstvenici koji se bave različitim istraživanjima iz područja Simpozija,
prof. dr. sc. Sonja Levanat sa Instituta Ruđer Bošković, prof. dr. sc. Florijana Bu-
lić-Jakuš, redovita profesorica u trajnom zvanju Medicinskog fakulteta Sveučili-
šta u Zagrebu i dr. sc. Zrinka Kovarik, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju sa
Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada. Uz pozvana duža predava-
nja, kao dio programa Simpozija bit će održana kraća izlaganja od strane struč-
njaka iz različitih institucija koji istražuju apoptozu i novotvorine te srodne teme.

Odbor će u 2021. sudjelovati u organizaciji Onkoloških kolokvija u Hrvatskoj
akademiji znanosti i umjetnosti. Teme Onkoloških kolokvija bit će aktualne teme
iz područja rada Odbora, ali i druge posebno relevantne i zanimljive teme iz naj-
šireg područja onkologije. Predavači na Onkološkim kolokvijima bit će prepoz-
nati stručnjaci koji se s različitih aspekata bave područjem koje će biti odabrano
kao tema Kolokvija. Na taj način će se postići cilj Onkoloških kolokvija koji je
interdisciplinarna razmjena znanja među stručnjacima i prijenos najnovijih znanja
i spoznaja.

Članovi Odbora će u 2021. godini sudjelovati u radu povjerenstava i drugih
savjetodavnih tijela te u izradi smjernica i strateških dokumenata s ciljem da se
teme primjene genomike i proteomike u onkologiji te druge srodne teme integri-
raju u zdravstveni, obrazovni i znanstveni sustav Republike Hrvatske. Članovi
Odbora će u 2021. godini sudjelovati u edukaciji iz područja rada Odbora kao
nastavnici na različitim sveučilišnim studijima biomedicinskog, prirodoslovnog i
biotehnološkog usmjerenja. Članovi Odbora će se posvetiti popularizaciji primje-
ne genomike i proteomike u onkologiji i drugih srodnih tema među širom javnos-
ti te uključivanju tema iz područja rada Odbora u programe cjeloživotnog obrazo-
vanja liječnika i drugih zdravstvenih djelatnika. Članovi Odbora će u 2021. godi-
ni nastaviti sa znanstvenim istraživanjima i projektima te s objavljivanjem znan-
stvenih radova, sveučilišnih udžbenika i drugih tekstova iz područja rada Odbora.

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Razred za filološke znanosti ima u ovom trenutku 13 redovitih članova i 12 članova suradnika. Rad Razreda odvija se na sjednicama, a u narednoj godini predviđeno je 10 sjednica koje će se održati u skladu s epidemiološkom situacijom. Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstava i odbora. Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji su u nadležnosti Razreda. Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća i brinuti se za tiskanje edicija. Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te provoditi njihove odluke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podupirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, a članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademijskoj suradnji te na međunarodnim skupovima. Zadaća Razreda također je poticati i usklađivati znanstveni istraživački rad kako pojedinih članova tako i radnih jedinica. U okviru Razreda djeluje Zavod za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije, a voditelj Zavoda je akademik Goran Filipi. Akademik Stjepan Damjanović voditelj je Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije u Varaždinu, a akademik Josip Bratulić voditelj je Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije u Đakovu. Rad Razreda odvija se i u razrednim odborima kao i na projektima koje vode i u kojima sudjeluju članovi Razreda.

Odbor za dijalektologiju

Predsjedništvo Odbora za dijalektologiju: predsjednica Odbora: prof. dr. sc. *Mira Menac-Mihalić*, članica suradnica, potpredsjednik Odbora: dr. sc. Mijo Lončarić. Tajnica Odbora: dr. sc. Martina Bašić

Članovi Predsjedništva: dr. Vesna Zečević, dr. Jela Maresić, dr. Anita Celinić

Članovi Odbora: dr. sc. Martina Bašić, dr. sc. Anica Bilić, prof. dr. sc. Živko Bjelanović, prof. dr. sc. Đuro Blažeka, prof. dr. sc. Dunja Brozović Rončević, dr. sc. Anita Celinić, akademik Goran Filipi, dr. sc. Vesna Jakić-Cestarić, dr. sc. Željko Jozić, dr. sc. Ivan Kalinski, prof. dr. sc. Mate Kapović, prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić, dr. sc. Ivana Kurtović Budja, dr. sc. Martina Kuzmić, prof. dr. sc. Josip Lisac, dr. sc. Mijo Lončarić, prof. dr. sc. Iva Lukežić, dr. sc. David Mandić, dr. sc.

Jela Maresić, prof. dr. sc. Mira Menac-Mihalić, dr. sc. Irena Miloš, prof. dr. sc. Bernardina Petrović, prof. dr. sc. Lina Pliško, izv. prof. dr. sc. Marijana Tomelić Ćurlin, dr. sc. Domagoj Vidović, dr. sc. Ines Virč, prof. dr. sc. Silvana Vranić, prof. dr. sc. Stjepan Vukušić, prof. dr. sc. Sanja Vulić, dr. sc. Vesna Zečević, izv. prof. dr. sc. Sanja Zubčić.

Nastavit će se istraživanja hrvatskih govora u zemlji i u dijaspori. Prikupljat će se i obrađivati hrvatska dijalekatna građa na svim jezičnim razinama. Nastavit će se pripremati i objavljivati rječnici kajkavskih, štokavskih i čakavskih mjesnih govora te znanstveni radovi s dijalektološkom tematikom. Nastavit će se izrada monografija o hrvatskim narječjima.

Članovi Odbora sudjelovat će na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu. Krajem 2021. godine predviđa se održavanje 14. znanstvenog skupa o hrvatskim dijalektima.

Unutar projekta Lingvistička geografija Hrvatske u europskome okružju voditelja akademika Gorana Filipija pri Hrvatskoj zakladi za znanost nastavit će se rad na međunarodnim projektima Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i Europski lingvistički atlas (ALE), izrađivat će se karte, davat će se podatci iz hrvatskih punktova (kao i njihova interpretacija), radit će se na novim tomovima.

Hrvatski dijalektološki zbornik nastavit će izlaziti jedanput godišnje, u 2021. izdat će se 25. svezak.

Odbor za etimologiju

Odbor za etimologiju vodi akademik *Ranko Matasović*.

Tijekom 2021. godine članovi Odbora za etimologiju nastavit će s etimološkim istraživanjima hrvatskoga jezika (Ranko Matasović, Dubravka Ivšić, Tijmen Pronk, Alemko Gluhak), dalmatoromanskoga (Nikola Vuletić), istrorumunjskoga i drugih romanskih idioma (August Kovačec i Goran Filipi). Bit će objavljen drugi svezak "Hrvatskoga etimološkog rječnika" (Matasović, Ivšić i Pronk), a započeti će se i s organizacijom redovite konferencije "Skokovi etimološko-onomastički susreti" koja bi se trebala održati u 2022., najvjerojatnije u Boki kotorskoj.

Odbor za hrvatski latinitet

Odbor za hrvatski latinitet vodi akademik *Darko Novaković*.

Članovi Odbora nastavit će dosadnja istraživanja, ponajprije Marulićeva kruga i dubrovačkih latinista, i to kritičkim izdanjima pojedinih tekstova, interpretacijama, kodikološkim opisima. Na opseg i dinamiku poslova uvelike će utjecati zdravstvena situacija: već je sada očito da će se teško moći obavljati poslovi koji iziskuju veća putovanja i boravak *in situ*. Na to upozoravaju iskustva iz 2020., kad su se, primjerice, morala odgoditi Colloquia Maruliana XXX ili otkazati skup o jubilarnoj petstotoj obljetnici smrti Ilije Crijevića.

Odbor za leksikografiju

Odbor za leksikografiju vodi dr. sc. *Amir Kapetanović*, član suradnik.

Nakon obnove rada Odbora za leksikografiju i donesenih zaključaka na prvoj sjednici (25. studenoga 2019.) novoga saziva Odbora nije bilo moguće, zbog loše epidemiološke situacije u zemlji, sazvati novu sjednicu Odbora na kojoj bi se poduzele predložene konkretne aktivnosti. Stoga će se članstvo Odbora ponovno sastati tijekom 2021. godine, čim epidemiološka situacija u Hrvatskoj bude bolja. Predložene pripreme aktivnosti na privlačenju uglednih leksikografskih inozemnih konferencija koje bi Odbor organizirao u Hrvatskoj nisu bile izgledne i realne tijekom 2020., pa će se tijekom 2021. razmotriti ponovno mogućnosti pokretanja tih aktivnosti ili će se pokušati organizirati nova leksikografska međunarodna konferencija na tradicijskom tragu dosadašnjih leksikografskih konferencija u sklopu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. S obzirom na to da je jedan od zaključaka članova Odbora na prethodnoj sjednici bio da treba podupirati tekuće dugoročne leksikografske projekte u Hrvatskoj, članovi Odbora koji sudjeluju u izradi rječnika nastavit će djelovati i unapređivati leksikografski rad na takvim projektima i po potrebi i mogućnostima tijekom 2021. izvještavati članove Odbora o dosezima i izazovima u leksikografskom radu.

Odbor za onomastiku

Odbor za onomastiku vodi prof. dr. sc. *Anđela Frančić*, članica suradnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Članovi Odbora nastavit će znanstvenoistraživački rad na započetim temama i projektima, sudjelovat će referatima na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu te objavljevati radove iz onomastike u domaćim i inozemnim publikacijama. Dio članova bit će uključen u izradu bibliografije svih dosad tiskanih brojeva časopisa *Folia onomastica Croatica* i u pripremu za tisak 30. broja toga časopisa, koji će se objaviti u 2021. godini.

Odbor za orijentalistiku

Odbor za orijentalistiku vodi akademik *Mislav Ježić*.

Radovi Šeste Dubrovačke međunarodne konferencije o sanskrtskim epovima i purānama skupljeni su i recenzirani te se priređuju za tisak. Početkom 2021. očekuje se objavljivanje sveska. Skupljaju se i recenziraju i radovi Sedme konferencije. Urednici su Ivan Andrianić i Sven Sellmer, a glavni je urednik Mislav Ježić. Nastavlja se rad na istraživanju povijesti teksta klasičnih upanišadi. Nastavlja se sudjelovanje u međunarodnome projektu novoga prijevoda □ksamhite na njemački (izdavač: Suhrkamp / Insel Verlag / Verlag der Weltreligionen). Radi se i na prikupljanju i recenziranju radova Sedme svjetske vedološke konferencije (The 7th International Vedic Workshop), koja se je, nakon prethodnih na Harvardu, u Kyotu, Leidenu, Austinu, Bukureštu i u Indiji, u Calicutu, održala u Hrvatskoj, u Dubrovniku, u kolovozu 2019. godine. Iduća će biti na Sorbonnei u Parizu.

Izdavačka djelatnost:

Razred u 2021. godini planira objaviti:

1. Časopis Filologija, br. 76 i 77
2. Časopis Hrvatski dijalektološki zbornik, br. 25
3. Časopis Folia onomastica Croatica, br. 30
4. Spomenicu posvećena akademkinji Antici Menac

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Razred za književnost planira u idućoj godini nastaviti sa svojim uobičajenim aktivnostima, među kojima se osobito ističu s jedne strane znanstveni skupovi, a s druge strane publikacije vezane uz djelatnost Razreda. Od znanstvenih skupova ističemo simpozije Dani Hvarskog kazališta u Hvaru, Dani Miroslava Krleže u Osijeku i Dani Ranka Marinkovića u Komiži.

Među publikacijama će – uz Spomenice preminulim akademikima – biti osobito važni, časopis Forum, Rad HAZU, Građa za povijest književnosti hrvatske, te zbornici s prije pobrojanih znanstvenih skupova.

Razred će organizirati i komemoracije preminulim akademikima *Dubravku Jelčiću* i *Tonku Maroeviću*.

Razred će se također brinuti za funkcioniranje Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Vijeća za film, kazalište, radio i televiziju, kao i za rad drugih Akademijinih jedinica kojih je djelatnost povezana s književnošću.

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

U 2021. godini planirane su sljedeće aktivnosti Razreda za likovne umjetnosti, koje neposredno provode ili u provedbi aktivno sudjeluju članovi Razreda:

- sjednice Razreda koje se održavaju jednom mjesečno s prekidom tijekom dva ljetna mjeseca,
- praćenje i usmjeravanje rada muzejsko-galerijskih jedinica u nadležnosti Razreda,

- vođenje dva znanstvena vijeća u nadležnosti Razreda i sudjelovanje u drugim znanstvenim vijećima,
- sudjelovanje u radu Akademijinih odbora,
- vođenje i sudjelovanje u raznim aktivnostima za obnovu Arboretuma Trsteno,
- aktivno sudjelovanje u aktivnostima obnove Akademijinih zgrada nakon potresa 22. ožujka 2020.
- vođenje i sudjelovanje u aktivnostima povodom obilježavanja 100 godina od osnutka Akademijinog Razreda za umjetnost,
- sudjelovanje u radu državnih i drugih tijela kao predstavnici Akademije,
- sudjelovanje u radnim skupinama za pripremu projekata za financiranje iz sredstava Europske unije,
- recenziranje znanstvenih radova za potrebe znanstvenih zavoda Akademije,
- uređivanje publikacija od interesa i u nadležnosti Razreda,
- povremeno organiziranje predavanja, sudjelovanje na predstavljajima knjiga i otvaranjima izložbi,
- razvijanje suradnje Razreda s institucijama izvan Akademije,
- osobni znanstveni i/ili umjetnički rad članova Razreda,
- razne druge aktivnosti koje se neplanirano pojavljuju tijekom godine, a od interesa su za Razred i/ili Akademiju.

U 2021. godini najintenzivnije će biti sljedeće aktivnosti:

- aktivno sudjelovanje u pripremnim i organizacijskim aktivnostima za obnovu Akademijinih zgrada od posljedica potresa,
- unaprjeđenje i funkcionalno-organizacijski preustroj muzejsko-galerijskih jedinica u skladu s prijedlozima Kolegija voditelja muzejsko-galerijskih jedinica i Razreda te zaključkom Predsjedništva od 30. rujna 2020.
- aktivno sudjelovanje u praćenju provedbe projekata za Arboretum u Trstenu financiranih iz europskih strukturnih fondova.

Sjednice Razreda. – Održavaju se jednom mjesečno. Na dnevnom redu su pitanja i zadatci iz nadležnosti Razreda. Redovito su to teme koje proizlaze iz dopisa Uprave (davanje mišljenja o pojedinim pitanjima), dopisa Predsjedništva Akademije (provedba zaključaka), aktivnosti muzejsko-galerijskih jedinica, recenzije znanstvenih radova za potrebe akademijinih znanstvenih zavoda, sudjelovanje na predstavljajima knjiga, znanstveno-stručnim skupovima, otvaranjima izložbi te razne druge aktivnosti koje se pojavljuju tijekom godine.

Muzejsko-galerijske jedinice. – Razred prati i usmjerava rad Strossmayerove galerije starih majstora (voditelj akademik Vladimir Marković), Gliptoteke (voditelj akademik Đuro Seder), Kabineta grafike (voditelj akademik Igor Fisković) i Hrvatskog muzeja arhitekture (voditelj akademik Andrija Mutnjaković), Zbirke i muzeja Baltazara Bogišića u Cavtatu, Zbirke Maksimilijana Vanke u Korčuli te

Kabineta arhitekture i urbanizma s Arhivom za likovne umjetnosti u Zagrebu (voditelj akademik Velimir Neidhardt) koji je razvrstan u znanstveno-istraživačke jedinice Akademije. Razred raspravlja i donosi zaključke o planovima rada i izvješćima o radu, o posudbama umjetnina koje se čuvaju u pojedinim muzejsko-galerijskim jedinicama, o napredovanju i drugim pitanjima vezanim za zaposlenike te o raznim aktivnostima koje provode muzejsko-galerijske jedinice. Pojedini članovi Razreda sudjeluju u pripremnim aktivnostima za unaprjeđenje i obnovu zgrada i prostora muzejsko-galerijskih jedinica. U 2021. godini posebice će biti važno razmatranje i predlaganje unaprjeđenja muzejsko-galerijskih jedinica i njihov funkcionalno-organizacijski preustroj s ciljem međusobnog povezivanja i koordiniranog djelovanja pod radnim nazivom *Muzeji, galerije i zbirke HAZU*.

Znanstvena vijeća. – U nadležnosti Razreda su dva znanstvena vijeća – Znanstveno vijeće za turizam i prostor (voditelj akademik Nikola Bašić) i Znanstveno vijeće za arhitekturu, urbanizam i uređenje prostora (voditelj akademik Branko Kincl). Vijeća su obnovljena s novim članovima 2019. godine, ali zbog potresa i pandemije Covida-19 planirane aktivnosti su izostale. Stoga se u 2021. godini očekuje provedba započetih planiranih aktivnosti, ako epidemiološke prilike to budu omogućavale.

Akademijini odbori. – Nastavlja se intenzivan i kontinuirani rad članova Razreda u Odboru za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno. Razred preko svog predstavnika (akademik Mladen Obad Šćitaroci) sudjeluje u radu Odbora za imovinu HAZU i Odbora za koordinaciju rada zavoda i muzejsko-galerijskih jedinica. Članovi Razreda sudjeluju i u radu drugih odbora kao što su Odbor Akademijine knjižnice (akademik Radoslav Tomić), Odbora za međunarodnu suradnju (akademik R. Tomić), Odbor za dodjelu nagrada HAZU (akademik Igor Fisković), Odbor za suradnju s hrvatskim sveučilištima i znanstvenim institucijama (prof.dr.sc. Zvonko Maković, član suradnik), Odbor za statut (akademik B. Kincl), Odbor za utvrđivanje postojanja djela koje nije u skladu s ugledom i dostojanstvom člana Hrvatske akademije (akademik B. Kincl).

Radna skupina za obnovu Arboretuma Trsteno. – Članovi Razreda – akademici V. Marković, M. Obad Šćitaroci i R. Tomić – vode ili aktivno sudjeluju u praćenju i usmjeravanju izrade projektne dokumentacije i provedbe projekta "Povijesni vrtovi dubrovačkog područja", financiranog iz strukturnih fondova Europske unije. Aktivno sudjelovanje podrazumijeva održavanje mjesečnih sastanaka, te tjednih konzultacija putem e-pošte ili telefona. Radna skupina sudjeluje u pripremi prijave Ministarstvu kulture za financiranje obnove, kao i kasnijeg praćenja obnove graditeljskoga naslijeđa i pokretnina/umjetnina u sklopu Arboretuma.

Obilježavanje sto godina od osnutka Razreda za umjetnost. – Nakon izložbe povodom sto godina od osnutka Razreda za umjetnost, koju su 2019. organizirali Razred za likovne umjetnosti, Razred za književnost i Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju u 2021. godini planira se priprema rukopisa za knjigu kojom će se obilježiti ta obljetnicu.

Publikacije. – Nastavit će se uređivanje časopisa "Art Bulletin", o kojemu Razred skrbi više od 60 godina (urednik akademik Andrija Mutnjaković), kao i

rad na objavama zaostalih Spomenica preminulim akademikima članovima Razreda (urednik akademik A. Mutnjaković) i na pripremi rukopisa za knjigu o sto godina Razreda za umjetnost.

Osobni znanstveni i/ili umjetnički rad članova Razreda. – Članovi Razreda nastavljaju osobni umjetnički, znanstvenoistraživački i stručni rad, a rezultati će biti vidljivi na izložbama, u knjigama/studijama i znanstvenim člancima, kao izvedbe arhitektonskih, urbanističkih i pejzažnih projekata i dr.

RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Članovi Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju u 2021. godini nastaviti će svoje aktivnosti na području glazbenog stvaralaštva, pedagoškog rada, znanstvenih istraživanja, organizacije znanstvenog rada i izdavačke djelatnosti.

Razred će pratiti rad u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Prihvaćat će izvješća Odsjeka o izvršenim i planiranim znanstvenim istraživanjima te provoditi izborne postupke u stručna i znanstvena zvanja njegovih djelatnika. Akademkinja Koraljka Kos i u 2021. godini vršit će dužnost voditeljice Odsjeka, a prof. dr. sc. Vjera Katalinić, članica suradnica Razreda, upraviteljica je Odsjeka i Zavoda.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Podupirat će rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, sudjelovati u pokroviteljstvu nad znanstvenim skupovima, prezentacijama izdavačkih projekata i organizaciji javnih predavanja. Članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademske suradnji, na međunarodnim skupovima, recenzirat će rukopise i brinuti se za tiskanje Razrednih edicija. U 2021. godini Razred planira izdati partituru *Missa Maruliana* akademika F. Paraća u ediciji "Djela suvremenih hrvatskih skladatelja" te novi svezak časopisa *Rad HAZU*, knjiga VIII.

Razred će, koliko epidemiološka situacija 2021. godine bude dopuštala, nastaviti s organizacijom koncerata na Guarnerijevoj violini *King* u atriju Akademije kao i ostalih koncerata te s javnim predstavljanjem i promocijama djela čiji su autori članovi VIII. razreda. Također će se nastaviti s promocijama notnih izdanja, odmah po njihovom objavljivanju.

Razred će sudjelovati u predlaganju svih glazbenih programa vezanih uz važna događanja Akademije (Dan Akademije, svečana proglašenja, Dan otvorenih vrata) te će u atriju Akademije pripremiti tradicionalni Božićni koncert.

RAZRED ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Znanstvena aktivnost odvijat će se prvenstveno u poljima i granama tehničkih i biotehničkih znanosti u kojima djeluju članovi Razreda. Znanstvena istraživanja obuhvatit će područja bio - i prehrambene tehnologije, brodogradnje; kemijskog inženjerstva; materijala, obrade materijala i proizvodnog strojarstva; planiranja razvitka naftnog rudarstva, energetike i zaštite okoliša; primijenjene i eksperimentalne mehanike; prometa i razvitka prometnica; računarstva, informacijske i komunikacijske tehnologije i znanosti o mrežama. Isto tako, istraživat će se opća pitanja znanosti i obrazovanja vezana uz tehnološki razvoj, inovacije i razvoj gospodarstva, posebice novih industrija i nadolazećih tehnologija.

Aktivnost će se organizirati i poticati u pet znanstvenih vijeća: Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu Hrvatske, Znanstveno vijeće za naftno-plinsko gospodarstvo i energetiku, Znanstveno vijeće za pomorstvo, Znanstveno vijeće za promet i Znanstveno vijeće za tehnološki razvoj te u tri zavoda: Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju u Dubrovniku, Zavod za promet u Zagrebu i Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku. Uz to, Razred će po potrebi sudjelovati u aktivnostima Akademije vezanima uz ministarstva te znanstvene, društvene i kulturne institucije.

Organizacijski, djelatnost će se odvijati na sjednicama, a Razred će u 2021. godini održati do 10 redovitih sjednica prema unaprijed utvrđenom rokovniku, kao i izvanredne sjednice ako se za to ukaže potreba. U rad Razreda uključivat će se i članovi suradnici koji će se radi bolje povezanosti s redovitim članovima pozivati na sjednice Razreda, jednom godišnje, a prema potrebi i češće. Razred će posebno razmatrati aktualne teme iz područja tehničkih znanosti važne za Republiku Hrvatsku. Pratit će se rad znanstvenih vijeća i zavoda, evaluirati njihove planove rada i izvješća o radu, a o važnim pitanjima razvoja znanosti i društva općenito Razred će donositi stavove i izvještavati upravnim tijelima Akademije. Rad u tijelima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, posebice Predsjedništvu i odborima i radnim skupinama Akademije u kojima Razred ima predstavnike, pratit će se na sjednicama Razreda i po potrebi o tome donositi preporuke i zaključci. Razred će poticati zajedničke aktivnosti s drugim razredima, s ciljem razmjene mišljenja o temama koje zahtijevaju interdisciplinarni pristup.

Razred će u povodu prve obljetnice smrti akademika *Božidara Liščića* prirediti komemorativni sastanak i publikaciju "Božidar Liščić (1929. – 2020.) – Spomenica preminulim academicima". Razred namjerava objaviti Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Tehničke znanosti br. 22 te u elektroničkom obliku Bilten Razreda za tehničke znanosti s prilogima proizašlima iz rada znanstvenih vijeća i Razreda.

Razred će samostalno, ali i zajedno sa znanstvenim vijećima organizirati predavanja istaknutih znanstvenika s područja tehničkih znanosti, okrugle stolove i skupove o aktualnim temama vezanima uz razvoj znanosti, gospodarstva i dr., na način primjeren epidemiološkoj situaciji.

Razred će i nadalje razvijati i njegovati odnose s odgovarajućim domaćim i inozemnim znanstvenim institucijama, s Akademijom tehničkih znanosti Hrvatske, Hrvatskim inženjerskim savezom i dr. I nadalje će članovi Razreda sudjelovati u pisanju članaka i recenziranju za Hrvatsku tehničku enciklopediju te u radu njezinog Uređivačkog odbora.

U pravilu će se sva komunikacija s članovima Razreda obavljati putem elektroničke pošte.

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ANTROPOLOŠKI CENTAR

Akademik *Pavao Rudan* voditelj je Antropološkoga centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a upravitelj dr. sc. *Mario Šlaus*.

Prof. dr. sc. *Mario Šlaus*, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, ima za cilj produbiti znanstvenu suradnju s međunarodnim centrima znanstvene izvrsnosti s kojima je Antropološki centar nedavno potpisao službene memorandume o suradnji: Sveučilište u Edinburgu, UK i Max Planck Institut u Jeni, Njemačka. Cilj istraživanja biti će identifikacija prisutnosti zaraznih bolesti u arheološkim populacijama u Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na to kako epidemijske bolesti utječu na demografske i ekonomske parametre u proučavanim zajednicama. Nastavit će izvršavati preuzete obaveze u okviru dobivenih projekata od Slovenskog Centra za preventivnu arheologiju i prijaviti novi istraživački projekt. Kao i do sada, nastavit će sudjelovati u procesu identifikacije žrtava Domovinskog rata. Vrlo važan dio sljedeće godine odnosi se na organiziranje 46. Škole biološke antropologije dr. Hubert Maver koja će se pod naslovom "Strategy of bioanthropological analyses of archaeological populations / strategija bioantropoloških analiza arheoloških populacija" održati u Zagrebu. Škola se trebala održati ove godine, ali nažalost zbog pandemije virusa Covid-19 to nije bilo moguće. Prof. Šlaus sudjelovat će i u uređivanju znanstvenog časopisa Collegium Antropologicum, a nastavit će s redovitim radom u Znanstvenom vijeću za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Nastavit će održavati redovitu nastavu na sveučilištima u Zagrebu i Zadru.

Dr. sc. *Željka Bedić*, znanstvena suradnica, prijavila je uspostavni istraživački projekt HRZZ koji je prošao prvu recenziju i sada se nalazi na istorazinskom međunarodnom vrednovanju. Ukoliko projekt bude prihvaćen, posvetit će se ispunjavanju preuzetih obaveza, a ako ne bude prihvaćen prijavit će novi projekt držeći se pri tome smjernica anonimnih međunarodnih recenzenata. Nastavit će započeta paleopatološka istraživanja arheoloških zajednica Hrvatske i ispunjavati preuzete obaveze u okviru dobivenih projekata od Slovenskog Centra za preventivnu arheologiju. Također će ispunjavati obaveze vezane uz sudjelovanje na projektu financiranom od HRZZ kojega vodi dr. sc. Juraj Belaj s Instituta za arheologiju.

Dr. sc. *Vlasta Vyroubal*, znanstvena suradnica, ispunjavat će preuzete obaveze u okviru dobivenih projekata od Slovenskog Centra za preventivnu arheologiju, nastaviti rad na paleopatološkim istraživanjima arheoloških zajednica Hrvatske, izvršiti i nastaviti rad na izradi fotodokumentacije i digitalizacije paleopatološke baze podataka osteološke zbirke Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i sudjelovati u terenskim istraživanjima arheoloških nalazišta iz kontinentalne Hrvatske.

Asistentica *Anita Adamić Hadžić* predala je na ocjenu Sveučilištu u Zadru doktorsku disertaciju u veljači 2020. godine, ali nažalost zbog situacije nastale zbog pandemije, javna obrana još nije zakazana. Očekuje se da će do kraja akademske godine asistentica Adamić Hadžić uspješno obraniti doktorsku disertaciju. Također, nastaviti će paleopatološka istraživanja arheoloških populacija iz Hrvatske te ispunjavati preuzete obaveze u okviru dobivenih projekata od Slovenskog Centra za preventivnu arheologiju i sudjelovati u terenskim arheološkim istraživanjima na području Dalmacije. Asistentici Adamić Hadžić u svibnju 2021. godine istječe ugovor s HRZZ, a kako Antropološki centar raspolaže dovoljnim brojem koeficijenata, nadamo se da će se trajno zaposliti.

Planirane aktivnosti

Prof. dr. sc. *Mario Šlaus* sudjelovat će tijekom 2021. g. u aktivnostima vezanim uz održavanje Osteološke zbirke Hazu koja je teško pogođena potresom i nedavnom poplavom. Dio građe je rasut pa je treba prepakirati, a dio treba preseliti u druge prostore. Osteološka zbirka Hazu je jedinstven znanstveni resurs s preko 10 000 kostura iz Hrvatske, Slovenije i Bosne i Hercegovine koji omogućuje našem centru međunarodnu znanstvenu suradnju s najvažnijim međunarodnim znanstvenim institucijama koje se danas bave problemima iz antropologije. Zbirka se temelji na terenskom radu i držanju nastave studentima arheologije i antropologije te će u tom kontekstu prof. Šlaus, zajedno sa svim drugim djelatnicima Antropološkog centra sudjelovati u realizaciji tih aktivnosti, isto kao što će sudjelovati i u organizaciji 46. Zagrebačke škole antropologije "Dr. Hubert Maver" koja će se pod naslovom "Strategy of bioanthropological analyses of archaeological populations / strategija bioantropoloških analiza arheoloških populacija" održati u Zagrebu. Nastaviti će sudjelovati u uređivanju znanstvenog časopisa *Collegium Antropologicum* i u radu Znanstvenog vijeća za antropološka istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Znanstvena suradnica dr. sc. *Željka Bedić* će tijekom 2021. godine sudjelovati u realizaciji zadataka vezanih uz analize osteološke građe s arheoloških nalazišta iz Hrvatske što se primarno odnosi na paleopatološke analize vezane uz rekonstrukciju prehrane arheoloških populacija. Sudjelovat će, zajedno sa svim djelatnicima centra u saniranju šteta koje su potres i nedavna poplava nanijeli Osteološkoj zbirci.

Znanstvena suradnica dr. sc. *Vlasta Vyroubal* će tijekom 2021.g. sudjelovati u obnavljanju Osteološke zbirke Hazu i sudjelovati u terenskim istraživanjima ar-

heoloških nalazišta Rudina, Opatija Svetog Mihovila kod Požege, kapele Marije Magdalene gdje su pokopani pripadnici obitelji Zrinski i pavlinski samostan u Moslavačkoj gori. Riječ je o višegodišnjim sustavnim arheološko/antropološkim istraživanjima koja se provode zajedno s kolegama iz Hrvatskog restauratorskog zavoda.

Asistentica *Anita Adamić Hadžić* će krajem 2020. godine obraniti doktorsku disertaciju pod nazivom "Komparativna analiza trauma na ljudskom koštanom materijalu s područja Hrvatske od ranog srednjeg vijeka do ranog novog vijeka" na Sveučilištu u Zadru. Zajedno sa svim djelatnicima centra sudjelovati će u sanaciji štete nanosene potresom i poplavom i sudjelovati u terenskim istraživanjima.

Očekivani rezultati

Prof. dr. sc. Mario Šlaus očekuje objavljivanje znanstvenih radova iz područja paleopatologije, a nada se prihvaćanju istraživačkog projekta koji će prijaviti tijekom 2021. Također, zajedno sa svim ostalim djelatnicama centra očekuje uspješno organiziranje 46. Zagrebačke škole antropologije "Dr. Hubert Maver".

Željka Bedić očekuje objavljivanje nekoliko radova napisanih tijekom prošlih godina, a nada se i pozitivnom ishodu prijave na natječaju Hrvatske zaklade za znanost.

Vlasta Vyroubal očekuje objavljivanje nekoliko radova napisanih tijekom prošlih godina kao i publiciranje novih radova.

Anita Adamić Hadžić očekuje publiciranje znanstvenih radova vezanih uz paleopatologiju, te uspješnu obranu doktorske disertacije.

Izvršitelji/suradnici

Prof. dr. sc. Mario Šlaus; dr. sc. Željka Bedić; dr. sc. Vlasta Vyroubal; Anita Adamić Hadžić. Trajanje aktivnosti je godinu dana.

Međunarodne aktivnosti

Prof. dr. sc. Mario Šlaus nastavit će znanstvenu suradnju sa slijedećim međunarodnim centrima znanstvene izvrsnosti: Max Planck institutom u Njemačkoj, University of Edinburgh, UK i Trinity College Dublin, Irska. Svi djelatnici sudjelovati će i u organizaciji 46. Zagrebačke škole antropologije "Dr. Hubert Maver".

Ostalo

Prof. dr. sc. Mario Šlaus nastavit će ispunjavati svoje obaveze u procesu identifikacije žrtava Domovinskog rata, te na Sveučilištima u Zagrebu i Zadru.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD – VINKOVCI

Organizacija jedinice

Centar za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nalazi se u Ulici Jurja Dalmatinca 22, 32100 Vinkovci, tel./ fax: 385 32 332 316, e-mail: hazu.centar-vk@hazu.hr

Voditelj Centra je akademik *Slavko Matić*. Upraviteljica Centra je dr. sc. *Anica Bilić*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju.

U stalnom su radnom odnosu s punim radnim vremenom zaposlene upraviteljica dr. sc. Anica Bilić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, i Ksenija Petričić, administrativna tajnica Centra.

Uredničko vijeće Radova i Posebnih izdanja Centra čine akademici Slavko Matić i dr. sc. Anica Bilić.

Centar će nastaviti dosadašnju znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost, organizirati znanstvene i stručne skupove i sudjelovati na njima te obilježavati važne obljetnice, priređivati javna predavanja, predstavljanja knjiga, izložbe i književne priredbe.

Suradivat će s Akademijinim razredima, posebice s Razredom za prirodne znanosti i Razredom za književnost, kao i drugim Akademijinim jedinicama te znanstvenim, stručnim i kulturnim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu.

Znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost financirat će Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Grad Vinkovci, Vukovarsko-srijemska županija, a Centar će se prijavljivati na natječeje predviđene za financiranje znanstvenoistraživačke i izdavačke djelatnosti.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Centar će obavljati znanstvenoistraživačku djelatnost na programima iz područja biotehničkih znanosti i polja šumarstva te iz područja humanističkih znanosti, polja filologije, ponajviše kroatistike, teorije i povijesti književnosti.

Akademik *Slavko Matić* usmjerit će svoj znanstvenoistraživački rad prema sljedećim projektima iz područja šumarstva: Njega mladih sastojina alepskoga bora s posebnim naglaskom na optimalni broj biljaka po jedinici površine, Njega i obnova kontinentalnih šuma s ciljem povećanja njihovih općekorisnih i gospodarskih vrijednosti, Šume i šumarstvo istočne Slavonije s posebnim naglaskom na odnos klimatogenih i pionirskih vrsta drveća, Šume hrvatskoga Sredozemlja i njihova do sada podcijenjena općekorisna i gospodarska uloga, Poljski jasen

(*Fraxinus angustifolia* Vahl), njegovo mjesto, uloga i značaj u šumskim zajednicama Hrvatske s posebnim naglaskom na uzroke njegova sušenja, Hrast lužnjak u uvjetima klimatskih promjena i sušenja.

Kao voditelj Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vinkovcima inicirat će i koordinirati rad u suradnji s upraviteljicom, nastojati održati Centrov visoki znanstveni i stručni položaj uz istovremenu koordinaciju rada i suradnje s drugim Akademijinim znanstvenoistraživačkim jedinicama s posebnim naglaskom na zavode u Slavoniji, a kao član Vijeća Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Đakovu sudjelovat će u njegovu radu.

Akademik Slavko Matić sudjelovat će u radu Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti čiji je član od 28. siječnja 2019. Kao dugogodišnji predsjednik Znanstvenoga vijeća za poljoprivredu i šumarstvo inicirat će rad vijeća, Izvršnoga odbora Vijeća te Sekcije za šumarstvo, Sekcije za gospodarenje poljoprivredom, Sekcije za biljnu proizvodnju, Sekcije za stočarstvo, Sekcije za uporabu šuma i Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju, te član Sekcije za strategijsko prometno planiranje i međunarodnu suradnju Akademijina Znanstvenoga vijeća za promet. Budući da je član Odbora za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno, sudjelovat će u njegovu radu s posebnim težištem na njezi, održavanju i razvoju alohtone i autohtone vegetacije. Sudjelovat će u radu Odbora za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Akademijina Savjetodavnoga odbora za "Projekt Slavonija, Baranja, Srijem" za područje Šume i šumska bogatstva.

Kao profesor emeritus u trajnom zvanju na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu akademik Slavko Matić nastavit će rad s kandidatima na izradbi magistarskih i doktorskih radova te posebnoj terenskoj nastavi na šumskim objektima u Hrvatskoj i inozemstvu.

Kao redoviti član Akademije šumarskih znanosti radit će u Odsjeku za uzgajanje šuma s posebnim naglaskom na stanje šumarstva i šuma u Hrvatskoj danas. Kao član Upravnoga odbora Hrvatskoga šumarskog društva pridonosit će njegovu radu, a kao član Uredničkoga savjeta i Uredničkoga odbora "Šumarskoga lista", posebno će obavljati uredničke i druge poslove iz djelokruga Uzgajanja šuma i hortikulture.

Dr. sc. *Anica Bilić*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, u znanstvenoistraživačkom radu iz područja kroatistike fokusirana je podjednako na kanonske pisce, ali i na neistražene, zapostavljene, zaboravljene i nedostatno proučene hrvatske pisce XVIII. – XXI. stoljeća te proučava opuse i tekstove hrvatskih književnika kao što su Matija Petar Katančić, Matija Antun Relković, Josip i Ivan Kozarac, Joza Ivakić, Ante Benešić, Tomo Kumičić, Ivo Andrić, Ante Jakšić, Petar Šegedin, Ivan Berislav Grigić, Miroslav Slavko Mađer, Marica Bodrožić i dr. Nastavit će istraživati idiome slavonskoga dijalekta, štokavsku dijalektnu književnost i dijalektnu stilistiku, organizirati i voditi znanstveni skup o slavonskom dijalektu, urediti i prirediti zbornik radova "Šokačka rič 18". U okrilju hrvatskoga latinizma nastavit će istraživati nepoznati opus Stjepana Adžića, urediti i prirediti knjigu Rukopisa Stjepana Adžića u prijevodu s latinskoga na hrvatski jezik. Priredit će za

tisak autorsku knjigu "Književni hedonizam Slavonije" u izdanju Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci.

Uredit će i prirediti "Knjiški Krnjaš IV. – V.", zbornik radova znanstvenih skupova "Ivan Berislav Grigić (1931. – 1992.), pjesnik i publicist" te "Jozi Ivakiću (1879. – 1932.), o 140. obljetnici rođenja", održanih 16. studenoga 2018. i 2019. te objaviti u ediciji Posebnih izdanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu i Centra za znanstveni rad u Vinkovcima. Organizirat će književnoznanstvenu manifestaciju Knjiški Krnjaš VII., urediti knjižicu sažetaka i voditi znanstveni skup posvećen počasnom akademiku Stjepanu Schulzeru Müggenburškom (1802. – 1892.) i akademiku Stjepanu Jeciću.

Dovršit će ranije započeta istraživanja te ih pripremiti za recenziju i objavljivanje te predati u tisak članke: Geografski okvir i meteorološka slika (k)rajolika Ivana Berislava Grigića, Status i iskustvo prosvjetnih djelatnika u korespondenciji i književnom opusu Jose Ivakića – pozitivističko, književnopovijesno i interpretativno čitanje, Roman "Diogenes" Augusta Šenoe u dramatizaciji Ante Benešića, Muzikalizacija književnoga i emocijskoga diskursa u romanu "Afrika" Tome Kumičića, Dva "rugopisa" dvojice Matija, polemika oko "Satira" Matije Petra Katančića i Matije Antuna Relkovića, Književne reprezentacije prosvjetiteljskoga, nacionalnoga i interkulturalnog modela kulture, Drugi u heterotopijama Šegedinovih proza, Andrićeva pripovijetka "Čudo u Olovu": empatija, Romanesknii opus Ante Jakšića i katolički feminizam, Slabi subjekt u romanu "*Šana se udaje*" Ante Jakšića, Godišnja doba u hrvatskoj pejzažnoj lirici. Uz istraživanja u arhivima i knjižnicama u zemlji i inozemstvu, očekuje objavljivanje znanstvenih radova predanih prethodne i tekuće godine za tisak u domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim publikacijama.

Anica Bilić sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima te književnim događanjima ovisno o pristiglim pozivima i epidemiološkoj situaciji izazvanoj COVID-om 19, ponajprije na skupovima gdje sudjeluje kontinuirano kao što je Simpozij Ivo Andrić u europskom kontekstu u Grazu, potom znanstveni skupovi na Danima Josipa Kozarca u Lipovljanima, Danima Matije Petra Katančića u Valpovu, Danima Julija Benešića u Iloku, Šokačkoj riči 18 i Knjiškom Krnjašu VII. u Vinkovcima i dr., a teme će uskladiti sa svojim istraživanjima.

Osmislit će i organizirati Dane otvorenih vrata HAZU u Vinkovcima, potom sudjelovati u nacionalnoj obrazovnoj kampanji Tjedan cjeloživotnoga učenja u Vinkovcima, u obilježavanju važnih obljetnica, u predstavljanju knjiga i dr.

Sudjelovat će kao član u radu Matičnoga odbora za izbor u znanstvena zvanja u području humanističkih znanosti polja filologije u Agenciji za znanost i visoko obrazovanje u Zagrebu, Odbora za priznanja Vukovarsko-srijemske županije, Kazališnoga vijeća Gradskoga kazališta "Joza Ivakić" u Vinkovcima, Organizacijskoga odbora Dana Josipa Kozarca u Lipovljanima, Organizacijskoga odbora Dana Julija Benešića u Iloku, Partnerskoga vijeća za strategiju razvoja Vukovarsko-srijemske županije i Partnerskoga vijeća za strategiju razvoja Grada Vinkovaca.

Organizacija i suorganizacija znanstvenih skupova

Akademijin Centar za znanstveni rad u Vinkovcima organizirat će 16. studenoga 2021. Znanstveni skup "Stjepanu Schulzeru Müggendorfskom (1802. – 1892.), u povodu 220. obljetnice rođenja i 130. godišnjice smrti i Stjepanu Jeciću u povodu 87. godišnjice rođenja" u okviru književnoznanstvene manifestacije "Knjiški Krnjaš VII."

Isto tako Centar će u ožujku sudjelovati u suorganizaciji Znanstvenoga skupa o Josipu Kozarcu u Lipovljanima i u organizaciji drugih znanstvenih skupova ovisno o zaprimljenim pozivima za suradnju i suorganizaciju te sukladno odobrenjima Akademijine Uprave.

Predavanja

Dr. sc. Anica Bilić održat će javna predavanja u programu popratnih priredbi 56. Vinkovačkih jeseni u rujnu 2021. u Vinkovcima, u sklopu nacionalne i obrazovne kampanje i programa 15. Tjedna cjeloživotnoga učenja u Vinkovcima, u srpnju predavanje u povodu Dana Grada Vinkovaca, a u prosincu prigodno predavanje o adventskim i božićnim kulturnim praksama, te druga predavanja u skladu s poslovnim i znanstvenim aktivnostima Centra.

Nakladnička djelatnost

Uoči Znanstvenoga skupa "Knjiški Krnjaš VII." posvećenoga Stjepanu Schulzeru Müggendorfskom i Stjepanu Jeciću bit će tiskana Knjižica sažetaka/Programska knjižica.

Radovi sudionika Znanstvenih skupova Knjiški Krnjaš IV. – V., "Ivan Berislav Grigić (1931. – 1992.), pjesnik i publicist" i "Jozi Ivakiću (1879. – 1932.), o 100. godišnjici rođenja" bit će recenzirani u nadležnim Razredima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te tiskani u ediciji Posebnih izdanja Centra.

Isto tako, bit će prikupljeni radovi Znanstvenoga skupa Knjiški Krnjaš VI., "Miroslavu Slavku Mađeru (1929. – 2015.), o 5. godišnjici smrti".

Centar će u svrhu obilježavanja 50. obljetnice svojega djelovanja objaviti prigodno izdanje s kronologijom svojega rada i bibliografijom svih svojih izdanja.

Predstavljanje knjiga

Kako u 2020. zbog pandemije COVID-19 Centar nije uspio predstaviti javnosti svoja izdanja Zbornik radova "Knjiški Krnjaš III. – Stjepan Đaković, Horatius Cybaliensis, u povodu 155. obljetnice rođenja", etnološku monografiju Ivan Filakovac "Župa Retkovci (1898. – 1902.)" te znanstvenu knjigu dr. sc. Anice Bilić "Književno (o)zbiljno", učinit će to, ako uvjeti dopuste, tijekom 2021.

Obilježavanje obljetnica

Tijekom godine predavanjima, izložbama i drugim aktivnostima, obilježit

ćemo nekoliko obljetnica: 50. obljetnicu Centra za znanstveni rad u Vinkovcima, 220. godišnjicu rođenja i 130. godišnjicu smrti Stjepana Shulzera Mügggenburškog, 115. obljetnicu osnivanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 115. godišnjicu rođenja Vanje Radauša, 115. godišnjicu smrti Josipa Kozarca, 350. godišnjica smrti Frana Krste Frankopana, 400. godišnjicu rođenja i 350. obljetnicu smrti Petra Zrinskoga, 455. godišnjicu smrti Nikole Šubića Zrinskoga, 95. godišnjicu rođenja i 10. godišnjicu smrti Miroslava Šicela, 45. godišnjicu smrti Lavoslava Ružičke, 40. godišnjicu smrti Miroslava Krleže, 50. godišnjicu smrti Slavka Janковиća i dr.

Obilježavanje 50. obljetnice Akademijina Centra za znanstveni rad u Vinkovcima

Centar za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vinkovcima, uz prethodnu suglasnost Uprave, obilježiti će 50. obljetnicu rada i djelovanja u skladu s duhom i zadaćama Akademijinih znanstvenoistraživačkih jedinica. Centar bi ovu značajnu obljetnicu obilježio cjelodnevnom svečanošću na kojoj bi se prikazali djelovanje Centra: svečanom sjednicom, prigodnim govorima, izložbom svih Centrovih izdanja i predstavljanjem novih izdanja, a to su, dakako, u nakladničkoj djelatnosti već nagoviještene publikacije. U Vinkovcima bi tom prigodom bila otvorena za javnost izložba "Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kroz fotografije"

Dan otvorenih vrata HAZU, 2021.

Organizacijom Akademijina Dana otvorenih vrata Centar će popularizirati svoju znanstvenoistraživačku djelatnost u javnosti, promovirati svoja izdanja suvremenim oblicima javnoga priopćavanja s posebnim naglaskom na znanstvenu djelatnost akademika vezanih uz Vinkovce.

Izložbe

Centar će prirediti izložbe u okviru Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije te u povodu obilježavanja važnih obljetnica, među kojima je 50. obljetnica rada Akademijina Centra u Vinkovcima.

Ostale aktivnosti

Razmjenom s drugim Akademijinim jedinicama te drugim znanstvenim i kulturnim institucijama Centar će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za priručnu knjižnicu.

Svojim će djelovanjem promicati temeljne vrijednosti znanstvenoga rada, značenje i ugled Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti zastupanjem njezinih interesa u najistočnijem dijelu Hrvatske. Sukladno tomu surađivat će s regionalnim ustanovama slavonsko-srijemskoga prostora u granicama svojih mogućnosti te ovisno o potrebama i zahtjevima sredine u kojoj djeluje te s medijima javnoga priopćavanja.

JADRANSKI ZAVOD

Organizacija jedinice

Voditelj Jadranskog zavoda je prof. dr. sc. *Vladimir - Đuro Degan*, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, professor emeritus Sveučilišta u Rijeci.

Pored voditelja, znanstveno osoblje Zavoda čine dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju; dr. sc. Božena Bulum, znanstvena savjetnica; dr. sc. Adriana Vincenca Padovan, viša znanstvena suradnica i izvanredna profesorica na Pravnome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Irena Nišević, mag. iur., asistentica te znanstvena novakinja Ivana Puljas, dipl. iur.

Voditeljica knjižnice je Marula Vujasinović, viša knjižničarka., a administrativne poslove i poslove tehničke urednice časopisa "Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law" obavlja Vlatka Živojnović, administrativna referentica.

Sudjelovanje na znanstvenoistraživačkim i stručnim projektima

1. Znanstvenoistraživački projekt Izazovi u pravnom uređenju morskih luka – primjena europskog prava uz poštivanje nacionalne pravne tradicije.

U 2020. godini dr. sc. *Božena Bulum*, zajedno sa suradnicima, započela je istraživanje na navedenom projektu. Kao rezultat do sada provedenih istraživanja napisana su i predana za objavljivanje četiri znanstvena i jedan stručni rad, od čega su radovi pod naslovom "Pravno uređenje pristupa tržištu tehničko-nautičkih lučkih usluga u pravu EU i hrvatskom pravu i njegove posljedice u praksi" i "Differences in contracting of harbour, coastal and ocean towage" već objavljeni. Prvi rad objavljen je u Zborniku Pravnog Fakulteta u Zagrebu, a drugi u Zborniku 19th International Conference on Transport Science, September 17th and 18th 2020, održane u Portorožu.

Također, u okviru projekta zaključen je Sporazum o akademskoj suradnji između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Sveučilišta u Bologni, Odjela za pravne studije, za čiju su provedbu odgovorne dr. sc. Božena Bulum i prof. dr. sc. Elena Orrù, Katedra za pomorsko pravo, Odjel pravnih studija, Sveučilište Alma Mater Studiorum u Bologni.

Projekt je rezultat dugogodišnjeg kontinuiranog praćenja i analize prava Europske unije (dalje: Unija, EU), uključujući i odluke europskih institucija iz

područja pomorskog prava i prava tržišnog natjecanja voditeljice i njenih suradnika. Kako su posljednjih nekoliko godina europske institucije donijele niz odluka i pravnih akata u svezi s pitanjima pružanje lučkih usluga, oporezivanja javnih morskih luka i financiranja njihove infrastrukture, istraživanje na projektu usmjereno je prema tim pitanjima. To su, primjerice, Uredba (EU) 2017/352 o uspostavi okvira za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o financijskoj transparentnosti luka čija primjena je započela u ožujku 2019. godine i Uredba Komisije (EU) 2017/1084 o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u vezi s potporama za infrastrukturu morskih luka, luka unutarnje plovidbe i zračnih luka. Također, Europska komisija i Opći sud donijeli su niz odluka u svezi s poreznim tretmanom lučkih uprava u Nizozemskoj, Belgiji, Francuskoj, Italiji i Španjolskoj. Riječ je o recentnim odlukama i pravnim propisima koji nisu obrađivani u hrvatskoj pravnoj teoriji, a i na razini Unije vrlo je malo znanstvenih i stručnih publikacija koje se bave tim područjem.

Smatramo kako je riječ o vrlo važnim pitanjima koja su primjenjiva i na hrvatske morske luke. U posljednjem desetljeću došlo je do značajnih promjena u funkcioniranju hrvatskog lučkog sustava, posebice luka otvorenih za javni promet čije se lučke uprave sve više ponašaju kao tržišno-orijentirana tijela. Međutim, te promjene nisu popraćene odgovarajućim regulatornim okvirom, što dovodi do sporova u praksi. Stoga će dr. sc. Bulum i u drugoj godini projekta nastaviti započetu analizu domaćih, europskih i komparativnih izvora prava kojima se uređuje pružanje lučkih usluga, financiranje i oporezivanje luka u znanstvenim radovima na hrvatskom i engleskom jeziku koji će se objaviti u domaćim i inozemnim znanstvenim publikacijama. Kako novi Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama još uvijek nije donesen, dr. sc. Bulum će se i dalje u suradnji s nadležnim tijelima zalagati za njegove izmjene kojima bi se primijenili postignuti rezultati istraživanja.

U drugoj godini projekta dr. sc. Bulum će surađivati sa sljedećim znanstvenicima:

- doc. dr. sc. *Elenom Orrù*, Katedra za pomorsko pravo, Odjel pravnih studija, Sveučilište Alma Mater Studiorum u Bologni – suradnica na projektu: suradnja će se odnositi na zajedničko nabavljanje stručne literature, prikupljanje informacija o relevantnom europskom, talijanskom i hrvatskom pravu, pisanje znanstvenih i stručnih radova u koautorstvu, zajedničko sudjelovanje na domaćim i inozemnim znanstvenim konferencijama te moguće studijske posjete znanstvenika;

- doc. dr. sc. *Marijom Pijaca*, Pomorski odjel Sveučilišta u Zadru – suradnica na projektu: suradnja će se odnositi na zajedničko nabavljanje stručne literature, pisanje znanstvenih i stručnih radova u koautorstvu te zajedničko sudjelovanje na domaćim i inozemnim znanstvenim konferencijama;

- prof. dr. sc. *Željkom Primorac*, Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu – suradnica na projektu: suradnja će se odnositi na zajedničko nabavljanje stručne literature, pisanje znanstvenih i stručnih radova u koautorstvu te zajedničko sudjelovanje na domaćim i inozemnim znanstvenim konferencijama.

U drugoj godini projekta planira se objavljivanje dvaju znanstvenih radova na

engleskom jeziku u inozemnim znanstvenim publikacijama. U dogovoru sa suradnicima na projektu planira se sudjelovanje na jednoj znanstvenoj konferenciji iz pomorskog prava u inozemstvu i na međunarodnoj konferenciji i seminaru u organizaciji Hrvatskog društva za pomorsko pravo.

2. Znanstveno-stručni projekt izrade komentara Pomorskog zakonika Republike Hrvatske.

Radi se o iznimno važnom projektu za hrvatsku pomorskopravnu struku i gospodarstvo koji se od siječnja 2020. godine provodi u suradnji s Hrvatskim društvom za pomorsko pravo (HDPP) kao partnerom. Predviđeno trajanje projekta je 2 godine (1. 1. 2020. – 31. 12. 2021.).

Dr. sc. *Vesna Skorupan Wolff* i prof. dr. sc. *Adriana Vincenca Padovan* koordiniraju i obavljaju urednički posao na izradi komentara Pomorskog zakonika koji je u veljači 2019. godine značajno izmijenjen i dopunjen (Zakon o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika, Narodne novine br. 17/2019).

Tijekom 2021. godine aktivnosti na ovom projektu sastojat će se poglavito od prikupljanja autorskih priloga, uređivanja prikupljenih priloga te izrade redakcijskog pročišćenog teksta Pomorskog zakonika. Pritom će urednice kontinuirano komunicirati s autorima oko svih meritornih procesnih pitanja vezanih uz izradu autorskih priloga, stvarnih kazala i popisa redakcijskih i tiskarskih grešaka u zakonskom tekstu. Projekt će u konačnici rezultirati monografskom publikacijom čije urednice će biti dr. sc. Skorupan Wolff i dr. Padovan.

U projektu sudjeluje niz autora komentara, koji su članovi HDPP-a i ujedno vodeći domaći pomorskopravni stručnjaci i znanstvenici posebno specijalizirani za pojedina uža područja ove grane prava. Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, dr. sc. Božena Bulum, dr. sc. Adriana Vincenca Padovan i Irena Nišević, mag. iur. također izrađuju svoje autorske priloge za pojedine dijelove komentara Pomorskog zakonika, i to: komentar odredbi o ugovoru o najmu brodice i jahte, o zajedničkoj havariji, o obveznom uklanjanju podrtina i potonulih stvari, (dr. sc. Padovan); komentar odredbi o ugovoru o pomorskom osiguranju (dr. sc. Padovan u koautorstvu s prof. dr. sc. Dragom Pavićem); komentar odredbi zakona koji se odnosi na druge pomorske plovidbene poslove (dr. sc. Skorupan Wolff); komentar odredbi o ugovoru o vezu i vađenju podrtina i potonulih stvari (dr. sc. Skorupan Wolff u koautorstvu s dr. sc. Padovan); komentar odredbi koje se odnose na postupak ograničenja brodareve odgovornosti i ugovore o iskorištavanju pomorskih brodova (dr. sc. Bulum); komentar odredbi dijela drugog Pomorskog zakonika "Morski i podmorski prostori Republike Hrvatske" (Nišević, mag. iur.).

Provedba projekta tijekom 2021. godine ne zahtijeva znatna dodatna financijska sredstva te je moguća u okviru redovnog financiranja, a eventualno potrebna manja dodatna sredstva za provedbu (npr. troškovi organizacije radnih sastanaka s autorima izvan Zagreba) osigurat će se iz namjenskih donacija i sponzorstava.

3. *Znanstveno-stručni projekt pripreme nacrtu podzakonskih pomorskopравnih propisa o postupanju s podrtinama, potonulim stvarima, podstandardnim brodovima i napuštenim plovnim objektima.*

Projekt se provodi u suradnji s trgovačkim društvom Plovput d.o.o. i Ministarstvom mora prometa i infrastrukture Republike Hrvatske (MMPI). Započeo je 1. 1. 2020. godine, a njegovo trajanje predviđeno je do 31. 12. 2021. Voditeljica projekta je prof. dr. sc. *Adriana Vincenca Padovan*, a dr. sc. *Vesna Skorupan Wolff* je suradnica.

Novela Pomorskog zakonika iz 2019. zahtijeva izradu niza novih podzakonskih propisa. U okviru znanstveno-stručne suradnje radi unapređenja i razvoja znanstvene grane pomorskog prava u Republici Hrvatskoj uspostavljene s Plovputom, prof. dr. sc. Padovan će tijekom 2021. godine sudjelovati u stručnom povjerenstvu MMPI-a u okviru kojega će se u suradnji s odgovornim osobama iz Plovputa i MMPI-a izraditi prijedlog nacrtu relevantnih podzakonskih propisa i internih procedura i uputa za lučke kapetanije. U okviru ovog projekta suradnice će pripremiti za objavu i jedan znanstveni rad. Troškovi provedbe projekta pokrit će se u okviru redovnog financiranja Akademije te iz namjenske donacije Plovputa.

4. *Znanstvenoistraživački projekt Transport to the challenges of technological development and globalization.*

Nositelj projekta je Institut za transportno pravo Sveučilišta Jaume I (Instituto de Derecho del Transporte, Universitat Jaume I, 12071-Castellón) u suradnji sa sveučilištima u Baskiji, Malagi i Pablo de Olavide. a vodi ga prof. dr. sc. Maria Victoria Petit Lavall, direktorica Instituta za transportno pravo Sveučilišta Jaume I, Castellón. U projektu sudjeluju i znanstvenici s Pravnog fakulteta u Zagrebu. Projekt financira španjolsko Ministarstvo znanosti od rujna 2020. godine. Tijekom 2021. godine prof. dr. sc. Padovan će u okviru ovog projekta pripremiti za objavljivanje jedan znanstveni rad.

5. *Znanstveno-stručni projekt o nacionalnoj interpretaciji Međunarodne konvencije o ugovoru o međunarodnom prijevozu robe cestom (CMR).*

Nositelj projekta je nizozemska zaklada Stichting Vervoeradres u suradnji s Institutom za međunarodno transportno pravo (Institut du Droit International des Transports - IDIT) iz Rouena (Francuska). Prof. dr. sc. Adriana Vincenca Padovan uz prof. dr. sc. Nikoletu Radionov s Pravnog fakulteta u Zagrebu sudjeluje u projektu kao CMR-korespondent za Republiku Hrvatsku. Na projektu kao nacionalni CMR-korespondenti sudjeluju znanstvenici i stručnjaci transportnog prava iz preko 20 europskih zemalja (iz svake zemlje sudjeluje po dvoje CMR-korespondenata). Projekt koordinira glavna tajnica zaklade Stichting Vervoeradres, gđa. m. sc. Shula Stibbe. Rezultat ovog međunarodnog projekta bit će monografska publikacija (novo izdanje knjige K. F. Haak, *The liability of the carrier under the CMR*, Haag, Stichting Vervoeradres, 1986.) namijenjena pravnim praktičarima i znanstvenicima specijaliziranim u području transportnog prava, a koja će sadržavati vrlo vrijedne informacije o primjeni CMR konvencije i njejoj interpreta-

ciji u komparativnom pravu, tj. u praksi sudova Ujedinjenog Kraljevstva, Njemačke, Nizozemske, Belgije i Francuske. Za ostale europske zemlje izradit će se internetske baze podataka s relevantnim nacionalnim propisima, sudskom praksom i nacionalnim izvješćima o interpretaciji CMR konvencije za koje su zaduženi CMR-korespondenti, a bit će javno dostupne preko mrežnih stranica IDIT-a. Nacionalni izvještaji i baze sudske prakse i nacionalnih propisa ažurirat će se redovito na godišnjoj osnovi. Tijekom 2020. godine dr. sc. Padovan je u suradnji s prof. dr. sc. Radionov prikupila i obradila relevantnu praksu hrvatskih sudova, izradila odgovore na jednoobrazni upitnik radi formiranja nacionalnog izvješća o primjeni CMR konvencije u Hrvatskoj. Tijekom 2021. godine prof. dr. sc. Padovan će u koautorstvu s prof. dr. sc. Radionov rezultate ovog istraživanja relevantnog hrvatskog prava i prakse objaviti u jednom znanstvenom radu.

6. Znanstveni projekt o pitanjima transportnog i pomorskog prava od zajedničkog značaja za Italiju i Hrvatsku

Projekt je započeo u rujnu 2019. godine, te je u okviru tog projekta u proteklom razdoblju ostvarena bilateralna razmjena. Naime, u svrhu razvijanja akademske suradnje te komparativnopravnog istraživanja, dr. sc. Padovan je u listopadu 2019. godine provela jednomjesečni studijski boravak na Sveučilištu u Udinama pri Odjelu pravnih znanosti, a ujedno je bila domaćin prof. Lobiancu i prof. Cascianu prilikom njihova studijskog boravka u Jadranskom zavodu u prvom dijelu 2020. godine. Tijekom 2021. godine u okviru provedbe ovoga projekta prof. dr. sc. Padovan planira pripremiti jedan znanstveni rad u koautorstvu s kolegama iz Italije.

Ostali znanstveni i stručni rad

Professor emeritus *Vladimir - Đuro Degan* nastavit će u okviru djelatnosti ovoga Zavoda pratiti međunarodnu sudsku i arbitražnu praksu o razgraničenjima između država na moru, a napose granične sporove Hrvatske sa Slovenijom, Bosnom i Hercegovinom i sa Crnom Gorom. Kao i do sada, pripremit će o pojedinim pitanjima pravne analize.

Dr. sc. *Vesna Skorupan Wolff* sudjelovat će u radu radnih skupina Ministarstva mora, prometa i infrastrukture koje se bave izradom nacрта prijedloga zakona i podzakonskih akata.

Područje užeg interesa dr. sc. Skorupan Wolff je i sustavno praćenje, proučavanje i prikazivanje sudske prakse domaćih sudova, pa će u svom radu i sljedeće godine odgovarajuću pažnju posvećivati tom važnom pravnom izvoru pomorskog prava.

Na poziv uredništava znanstvenih časopisa recenzirat će radove iz područja pomorskog prava. Pripremat će stručne priloge za časopis Jadranskog zavoda *Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law*.

Dr. sc. *Božena Bulum* nastavit će s praćenjem i proučavanjem prava Europske unije iz područja pomorstva, posebice u svezi s pružanjem lučkih usluga, koncesijama, financiranjem i oporezivanjem morskih luka te recentnih odluka Suda EU i Europske komisije na tom području. Rezultate istraživanja planira objaviti u domaćim i inozemnim časopisima. Recenzirat će radove iz područja pomorskog prava i pripremati stručne priloge za časopis Jadranskog zavoda Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law.

Prof. dr. sc. *Adriana Vincenca Padovan* nastavit će pratiti i proučavati pomorskopravne institute u hrvatskom pravu, komparativnim pravnim sustavima, autonomnom pomorskom pravu te u međunarodnom pomorskom pravu. U okviru navedenih područja interesa analizirat će pozitivne domaće propise i mogućnosti njihova osuvremenjivanja i usklađivanja s pretežitom međunarodnom pomorsko-pravnom praksom. Sustavno će pratiti i analizirati međunarodne pravne instrumente iz područja pomorskog prava, osobito Međunarodne pomorske organizacije (IMO) kao i relevantnu sudsku i arbitražnu praksu domaćih i inozemnih sudova.

Nastavit će suradnju s Katedrom za Pomorsko i općeprometno pravo Pravnog fakulteta u Zagrebu gdje povremeno sudjeluje u nastavi iz predmeta Pomorsko i općeprometno pravo.

Uređivat će službene internetske stranice Jadranskog zavoda u suradnji s kolegicom Irenom Nišević, mag. iur.

Na poziv uredništava znanstvenih časopisa recenzirat će radove iz područja pomorskog prava i prava osiguranja. Pripremat će stručne priloge za časopis Jadranskog zavoda Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law.

Dr. sc. *Skorupan Wolff*, dr. sc. *Bulum* i prof. dr. sc. *Padovan* sudjelovat će s referatima i znanstvenim radovima na 3. Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji pomorskog prava – Suvremeni izazovi pomorske plovidbe (3rd International Scientific Conference on Maritime Law – Modern Challenges of Marine Navigation), na kojoj će se po treći put za redom okupiti stručnjaci i znanstvenici iz područja pomorskog i općeprometnog prava iz Hrvatske i drugih europskih zemalja. Konferencija će se održati u Splitu u travnju 2021. godine pod pokroviteljstvom Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i uz potporu Hrvatske gospodarske komore – Županijska komora Split, a u suorganizaciji Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu i Jadranskog zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Dr. sc. *Skorupan Wolff*, dr. sc. *Bulum* i prof. dr. sc. *Padovan* će također sudjelovati u organizacijskom odboru konferencije kao i u uredništvu zbornika radova s konferencije.

Irena Nišević, mag. iur. će po povratku na posao nakon iskorištenog prava na roditeljski dopust nastaviti ispunjavati obveze na poslijediplomskom sveučilišnom (doktorskom) studiju pri Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, odnosno

pohađati predavanja i uspješno polagati ispite. Također će se baviti znanstvenim proučavanjem međunarodnog prava mora te pratiti odgovarajuću sudsku i arbitražnu praksu, kao i znanstvenu i stručnu pravnu literaturu.

Ivana Puljas, dipl. iur. će u 2021. godini koristiti roditeljni i roditeljski dopust.

Knjižnica

Nadamo se da će u 2021. godini biti povoljnija zdravstvena situacija s obzirom na Covid-19. U suprotnom slučaju rad u knjižnici i sva aktivnost s korisnicima bit će usklađeni s protuepidemijskim mjerama zaštite i postupanja, koje će biti propisane u te svrhe.

Stručna obrada knjiga, časopisa i članaka nastaviti će se u novom knjižničnom programskom rješenju. Tako će, osim u Digitalnom repozitoriju, i u novom Katalogu biti objedinjene zbirke svih knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Planira se nabava novih naslova znanstvene literature – kupovinom u okvirima predviđenih financijskih sredstava. Također ćemo koristiti povremene ponude nekih izdavača i tekstovnih baza koje, na određeno vrijeme, nude slobodan pristup cjelovitim tekstovima. Nadamo se da će se i nadalje, aktivnošću Nacionalne i sveučilišne knjižnice (NSK), moći pristupiti relevantnim bazama u okviru nacionalne licence.

Radit će se na otpisu viška knjižnične građe u većem opsegu te na reorganizaciji prostora knjižnice.

Web stranice na adresi Zavoda ("Knjižnica" i "Publikacije") bit će ažurirane prema potrebi. Knjižnica će se nastojati uključiti u manifestacije kojima se obilježavaju Dani Akademije te druge vrijedne kulturne i znanstvene obljetnice.

Nastavit će se suradnja u Akademijinom projektu DIZBI, na portalu Hrčak i u drugim specijaliziranim bazama (CROSBI, i dr.), u svrhu bolje vidljivosti radova naših znanstvenika, a i naše knjižnice.

Knjižnica će nastaviti s istraživanjem i prijavljivanjem časopisa Poredbeno pomorsko pravo u nove međunarodne baze u cilju boljeg znanstvenog vrednovanja. Sudjelovat će i u pripremama za objavljivanje novoga sveščića časopisa. Planira se dovršetak ukupne bibliografije časopisa, od prvoga broja.

Rad s korisnicima bit će usmjeren na pretraživanje izvora informacija za potrebe Jadranskog zavoda, uz odgovaranje na povremene upite vanjskih stručnih suradnika i korisnika. Nastavit će se i međuknjižnična suradnja sa srodnim fakultetima i institutima.

U okviru aktivnosti u Komisiji za pravne i srodne knjižnice, naša će knjižnica podržati sve korisne inicijative i zalagati se za bolje funkcioniranje sustava knjižnica u području prava. Osim toga, ispunjavat će obveze prisustvovanju sastancima te slanja ažurnih statističkih pregleda matičnoj knjižnici u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

Dio vremena bit će posvećen praćenju novosti iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti, prisustvovanju/sudjelovanju samo na domaćim stručnim sastancima i skupovima, u Zagrebu, i putem webinarima, jer za ostale destinacije ni za 2021. godinu nisu predviđena nikakva dodatna materijalna sredstva.

Nakladnička djelatnost

U 2021. godini planira se objavljivanje 175. broja, god. 60 časopisa *Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law*. Glavni urednik časopisa je akademik *Davorin Rudolf*, zamjenica glavnog urednika je prof. dr. sc. Dorotea Ćorić, redovita profesorica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, a tehnička urednica je Vlatka Živojnović.

Vlatka Živojnović će prikupiti rukopise; koordinirati korespondenciju između Razreda za društvene znanosti Akademije, nadležnog za provođenje recenzijskog postupka, recenzenata i autora; urediti rukopise i bibliografiju i izvršiti korekturu svih tekstova prije slanja u tiskaru; pripremiti zahtjev za imprimatur; izvršiti korekturu prijeloma. Također će pripremiti prijavu časopisa na natječaje za financijsku potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja i Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, ukoliko budu objavljeni.

Članstva

- Institut za međunarodno pravo (V. Đ. Degan);
- Američko društvo za međunarodno pravo – American Society of International Law (V. Đ. Degan);
- Francusko društvo za međunarodno pravo – Société française pour le droit international (V. Đ. Degan);
- Portius – International Legal Center for Port Law (B. Bulum);
- Hrvatska udruga za pravo osiguranja (V. Skorupan Wolff);
- Hrvatsko društvo za pomorsko pravo (V. Đ. Degan, V. Skorupan Wolff, B. Bulum, V. Padovan (potpredsjednica), I. Puljas);
- Hrvatsko društvo za transportno pravo (A. V. Padovan);
- Hrvatsko društvo za pravo i politiku tržišnog natjecanja (B. Bulum);
- Hrvatsko knjižničarsko društvo (M. Vujasinović);
- Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo (M. Vujasinović);
- Znanstveno vijeće za mir i ljudska prava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (V. Đ. Degan);
- Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (V. Skorupan Wolff, B. Bulum, A. V. Padovan).

ZAVOD ZA BIOMEDICINSKE ZNANOSTI – RIJEKA

Zavod će i u 2021. godini nastaviti sa znanstvenim, stručnim i drugim aktivnostima koje su pokrenute prethodnih godina, a osnovni je strateški cilj Zavoda trajno doprinosti promicanju i unaprjeđivanju znanstvenog, vrhunskog kliničko-medicinskog rada i sveučilišne nastave ne samo u gradu Rijeci, u kojemu su smještene najznačajnije znanstvene i medicinske institucije, već na području cijele zapadne Hrvatske. Te su aktivnosti imale izuzetno pozitivan odjek u riječkoj znanstvenoj i medicinskoj zajednici, pa i šire u društvenoj zajednici. Riječki Zavod za biomedicinske znanosti razvio se u krovnu "virtualnu" instituciju oko koje se okuplja i pod čijim okriljem se ujedinjuju, napori pojedinaca i institucija na brojnim znanstveno-istraživačkim temama i razvojnim projektima..

Temeljem ovoga pristupa nastaviti ćemo s poticanjem i koordinacijom interdisciplinarnе suradnje temeljnih i kliničkih medicinskih znanosti, prirodnih znanosti i drugih srodnih područja, u osmišljavanju zajedničkih aktivnosti i projekata, a sve s ciljem napretka u području translacijskih istraživanja, unapređenja kliničke medicine i primjene novih tehnologija. Zavod će nastaviti s poticanjem sveukupnih aktivnosti članova riječke znanstvene zajednice, koji su izabrani u Akademiji-nata tijela i odbore Razreda za medicinske znanosti. U navedenim aktivnostima i nadalje ćemo najuže surađivati sa Sveučilištem u Rijeci, Medicinskim fakultetom i Odjelom za biotehnologiju te Kliničkim bolničkim centrom Rijeka. Posebno ćemo održavati i suradnju s Podružnicom Rijeka Hrvatskog liječničkog zbora, kako bi što više zdravstvenih djelatnika iz naše regije dobilo obavijesti o našim aktivnostima i u njima mogli sudjelovati, a time i ostvarivati bodove za svoje stručno napredovanje.

Posebno ističemo izvrsnu suradnju sa Medicinskim fakultetom i Odjelom za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci, te KBC Rijeka, koji su prepoznali visoku znanstvenu izvrsnost naših skupova i preporučuju ih svojim studentima doktorskih studija i liječnicima na specijalizaciji i dodjeljuju im ECTS bodove koji ulaze u njihov znanstveni portfelj. Tu suradnju nastaviti ćemo i u 2021. godini.

Nastavit ćemo i do sada ostvarenu suradnju s Podružnicom Rijeka – Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, u pripremi i koordiniranju stručnih i znanstvenih programa i skupova i njihovom predavljanju stručnoj javnosti.

Zavod će nastaviti aktivnosti na okupljanju znanstvenog i stručnog medicinskog potencijala iz pojedinih znanstvenih i kliničkih područja, a u cilju promišljanja i osmišljavanja razvoja riječke medicinske zajednice i interdisciplinarnog i multidisciplinarnog okupljanja znanstvenika, a sve u cilju stvaranja kompetentnih timova koji će moći aplicirati na domaće i međunarodne razvojne i istraživačke

projekte i prerastati u prepoznatljive grupe za translacijska istraživanja koja potiču i ubrzavaju prijenos temeljnih spoznaja u kliničku praksu. U tom smislu nastavit ćemo suradnju na unapređenju programa doktorskih škola i dolasku vrhunskih domaćih i svjetskih znanstvenika. Nastavit ćemo vrlo uspješne aktivnosti na interdisciplinarnom pristupu personaliziranoj medicini, koje su bile međunarodno prepoznate a izdavačka kuća Springer Nature je objavila dvije knjige s radovima sudionika na našim skupovima, u kojima je voditelj Zavoda bio jedan od urednika. Vlastitim aktivnostima i dalje ćemo pomagati Sveučilištu u Rijeci, Medicinskom fakultetu i Sveučilišnom odjelu za biotehnologiju u radu na izradi programa i međunarodnoj suradnji u osiguranju znanstvenog potencijala za izgradnju Centra za translacijska istraživanja (TransMedRi) u sučelju Sveučilišnog kampusa i nove Sveučilišne bolnice i Centra za istraživanje funkcija glija stanica (Institute of Glial-Neuronal Interactions in Medicine), kojega bi vodio prof. dr. sc. Vladimir Parpura, naš istaknuti znanstvenik iz dijaspore). Nastavit ćemo poticati stvaranje znanstvenog okruženja izvrsnosti u području neurodegenerativnih bolesti, demencija i Alzheimerove bolesti, istraživanja terapijskih učinaka hiperbaričkog kisika (HBO2). U suradnji sa Sveučilištem, zdravstvenim ustanovama i lokalnom zajednicom radit ćemo na longitudinalnoj studiji o starenju i zdravlju na populaciji grada Rijeke.

Tijekom 2021. godine namjeravamo održati niz međunarodnih znanstvenih skupova (uključujući i on-line) na kojima će sudjelovati znanstvenici iz temeljnih i kliničkih znanstvenih područja iz Rijeke, Zagreba i drugih dijelova Hrvatske i brojni ugledni znanstvenici iz inozemstva. Teme će biti iz područja neurodegenerativnih bolesti, demencija i Alzheimerove bolesti, personalizirane medicine, hiperbarične oksigenoterapije, imunologije, molekularne medicine, a posebno ćemo kao i do sada njegovati translacijski pristup. Kroz rasprave užih grupa i stručne skupove poticat ćemo rad na promišljanju razvoja Medicinskog fakulteta i Kliničkog bolničkog centra kako bi se doprinijelo njegovom prerastanju u Sveučilišnu bolnicu, na čemu su već postignuti značajni pomaci. Tijekom sljedeće godine Zavod će za tisak pripremiti barem jednu ediciju s radovima predstavljenim na simpozijima održanim tijekom 2021. godine.

Sukladno predloženoj Strategiji razvoja, koju je prihvatila Akademija 2017. godine i činjenici da je Zavod prerastao u Zavod za biomedicinske znanosti u Rijeci nastavit ćemo raditi, u suradnji s Upravom Akademije i osnivačima na stvaranju uvjeta za uspostavljanje kadrovske infrastrukture slične kao u drugim Akademijinim zavodima.

ZAVOD ZA IMUNOLOGIJU I GENETIKU TUMORA – ZAGREB

U 2021. godini Zavod planira nastaviti istraživanje genetskih i epigenetskih biljega kao pokazatelja agresivnosti diferenciranog karcinoma štitnjače u sklopu istraživačkog projekta Hrvatske zaklade za znanost IP- 2019-04-1130 pod vodstvom akademika *Zvonka Kusića*. Cilj ovog iscrpnog istraživanja na velikom broju bolesnika je istražiti vrijednost različitih molekularnih biljega koji bi mogli pomoći u predviđanju težine i tijeka bolesti u bolesnika s diferenciranim karcinomom štitnjače. Nakon što je u 2020. godini u ovo istraživanje uključeno 170 bolesnika retrospektivno, u 2021. godini planiramo prospektivno uključiti još 130 bolesnika s diferenciranim karcinomom štitnjače čime bi se uključili svi planirani bolesnici. Od 130 bolesnika koji se planiraju uključiti u istraživanje u 2021. godini izolirat će se DNA iz tkiva tumora uklopljenog u parafin. Nakon izolacije, provjeriti će se koncentracija i čistoća izolirane DNA mjerenjem apsorbancije na valnim duljinama 260nm i 280nm na nanospektrofotometru. Izolirana DNA pohranit će se na -20°C i koristiti za sve molekularne analize u sklopu ovog istraživanja: određivanje mutacija u genu *BRAF*, određivanje mutacija u promotorskoj regiji gena *TERT* i analizu metiliranosti promotora gena *TERT*. Svim bolesnicima će se također odrediti Ki67 proliferacijski indeks imunohistokemijskom metodom na istim tkivnim blokovima iz kojih se izolirala DNA. U tu svrhu imunohistokemijsko bojanje će se provesti na rezovima tkiva koristeći automatizirani sustav za bojenje. Zatim će se analizirati proliferacijska aktivnost tumorskih stanica tako da će se odabrati područje najjače reakcije i u tom području će se odrediti postotak tumorskih stanica pozitivnih na Ki-67. U 2021. godini analizirati će se i V600E mutacije gena *BRAF* u svih 300 bolesnika uključenih u ovo istraživanje tijekom 2020. i 2021. godine. Prisutnost V600E mutacije u genu *BRAF* odrediti će se iz DNA izolirane iz parafinskih kocaka karcinoma štitnjače ranije uhodanom metodom kompetitivne alel-specifične lančane reakcije polimerazom u stvarnom vremenu (cast-PCR). Plan je u 2021. godini u sklopu ovog istraživanja započeti i s analizom metilacije DNA u promotorskoj regiji gena *TERT*. Analiza metilacije će se provesti tako da će se DNA izolirana iz tkiva bolesnika s diferenciranim karcinomom štitnjače bisulfitno konvertirati, zatim će se amplificirati promotorska regija gena *TERT* te će se dobiveni amplikoni analizirati pirosekvenciranjem. Plan je u 2021. godini uhodati ovaj postupak i analizirati manji dio prikupljenih uzoraka od bolesnika prethodno uključenih u studiju.

U 2021. godini planiramo nastaviti istraživanje povezanosti postotka *BRAF* V600E mutiranih alela s kliničko-patološkim obilježjima papilarnog karcinoma štitnjače. Ovo istraživanje je započelo 2020. godine i u 2021. godini planiramo

uključiti dodatne bolesnike u sve tri planirane skupine: bolesnici s udaljenim metastazama papilarnog karcinoma štitnjače, bolesnici s metastazama papilarnog karcinoma štitnjače u regionalnim limfnim čvorovima i bolesnici s lokaliziranim papilarnim karcinomom štitnjače. Iz uzorka tkiva papilarnog karcinoma štitnjače bolesnika uključenih u istraživanje izolirat će se DNA i odrediti prisutnost *BRAF* V600E mutacije kompetitivnom alel-specifičnom lančanom reakcijom polimera- zom u stvarnom vremenu uz korištenje odgovarajućih TaqMan proba. Zatim će se izračunati postotak mutiranih alela kojeg će se normalizirati s obzirom na ranije određen postotak tumorskih stanica u uzorku.

U 2021. planiramo nastaviti istraživanje povezanosti postotka *BRAF* mutiranih alela i odgovora na terapiju RAF i MEK inhibitorima u bolesnika s metastatskim melanomom. U 2021. planiramo u ovo istraživanje uključiti dodatne bolesnike s novootkrivenim metastatskim melanomom koji su pozitivni na *BRAF* mutaciju. Tim bolesnicima će se odrediti postotak *BRAF* mutiranih alela u uzorku tumora prije početka liječenja BRAF i MEK inhibitorima i bolesnike će se dalje pratiti tijekom liječenja kako bi se odredio odgovor na terapiju.

U 2021. godini planiramo nastaviti s ranije započetim istraživanjem koncentracije citokina IL-6 i TNF u tekućini iz drena postoperativne rane nakon operacije raka debelog crijeva kao potencijalnog ranog biljega za predviđanje dehiscencije kirurške anastomoze.

U 2021. godini planiramo nastaviti s ranije započetim istraživanjem genotipizacije 14 tipova humanog papiloma virusa (HPV) visokog rizika u uzorcima brisa grlića maternice. Istraživanje će se provoditi ranije uhodanom metodom i po ranije uhodanom protokolu.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU – DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda obuhvaća dvije znanstvene discipline: 1) korozija i zaštita metala od utjecaja morske vode i klime i 2) desalinizacija morske vode i slanih voda. U Zavodu je u stalnom radnom odnosu viši znanstveni suradnik dr. sc. Franjo Ivušić, administratorica i spremačica.

Znanstveni voditelj Zavoda je akademik *Marin Hraste*, a upravitelj Zavoda je dr. sc. *Franjo Ivušić*.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Rad na području istraživanja korozije i zaštite metala

U 2021 godini istraživat će se učinkovitost prethodno odabranih ekstrakata plodnih tijela viših gljiva u realnim uvjetima, to jest, u morskoj vodi pri uronjenim mirujućim uvjetima, atmosferskim uvjetima te uronjenim protočnim uvjetima. Naime, istraživanja iz prethodne godine provedena su u 0.5 % - tnoj otopini NaCl radi jednostavnije identifikacije učinkovitije koncentracije i vrste inhibitora te je potrebno odabrane inhibitore istražiti i u realnim uvjetima. Dakle, radi se o nastavku prošlogodišnjeg istraživanja, te njegovoj svojevrsnoj nadogradnji s obzirom da je radi COVID-a 19 veliki dio vremena utrošen na proučavanje literature pa je i ovaj plan donesen s time u skladu. Eksperimente u uronjenim protočnim uvjetima bit će moguće izvesti u slučaju osposobljavanja pumpe koja dobavlja čistu morsku vodu sa obale do samog Zavoda. U svhu provedbe planova rada pločice od ugljičnog čelika će se premazati prethodno odabranim inhibitorskim otopinama u tankom sloju te sušiti kroz jedan dan. Nakon takve predobrade površine dio pločica ugljičnog čelika će biti uronjen u čistu morsku vodu, a dio će biti izložen atmosferskim uvjetima. S obzirom da čista morska voda ima izrazito agresivno djelovanje na ugljični čelik, trajanje eksperimenta s uronjenim pločicama bit će ograničeno na jedan dan dok će trajanje eksperimenta s pločicama izloženim atmosferskim uvjetima biti mjesec dana. Nakon eksperimenata će se, standardnim metodama, spriječiti naknadna korozija do daljnje analize. Daljna analiza obuhvatit će snimanje površine pločica pomoću stereomikroskopa i prema mogućnostima snimanje pomoću elektronskog mikroskopa. Najznačajniji rezultati za uronjene pločice bit će ponovljeni na potencijostatu primjenom Tafelove i EIS analitičke metode kako bi se učinkovitost inhibitora mogla brojčano izraziti. Oabrane koncentracije inhibitora bit će one koje su u dosadašnjim istraživanjima pokazale najveću učinkovitost (ekstrakti plodnih tijela viših gljiva). Ciljane vrste bit će također one koje su u dosadašnjim istraživanjima pokazale najveću učinkovitost. U svrhu ovog istraživanja bit će, standardnim procedurama, izrađene nove radne elektrode od ugljičnog čelika te čelične pločice. Rezultati istraživanja bit će poslani na recenziju u odgovarajuće znanstvene časopise i/ili kongrese.

Opaska: Obzirom da Zavod nije opremljen svim potrebnim uređajima za provođenje gore navedenih istraživanja (potencijostat, elektronski mikroskop) nastojat će se obnoviti istekle ugovore o suradnji Zavoda i Fakulteta kemijskog inženjstva i tehnologije i Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. u kojima su dosada istraživanja dijelom izvođena.

Rad na području desalinizacije

Rad na području desalinizacije morske vode, te slanih i slankastih voda nastavit će se kad se ostvari mogućnost za još jedno radno mjesto znanstvenog djelatnika u Zavodu.

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA

Voditelj Zavoda za lingvistička istraživanja je akademik *Goran Filipi*, a upraviteljica je dr. sc. *Anja Nikolić-Hoyt*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju. Sukladno Strateškom planu Zavoda za lingvistička istraživanja (2019.-2023.) u 2021. Zavod nastavlja s radom na svim projektima triju sastavnica svoje znanstvenoistraživačke djelatnosti:

(I) Leksikologija, leksikografija i semantika (tri projekta)

Benešićev "Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića"

Voditeljica projekta je dr. sc. *Anja Nikolić-Hoyt*, koja je uz akademika Bratulića ujedno i suurednica novih svezaka Benešićeva rječnika, a suradnice su dr. sc. Ivana Filipović Petrović i dr. sc. Bojana Schubert. U planu je da se tijekom 2021. u rad na projektu uključi jedan vanjski suradnik.

Benešićev je "Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića" jedinstven sociopovijesni dokument hrvatskoga jezika na prijelazu stoljeća. i dragocjeno vrelo njegovih identitetskih obilježja. Zahvaljujući autorovu otvorenom pristupu korpusu ekscerpiranih književnih djela više od stotinu hrvatskih pisaca koji su stvarali od sredine XIX. do sredine XX. stoljeća, Benešićev književnojezični rječnik možemo smatrati konstitutivnom sastavnicom hrvatskoga kulturnog i jezičnog bića. Zato je dovršavanje Benešićeva rječnika jedan od glavnih Akademijinih zadataka i jedan od prioritetnih zadataka hrvatske filologije.

Benešićev se višesveščani referentni rječnik isprva izrađivao pod okriljem Akademijina Razreda za suvremenu književnost, koji je objavio prvih dvanaest svezaka (a–rzati). Nakon prekida od dva desetljeća rad je 2008. godine nastavljen u Zavodu za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije. Onda do danas objavljena su dva golema sveska (13. svezak s–spužvast 2013. godine i 14. svezak spužvica–švrljuga 2017. godine), koje karakteriziraju novi pristupi i novi metodološki postupci usmjereni dokumentiranju jezičnih i nejezičnih praksi formativnoga vremena u povijesti hrvatskoga jezika i književnosti.

Nakon što se početkom 2021. godine dovrši priprema za tisak trećega u nizu novih svezaka Benešićeva rječnika (ta–uljudba), nastavit će s radom na podjeli i obradi građe 16. sveska (uljudno–vrebuške), pretposljednega među novim svescima.

Somatski tezaurus hrvatskoga jezika

Voditeljica projekta, autorica koncepcije i urednica je dr. sc. *Anja Nikolić-Hoyt*, a suradnik i autor računalne aplikacije je Karlo Schubert.

"Somatski tezaurus hrvatskoga jezika" prvi je konceptualno ustrojen jezični resurs u nas, motiviran čovjekom i dijelovima čovječjega tijela. Kao uvodni dio objedinjujućega "Tezaurusa čovjeka" zamišljen je poput riznice u kojoj se čuva ili tezaurira leksičko blago hrvatskoga jezika, ali i naše znanje o tijelu, naše shvaćanje tijela, to jest mentalna reprezentacija tijela.

Planira se da se u 2021. godini nastavi s uredničkom redakturom i revizijom 55 krovnih somatizama, koja unekoliko zaostaje zbog goleme zauzetosti voditeljice projekta radom na dovršavanju Benešićeva rječnika. Također će se i opet pokušati osigurati sredstva za izradu modula objave "Somatskoga tezaurusa" u svrhu njegove dostupnosti i objavljivanja korisnicima.

Planira se također da će tijekom 2021. dr. sc. Anja Nikolić-Hoyt održati pozvano predavanje pod naslovom "Konceptualna leksikografija između proizvodljivosti i sustava" na međunarodnome znanstvenom kongresu "Leksikografski susreti" u Beogradu, koji je 2020. zbog pogoršane epidemiološke situacije u svijetu bio odgođen.

Digitalni hrvatski frazeološki rječnik

Voditeljica projekta je dr. sc. *Ivana Filipović Petrović*, a suradnica je dr. sc. Jelena Parizoska.

U trećoj godini djelovanja projekta "Digitalni hrvatski frazeološki rječnik" planira se nastaviti s korpusnim istraživanjima frazema koji će biti uvršteni u rječnik. Voditeljica projekta dr. sc. Ivana Filipović Petrović i suradnica dr. sc. Jelena Parizoska nastavit će s pretraživanjem i obradom preostalih poredbenih frazema koji su većim dijelom obrađeni tijekom 2020., zatim glagolskih koji su najbrojnija skupina te će započeti korpusno istraživanje imeničkih frazema. Rječnik trenutačno broji pet stotina frazema čija je leksikografska obrada završena, a u tijeku su i tehnička uređenja natuknice na platformi "Lexonomy" u kojoj se rječnik izrađuje, kako bi se za prvi dio rječnika mogao otvoriti pristup korisnicima putem mrežne stranice projekta. Također, u 2021. nastavit će se i druge projektne aktivnosti, među kojima je organizacija i vođenje leksikografske radionice "Elektronička leksikografija: metode i programi" kao predkonferencijskoga događaja u sklopu međunarodnoga znanstvenoga skupa Leksikografski susreti koji se planira održati 2021. u Beogradu, nakon što je u svibnju 2020. odgođen zbog pandemije. Sve projektne aktivnosti redovito će se objavljivati na mrežnoj stranici projekta www.frazeoloski-rjecnik.eu.

(II) Dijalektologija i povijest hrvatskoga jezika (četiri projekta)

Istraživanje hrvatskih dijalekata i povijesti hrvatskoga jezika

Voditeljica projekta je dr. sc. Martina Bašić, suradnica na projektu je dr. sc. Bojana Schubert i vanjska suradnica projekta je dr. sc. Marina Marinković.

Projekt "Istraživanje hrvatskih dijalekata i povijesti hrvatskoga jezika" počiva na dugogodišnjim sustavnim proučavanjima svih jezičnih razina pojedinačnih mjesnih govora i skupina govora svih triju hrvatskih narječja koja su u konačnici rezultirala brojnim znanstvenim radovima te vrijednim dijalektološkim rječnicima i monografijama.

U 2021. godini nastavit će se s ispisivanjem dijalektne frazeološke građe sjeverozapadnoga čakavskog prostorno-jezičnog kompleksa iz tridesetak dijalektološko-frazeoloških izvora građe (dijalektološki rječnici, znanstveni radovi i završni radovi koji obuhvaćaju područje hrvatske Istre i Kvarnera). Nastavit će se rad na leksikografskoj obradi korpusa za frazeološki rječnik (u suradnji s dr. sc. Barbarom Kovačević, znanstvenom savjetnicom Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje). Kako je dio rada na projektu vezan za terenska istraživanja koja nisu u potpunosti mogla biti ostvarena u vrijeme pandemije uzrokovane koronavirusom (COVID-19), u 2021. godini nastavit će se s terenskim dijalektološkim istraživanjem morfološke jezične razine mjesnih govora Jadranova, Dramlja i Selca. Ta će istraživanja biti upotpunjena dijalektološkim terenskim istraživanjima morfološke jezične razine mjesnih govora vinodolskoga područja u okviru projekta "Suvremeni dijalektološki opis vinodolskih govora".

Također će se nastaviti terenska dijalektološka istraživanja gorskokotarskoga areala, posebice onih govora koji su još uvijek potpuno neistraženi, a za koje postoje indicije o izuzetnoj slojevitosti i supostojanju jezičnih sustava raznorodna postanja. Nastavlja se istraživanje fonološke i morfološke razine mjesnoga govora Staroga Laza zbog dijalektološke kompleksnosti navedenoga punkta u kojem žive govornici svih triju narječja hrvatskoga jezika. U 2021. godini naglasak istraživanja bit će na čakavskoj komponenti toga mjesnog govora.

U povijesnojezičnome dijelu projekta suradnica dr. sc. Bojana Schubert nastavit će s istraživanjima kajkavskoga književnog jezika, njegove norme i varijacije tijekom tristogodišnjega postojanja.

U okviru ovoga projekta nastavlja se i suradnja s lokalnim zajednicama i udrugama. Rezultati svih istraživanja bit će prikazani u znanstvenim radovima i na domaćim i inozemnim znanstvenim konferencijama.

Suvremeni dijalektološki opis vinodolskih govora

Voditeljica projekta i jedina suradnica na projektu je dr. sc. *Martina Bašić*.

Kako je dio rada na projektu vezan uz terenska istraživanja koja nisu u potpunosti mogla biti ostvarena u vrijeme pandemije uzrokovane koronavirusom (CO-

VID-19), u 2021. godini nastaviti će se s terenskim dijalektološkim istraživanjem morfološke jezične razine vinodolskih mjesnih govora. Na taj se način nastoji zaokružiti suvremeni fonološki i morfološki opis crikveničko-vinodolskoga područja primorskoga poddijalekta ikavsko-ekavskoga dijalekta čakavskoga narječja.

Projekt "Suvremeni dijalektološki opis vinodolskih govora" Zavoda za lingvistička istraživanja financiran je iz sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Lingvistička geografija Hrvatske u europskome okružju (LinGeH)

Voditelj projekta je akademik *Goran Filipi*. Suradnici na projektu su dr. sc. Mira Menac-Mihalić, dr. sc. Anita Celinić, dr. sc. Silvana Vranić, dr. sc. Anđela Frančić, dr. sc. Mijo Lončarić, dr. sc. Vesna Zečević, dr. sc. Martina Bašić, dr. sc. Marija Malnar-Jurišić, dr. sc. Marina Marinković, dr. sc. Dunja Brozović Rončević, dr. sc. Vladimir Skračić, dr. sc. Nikola Vuletić, dr. sc. Ante Jurić, dr. sc. Nataša Šprljan, dr. sc. Rita Scotti Jurić, dr. sc. Barbara Buršić Giudici, dr. sc. Valter Milovan, dr. sc. Suzana Todorović i dr. sc. Tijmen C. Pronk.

Projekt "Lingvistička geografija Hrvatske u europskome okružju (LinGeH)" (IP-2019-04-3688), voditeljka akademika Gorana Filipija, financira Hrvatska zaklada za znanost. Rad na projektu provodi se suradnjom nekoliko istraživačkih skupina (Zavod za lingvistička istraživanja HAZU, Sveučilišta u Zagrebu, Zadru, Rijeci i Puli, IHJJ) te dvoje suradnika iz Nizozemske i Slovenije. Objedinjavanjem istraživanja oko jednoga središnjeg geolingvističkog znanstvenog projekta postići će se sinergijski učinak s ciljem stvaranja reprezentativnoga jezičnog zemljovida Hrvatske. Iako se ovaj projekt prijedlog temelji na tradicionalnim dijalektološkim istraživanjima i uvriježenoj metodologiji lingvističke geografije, u izvedbi će se primjenjivati suvremene metode i tehnike na polju lingvističke geografije, odnosno arealne lingvistike.

U 2021. godini nastaviti će se rad na projektu prema predviđenom radnom planu.

U istome je projektu predviđen nastavak sudjelovanja Hrvatske u međunarodnim projektima "Općeslavenski lingvistički atlas" (OLA) i "Europski lingvistički atlas (ALE)". Hrvatsko povjerenstvo međunarodnog projekta "Općeslavenski lingvistički atlas" (OLA) ima zadatak pripremiti knjigu "Pridjevi". U 2021. godini nastaviti će se *ispis hrvatske pridjevske građe i prikupljanje pridjevske građe ostalih povjerenstava* za knjigu "Pridjevi".

Suradnici na projektu sudjelovat će na domaćim i inozemnim znanstvenim konferencijama, u međunarodnom radnom zasjedanju OLA i na međunarodnom zasjedanju ALE, a rezultate istraživanja objavljivat će u relevantnim domaćim i međunarodnim časopisima i drugim publikacijama.

Popunjavanje bjelina na suvremenoj i povijesnoj kajkavskoj jezičnoj karti

Projekt Popunjavanje bjelina na suvremenoj i povijesnoj kajkavskoj jezičnoj karti provodi se u Zavodu za lingvistička istraživanja od jeseni 2019. godine pod vodstvom akademika Augusta Kovačeca. Projekt je organiziran u dva dijela – dijalektološki se dio odvija u suradnji s Karlovačkom županijom, a povijesnojezični dio u suradnji s Gradom Ludbregom.

Radni plan *dijalektološkog* dijela:

Voditelj projekta, akademik August Kovačec, izradio je fonološki opis govora Jesenja te priredio za tisak "Rječnik govora Jesenja", čija se objava planira koncem ove ili početkom iduće godine. U 2021. godini nastavlja raditi na opisu glagola i pridjeva u govoru Jesenja.

Vanjske suradnice dr. sc. Marina Marinković s Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Rijeci i dr. sc. Anita Celinić iz Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje nastavit će 2021. analizu fonološke razine kajkavskih mjesnih govora Brođana, Draganića, Lasinje i Šišljavića, na temelju dosad prikupljene građe. Kroz rad s arhivskom građom i proučavanjem povijesnih vrela o migracijama stanovništva, istraživanje će se proširiti i na analizu društveno-povijesne pozadine karlovačkih kajkavskih mjesnih govora, a u svrhu rasvjetljavanja današnje jezične slike promatranoga areala. Na temelju građe prikupljene terenskim istraživanjima u 2019. i 2020. godini objavit će se znanstveni rad o fonološkim osobinama mjesnoga govora Šišljavića. U 2021. započet će se i s radom na pripremi dijalektološke monografije o svima četirima karlovačkim govorima, radnoga naslova "Kajkavski govori karlovačkoga Pokuplja. Fonologija".

Rezultati dosadašnjih istraživanja bit će prezentirani na domaćim i međunarodnim konferencijama.

Radni plan *povijesnojezičnog* dijela:

U povijesnojezičnome dijelu rada na projektu suradnice dr. sc. Bojana Schubert iz Zavoda za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije, dr. sc. Barbara Štebih Golub iz Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje te dr. sc. Dora Ivanišević iz Instituta za filozofiju nastavit će analizu trojezične rukopisne i tiskane ostavštine ludbreškoga autora Josipa Vračana (1786. – 1849.). Tijekom 2020. godine provedena su mnogobrojna arhivska istraživanja u Ludbregu, Varaždinu i Zagrebu te se započelo s transkribiranjem i prevođenjem prikupljene građe, a u 2021. godini planira se priprema za objavu filološke i jezične analize prikupljenoga korpusa u monografiji radnoga naslova "Iz ludbreškoga gazofilacija: Josip Vračan i njegovo djelo".

Nastavit će se i rad na popularizaciji kajkavske jezične kulture kroz suradnju s lokalnim zajednicama (primjerice, u radu na projektu Kajkavski poetski gartlic u Ludbregu), kao i održavanje raznovrsnih radionica i predavanja tijekom godine. U 2021. godini planira se objava znanstvene slikovnice naslova "Priča o jednom Kajju" autorice Bojane Schubert i ilustratora Grge Petrova.

Suradnice će o povijesnojezičnome radu na projektu izvijestiti na međunarodnom i domaćem skupu.

Budući da projekt "Popunjavanje bjelina na suvremenoj i povijesnoj kajkavskoj jezičnoj karti" završava koncem iduće godine, planira se 2021. prijava novoga kajkavološkog projekta u Zavodu za lingvistička istraživanja.

(III) Etimologija

Hrvatski etimološki rječnik, 2. izdanje

Autor je rječnika i ujedno jedini suradnik na projektu dr. *Alemko Gluhak*.

U godini 2021. dr. Alemko Gluhak nastavlja rad na tekstu novoga, drugoga izdanja maloga priručnoga "Hrvatskoga etimološkoga rječnika", drugoga općega takva rječnika. U odnosu na prvo izdanje, iz 1993., rječnik je znatno dopunjen.

Prvo je izdanje imalo oko 1800 članaka (s uvodnih stotinjak stranica, bibliografijom i drugim priložima ukupno 832 stranice), novo ih za sad ima više od 2350, s više od 14.200 riječi (rječnički dio obuhvaća sada više od 1000 stranica, formata većega nego je format prvoga izdanja, gdje je rječnički dio obuhvaćao 604 stranice).

Ogledni bi svezak za sad imao više od 120 članaka; radi se na uvodnomu tekstu.

Za potrebne primjerske navode nastaviti će se osnovna digitalizacija djela književnih (do sad više od 400 jedinica, od srednjovjekovnih tekstova do današnjih, i više od 100 prijevodnih jedinica) i drugih; koristi se i takva građa Benešićeva rječnika (više od 470 jedinica). Do sada su u tekstu rječnika upotrijebljeni navodi više od 500 autora.

Nastavit će se s korištenjem etimološke i druge potrebne građe iz naših i drugih knjižnica i drugih izvora.

Uz to, obavljaju se i manja etimološka i jezičnopovijesna istraživanja, čiji rezultati ponajviše ulaze u pojedine članke rječnika.

Po potrebi, dr. Alemko Gluhak sudjeluje u radu Međunarodne etimološke komisije.

Izdavačka djelatnost

U 2021. pripremat će se za tisak i objavu na portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske Hrčak novi brojevi časopisa *Filologija* (76 i 77), *Hrvatski dijalektološki zbornik* (25) te *Folia onomastica Croatica* (30), redovitih publikacija Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU

Zavod za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti će tijekom 2021. godine provoditi znanstvenu, stručnu, izdavačku i obrazovnu djelatnost te djelatnost zaštite prirode. Na provođenju ovih djelatnosti radit će, u središnjici u Zagrebu: upraviteljica doc. dr. sc. *Jelena Kralj*, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Vesna Tutiš, znanstvena suradnica, dr. sc. Davor Ćiković, znanstveni suradnik, dr. sc. Sanja Barišić, znanstvena suradnica, te dr. sc. Goran Sušić, znanstveni suradnik u područnoj jedinici u Rijeci. Voditelj je Zavoda akademik *Nikola Ljubešić*.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Istraživački tim kojeg čine znanstvenici u središnjici Zavoda u Zagrebu nastavit će u 2021. rad na postojećim znanstveno-istraživačkim projektima.

U sklopu projekta znanstvenog prstenovanja ptica sufinanciranog od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost provodit će se koordinacija rada prstenovača, obrada podataka o prstenovanim pticama, koordinacija programa označavanja ptica prstenima u boji, obrada nalaza prstenovanih ptica, suradnja s ostalim europskim prstenovačkim centralama i Europskom unijom za znanstveno prstenovanje ptica (EURING) te praktična obuka i ispit novih prstenovača. Nastavit će se razvoj i osuvremenjivanje računalnog alata za arhiviranje i razmjenu podataka o prstenovanju i nalazima označenih ptica te održavanje internetskih kanala za informiranje javnosti o prstenovanju ptica. Nastavit će se razvijati trajni programi poput prstenovanja stalnim naporom (CES) na ušću Neretve, praćenja preživljavanja odraslih ptica (RAS) na području Ravnih kotara, jesenskih kampa na Učki, Vranskom jezeru i ušću Neretve. Hrvatski podaci o selidbama ptica bit će uključeni u Europski atlas selidbe.

Nastavit će se istraživanje ornitofaune Nacionalnog parka Kornati započeto u 2017. godini kroz projekt "Inventarizacija ornitofaune, kategorizacija i valorizacija ptičjih vrsta i staništa Nacionalnog parka Kornati", financiranog od strane Javne ustanove NP Kornati. U 2021. godini primarni cilj istraživanja bit će utvrđivanje veličine populacija više vrsta gnjezdarica u Parku. Nastojat će se utvrditi i točan status više vrsta potencijalnih gnjezdarica i zimovalica te upotpuniti popis vrsta ptica NP Kornati.

Nastavit će se istraživanja populacije zlatovrane (*Coracias garrulus*) u Ravnim kotarima u okviru projekta "Zlatovrana – povratak s ruba". Postavit će se dodatnih 30 kućica za gniježđenje zlatovrane, tako da će se ukupan broj postavljenih kućica popeti na 100. Praćenje parova u kućicama za gniježđenje omogućit će istraživanje biologije gniježđenja te olakšati praćenje veličine populacije zlatovrane na ovom području. Nastavit će se provođenje istraživanja korištenja stani-

šta na način da će se običi područja gniježđenja kako bi se prikupili podaci s GPS logera koji su prethodne godine postavljeni na zlatovrane. Stjecanje spoznaja o potrebama zlatovrane spram staništa preduvjet je za uspostavu učinkovitih mjera zaštite vrste u cilju oporavaka populacije.

U istraživanju ekologije i biologije crnoglave strnadice (*Emberiza melanocephala*) naglasak će se tijekom 2021. godine staviti na utvrđivanje uzroka pada populacije koji je zabilježen prethodnih godina. Bilježit će se parametri u okolišu koji potencijalno mogu utjecati na fluktuaciju populacije te će se pratiti daljnji trend populacije.

Analizirat će se genetska srodnost jedinki ćuka (*Otus scops*) temeljem uzoraka pera koji su prikupljeni u kućicama za gniježđenje u Ravnim kotarima kako bi se dobile nove spoznaje u sustavu gniježđenja kod ove vrste.

Nastavit će se istraživanje kretanja, odabira staništa, ponašanja i genetike crvenokljune čigre (*Sterna hirundo*) na području kontinentalne Hrvatske, te istraživanje, ukoliko financije omoguće, proširiti na jadransku obalu. Planiramo završiti analizu i objaviti radove o značajkama područja hranjenja čigri, genetskoj raznolikosti čigri srednje Europe (u suradnji s PMF-om) te izviđanju kod odraslih galebova i čigri.

Nastavit će se praćenje populacije te istraživanje biologije i uspješnosti gniježđenja jastrebače (*Strix uralensis*) na području Velike kapele u Gorskom kotaru. U tu svrhu tijekom sezone gniježđenja redovito će se pregledavati kućice za gniježđenje jastrebače (100 kućica na istraživačkoj plohi od oko 180 km²) kako bi se utvrdilo zauzeće (aktivnost parova), vrijeme polaganja jaja, veličina pologa i uspješnost gniježđenja. Provest će se hvatanje i obilježavanje ženki te obilježavanje mladunaca.

Dr. Goran Sušić će nastaviti istraživanja bjeloglavog supa (*Gyps fulvus*) provođenjem apsolutnog censusa teritorijalnih parova i gnijezdećih parova u koloniji, označavanjem mladih bjeloglavih supova u gnijezdima u koloniji na Kvarneru te praćenjem jedinki označenih GPS uređajima. U suradnji s Institutom "Siniša Stanković" iz Beograda analizirat će srodnost gnijezdećih populacija supova iz Hrvatske i Srbije temeljem uzoraka DNA prikupljenih iz perja, a u suradnji s Centre for Research and Conservation (Royal Zoological Society of Antwerp), Antwerpen, Belgija analizirat će srodnost hrvatske populacije i populacija u zapadnom Sredozemlju. U suradnji s ornitološkim organizacijama iz Bugarske, Srbije i Grčke provest će analizu populacijske dinamike svih balkanskih populacija bjeloglavih supova od 1980.g. do danas.

Ostale djelatnosti

Jelena Kralj će nastaviti održavati kolegij Ornitologija za studente diplomskog studija Eksperimentalna biologija - Zoologija na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i voditi izradu diplomskih i doktorskih radova. Kao član uređivačkog odbora nastavit će obavljati poslove uredništva i recenzije slovenskog ornitološkog časopisa *Acrocephalus*.

Vesna Tutiš i *Sanja Barišić* će nastaviti sudjelovati na COST projektu "ERB-Facility - European Raptor Biomonitoring Facility" čiji je cilj povezivanje europskih znanstvenika u svrhu prikupljanja kvalitetnijih podataka o izloženosti i štetnom djelovanju kemikalija na ptice grabljivice. *Sanja Barišić* će nastaviti provoditi koordinaciju rada Hrvatske komisije za rijetke vrste ptica.

Davor Čiković će pri Europskoj uniji za prstenovanje ptica (EURING) nastupiti zastupati Hrvatsku prstenovačku shemu, a također će – u svojstvu člana Upravnog vijeća EURING-a, člana odbora za Europski atlas selidbe ptica EURING-a i kao koordinator radne grupe za komunikacije EURING-a – sudjelovati u upravljanju mrežom prstenovačkih shema u Europi, izradi Atlasa selidbe ptica Europe i razvoju komunikacijske strategije EURING-a prema javnosti.

Goran Sušić će surađivati s Javnom ustanovom NP Krka na uspostavi trajnog hranilišta za bjeloglave supove i sure orlove u kanjonu rijeke Krke, sa svrhom smanjivanja mortaliteta mladunaca i povećanjem uspješnosti gniježđenja.

Izdavačka djelatnost

Zavod za ornitologiju izdaje godišnjak "Larus" koji izlazi od 1947. godine, a od 49. volumena dostupan je i u digitalnom obliku na portalu <https://hrcak.srce.hr>. U 2021. godini planira se objavljivanje 56. volumena tog časopisa.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA

Tijekom 2021. godine zaposlenici/istraživači Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara sudjelovat će u ranije planiranim i započetim istraživanjima kroz znanstvene projekte i suradnje u mogućim okvirima s obzirom na epidemiološku situaciju i propisane mjere zaštite.

Dr. sc. *Jadranka Mauch Lenardić*, znanstvena savjetnica zaposlena na radnom mjestu više znanstvene suradnice, nastavit će paleontološke analize fosilnog materijala (proboscidi i mali sisavci) s različitih nalazišta Hrvatske, kao i lokaliteta Cebara kod Tomislavgrada u Bosni i Hercegovini. U svojstvu upraviteljice Zavoda organizirat će i voditi rad i administrativne poslove Zavoda.

Znanstvena suradnica dr. sc. *Ljerka Marjanac*, s obzirom na to da joj je 2021. godina zadnja godina rada u Zavodu prije umirovljenja, nastavit će dosadašnje aktivnosti na sređivanju znanstvenih podataka i uzoraka prikupljenih tijekom dugogodišnjeg istraživanja glaciogenih sedimenta Hrvatske te će pripremati podloge za zaštitu glacialne geološke baštine na značajnim lokalitetima. S obzirom na

ne očekivane uvjete izazvane epidemijom/pandemijom, mini-projekt PALEORAB nije realiziran po planu pa će se nastaviti u 2021. godini u suradnji s ostalim istraživačima Zavoda i vanjskim suradnicima, a u sklopu kojega će se paleontološki i sedimentološki obraditi materijali prethodno prikupljeni na Rabu te pripremiti i prilagoditi odgovarajućim uvjetima i načinima popularno-znanstvene prezentacije tijekom 2021. godine u sklopu Festivala znanosti i Rapske noći istraživača. Ljerk Marjanac nastavit će rad u svojstvu tajnice Nacionalnog odbora INQUA.

Dr. sc. *Siniša Radović*, viši znanstveni suradnik zaposlen na radnom mjestu znanstvenog suradnika, će nastaviti svoja ranije započeta istraživanja kao suradnik na više znanstveno-istraživačkih projekata: europskom projektu (ERC-2018-Consolidator) *Subsistence and human resilience to sudden climatic events during MIS3 in Europe* (voditeljica doc. dr. sc. Ana B. Marin Arroyo, Universidad de Cantabria, Spain), i nacionalnim istraživačkim projektima u potpori HRZZ-a – Prapovijesni lovci i sakupljači u Istri i obližnjim regijama: obrasci života i kretanja tijekom kasnog pleistocena (voditelj dr. sc. Ivor Janković, Institut za antropologiju), i Epigravetijenske zajednice sjeverne Dalmacije (voditelj izv. prof. dr. sc. Dario Vujević, Odjel za arheologiju, Sveučilište u Zadru). U sklopu navedenih projekata radit će arheozoološke analize kosturnih ostataka sisavaca s raznih arheoloških nalazišta u Hrvatskoj (Abri Kontija, Romualdova pećina, Ljubićeva pećina, Vlakno). Kao konzultant uključen je i u rad HRZZ projekta *Primjena NGS metoda u procjeni genomske varijabilnosti preživača* (voditeljica izv. prof. dr. sc. Vlatka Čubrčić Čurik, Zavod za opće stočarstvo Agronomskog fakulteta, Sveučilište u Zagrebu) s ciljem rekonstrukcije genetske povezanosti prapovijesnih europskih populacija domaćih životinja. Također, nastavit će s radom na arheozoološkom materijalu s brojnih drugih arheoloških nalazišta u suradnji s kolegama iz drugih institucija.

Dr. sc. *Ankica Oros Sršen*, znanstvena suradnica, će tijekom 2021. godine, a nakon korištenja porodiljnog dopusta tijekom 2020. godine, nastaviti s ranije započetim istraživanjima. Nastavit će analizirati avifaunski materijal iz špilje Zala i Vele spile te različitih kvartarnih nalazišta u Hrvatskoj. Nastavit će i ranije započete suradnje s dr. sc. Davorkom Radovčić (Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu) na tafonomskim analizama ptičjih kostiju iz Krapine, a s dr. sc. Jelenom Kralj (Ornitološki zavod Hrvatske akademije) na paleoekološkim istraživanjima avifune u Hrvatskoj te s profesorima Damianom Marchiem i Giovannijem Boscianom (Sveučilište u Pisi) na geometrijsko-morfometrijskim analizama metapodija konja s nekoliko hrvatskih i talijanskih lokaliteta.

Terenska istraživanja u 2021. godini se za sada ne planiraju. U slučaju da se sljedeće godine epidemiološka situacija popravi, nastavak ranije započetih terenskih istraživanja će se potom moći planirati i izvršiti. S obzirom na to da je do sada tijekom različitih istraživanja sakupljena ogromna količina različitih podataka, kao i brojne fotografije, karte, skice, rezultati analiza, fosilni materijali i slično, nastavit će se intenzivno raditi na detaljnoj digitalizaciji baze podataka ukupnog zavodskog fundusa. Uz popisivanje i unošenje podataka u oblikovane digitalizirane baze, fosilni i drugi materijal preparirat će se i konzervirati u svrhu oču-

vanja i sprječavanja daljnjeg oštećivanja i propadanja, a u mjeri koju dozvoljavaju ograničena financijska sredstva Zavoda. Nastavit će se rad na separaciji, analizama i pripremama za daljnju znanstvenu obradu više stotina ostataka malih sisavaca iz sedimentnih uzoraka s različitih spiljskih i ostalih neogenskih i kvartarnih lokaliteta Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Nastavit će se paleontološka i arheozoološka obrada koštanog i dentalnog materijala velikih sisavaca, s posebnim osvrtom na tafonomske analize. Nastavit će se i kabinetska obrada velikog fonda podataka o glacigenim naslagama koji su prikupljeni tijekom dosadašnjih istraživanja te nastaviti s nadopunjavanjem atlasa glacigenih sedimenata Hrvatske. Nastavlja se također i izrada GIS baze podataka nalazišta koja su tijekom više od šest desetljeća istraživali istraživači i zaposlenici Zavoda i njihovi suradnici. Fosilni i drugi materijali s različitih lokaliteta bit će i dalje stručno fotografirani, a izrađivat će se i specijalne fotografije koje dokumentiraju mehaničko-kemijska oštećenja (tragove rezanja, grizenja, gorenja ili probavljanja) na kostima životinja.

Nastavlja se suradnja s Gradom Rabom, Općinom Lopar, turističkim zajednicama Raba, Pučkim otvorenim učilištem Rab i Centrom za kulturu Lopar na uspostavljanju Geoparka otok Rab i Interpretativnog centra Terra Arbia u Rabu za posjetitelje Geoparka.

Nadalje, nastavlja se rad u okviru aktivnosti Nacionalnog odbora INQUA te suradnja sa Slovenskim nacionalnim odborom na pripremi 6. znanstvenog skupa o geologiji kvartara, koji je trebao biti održan u rujnu 2020., no zbog epidemioloških uvjeta odgođen je za rujnu 2021. godine.

Ljerka Marjanac nastavit će s popularizacijom geoznanosti kroz sudjelovanje na različitim manifestacijama kao na primjer: Festival znanosti, Međunarodni dan asteroida, Rapska noć istraživača, Noć knjige, Noć muzeja i drugo, sve u suglasnosti s epidemiološkim preporukama. Ukoliko epidemiološki uvjeti dozvole, Lj. Marjanac planira s J. Mauch Lenardić sudjelovati na 10. međunarodnom ProGEO simpoziju od 8. do 11. lipnja 2021. godine, koji će se održati u Segoviji (Španjolska), i na 1. međunarodnom simpoziju Geoparks and Science – From Research to Geotourism, i Godišnjem sastanku ProGEO Radne grupe-1 za jugoistočnu Europu u listopadu 2021. godine u gradu Rabu.

U mogućim okvirima nastavit će se suradnja s Institutom za arheologiju u Zagrebu, Institutom za antropologiju u Zagrebu, Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Arheološkim muzejom Istre u Puli i Odjelom za arheologiju Sveučilišta u Zadru, na analizi skeletnih ostataka životinja s više arheoloških nalazišta. Planira se nastaviti ranije započetu suradnju na istraživanjima paleontološkog lokaliteta Cebara (BiH) s Naturhistorisches museum u Beču i Senckenberg Forschungsstation für Quartärpaläontologie u Weimaru, te s Franjevačkim muzejom u Tomislavgradu.

Dr. *Radović* je kao naslovni docent uključen u nastavu na preddiplomskom sveučilišnom studiju arheologije (kolegij Uvod u arheozoologiju na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli), i na diplomskom sveučilišnom studiju arheologije (kolegij Bioarheologija (arheozoologija i arheobotanika) na Odjelu za arheologiju, Sveučilište u Zadru). Nastava će se

odvijati on-line. Također, nastavit će suradnju i s Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u svojstvu komentora na diplomskom i poslijediplomskom studiju arheologije. Suradnja s Geološkim odsjekom Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu nastavlja se kroz vođenje/komentorstvo seminarskih i diplomskih radova.

Nastavlja se dugogodišnja suradnja sa znanstvenicima i istraživačima s više međunarodnih institucija iz Njemačke, Austrije i Australije (University of Melbourne).

Rezultate svojih znanstvenih i stručnih istraživanja zaposlenici Zavoda će i tijekom 2021. godine objavljivati u različitim domaćim i stranim časopisima i drugim edicijama.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI **– RIJEKA S PODRUČNOM JEDINICOM U PULI**

Organizacija i rad jedinice

U Zavodu za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli zaposleno je devetero djelatnika. U Zavodu u Rijeci to su znanstvene suradnice dr. sc. Sanja Holjevac, dr. sc. Maja Polić i dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan; asistent dr. sc. Nikola Cesarik; knjižničarka Hana Lencović, prof. i administrativna tajnica Smiljana Martinčić, a u Područnoj jedinici u Puli su znanstveni suradnici dr. sc. Sandi Blagonić, dr. sc. Elvis Orbanić i dr. sc. Milan Radošević.

Voditelj je Zavoda prof. emeritus *Miroslav Bertoša*, član suradnik HAZU, a upraviteljica je dr. sc. *Sanja Holjevac*, znanstvena suradnica.

U 2021. godini Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli (dalje: Zavod) nastavit će znanstvenoistraživački rad na historiografskim, filološkim, etnološkim i arheološkim istraživanjima, ponajprije usmjerenima na prostor zapadne Hrvatske (Rijeka, Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar, Lika), ali i šire. U svojem će radu djelatnici Zavoda pritom i nadalje istraživati i obrađivati gospodarske, društvene, socijalne, nacionalne, pravne, crkvene, političke, jezične, etnološke, etnografske, antropološke, arheološke, kulturološke i druge teme. Ovisno o epidemiološkoj situaciji vezanoj uz epidemiju koronavirusa i bolest COVID-19 te sukladno financijskim mogućnostima, istraživat će u arhivima i knjižnicama u zemlji i inozemstvu te će provoditi terenska istraživanja. Djelatnici koji su uključeni u rad znanstvenih i drugih projekata obavljat će svoje projektne zadatke.

Zavod će i u 2021. godini, ako budu dopuštali epidemiološki uvjeti vezani uz epidemiju koronavirusa i bolest COVID-19, samostalno ili u suradnji s drugim znanstvenim institucijama i udrugama organizirati i održavati znanstvene i stručne skupove te skupove i predavanja posvećene važnim događajima i znamenitim ličnostima zapadne Hrvatske, što ponajprije podrazumijeva one koje zbog navedene epidemije nije bilo moguće održati 2020. godine. Tako će Zavod u suorganizaciji s Udrugom "Dr. Franjo Rački" iz Fužina organizirati XIX. znanstveno-stručni skup Dani dr. Franje Račkoga, a u suorganizaciji sa Zavodom za znanstveni rad HAZU u Varaždinu i Zgodovinskim inštitutom Milka Kosa ZRC SAZU iz Ljubljane organizirat će znanstveno-stručni skup "Janez Trdina (1830. – 1905.), slovenski profesor varaždinske i riječke gimnazije. U povodu 190. obljetnice rođenja". Zavod će, uz Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Društvo za hrvatsku povjesnicu, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci – Odsjek za povijest, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, Državni arhiv u Rijeci, Povijesno društvo Rijeka i Povijesno društvo otoka Krka, biti suorganizator VI. kongresa hrvatskih povjesničara. Bit će i suorganizator znanstvenog skupa o Eugenu i Mariji Kumičić, i to u povodu 170. obljetnice rođenja Eugena Kumičića i 75. obljetnice smrti Marije Kumičić kojemu će organizator biti Udruga "Jenio Sisolski" Brseč, a ostali suorganizatori: Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Filozofski fakultet Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i Odsjek za povijest hrvatske književnosti HAZU u Zagrebu, a u suradnji s Turističkom zajednicom Općine Mošćenička Draga i Općinom Mošćenička Draga. Ako budu dopuštali epidemiološki uvjeti, Zavod će tijekom godine organizirati predstavljanja nekoliko novih znanstveno-stručnih edicija te druge manifestacije kojima promiče znanstvenoistraživački rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i njezinih članova, rad njezina Zavoda u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli i njegovih djelatnika te znanosti uopće.

Rezultate svojega znanstvenoistraživačkoga rada djelatnici Zavoda objavljuivat će u izdanjima Hrvatske akademije i ovoga njezina Zavoda te u drugim domaćim i inozemnim zbornicima, časopisima i knjigama. Svojim će izlaganjima, ako to budu dopuštali epidemiološki uvjeti, sudjelovati na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima.

U planu je objavljivanje novoga sveska Zavodova časopisa "Problemi sjevernog Jadrana", čiji je glavni urednik član suradnik Hrvatske akademije i voditelj Zavoda prof. emeritus Miroslav Bertoša.

Plan rada Zavoda izvršavat će se u okviru djelatnosti Akademijina Razreda za društvene znanosti, a prema sljedećim individualnim planovima rada:

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Povijest

Dr. sc. *Elvis Orbanić*, znanstveni suradnik, istraživat će vjersku i kulturnu povijest zapadne Hrvatske (Istra, Rijeka, Kvarner) od 16. stoljeća nadalje s

posebnim naglaskom na ranonovovjekovnim stoljećima. Planira nastaviti istraživanja u domaćim i stranim crkvenim i državnim arhivima. Istraživat će na temu vjerskoga i društvenoga života Žminjštine od 1963. do 1978. godine radi pripremanja monografije. Radit će i na preoblikovanju doktorske disertacije "Društveni i religiozni život Porečke biskupije a parte Imperij u 17. st." za potrebe objavljivanja. Sudjelovat će na jednom znanstvenom skupu.

Dr. sc. *Maja Polić*, znanstvena suradnica, nastavit će prikupljati materijal za pisanje monografije o Bakru u razdoblju od ukidanja Bakarskoga municipija do konca Prvoga svjetskog rata, za pisanje članaka o istarskim preporoditeljima, o listu "Naša sloga", o riječkome kulturnom krugu XIX. stoljeća te za istraživanja vezana uz Kastavštinu tijekom hrvatskoga narodnog preporoda. Rezultate svojih istraživanja priopćit će na do sada dogovorena dva znanstvena skupa i tri stručna skupa.

Dr. sc. *Milan Radošević*, znanstveni suradnik, nastavit će s istraživanjem povijesnoga gradiva u hrvatskim, slovenskim, talijanskim i srpskim arhivskim, knjižničnim i muzejskim ustanovama, kao i u privatnim zbirkama, te konzultirati dostupno skenirano arhivsko i novinsko gradivo na internetu, vezano za istarsko područje u XX. stoljeću. Uži fokus njegovih istraživanja odnosit će se na: 1. sudski proces istarskim antifašistima Vladimiru Gortanu i suoptuženicima pred talijanskim Specijalnim sudom za zaštitu države 1929. godine, 2. fašističko nasilje te posljedično prvi antifašistički otpor u Istri 1919. – 1922. godine s naglaskom na temu stradanja civila tijekom pulske proslave 1. svibnja 1920. i temu paleža hrvatskoga Narodnog doma u Puli 14. srpnja 1920., 3. nacionalna, politička, socijalna i kulturna zbivanja u Puli 1918. – 1922. godine i 4. zdravstvene prilike u Istarskoj provinciji tijekom XX. stoljeća. Temu Vladimira Gortana nastavit će obrađivati u kontekstu pripremanja monografskoga izdanja. Priopćenjima planira sudjelovati na dva znanstvena skupa.

Filologija

Dr. sc. *Sanja Holjevac*, znanstvena suradnica, nastavit će filološka istraživanja rukopisne i tiskane građe na hrvatskome jeziku koja je nastala do konca 19. stoljeća te daljnje prikupljanje građe za takva istraživanja. Pritom će joj i nadalje u središtu znanstvenoistraživačke pozornosti ponajprije biti građa na hrvatskome jeziku nastala na sjevernojadranskome hrvatskom prostoru ili namijenjena tomu prostoru. Nastavit će rad na pripremi monografije o hrvatskome jeziku u izdanjima riječke tiskare Karletzky, koja je u Rijeci djelovala od konca 18. do konca 19. stoljeća. Priopćenjima planira sudjelovati na dva znanstvena skupa.

Dr. sc. *Nina Spicijarić Paškvan*, znanstvena suradnica, nastavit će svoja istraživanja na području kontaktne lingvistike. U okviru toga, proučavat će romansko-slavenske jezične dodire u zapadnoj Hrvatskoj s posebnim naglaskom na pomorski leksik Kostrene. Planira sudjelovati na znanstvenim skupovima.

Etnologija i etnografija

Dr. sc. *Sandi Blagonić*, znanstveni suradnik, nastavit će rad na istraživanju kolektivnih identiteta Istre. Započet će rad na istraživanju i pisanju teksta koncipiranog kao *case study* o etničkim odnosima kroz prizmu teorije ranih objekata Melanie Klein. Završit će urednički i koautorski rad na knjizi o Trstu te će dovršiti knjigu o Nepal.

Arheologija

Dr. sc. *Nikola Cesarik*, asistent, planira nastaviti s istraživanjem raznih tema o ranoj povijesti na području istočnoga Jadrana i njegova neposrednoga zaleđa bazirajući se na proučavanju literarnih, epigrafskih te arheoloških vrela. Također planira nastaviti s arheološkim rekognosciranjima na području Like, sjeverne Dalmacije, Grobničkoga polja, Vinodola te otoka Krka.

Izdavačka djelatnost

U 2021. planira se priprema i objavljivanje novoga sveska Zavodova časopisa "Problemi sjevernoga Jadrana".

Djelatnici Zavoda očekuju objavljivanje svojih znanstvenih radova, prikaza i ocjena koje su prethodne godine ili prije predali za objavljivanje u različitim domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim publikacijama.

Svoj rad na pripremi i objavljivanju znanstvenih i drugih priloga u 2021. djelatnici će Zavoda provoditi sukladno sljedećim individualnim planovima:

Dr. sc. *Sandi Blagonić* uz izdavanje knjige o Trstu iz perspektive autora s područja bivše Jugoslavije na hrvatskome jeziku, planira izdavanje knjige i na talijanskom jeziku. U tu svrhu, ovisno o financijskim mogućnostima, knjiga će biti prevedena na talijanski, te ponuđena talijanskom izdavaču. Bit će, također, publicirana knjiga etnografskih zapisa o Nepal.

Dr. sc. *Nikola Cesarik* planira predati za objavu veći broj znanstvenih članaka, uglavnom na temu antičke povijesti i arheologije na području istočnoga Jadrana i njegova neposrednoga zaleđa.

Dr. sc. *Sanja Holjevac* za tisak će pripremiti nekoliko znanstvenih i stručnih radova s temama iz hrvatske književnojezične i kulturne povijesti.

Dr. sc. *Elvis Orbanić* planira objaviti jednu znanstvenu knjigu, jedan znanstveni članak i više ocjena te prikaza historiografske literature. Nastavit će raditi kao glavni urednik edicije "Apostolske vizitacije Agostina Valiera. Visitatio Polensis" koje je glavni izdavač Državni arhiv u Pazinu.

Dr. sc. *Maja Polić* objavit će monografiju o Bakru u periodu od ukidanja Bakarskoga municipija do konca Prvoga svjetskog rata te knjigu o hrvatskome narodnom preporodu u Kastavštini. Također, objavit će i više članaka vezanih uz teme koje će istraživati, ocjene i prikaze.

Dr. sc. Milan Radošević namjerava pripremiti za tisak dva znanstvena članka te više prikaza stručnih i znanstvenih knjiga i zbornika s područja historiografije.

Dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan u okviru rezultata znanstvenoistraživačkoga rada pripremit će za tisak radove i prikaze te će raditi na popularizaciji znanosti.

Ostali rad

Dr. sc. *Sanja Holjevac* obavljat će poslove upraviteljice Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. Uz ostalo, sudjelovat će u pripremi i organizaciji znanstvenih i stručnih manifestacija u organizaciji ili suorganizaciji Zavoda. Obavljat će i druge poslove vezane uz djelovanje Akademijina Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. Obavljat će poslove tajnice i članice uredništva Zavodova časopisa "Problemi sjevernog Jadrana" te sudjelovati u pripremi za tisak novoga sveska. Ako bude dopuštala epidemiološka situacija, planira održati i jedno javno predavanje. Sudjelovat će kao suradnica u radu znanstvenoga projekta Sveučilišta u Rijeci "Liber Fluminensis – Prilozi za proučavanje jezika riječkih tiskovina", voditeljice prof. dr. sc. Sanje Zubčić s Filozofskoga fakulteta u Rijeci. Bit će članica uredništva zbornika radova u čast prof. dr. sc. Diane Stolac, dugogodišnje profesorice Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, koji taj Odsjek priprema prigodom profesoričina 65. rođendana. Nastavit će biti mentoričica jednoj doktorandici Poslijediplomskoga sveučilišnoga doktorskog studija Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Dr. sc. *Elvis Orbančić* kao član Znanstvenoga centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo pri Staroslavenskom institutu, kojega je voditelj dr. sc. Milan Mihaljević, planira nastaviti istraživati teme iz kulturne povijesti Istre. Također, kao vanjski stručnjak član je ERC projekta CoG AdriArchCult "Architectural Culture of the Early Modern Eastern Adriatic" kojega je glavni istraživač prof. dr. sc. Jasenka Gudelj pri Sveučilištu Ca' Foscari u Veneciji. U izdavačkome smislu sudjelovat će u radu uredništva znanstvenih i stručnih časopisa u zemlji i inozemstvu: "Vjesnik istarskog arhiva" (Pazin), "Arhivi. Glasilo Arhivskoga društva in arhivov Slovenije" (Ljubljana), "Arhivi" (glasilo ICARUS Hrvatska u Zagrebu), "Histria archaeologica" (Pula) te popularnoga godišnjaka "Istarska danica" (Pazin). Kao član savjeta Katedre Čakavskog sabora za povijest Istre u Pazinu sudjelovat će u organizaciji znanstvenoga skupa "Pazinski memorijal". Također će kao član Izvršnoga odbora ICARUS Hrvatska raditi na postizanju statutarnih ciljeva Udruge kao što su promicanja korištenja arhivskih izvora putem novih IT tehnologija te razvoja međuinstitucionalne i međunarodne suradnje. Bit će i dalje član strukovnih udruga u inozemstvu: "Associazione archivistica ecclesiastica" (Vatikan), "The Association for Slavic, East European, & Eurasian Studies" (SAD) i "Association for Croatian Studies" (SAD). U svojstvu Predsjednika upravnoga vijeća Državnoga arhiva u Pazinu nastaviti će izvršavati svoje dužnosti u nastavku mandata. Nastavit će biti članom Upravnoga odbora Istarskoga povijesnog društva. Prema pozivu bit će povremeni predavač te

predstavljatelj znanstvenih i stručnih historiografskih i arhivističkih izdanja. Bit će student specijalističkoga studija crkvene povijesti pri Papinskom sveučilištu Svetoga Križa u Rimu akademske godine 2020./2021.

Dr. sc. *Maja Polić* će kao članica Organizacijskoga odbora sudjelovati u organizaciji Znanstvenoga skupa o Eugenu i Mariji Kumičić, i to u povodu 170. obljetnice rođenja Eugena Kumičića i 75. obljetnica smrti Marije Kumičić. Skup će organizirati Udruga "Jenio Sisolski" Brseč u suorganizaciji Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Filozofskoga fakulteta Sveučilišta "Jurja Dobrile" u Puli, Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli, Odsjeka za povijest hrvatske književnosti HAZU u Zagrebu te u suradnji s Turističkom zajednicom Općine Mošćenička Draga i Općinom Mošćenička Draga. Skup će biti održan 20. i 21. svibnja 2021. u Mošćeničkoj Dragi i Brseču. U ime Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci i Povijesnoga društva Rijeka sudjelovat će u okviru Znanstvenoga odbora u suorganizaciji VI. kongresa hrvatskih povjesničara koji će se održati u Rijeci (datum će se utvrditi naknadno) u organizaciji Hrvatskoga nacionalnog odbora za povijesne znanosti (HNOPZ) te suorganizaciji Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Društva za hrvatsku povjesnicu (Zagreb), Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci, Pomorskoga i povijesnoga muzeja Hrvatskog primorja Rijeka, Državnoga arhiva u Rijeci, Povijesnoga društva Rijeka i Povijesnoga društva otoka Krka. Nastavit će djelovati kao predsjednica Izdavačkoga odbora Katedre Čakavskoga sabora "Bakarskoga kraja", Škrljevo (Bakar), i članica njezina Upravnoga odbora, urednica izdanja Udruge Mavrica Srdoči (Rijeka), tajnica Povijesnoga društva Rijeka i njegova časopisa "Rijeka" te članica uredništva Bakarskoga zbornika (izdavač Grad Bakar). Kao vanjski suradnik predavat će obvezni kolegij "Povijest" na Učiteljskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Dr. sc. *Milan Radošević* nastavit će biti dopredsjednikom Istarskoga povijesnoga društva – Società Storica Istriana i urednikom mrežne stranice Društva (www.ipd-ssi.hr) te koordinatorom više projekata navedene udruge. U sklopu Društva nastavit će biti voditeljem projekta "Stoljeće europskog antifašizma. Istra između lokalnog i globalnog", pokrenutog 2017. godine. Bit će članom organizacijskoga odbora znanstveno-stručnoga skupa 5. Zavičajni međulinski annale "Mate Demarin" (zbog situacije s COVID-om 19 odgođenoga iz rasporeda za 2019.). Nastavit će obnašati dužnost zamjenika predsjednika Stručnoga savjeta Katedre Čakavskoga sabora za povijest Istre – Pazin. Planira, u ulozi glavnoga urednika, za tisak pripremiti monografiju Medicinske škole u Puli, u nakladi iste ustanove. Nastavit će biti komentorem jednom doktorandu na poslijediplomskom doktorskom studiju povijesti pri Univerzi na Primorskom u Koprju.

Dr. sc. *Nina Spicijarić Paškvan* nastavit će djelovati u okviru Katedre Čakavskoga sabora Kostrena.

Knjižnica

Hana Lencović, prof., knjižničarka, obavljat će uobičajene poslove u knjižnici Zavoda. Inventarizirat će i obrađivati knjižnu građu pristiglu uobičajenim susta-

vom nabave, tj. razmjenom ili darovanjem pojedinaca te institucija. S obzirom na nemogućnost predviđanja edukacije izvan Zavoda uzrokovane epidemijom koronavirusa te prirodnim nepogodama, djelatnost knjižničarke će se odvijati unutar knjižničnih prostora što bi podrazumijevalo već duže vrijeme planiranu realizaciju pomaka dijela fonda vezanoga za depo u prostoriji br. 1, te završetak uvođenja i signiranja knjiga koje je Zavodu darovao pokojni akademik Petra Strčića pod signaturom PS01. S obzirom na epidemiološke mjere, knjižničarka će *online* pohađati seminare Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj. Također, ako bude ikako moguće, knjižničarka Zavoda pohađat će edukaciju o novom programu INDIGO i ICA modulu. Ovisno o izdavačkoj djelatnosti Zavoda provodit će se uobičajena distribucija i razmjena publikacija. Redovito će provoditi istraživanja u svrhu pružanja informacijskih usluga te posuđivati građu zaposlenicima Zavoda i vanjskim korisnicima.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ODSJEK ZA POVIJESNE ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu tijekom 2021. g. predviđa nastavak znanstvenoistraživačkog rada unutar stalnih skupina znanstvenih i stručnih djelatnosti:

- a) nastavak rada na evidentiranju, prikupljanju i objavljivanju povijesne građe - vrela,
- b) izrada povijesnih studija i pomagala,
- c) izrada priručnika i pomagala za znanstveni rad iz područja povijesnih znanosti,
- d) obrazovanje mlađih znanstvenika s težištem na istraživačkom radu problematike vezane uz područje srednjovjekovne hrvatske povijesti, povijesti novog vijeka od 16. do kraja tzv. dugog 19. st. i povijesne metodologije.

Rad na spomenutim zadacima unutar znanstvenog programa Odsjeka uklopit će se u jedan ili više projekata, koje Odsjek namjerava prijaviti na sljedeći natječaj Hrvatske zaklade za znanost (krajem 2020. ili početkom 2021.).

U Odsjeku za povijesne znanosti HAZU zaposleno je jedanaest redovnih

znanstvenih i stručnih djelatnika, pri čemu je njih deset u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, dok je jedan znanstveni novak (dr. Zrinka Novak). Od spomenutih deset stalno zaposlenih, njih devet radi na poslovima znanstvenika istraživača, a jedan je knjižničar. To su: dr. Goran Budeč, dr. Sabine Florence Fabijanec, dr. Branka Grbavac, dr. Damir Karbić, dr. Iva Kurelac, dr. Zoran Ladić, dr. Tihana Luetić, dr. Suzana Miljan, i dr. Mirko Sardelić te dr. Ivica Zvonar (knjižničarski savjetnik). Dr. Mirko Sardelić trenutno je na studijskoj godini i vraća se u Odsjek 1. siječnja 2021. Pojedini zadaci iz znanstvenog programa obavljat će se i u suradnji s nizom vanjskih suradnika.

Dužnost upravitelja Odsjeka za povijesne znanosti obavljat će dr. *Damir Karbić*, ujedno upravitelj Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu. Mjesto voditelja obavljat će akademik *Željko Tomičić*.

Kao i tijekom svih ranijih godina, Odsjek za povijesne znanosti nastavit će raznoliku znanstvenu suradnju sa srodnim znanstvenim ustanovama (institutima, akademijama, arhivima, sveučilištima i knjižnicama) te drugim odgovarajućim znanstvenim i stručnim institucijama u zemlji i inozemstvu, a važno je istaknuti da je ta znanstvena suradnja dodatno proširena uspostavom odnosa sa još nekim znanstvenim ustanovama u zemlji i inozemstvu. U 2021. nastavit će se znanstvena suradnja s Povijesnim institutom i Institutom za povijest književnosti Mađarske akademije znanosti u Budimpešti, Srednjoeuropskim sveučilištem u Budimpešti i Beču i njegovim odsjecima za srednjovjekovne studije i povijest, Sveučilištem u Segedinu, Sveučilištem Eötvös Loránd i drugim znanstvenim institucijama u Budimpešti, Mađarskim institutom u Zagrebu, londonskim fakultetima School of Slavonic and East European Studies (University College London), Sveučilištem u Winchesteru, Institutom za materijalnu kulturu srednjeg i ranog novog vijeka Sveučilišta u Salzburgu u Kremsu, te nizom drugih povijesnih instituta i knjižnica. Nastavit će se i međunarodna suradnja i rad na zajedničkom projektu za proučavanje hrvatsko-bugarskih veza koji se kroz dvadesetak godina odvija u suradnji između Odsjeka i Balkanološkog instituta Bugarske akademije znanosti, kao i suradnja uspostavljena 2018. između Odsjeka i Instituta za srednjovjekovne studije Sveučilišta St. Andrews u Škotskoj u okviru znanstvenog projekta Rethinking Voluntary Reclusion in Mediterranean Europe: New Sources and New Questions, a na kojem surađuju i znanstvenici iz Italije, Portugala, Engleske i Škotske, s ciljem proučavanja značaja fenomena ženskog isposništva u srednjovjekovnim društvima Mediterana. Nastavit će se i suradnja na znanstvenom projektu Historigraphies of Early Modern Southeast Europe (HEMSEE) Austrijske akademije znanosti, Instituta za istraživanje moderne i suvremene povijesti, Istraživačka jedinica za balkanske studije, Beč (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Neuzeit-und Zeitgeschichts forschung). Odvijat će se i suradnja unutar COST Akcija CA18140 People in Motion: Entangled Histories of Displacement across the Mediterranean (1492-1923) i CA18129 Islamic Legacy: Narratives East, West, South, North of the Mediterranean (1350-1750), financiranih iz europskog okvira Horizon 2020. Sva međunarodna suradnja odvijat će se u skladu s financijskim mogućnostima te ograničenjima nametnutim trenutnom pandemijom i posljedicama potresa.

Značajan doprinos radu djelatnika u njihovim znanstvenim istraživanjima unutar Odsjeka, kao i programima nacionalne i međunarodne suradnje Odsjeka, pruža njegova knjižnica. Unutar financijskih i prostornih mogućnosti, budući da je knjižnica teško oštećena u potresu te u procesu izmještanja iz svojih prostorija u privremeni smještaj u podrumima Palače HAZU, nastaviti će se nabava i razmjena novoobjavljenih domaćih i stranih knjiga kao i znanstvenih publikacija s područja povijesnih i srodnih, prije svega humanističkih, znanosti kao jedne od temeljnih djelatnosti knjižnice Odsjeka.

Budući da su prostorije Odsjeka teško oštećene u potresu u ožujku 2020., djelatnici Odsjeka privremeno su izmješteni u dvije prostorije u zgradi Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Knjižnica Odsjeka je također, kako je spomenuto, dijelom već izmještena u privremeni smještaj, a dijelom se još nalazi u svojim izvornim prostorima, ali će se i ona morati do kraja izmjestiti radi provođenja radova na obnovi zgrade na Strossmayerovom trgu 2. U 2021. u suradnji s Upravom dalje će se raditi na obnovi prostorija i što skorijem povratku u normalne uvjete djelovanja.

Znanstvenoistraživački rad na objavljivanju izvora

Završetak rada na pripremi 3. sv. serije *Diplomatički zbornik – Dodaci. Codex diplomaticus – Supplementa*, kao jednog od zadataka u sklopu projekta *Izvori*, pomagala i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do kraja dugog 19. stoljeća (G. Budeč, B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac i S. Miljan te vanjski suradnici M. Matijević Sokol i V. Tudjina).

Završetak rada na izradi prve knjige diplomatarija obitelji Zrinskih (14. i 15. stoljeće) s ciljem njegovog objavljivanja u seriji *Povijesni spomenici obitelji Zrinskih i Frankopana. Monumenta historica familiarum Zrinski et Frankopan*, sv. 2. Radit će se na izradi znanstvenog aparata i pripremiti knjiga za tisak (S. Miljan, D. Karbić).

Nastavak rada na trećem svesku serije *Monumenta Spalatensisa, Spisi splitskih bilježnika, Spisi splitskog bilježnika Franje iz Bolonje* (B. Grbavac, D. Karbić).

Nastavak rada na izradi kritičkog izdanja hrvatskih srednjovjekovnih zakona (D. Karbić, B. Grbavac, S. Miljan, M. Rady, Ch. Nicholson i drugi vanjski suradnici).

Nastavak rada na izdavanju bilježničke građe rapskih bilježnika od kraja 14. do 16. stoljeća (Florence Fabijanec, Zoran Ladić, Zrinka Novak). Započet će se s transkripcijom bilježničke građe rapskih bilježnika kasnih šezdesetih i ranih sedamdesetih godina 14. st. iz arhiva franjevačkog samostana u Kaboru na Rabu (S. F. Fabijanec, Z. Ladić, Z. Novak). Nastavit će se s radom na pripremi za objavljivanje izvorne arhivske građe iz fonda rapskih bilježnika za razdoblje XVI. stoljeća iz Državnog arhiva u Zadru, spisi bilježnika Frane Fabijanića (*Franciscus Fabianich; Francesco Fabiano, 1520.-1558.*) (Z. Novak).

Dovršetak rada na pripremi za tisak kritičkog izdanja ljetopisa *Cronica Iader-*

tina. Izrada uvodnih studija i bilježaka (D. Karbić, Z. Ladić, vanjska suradnica O. Perić).

Nastavak rada na transkripciji druge knjige Spisi istarskih bilježnika: Spisi porečkih bilježnika, knj. 2. Registri porečkog bilježnika Antuna de Teodoris (1449.-1476.). Bilježnička knjiga sadrži privatne-pravne isprave različitog karaktera te veći broj oporuka stanovnika porečke komune (Z. Ladić, vanjski suradnik M. Martinčević).

Nastavit će se nadopuna baze podataka iz najstarije matične knjige krštenih (rođenih) (1569.-1610.) župe Rab iz Državnog arhiva u Zadru (Z. Novak).

Nastavak istraživanja arhivskog gradiva iz fondova vezanih uz šibenske humaniste. Fondovi arhivskog gradiva u Biskupijskom arhivu u Šibeniku (I. Kurelac).

Nastavak rada na pripremi editio princeps cjelokupnog latinskog rukopisa De rebus Dalmaticis (1602.) Dinka Zavorovića (I. Kurelac).

Sređivanje i obrada baze podataka o studentima Pravnog fakulteta u Zagrebu na temelju građe iz fonda: Pravni fakultet u Zagrebu u Hrvatskom državnom arhivu. Rad u Arhivu Rektorata Sveučilišta u Zagrebu radi dopune/provjere podataka iz spomenutog fonda iz Hrvatskog državnog arhiva (T. Luetić).

Studije iz hrvatske povijesti razdoblja srednjeg i novog vijeka do kraja 19. stoljeća

Priredit će se za tisak knjiga Materijalna kultura i svakodnevni život u kasno-srednjovjekovnom Šibeniku (G. Budeč).

Završni radovi na knjizi Prirodoslovke i matematičarke. Prve žene u hrvatskoj akademskoj prirodoslovno-matematičkoj zajednici (T. Luetić, T. Vukelja).

Dovršetak pisanja knjige Međunarodni trgovački putevi kroz srednjovjekovnu Hrvatsku i predaja u lekturu. (S. F. Fabijanec).

Nastavak rada na pripremi knjige Pobožnost stanovništva rapske komune u drugoj polovici XVI. stoljeća (Z. Novak).

Nastavak rada na monografiji o srednjovjekovnim hrvatskim hodočašćima (Z. Ladić).

Očekuje se objavljivanje sljedećih znanstvenih radova:

a) Royal Knights of Zadar in the Time of King Sigismund of Luxemburg, u zborniku radova The court and Chancery of Emperor Sigismund as a political centre and as a social system, Beč – Brno (B. Grbavac);

b) Ferdo Šišić i njegov Priručnik izvora hrvatske historije, u zborniku radova sa znanstvenog skupa Ferdo Šišić i hrvatska historiografija prve polovice 20. stoljeća (Damir Karbić, vanjska suradnica Marija Karbić);

c) Srednjovjekovni korijeni Hrvatsko-ugarske nagodbe, u: Zbornik radova sa znanstvenog skupa u povodu proslave 150. obljetnice sklapanja Hrvatsko-ugarske nagodbe Hrvatsko-ugarska nagodba: institucije i stvarnost (D. Karbić);

d) The Problems of Establishing the Early Modern Tradition of Lost Renaissance Manuscripts, u zborniku radova *Historiographies of Early Modern Southeast Europe*, koji bi trebao izići u Beču koncem 2021. (I. Kurelac)

d) Recluses in the Late Medieval Dalmatia, u časopisu *Quaderni di Storia Religiosa Medievale* (Z. Ladić);

e) O epidemijama kuge u šibenskoj komuni u razvijenom i kasnom srednjem vijeku, u časopisu *Povijesni prilozi* (Z. Ladić);

f) Historiografske teme, izvori i literatura korišteni u Šišićevoj znanstvenoj djelatnosti na temelju podataka iz Arhiva HAZU u Zagrebu, u zborniku radova sa znanstvenog skupa *Ferdo Šišić i hrvatska historiografija prve polovice 20. stoljeća* (Zoran Ladić, vanjska suradnica Meri Kunčić);

g) Ferdo Šišić kao student na Mudroslovnom fakultetu Kr. Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu, u zborniku radova sa znanstvenog skupa *Ferdo Šišić i hrvatska historiografija prve polovice 20. stoljeća* (Tihana Luetić)

h) *With Sword or by Marriage? Social Connections of Slavonian Nobility at the Court of Sigismund of Luxemburg (1387-1437)*, u zborniku radova *The court and Chancery of Emperor Sigismund as a political centre and as a social system*, Beč – Brno (S. Miljan);

i) *Neighbours, Friends and Communal Sentiment in Late Medieval Zagreb*, u zborniku radova *The Experience of Neighbourliness in Medieval Europe, c. 1000-1600*, ur. Bronach Kane – Simon Sandall, Ashgate (Farnham, Surrey, UK) (S. Miljan);

j) *Hrvatsko-ugarska nagodba u kritici studenata Kr. Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu*, u: *Zbornik radova sa znanstvenog skupa u povodu proslave 150. obljetnice sklapanja Hrvatsko-ugarske nagodbe Hrvatsko-ugarska nagodba: institucije i stvarnost*, Zagreb, 8.-9.11.2018. (T. Luetić);

U znanstveno-popularnom časopisu *Juraj. Bilten Društva za očuvanje šibenske baštine Juraj Dalmatinac* objavit će se radovi *Šibenska hodočašća u srednjem vijeku* (Z. Ladić), *Šibenik i knezovi Bribirski od roda Šubića* (D. Karbić) i *Kučanski predmeti u kasnosrednjovjekovnom Šibeniku* (Goran Budeč).

Izradit će se rad o povijesti obitelji Tavelić u razdoblju srednjeg vijeka (G. Budeč, vanjska suradnica Sanja Miljan).

Izradit će se rad *Rebellious cities and untameable noblemen: Dalmatia, Croatia and Slavonia in the dynastic struggles of the late fourteenth and the early fifteenth centuries* (S. Miljan, G. Budeč).

Izradit će se rad o provali Mongola u Hrvatsku (1241./42.) i njezinim implikacijama. Rad će biti uvršten u publikaciju *The Mongols in Central Europe: The Profile and Impact of their Thirteenth-Century Invasions* (M. Sardelić).

Nastavak rada na prijevodima sa starofrancuskog na hrvatski opisa francuskih hodočasnika hrvatskih prostora u srednjem i ranom novom vijeku (S. F. Fabijanec, vanjski suradnik K. Kužić).

Radit će se na istraživanju odnosa ugarskih vladara i dalmatinskih gradova,

napose Splita, u 13. stoljeću. Istraživanje je vezano uz crkvenu i pravnu povijest te povijest emocija (M. Sardelić, vanjska suradnica J. Gál).

Svi djelatnici Odsjeka predviđaju objavljivanje niza drugih znanstvenih članaka te prikaza i recenzija u domaćim i stranim znanstvenim časopisima te u zbornicima s domaćih i inozemnih simpozija i kongresa (G. Budeč, S. F. Fabijanec, B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac, Z. Ladić, T. Luetić, S. Miljan, Z. Novak, M. Sardelić).

S obzirom na financijske, epidemiološke i druge mogućnosti, predviđaju se arhivska istraživanja djelatnika Odsjeka u više domaćih (Hrvatski državni arhiv, Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Državni arhiv u Zadru, Državni arhiv u Dubrovniku, Državni arhiv u Pazinu, Nadbiskupski i kaptolski arhiv u Zagrebu, Biskupijski arhiv u Splitu, Biskupijski arhiv i Arhiv samostana sv. Frane u Šibeniku, Kaptolski arhiv u Zadru, Znanstvena knjižnica u Zadru i dr.) i stranih arhiva (Državni arhiv u Veneciji, Madžarski državni arhiv, arhivi u Bologni, arhivi u Beču, arhivi u Istanbulu i dr.) te u knjižnicama u Budimpešti, Beču, Grazu, Londonu, Cambridgeu, Bologni i Veneciji za potrebe rada na objavljivanju izvora kao i za izrade studija i priručnika (G. Budeč, S. F. Fabijanec, B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac, Z. Ladić, T. Luetić, S. Miljan, Z. Novak, M. Sardelić).

Priručnici, pomagala, pomoćne povijesne znanosti

Objavljivanje knjige o dalmatinskom notarijatu od 13. do kraja 14. stoljeća (B. Grbavac).

Predaja u tisak prvog sveska priručnika Hrvatska srednjovjekovna arhontologija te nastavak rada na drugom svesku (D. Karbić).

Objavljivanje teksta Government: Central and Local Administration, u: The Oxford Handbook of Central Europe, ur. Nada Zečević – Daniel Ziemann, Oxford: OUP, UK. (S. Miljan, J. M. Bak†).

Objavljivanje enciklopedijskih tekstova Croatie, Croates, Slavonie, Zagreb, u: Dictionnaire historique de l'Europe centrale (médiévale et moderne), gl. ur. Marie-Madeline de Cevins, Pariz: PUF (S. Miljan).

Znanstveno usavršavanje

U sklopu suradnje na projektu *Historiographies of Early Modern Southeast Europe (HEMSEE)* Austrijske akademije znanosti (ÖAW) u fazi pregovora je prijava na kratkoročnu stipendiju Austrijske akademije znanosti za dvotjedno istraživanje u arhivima i knjižnicama u Beču (ÖSTA i ÖNB) i Grazu (Sveučilišna knjižnica u Grazu), vezano uz povijesne izvore važne za ranonovovjekovnu povijest Hrvatske i JI Europe. Realizacija će također ovisiti o epidemiološkoj situaciji, jer je zbog pandemije Covid-19 ÖAW zasad privremeno obustavila stipendiranje gostujućih istraživača (I. Kurelac).

Redovita izdavačka djelatnost

Planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2021.

Uz gore navedeni rad na objelodanjivanju spomenutih zbirki izvora, monografija, priručnika i zbornika radova, u izdanjima Akademije i drugih uglednih znanstvenih i arhivskih ustanova, predviđa se objavljivanje redovitog broja časopisa Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti za 2020., sv. 38, te prikupljanje radova i priređivanje sv. 39 za 2021. godinu (S. Miljan, D. Karbić, M. Sardelić, S. F. Fabijanec, Z. Ladić, T. Luetić, vanjski suradnici A. Gulin, M. Matijević Sokol, V. Tujjina, Lj. Perinić i dr.).

Objavit će se zbornik radova Međunarodnog znanstvenog simpozija Putovanje u srednjovjekovnoj i renesansnoj Hrvatskoj u europskom kontekstu održanog u Knjižnici HAZU u Zagrebu 2015. (Z. Ladić, S. F. Fabijanec, Z. Novak).

U sklopu spomenutog bilateralnog projekta za proučavanje hrvatsko-bugarskih veza objavit će se u organizaciji bugarskog dijela projekta u Sofiji zbornik radova međunarodnog znanstvenog skupa Bugarsko-hrvatske znanstvene, kulturne i duhovne veze, održanog u Sofiji 17.-18. lipnja 2019., a u kojem će biti objavljeni i radovi djelatnika Odsjeka B. Grbavac, D. Karbića, Z. Ladića, T. Luetić i S. Miljan.

Objavit će se zbornik o hrvatsko-ugarskoj nagodbi u suizdavaštvu s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu (D. Karbić, vanjski suradnici D. Čepulo i M. Krešić).

Nastavak rada na zborniku radova o vladavini kralja Žigmunda (suurednici: Alexandra Kaar, Sveučilište u Beču; Christopher Nicholson, London). Očekuje se predaja za tisak izdavačkoj kući Brepols (Turnhout, Belgija) tijekom 2021. godine (S. Miljan).

Nastavak rada na pripremi za tisak zbornika radova s IV. medievističke znanstvene radionice u Rijeci (suurednici: Kosana Jovanović i Goran Bilogrivić sa Sveučilišta u Rijeci), unutar serije History and Archaeology of South-Eastern Europe. From the Roman Period to the French Revolution izdavačke kuće Trivent Publishing (Budimpešta, Mađarska) tijekom 2021. godine. Unutar iste serije, čiji je suurednik Ljubica Perinić s Odsjeka za arheologiju ZPDZ HAZU, očekuje se objava još barem jedne monografije ili zbornika radova, zbog već iskazanog velikog interesa (S. Miljan).

Ostale djelatnosti

Obavljat će se poslovi člana Upravnog odbora COST Akcije CA18140 People in Motion: Entangled Histories of Displacement across the Mediterranean (1492-1923), financirane iz europskog okvira Horizon 2020 (zadaci na koordiniranju znanstvenika iz 34 države koje sudjeluju u navedenoj COST Akciji, sudjelovanje u organizaciji znanstvenih skupova te radionica, kao i mobilnosti doktoranata i postdoktoranata u svojstvu koordinatora za kraća studentska razdoblja. Godišnja konferencija Akcije, dozvole li epidemiološke prilike, održat će se u Granadi (28-29. siječnja 2021.) (M. Sardelić).

Sudjelovat će se u radu COST Akcije CA18129 "Islamic Legacy: Narratives East, West, South, North of the Mediterranean (1350-1750)" u svojstvu suvodite-

lja baze podataka o reprezentaciji Drugoga (obavljanje nekoliko znanstvenih i administrativnih zadataka u Španjolskoj, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Crnoj Gori, kao i sudjelovanje na jednom znanstvenom skupu koji će Akcija organizirati (M. Sardelić).

Nastavak suradnje na znanstvenom projektu *Historiographies of Early Modern Southeast Europe (HEMSEE)* Austrijske akademije znanosti, Instituta za istraživanje moderne i suvremene povijesti, Istraživačka jedinica za balkanske studije, Beč (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Neuzeit-und Zeitgeschichts forschung), čiji je cilj objavljivanje zbornika radova *Historiographies of Early Modern Southeast Europe*. Trajanje projekta produljeno je za godinu dana zbog pandemije Covid-19, te će projekt završiti u prosincu 2021. U planu je održavanje radionica i predavanja, no realizacija će ovisiti o epidemiološkoj situaciji. Zbornik radova *Historiographies of Early Modern Southeast Europe* trebao bi izići koncem 2021. (I. Kurelac).

U skladu s epidemiološkim prilikama u suradnji s Odsjekom za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci organizirat će se V. medievističke radionice u Rijeci (S. Miljan, vanjski suradnici Kosana Jovanović i Goran Bilogrivić).

Nastavit će se rad u Odjelu za povijest Matice hrvatske Zagreb (članovi Odjela Z. Ladić, I. Zvonar, S. F. Fabijanec).

Obavljat će se poslovi glavnog urednika na pripremi edicije *Hrvatska povijest* u sedam knjiga, a u izdanju Matice hrvatske u Zagrebu (Z. Ladić). Predviđa se objavljivanje knj. VII radnog naslova *Povijest Hrvata u 20. stoljeću* (ur. Suzana Leček) te rad na knj. II radnog naslova *Povijest Hrvata u razvijenom srednjem vijeku* (ur. Damir Karbić).

Pojedini djelatnici Odsjeka sudjelovat će u pripremi enciklopedijskog izdanja *Hrvatski biografski leksikon Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža*.

Djelatnici Odsjeka obavljat će dužnosti urednika, zamjenika urednika i članova uredništva u pojedinim hrvatskim i inozemnim serijskim znanstvenim publikacijama: Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti ZPDZ HAZU, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Povijesni prilozi, Historijski zbornik, *Cris - Časopis Povijesnog društva Križevci*, *Central Europe*, *Hiperborea Journal* (S. F. Fabijanec, D. Karbić, Z. Ladić, S. Miljan).

Predviđa se sudjelovanje djelatnika Odsjeka, ponajprije ovisno o epidemiološkim i financijskim mogućnostima, na više domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova. Također, pojedini će djelatnici sudjelovati u organizaciji znanstvenih skupova u Hrvatskoj i inozemstvu (S. F. Fabijanec, B. Grbavac, I. Kurelac, D. Karbić, Z. Ladić, T. Luetić, S. Miljan, Z. Novak, M. Sardelić).

Pojedini djelatnici obavljat će funkcije mentora, komentora i članova komisija pri izradi diplomskih (magisterij struke) i doktorskih disertacija (Z. Ladić, B. Grbavac, S. Miljan, i dr.).

Knjižnica

Tijekom 2021. u Knjižnici Odsjeka djelatnici planiraju obavljati sljedeće zadatke:

- korisnicima će se u skladu s mogućnostima prouzrokovanim preseljenjem radnih prostora i dijelova fonda davati informacije o knjižnom fondu Odsjeka;
- inventarizirat će i katalogizirati novopristigle omeđene i serijske publikacije;
- ažurirat će i dopunjavati iz knjižničnog kataloga u novom programu za katalogizaciju knjiga i časopisa na platformi INDIGO;
- obavljat će prema potrebi i mogućnostima poslove premještanja dijelova fonda;
- nastaviti će s uvezom i zaštitom oštećenih publikacija reparaturnim trakama;
- posredovanjem Odjela za izdavačku djelatnost HAZU poslat će u razmjenu novi brojevi Zbornika Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU te druge serijske publikacije i knjige koje nastaju radom Odsjeka i njegovih djelatnika;
- održavat će postojeći sustav razmjene publikacija s drugim znanstvenim institucijama i knjižnicama u Hrvatskoj i inozemstvu, jer to je, zbog nedostatka novca za kupovinu knjiga i časopisa, trenutno jedini način nabave novih publikacija za Knjižnicu Odsjeka;
- po potrebi surađivat će sa sveučilišnom matičnom službom iz NSK-a;
- pohađat će edukacijske tečajeve u sklopu Centra za stalno stručno usvršavanje knjižničara pri NSK-u u Zagrebu.

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

U Odsjeku za arheologiju djeluju tri znanstvena djelatnika: dr. sc. Alka Domić Kunić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Ljubica Perinić, viša znanstvena suradnica, i dr. sc. Tino Leleković, znanstveni suradnik. Voditelj jedinice je prof. dr. sc. *Marin Zaninović*, član suradnik, a upravitelj je dr. sc. *Damir Karbić*.

Znanstvenoistraživački rad

Dr. sc. *Alka Domić Kunić* će tijekom 2021. godine raditi na knjizi o Grcima na Jadranu, zamišljenoj kao opsežna monografija o problemu grčke kolonizacije istočnojadranskih otoka. Započet će i rad na knjizi o prosopografiji ratova u Iliriku,

počevši od prve rimske intervencije 229. pr. Kr. pa do konačnog osvajanja prostora između Jadrana i Dunava. Tijekom godine planira dovršiti znanstveni rad o odjecima panonsko-dalmatinskog ustanka u Rimu, a u različitim fazama pripreme su još dva znanstvena rada.

Tijekom 2021. bit će objavljen rad o ubicaciji Stridona, u zborniku radova posvećenom 1600. obljetnici smrti sv. Jeronima; zbornik prethodi kongresu posvećenom 1600. obljetnici smrti sv. Jeronima, koji zbog epidemioloških razloga nije bio održan u 2020. godini. Ukoliko će spomenuti kongres biti održan tijekom 2021., sudjelovat će na njemu priopćenjem.

Tijekom sljedeće godine bavit će se i prevođenjem djela rimskih klasika na hrvatski jezik, u skladu sa (zasad još usmenoim) dogovorom s izdavačima edicije *Latina & Graeca*. Prijevodi djela rimske književnosti na hrvatski jezik zasad su još uvijek nedovoljno zastupljeni u našoj sredini, pa će se tako nastojati barem malo ispuniti ta praznina.

U planu je i prijava znanstvenog projekta Hrvatskoj zakladi za znanost; trenutno se odvijaju pregovori s potencijalnim suradnicima i razrađuje tema.

Dr. sc. *Ljubica Perinić* će u 2021. sudjelovati na četiri međunarodne konferencije. U svibnju će u Szegedu (Mađarska) sudjelovati na konferenciji *Sanctuaries in the Danubian Provinces, New results and Perspectives* s predavanjem: The sanctuaries of Silvanus in Dalmatia. Ta je konferencija uvodna i pripremna za objavljivanje knjige, što je planirano za 2022. godinu u seriji Brill, *Monumenta Graeca et Romana*. U lipnju će u Zagrebu sudjelovati na konferenciji *Contextualizing "Oriental" cults*, s predavanjem: The worshippers of "Oriental Gods" in Southern Pannonia, koje će pripremiti u suradnji s Ivanom Radman-Livajom iz Arheološkog muzeja u Zagrebu. Zatim će u kolovozu u Nijmegenu (Nizozemska) sudjelovati na *LIMES Congress XXV*, s predavanjem (u suradnji s Antonom Ye. Baryshnikovim s Lobachevsky State University of Nizhni Novgorod, Rusija): Reassessment of an inscription dedicated to Jupiter Heliopolitanus from Siscia: a dual perspective. Za četvrtu konferenciju *Petoviona i njen ager*, na kojoj će održati predavanje: Soldiers and their gods in Poetovio, još nije određen datum održavanja; prvi dio te konferencije održan je u studenom 2020. putem aplikacije Zoom.

Lj. Perinić je Hrvatskoj zakladi za znanost prijavila projekt *Između bogova i ljudi. Kultovi i stanovništvo rimske Dalmacije prema zavjetnim natpisima*, pa će, ovisno o rezultatima natječaja, obavljati poslove vezane uz plan prvog projektnog razdoblja.

Dr. sc. *Tino Leleković* u razdoblju od svibnja do studenog namjerava provesti arheološka istraživanja koja Odsjek za arheologiju redovito provodi uz potporu sredstava koja se dobivaju od Ministarstva kulture, kroz program zaštite i istraživanja arheološke baštine. U devetoj godini provođenja projekta *Arheološka baština antičke Murse*, namjerava nastaviti arheološko istraživanje u Parku kraljice Katarine Kosače, gdje se sustavno istražuju ostaci antičke Murse, s ciljem prezen-

tacije središta rimske kolonije u vidu javnog urbanog arheološkog parka, te provesti geofizikalna snimanja na ključnim mjestima na arheološkom nalazištu Osijek / Mursa.

Na projektu *Rimska vila Ciglenice kod Osekova* T. Leleković namjerava zaključiti istraživanje na glavnoj zgradi tog arheološkog sklopa. Na projektu *Otok Majsan* namjerava nastaviti s čišćenjem otoka i otkrivanjem arheoloških ostataka na tom otoku. Od 2021. godine trebao bi preuzeti nadzor nad arheološkim istraživanjima na sustavu obrane rimske granice, kroz projekt *Podunavski limes u Osječko-baranjskoj županiji*, kako bi se taj višestruki arheološki spomenik mogao kandidirati za UNESCO-vu listu svjetske baštine. Tijekom studenog i prosinca 2021. radit će na zaključenju poslova vezanih uz navedene projekte.

U sljedećoj godini T. Leleković će predati za tisak rukopis knjige *Istočna nekropola Murse – rezultati istraživanja provedenih 2008. godine na Trgu bana Josipa Jelačića u Osijeku*, kao i rukopis rada o prvim stotinu godina rimske uprave u jugoistočnoj Panoniji.

Nastavna djelatnost

Dr. sc. Alka Domić Kunić i dalje će obavljati dužnosti vanjskog predavača dvojici doktoranada na doktorskom studiju arheologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Izdavačka djelatnost

Dr. sc. Alka Domić Kunić prikupljat će priloge za 20. svezak *Arheoloških radova i rasprava*, znanstvenog časopisa Razreda za društvene znanosti i Odsjeka za arheologiju, te će obavljati i ostale poslove vezani uz njihovu objavu, a koji obuhvaćaju uredničke zadatke, pripremu tekstova (unos, lektura, korektura) i dio grafičke pripreme. Zajedno s glavnim urednikom akad. Željkom Tomičićem nastojat će vratiti *Arheološke radove i rasprave* na popis časopisa svrstanih u A1 odnosno A2 kategorije.

Ostala djelatnost

Dr. sc. Alka Domić Kunić koordinirat će rad Odsjeka i predstavljati svojevrstnu poveznicu između djelatnika Odsjeka za arheologiju i upravitelja čitavog Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu, dr. sc. Damira Karbića. Obavljat će i administrativne poslove vezane uz djelatnost Odsjeka za arheologiju (zaprimanje i arhiviranje dopisa, sastavljanje izvješća o radu i planova rada, ispunjavanje obrazaca o mjesečnoj prisutnosti na radu).

Dr. sc. Ljubica Perinić obavljat će tekuće poslove vezane uz priručnu knjižnicu Odsjeka (održavanje, unos te popisivanje novih knjiga i časopisa).

ODSJEK ZA ETNOLOGIJU

Voditelj Odsjeka za etnologiju je akademik *Dragutin Feletar*. Djelatnici Odsjeka su viši znanstveni suradnik dr. sc. Jakša Primorac i stručna savjetnica dr. sc. Klementina Batina.

Temeljni projekt Odsjeka koji se nastavlja u 2021. godini je kritičko objavljivanje antologijskih etnoloških rukopisa s kraja 19. i iz prve polovice 20. stoljeća, pisanih prema "Osnovi sabiranja za proučavanje i građe o narodnom životu" Antuna Radića iz 1897. godine, u časopisu "Zbornik za narodni život i običaje". Projekt podrazumijeva niz složenih i dugotrajnih postupaka koji se odnose na prepisivanje rukopisa, potom njihovo kolacioniranje s paleografskim iščitavanjem te lingvističko interveniranje i ujednačavanje teksta. Usporedo s time rukopisi se multidisciplinarno proučavaju. Poželjno je i njihovo skeniranje, koje se odvija usporeno zbog manjka novčanih sredstava. Pri objavljivanju pojedinih kritički obrađenih rukopisa uspostavlja se suradnja s drugim znanstvenim ustanovama, kulturnim udrugama i jedinicama lokalne uprave iz sredina iz kojih potječe gradivo. Oni su suizdavači ili sponzori, ovisno o sporazumu sklopljenom s Akademijom. Glavni i odgovorni urednik svih izdanja je akademik Dragutin Feletar.

Tijekom 2021. planira se **objavljivanje** triju kapitalnih etnoloških monografija izrađenih prema Radićevoj *Osnovi*:

- 1) Mijo Žuljić, "Vareš. Narodni život i običaji", sign. SZ 60, 160 (urednik: dr. sc. Mario Katić, Sveučilište u Zadru).
- 2) Nikola Novaković, "Staro Štefanje. Narodni život i običaji", sign. SZ 110a-d (urednice: dr. sc. Danijela Birt Katić, Sveučilište u Zadru; dr. sc. Marina Marinković, Sveučilište u Rijeci);
- 3) Josip Tomec, "Virje. Narodni život i običaji", sign. SZ 18 (urednik: akademik Dragutin Feletar, Odsjek za etnologiju HAZU).

Uz redovnu djelatnost, djelatnici Odsjeka bave se svojim **specijalističkim područjima**.

Dr. sc. *Jakša Primorac* nastaviti će istraživati različite stilove hrvatskoga tradicijskog pjevanja. Posebnu pažnju posvetit će istraživanju hipoteza o podrijetlu balkanske opore sekundne dijafonije, praksi koja je kontinuirano prisutna u etnomuzikologiji od njezina osnutka sve do danas. Navedena pojava neprestano plijeni pažnju istraživača zbog svoje neuobičajene zvučne strukture i nerijetko se smatra arhetipom višeglasnog pjevanja u različitim područjima, primjerice među Slavenima i Baltima, na Balkanu, Mediteranu i drugdje. J. Primorac će pisati znanstveni rad o povijesti etnografskih i folklorističkih istraživanja u Konavlima

s posebnim osvrtom na radove Pavline Bogdan-Bijelić. Konavoska tradicijska kultura općenito je nedovoljno proučavana zbog mnogih povijesno uvjetovanih okolnosti, a rad navedene etnografkinje je dosad najopsežniji, ali je gledano iz teorijske perspektive umnogome manjkav. J. Primorac će u Odsjeku sudjelovati u stručnoj pripremi za tisak triju etnoloških monografija koje se planiraju objaviti 2021. godine (Mijo Žujić "Vareš", Nikola Novaković "Staro Štefanje" i Josip Tomec "Virje").

Dr. sc. *Klementina Batina* će pružati stručnu pomoć vanjskim korisnicima Odsjeka pri korištenju arhivskog gradiva i priručne literature te voditi standardnu evidenciju i dokumentaciju. Kao tajnica uredništva "Zbornika za narodni život i običaje" vodit će poslovnu administraciju i korespondenciju s vanjskim suradnicima Odsjeka na poslovima kritičkog obrađivanja i objavljivanja etnoloških i folklorističkih monografija, uključujući i apliciranje na razne natječaje za osiguravanje financijske potpore. Za "Antologiju hrvatskih intelektualki" (ur. Andrea Feldman) napisat će prilog o učiteljicama etnografkinjama koje su djelovale na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće te kritički prirediti i interpretirati njihove odabrane neobjavljene zapise koji se čuvaju u arhivu Odsjeka. Nastavit će prepisivati i kolacionirati opsežnu etnološku monografiju "Hrnetić (kraj Karlovca). Narodni život i običaji" Milene Sajvert-Pokupske (sign. SZ 29, 606 str.) te o zapisivačici i građi napisati i objaviti stručno-popularan tekst u karlovačkom časopisu "Svjetlo". Zajedno s dr. sc. Tanjom Perić-Polonijo, vanjskom suradnicom Odsjeka, dovršit će priređivanje folklorističke monografije "Narodne pjesme iz dubrovačkog kraja" Balda Melkova Glavića (sign. MH 31, MH 58, MH 179a-i). Nastavit će digitalizirati arhivsko gradivo kao predstavnica Odsjeka u Akademijinu Digitalnom repozitoriju.

ODSJEK ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

Plan rada za 2021. godinu u skladu je sa strateškim ciljevima Odsjeka (koji obuhvaćaju analizu modela i odrednica dugoročnog ekonomskog rasta/razvoja; praćenje dinamike hrvatskoga gospodarskog sektora; te analizu konkurentnosti hrvatskog drvnog sektora).

Predviđa se održavanje znanstvenog skupa pod nazivom "Financije u svijetu punom izazova" 23. listopada 2020. godine na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, a koji je organiziran u suradnji Odsjeka za ekonomska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Katedre za financije Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom 2021. godine predviđa se objavljivanje istoimenog Zbornika radova, čiji će glavni urednici biti akademik Gordan Družić i prof. dr. sc. Nika Šimurina.

Predviđa se održavanje 2. međunarodne znanstvene konferencije pod nazivom "International Conference on Economics of Decoupling (ICED)" 30. studenog. – 01. prosinca 2020. godine na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, a koja je organizirana u suradnji Odsjeka za ekonomska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom 2021. godine predviđa se objavljivanje istoimenog Zbornika radova, čiji će glavni urednici biti akademik Gordan Družić i izv. prof. dr. sc. Tomislav Gelo.

Predviđa se sudjelovanje dr. sc. Martine Basarac Sertić na 31. godišnjoj CA-UTHE (The Council for Australasian Tourism and Hospitality Education) međunarodnoj znanstvenoj konferenciji "Transformations in Uncertain Times: Future perfect in tourism, hospitality and events", s radom u koautorstvu (s dr. sc. Martinom Harc) pod nazivom "Restoring the old or building the new directions in tourism family business". Konferencija će se održati online u razdoblju od 09. – 11. veljače 2020. godine.

Predviđa se objavljivanje poglavlja dr. sc. Martine Basarac Sertić (u koautorstvu s dr. sc. Martinom Harc) pod nazivom "Family business tourism risk in the context of Coronavirus pandemic" u knjizi "Resiliency Models and Addressing Future Risks for Family Firms in the Tourism Industry" međunarodnog izdavača IGI Global.

Predviđa se objavljivanje poglavlja dr. sc. Martine Basarac Sertić (u koautorstvu s izv. prof. dr. sc. Kosjenkom Dumančić i doc. dr. sc. Anitom Čeh Časni) pod nazivom "China and the European Union – inside the economic dynamics of a challenging relationship" u knjizi "Globalization with Chinese Characteristics: Globalization, Belt and Road Initiative and Global Governance" međunarodnog izdavača Palgrave Macmillan.

Predviđa se objavljivanje rada dr. sc. Martine Basarac Sertić (u koautorstvu s doc. dr. sc. Marijom Beg) pod nazivom "The signs of Dutch Disease in Croatia" u Conference Proceedings of the 14th Economics & Finance Conference, Lisbon, Portugal (međunarodne znanstvene konferencije koja je održana online 28. – 29. rujna 2020. godine).

Predviđa se objavljivanje članka dr. sc. Martine Basarac Sertić u koautorstvu (s Helenom Biljuš), pod nazivom "Potencijal i uloga biomase u hrvatskoj energetskej tranziciji" u znanstvenom časopisu Drvna industrija.

Planira se početak rada na uspostavnom četverogodišnjem (2021. – 2025.) istraživačkom projektu pod nazivom "Nova industrijalizacija Hrvatske: izazovi provedbe industrijske politike u okviru Europskog zelenog plana" financiranog od strane Hrvatske zaklade za znanost.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Zavod u svom sastavu ima dvije po sadržaju rada različite radne jedinice: istraživačku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime), smještenu u Sorokočevićevu ljetnikovcu u Lapadu i Zbriku Balda Bogišića u Cavtatu. Voditeljica Zavoda je prof. dr. sc. *Nella Lonza*, članica suradnica HAZU, a upraviteljica je prof. dr. sc. *Vesna Miović*. Sveukupno je zaposleno 10 djelatnika i to 7 na znanstvenim poslovima (3 znanstvena savjetnika u trajnom zvanju, 1 znanstveni savjetnik i 3 viša znanstvena suradnika na radnom mjestu znanstvenog suradnika), 1 na administrativno-računovodstvenim poslovima i 2 pomoćne službenice (jedna zaposlenica Zavoda za istraživanje korozije i desalinizaciju HAZU u Dubrovniku pola radnog vremena radi u Zavodu za povijesne znanosti, a druga je zaposlena u Zbirci Balda Bogišića). Zbirka Balda Bogišića trenutno nema arhivista-voditelja (kustosa). Dva radna mjesta znanstvenog suradnika sufinancira Grad Dubrovnik.

Znanstvenoistraživački rad

Tijekom 2021. godine nastavit će se istraživanja pojedinih tema iz političke, gospodarske i kulturne prošlosti Dubrovnika i okolice u sklopu projekta Hrvatske zaklade za znanost "Intrada" (Tradicionalizam i inovacije u Dubrovniku od srednjeg vijeka do devetnaestog stoljeća). Kao partner Dubrovačke baštine d.o.o., Opis filma i Unimedie, Zavod će sudjelovati u izradi igrano-dokumentarnog filma radnog naslova "Karantena". Okosnica filma su rezultati arhivskih istraživanja protuepidemijskih mjera Dubrovačke Republike, do kojih su došli djelatnici Zavoda i vanjski suradnici. Zavod će također raditi na pripremi novog muzejskog postava za Dubrovačke muzeje te intenzivirati suradnju s drugim kulturnim institucijama u Dubrovniku. Zbirka Balda Bogišića će i u 2021. biti otvorena za posjete, no zbog nepopunjenosti radnog mjesta arhivista-voditelja (kustosa) zbirke, gradivo se do daljnega neće izdavati istraživačima.

Pojedinačni rad znanstvenika

Dr. sc. *Nella Lonza*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, članica suradnica HAZU, nastavit će istraživanja institucionalne i pravne povijesti Dubrovnika i drugih hrvatskih područja u srednjem vijeku i ranom modernom razdoblju. Vodit će projekt Zaklade Damaška o pravnim aspektima procesa protiv Zrinskog i Frankopana, u sklopu kojega je u pripremi prijevodno izdanje procesnog spisa i organizacija znanstvenog skupa. Objavit će rukopis knjige o dubrovačkim rekluzama i

pustinjacima i nekoliko radova, od toga jedan u inozemstvu. Budu li prilike dostupile, istraživat će opsežnu arhivsku građu o mletačkoj vlasti u Dubrovniku (1205-1358) u Državnom arhivu u Dubrovniku i Archivio di Stato di Venezia. Suradivati će na pripremi izdanja biskupske vizitacije dubrovačke nadbiskupije G. F. Sormanija iz 16. stoljeća. Voditi će kao mentor doktorande na doktorskom studiju zagrebačkog i dubrovačkog sveučilišta. Uredit će nove brojeve časopisa *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU* u Dubrovniku i *Dubrovnik Annals*, priloge iz pravne struke za Hrvatski biografski leksikon i knjige u izdanju Zavoda (kao izvršni urednik). Sudjelovati će u ocjenjivanju znanstvenih projekata Europske unije (Horizon 2020).

Dr. sc. *Vesna Miović*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, nastaviti će s obimnim arhivskim istraživanjem dubrovačko-osmanskih odnosa u 16. stoljeću, s posebnim naglaskom na vrijeme sultana Sulejmana Veličanstvenog. U suradnji sa slovenskim Raziskovalno-dokumentacijskim centrom JAS, raditi će na vodiču kroz gradivo Državnog arhiva u Dubrovniku, namijenjenom istraživačima židovske povijesti. U sklopu tog projekta, u skladu s općom međunarodnom normom za opis arhivskog gradiva (isad(g)) opisati će fondove Državnog arhiva u Dubrovniku iz razdoblja od 13. stoljeća do 1814. godine i objasniti na koji su način važni za povijest Židova Sredozemlja i Balkana. Nastaviti će arhivska istraživanja o dragomanima Porte. Pripremiti će znanstveni rad o dragomanima Porte i rad o Aleksandru Maurocordatu, istaknutom i utjecajnom glavnom dragomanu Porte (1673-1709), čijoj ulozi nije posvećen primjeren znanstveni interes. Voditi će kao mentor doktorande na doktorskom studiju zagrebačkog i dubrovačkog sveučilišta.

Dr. sc. *Zdenka Janeković Römer*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, obrađivati će prikupljene dokumente i literaturu, domaću i stranu, osobito talijansku, u svrhu pisanja monografije o razvoju komunalnog društva i socijalnom raslojavanju te oblikovanju plemstva u Dubrovniku u 14. stoljeću. Predati će u tisak rad o ulozi bratovština u društvenoj stvarnosti dubrovačke komune i o njihovom utjecaju na duhovnost laičkog stanovništva u međunarodnom zborniku, na engleskom jeziku. Nastaviti će raditi na rukopisima Giovannija Conversinija u Arhivu, osobito na njegovim epistolama. Nastaviti će obrađivati prikupljene arhivske i druge dokumente kojih ima nekoliko desetaka tisuća. Kao voditeljica projekta *Intrada*, organizirati će i koordinirati znanstvena istraživanja, radionice i konferencije predviđene tim projektom.

Dr. sc. *Relja Seferović*, znanstveni savjetnik, izložiti će rezultate iz prikupljenog arhivskog gradiva o stvaralaštvu propovjednika u Dubrovniku u kasnom srednjem i ranom novom vijeku. Osim toga, objaviti će rad o novom pravilniku Mljetske kongregacije Benediktinskog reda iz 1709. godine i rad o srednjovjekovnoj dubrovačkoj crkvi u očima ranonovovjekovnih dubrovačkih crkvenih povjesničara. Voditi će brigu o knjižničnom fondu Zavoda i biti kontaktna osoba za korisnike knjižnice ili arhiva Zavoda. Raditi će na izdanjima Zavoda kao izvršni ili tehnički urednik i korektor.

Dr. sc. *Lovro Kunčević*, viši znanstveni suradnik na radnom mjestu znanstvenog suradnika, istraživat će političku povijest Dubrovačke Republike u ranom novovjekovlju, a u prvom redu političke odnose između Venecije i Dubrovnika tijekom 17. stoljeća. Pripremat će opsežnu studiju o tzv. lokrumskoj krizi, sukobu tih dvaju država oko otoka Lokruma 1630-tih godina, kao i studiju o jednom dosad nepoznatom pokušaju predaje Lastova Veneciji, vijesti o kojem je pronašao u građi mletačkog arhiva. Nastavit će s istraživanjem i transkribiranjem opsežne građe iz mletačkog i dubrovačkog arhiva, vezane uz odnose dvaju jadranskih republika tijekom novovjekovlja, a s ciljem pripreme studija i na koncu opsežne monografije na tu temu. Jednako tako, istraživat će tradicionalne i inovativne elemente u diplomaciji novovjekovnog Dubrovnika. U Zavodu će koordinirati rad na pripremi nove postave Dubrovačkih muzeja. Kao izvršni urednik časopisa *Dubrovnik Annals* radit će na pripremi novog broja.

Dr. sc. *Rina Kralj-Brassard*, viša znanstvena suradnica na radnom mjestu znanstvene suradnice, objavit će rad pod naslovom "Rukopis Nikše Ragnine kao izvor podataka o proračunu Dubrovačke Republike u 16. stoljeću" (koautorica Nella Lonza). Proučavat će državni proračun Dubrovačke Republike iz 17. stoljeća i mjere štednje, procese osiromašenja pripadnika elitnih slojeva dubrovačkog društva i nastanak mreže socijalno-zdravstvenih ustanova. Rezultate istraživanja objavit će u znanstvenim časopisima. U Zavodu će pripremati dokumentaciju za prijave na natječaje MZO i MK i pomagati u pripremi projektnih izvješća. Kao izvršna urednica časopisa *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU* u Dubrovniku radit će na pripremi novog broja.

Dr. sc. *Ivana Lazarević*, viša znanstvena suradnica na radnom mjestu znanstvene suradnice, nastavit će raditi na istraživanju stanovništva i demografskih kretanja specifičnih i dosad neobrađenih otočnih mikrocelina, otoka Mljeta i grada Korčule, na temelju matičnih knjiga i drugih dokumenata, mahom Državnog arhiva u Dubrovniku. Prvo istraživanje obaviti će samostalno, a drugo u suradnji s prof. dr. sc. Stjepanom Čosićem, članom suradnikom HAZU. Također, istraživat će posljedice migracija na tradicionalne obiteljske strukture na dubrovačkom području. Nastavit će rad na ubikaciji vlasteoskih kuća unutar stare gradske jezgre Dubrovnika spuštajući vremensku granicu istraživanja prema godini velikog potresa 1667. Vodit će web stranicu i facebook stranicu Zavoda te stranice zavodskih časopisa na portalu Hrčak. Kao izvršna urednica časopisa *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU* u Dubrovniku radit će na pripremi novog broja.

Izdavačka djelatnost

Do konca 2020. predviđen je tisak sljedećih publikacija:

- *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU* u Dubrovniku 58 (2020-)
- *Dubrovnik Annals* 24 (2020-)
- Tanja Trška, *Un archivescovo del Cinquecento inquieto*. Lodovico

Beccadelli tra letteratura e arte

- Neda Kovačić, Tijelo kao dokaz. Medicinska vještačenja u postupcima Kaznenog suda u Dubrovniku u 18. stoljeću

Tijekom 2021. predviđen je tisak sljedećih publikacija:

- Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku 59 (2021-)
- Dubrovnik Annals 25 (2021.)
- Zlata Blažina-Tomić, Vesna Blažina, Zdravko Šundrica i Nella Lonza, Knjiga gospode zdravstvenih službenika / Libro deli Signori Cazamorbi
- Barbara Đurasović, Prava Crvena Hrvatska i pravaši: hrvatski nacionalizam u Dubrovniku
- Nella Lonza, Ana, Pavo, Grlica: Rekluze i pustinjaci u pobožnosti srednjovjekovnog Dubrovnika

ZBIRKA BALDA BOGIŠIĆA U CAVTATU

Zbirka Balda Bogišića u Cavtatu radit će u skladu s planom za 2021. godinu.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – ZADAR

Organizacija jedinice

U Zavodu za povijesne znanosti HAZU uposleno je ukupno sedam djelatnika: tri znanstvena djelatnika dr. sc. Tado Oršolić (znanstveni savjetnik), dr. sc. Marija Zaninović Rumora (viša znanstvena suradnica), dr. sc. Martina Dubonić Glavan (znanstvena suradnica), te dr. sc. Grozdana Franov Živković (voditeljica Pomorske zbirke), Ljiljana Ugrinić, prof.(viša knjižničarka) i Zorinko Lalić domar-spremač.

Voditelj Zavoda je akademik *Nenad Cambi* a upravitelj dr. sc. *Tado Oršolić*.

Ciljevi

Tijekom 2021. osnovni ciljevi odnosit će se znanstvenoistraživački rad, tiskarskoj djelatnosti i uspostavi suradnje i radu na zajedničkim programima i projekti-

ma s drugim kolegama iz Hrvatske i inozemstva vezano uz tematiku arheologije zadarskog područja, društvene, kulturne, političke, crkvene i vojne povijesti Dalmacije i prošlosti Hrvata u Bosni i Hercegovini u srednjem vijeku, ranom novom vijeku i novom vijeku. Jednako tako uz suradnju s ostalim znanstvenim i kulturnim institucijama i lokalnom samoupravom organizirati ili sudjelovati u organizaciji znanstvenih skupova i drugih kulturnih događaja i manifestacija, postavljajući izložbi te pripremom virtualne izložbe s kartom zadarskog područja obilježenoj glavnim postajama za glagoljaške izlete, koji će poslužiti za lokalne ili međunarodne projekte s ciljem upoznavanja lokalnog stanovništva s njihovom kulturom, kao i upotrebom za turizma u Gradu Zadru i Zadarskoj županiji. Kao rezultat znanstvenoistraživačkog rada publicirat će se rezultati te predočiti i prezentirati široj znanstvenoj i kulturnoj javnosti u Hrvatskoj i inozemstvu. Primijeniti rezultate istraživanja u razvoju lokalne sredine te valorizaciji, očuvanju i korištenju kulturno-povijesnih spomeničkih baština i kulturnih krajolika na zadarskom području. Nadalje, usmjeriti znanstvenu djelatnost Zavoda na ostvarenju ranije zadanih ciljeva u suradnji sa znanstvenim, kulturnim, obrazovnim ustanovama, udrugama te lokalnom samoupravom u ostvarenju i realizaciji raznih projekata vezanih uz prošlost šireg zadarskog kraja, sjeverne Dalmacije ali i općenito prošlosti hrvatskih krajeva i hrvatskog naroda. Znanstveni djelatnici u Zavodu, sudjelovat će svojim doprinosima i znanstveno-istraživačkim radom na ostvarenju tih ciljeva sukladno području svojeg znanstvenog polja i interesu istraživanja.

Planirane aktivnosti

Dr. sc. *Tado Oršolić*, znanstveni savjetnik, u 2021. planiram nastaviti na daljnjem znanstvenom istraživanju društvene i vojne tematike u razdoblju 18. do 20 stoljeća u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Nastaviti na ranije započetim aktivnostima, znanstvenim istraživanjima i pisanju znanstvene monografije "Ratni put 106. brigade Hrvatskog vijeća obrane" na oraškom području tijekom rata 1992. – 1995. godine. U tom pogledu i nastaviti surađivati s Županijom Posavskom (Bosna i Hercegovina) oko istraživanja tematike vezano uz Domovinski rat na tom prostoru. Planira objaviti četiri znanstvena rada koji je predao za tisak u zbornicima radova.

U svojstvu urednika, radit će na recenziranju i prikupljanju znanstvenih radova, koordinaciji između autora i recenzenta, pripremi, izradbi i tiskanju znanstvenog godišnjaka *Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru* sv. 63/2021. Sudjelovati u radu i kreiranju ostalih projekata i aktivnosti koje planira Zavod u Zadru, organizirati predavanja i promocije monografija u Zavodu, organizirati manifestaciju Dan otvorenih vrata HAZU 2021.

Kao glavni urednik i član uredništva radit će na recenziranju i prikupljanju znanstvenih radova, koordinaciji između autora i recenzenta, pripremi, izradbi i tiskanju triju zbornika radova sa znanstvenih skupova na kojima je Zavod u Zadru bio organizator: "Svećenici Glagoljaši i njihova ostavština", "Ivan Berčić (1824. – 1870.) – život i djelo" i "Završetak Prvog svjetskog rata u Dalmaciji".

Organizirati znanstveno-stručni skup "Maritimna kultura zadarskog kraja u

prošlosti, sadašnjosti i budućnosti" početkom travnja 2021., tiskati knjižicu sažetaka i sudjelovati u radu organizacijskog odbora skupa. Organizirati predstavljanje Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru sv. 62/2020. u veljači 2021. i predstavljanje monografije Tado Oršolić "Dalmatinska pješačka pukovnija Grofa Lacy br. 22. u Prvom svjetskom ratu". Sudjelovati u organizaciji i suorganizaciji znanstvenih skupova i ostalih kulturnih događanja i manifestacija sa znanstvenim i kulturnim ustanovama u Zadru i Zadarskoj županiji.

Raditi na uređivanju edicijama Djela i Posebna izdanja i izdavačkoj djelatnosti Zavoda u Zadru Zavoda kroz tisak monografija, zbornika radova i sličnih izdanja.

Prijaviti se na natječaje koje objavljuje Grad Zadar, Zadarska županija, Ministarstvo kulture RH i Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta vezano uz natječaje za financiranje znanstvenih časopisa, monografija, zbornika i Programa zaštite i obnove kulturnih dobara.

Dr. sc. *Marija Zaninović-Rumora*, viša znanstvena suradnica, 31. prosinca 2020. odlazi u mirovinu.

Dr. sc. *Martina Dubolnić Glavan*, znanstvena suradnica planira nastaviti znanstveno-istraživački rad i pripremi za objavu monografije "Speleološki objekti od kulturnog značaja i njihova valorizacija, podzemni krajolik južnog Velebita (NP Paklenica i PP Velebit)". Sudjelovati u uredništvu i pripremi za tisak Zbornik radova sa međunarodnog znanstvenog skupa "Luka Jelić (1864. – 1922.) istraživač i znanstvenik: valorizacija znanstvenog opusa, u izdanju Hrvatske akademije Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Raditi na organizaciji znanstvenog kolokvija "Arheologija pećina na zadarskom području – recentna istraživanja (povodom 120 godina speleoloških istraživanja na zadarskom području)" i pripremi tiska knjižice sažetaka za znanstveni kolokvij. Planira objaviti pet znanstvenih radova koji su predani za tiska u zbornicima radova. Raditi na dva znanstvena rada koja planira predati za objavu u zbornicima radova. Sudjelovati s dva izlaganja na znanstvenom kolokviju "Arheologija pećina na zadarskom području – recentna istraživanja (povodom 120 godina speleoloških istraživanja na zadarskom području)". Postaviti izložbu u Arheološkom muzeju u Splitu na temu "Krajolici i spomenici zadarskog područja krajem 19. i početkom 20. st. u istraživanjima prof. dr. Luke Jelića".

Nastaviti znanstveno-istraživački rad sudjelovanje na dva znanstvena projekta Hrvatske zaklade za znanost: "Kulturni krajolik - model valorizacije, zaštite, upravljanja i korištenja kulturne baštine" (The Cultural Landscape - A Model for Valorisation, Protection, Management and Use of Cultural Heritage), UIP-05-2017 voditelja doc. dr. sc. Igora Kulenovića, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i "Epigravetijenske zajednice sjeverne Dalmacije" (Epigravettian communities of North Dalmatia), IP-2019-06-6115 voditelj izv. prof. dr. sc. Daria Vujevića, Odjela za arheologiju Sveučilišta u Zadru.

Dr. sc. *Grozdana Franov-Živković* (viša znanstvena suradnica, voditeljica Pomorske zbirke Zavoda u Zadru)

U radu Pomorska zbirka nastaviti sa sređivanjem glavne postave zbirke u podrumu glavne zgrade Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Sudjelovati na manifestacijama Otvorena vrata HAZU, Kliofest – festival povijesti, Dani izvannastavnih aktivnosti. Raditi na konzervaciji, zaštiti i očuvanju postojećih eksponata te nabavi predmeta i dokumenata vezanih uz temu izložbe, objavljivanje članaka i predavanja a u izradi je mali katalog s najzanimljivijim predmetima. Predviđena je izrada ovog promotivnog materijala na više jezika.

U sljedećoj godini planira objaviti knjigu u koautorstvu "Glagoljski spisi ninske biskupije 1634. – 1750.", za ediciju Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertianae". Nastavit će istraživački rad i nastaviti pripremati za tisak sljedeće: zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa "Ivan Berčić (1824. – 1870.) – život i djelo", knjiga "Glagoljaško pučko crkveno pjevanje Ražanca", "Glagoljski spisi ninske biskupije, 1750. – 1819." edicija Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertianae, "Društvena slika ugljanskih sela od 15. do 18. stoljeća prema podacima iz glagoljskih vrela", "Bratovštine zadarskog područja i njihove glagoljske evidencije". Predala je trinaest radova za razne zbornike radova, časopise i druge edicije koji su postupku tiska, a za sljedeću godinu planira predati još sedam radova za razne zbornike radovi i časopise.

Prijavila izlaganje na i sudjelovanje na znanstvenom skupu "Preko i njegovo područje". Sudjelovati s izlaganjem i pripremi organizacije znanstvenog skupa "Maritimna kultura zadarskog kraja u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti" u sklopu koje planira u koautorstvu postaviti dvije virtualne i obične izložbe pod nazivom "Ribarstvo i akvakultura zadarskog kraja" i "Pomorstvo zadarskog kraja". Znanstveni skup se planira održati u organizaciji Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Sveučilište u Zadru, Zadarske županije i Narodnog muzeja Zadar.

Planira održati javna predavanja i predstavljanja knjiga i zbornika radova. Kao član uredništva Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru raditi na tehničkoj pripremi radova za tisak. Raditi uređivanju radova i pripremi za tisak zbornika radova "Ivan Berčić (1824. – 1870.) – život i djelo" i kao urednik glasila Udruge glagoljaša Zadar "Slovo rogovsko" pripremiti broj 9. za tisak.

Nastaviti znanstvena istraživanja i rad na međunarodnom projektu "Digitalizacija i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom" Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i *Vestigia* instituta za istraživanje rukopisa sa Sveučilišta u Grazu, Austrija.

Ljiljana Ugrinić prof., viša knjižničarka, kod rada knjižnice Zavoda upoznati korisnike s pristupom i korištenjem podataka u Indigo programu, kojeg knjižnica sad koristi te nastaviti pružanje usluga knjižne i periodične građe u prostoru čitaonice potencijalnim vanjskim korisnicima (studenti, profesori Sveučilišta u Zadru). Raditi na sređivanju Zavodske pismohrane od osnutka do danas, izlučivanje

građe čiji je utvrđeni rok čuvanja istekao, te prema propisima izvršiti postupke odabira gradiva za daljnje čuvanje. Nastaviti održavati suradnju sa srodnim knjižnicama i ustanovama radi uspostavljanja novih zamjena publikacija. Raditi na katalogizaciji i klasifikaciji neobrađenih naslova, te dodati interne inventarne brojeve i signature za preuzete zapise građe iz Indigo programa Centralne baze podataka. Raditi na slanju zemaljskom poštom časopis "Radovi sv. 62" na adrese u zemlji i inozemstvu; dodjela UDK oznaka za članke u "Radovima sv. 63" raditi na korekturi istih te sudjelovati na stručnim edukacijama iz knjižničarske struke.

Očekivani rezultati

Tiskanje Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru sv. 63/2020., predaja započelih znanstvenih radova svih djelatnika ovdje pojedinačno navedenih, objavu monografija i zbornika radova, izvršenje organizacije znanstvenih skupova, manifestacija, izložbi i javnih predavanja te svega onoga pojedinačno što je prethodno navedeno u rubrici Planirane aktivnosti za 2021. godinu.

Izvršitelji/suradnici

Izvršitelji/suradnici – institucije iz znanosti i kulture u Hrvatskoj i inozemstvu: Sveučilište u Zadru (Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja, Odjel za klasičnu filologiju, Odjel za povijest i Odjel za kroatistiku, Odjel za turizam i komunikacije, Odjel za geografiju te Sveučilišna knjižnica), Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Institut za antropologiju u Zagrebu, Staroslavenski institut, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Ekonomski fakultet Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Sveučilište UCLA (Los Angeles), Stalna izložba crkvene umjetnosti u Zadru, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Martynas Mažvydas National Library Lithuania, (Vilnius, Litva) Notarski arhiv Valetta (Malta), te državni arhivi u Zadru i u Šibeniku; Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Konzervatorski odjel Zadar, Ministarstvo prirode Republike Hrvatske, Uprava za zaštitu prirode, Arheološki muzej Zadar, Muzej Istre u Puli, Nacionalni park Paklenica, Park prirode Velebit, Matica hrvatska – Zadar; Hrvatski planinarski savez Komisija za speleologiju, Muzej Istre u Puli.

Institucije gradske i lokalne uprave: Županija Posavska (Bosna i Hercegovina), Zadarska županija, Grad Zadar, Općina Starigrad, Općina Preko, Turistička zajednica Grada Nina. Udruge: Planinarsko društvo Paklenica u Zadru, Speleološki odsjek Liburnija PD Paklenica u Zadru, Stanica planinarskih vodiča Zadar, Društvo za povjesnicu zadarske nadbiskupije Zmajević, Udruga glagoljaša Zadar.

Trajanje aktivnosti

Do kraja prosinca 2021.

Međunarodne aktivnosti

Dr. sc. Grozdana Franov-Živković nastavit će sudjelovati na međunarodnom projektu "Digitalizacija i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom" Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i *Vestigia* instituta za istraživanje rukopisa sa Sveučilišta u Grazu, Austrija.

Nastavak suradnja dr. sc. Tade Oršolića s Županijom Posavske (Bosna i Hercegovina) na projektu istraživanja Domovinskog rata na tom području.

Ostalo

Dr. sc. Tado Oršolić nastavit će sudjelovati u izvedbi i radu poslijediplomsko doktorskog studija Jadran – poveznica među kontinentima" Sveučilišta u Zadru, predavanjima kao nositelj kolegija "Hrvatska vojna povijest u novom vijeku", sudjelovanjima u povjerenstvima za obranu sinopsisa i doktorskih disertacija. Voditi računa i izvršiti prijave na natječaje koje objavljuje Grad Zadar, Zadarska županija, Ministarstvo kulture RH i Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta vezano uz natječaje za financiranje znanstvenih časopisa, monografija, zbornika i Programa zaštite i obnove kulturnih dobara. Uspostavljati suradnje s kolegama u raznim institucijama u Hrvatskoj i inozemstvu. Sudjelovati u aktivnostima udruga u kojima su zaposlenici Zavoda članovi u promicanju znanosti i kulture u Zadru. Zavod će raditi na objavi digitaliziranih Radova Zavoda HAZU u Zadru od 1954. do 1998. na Portalu hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa – Hrčak.

ZAVOD ZA POVIJEST I FILOZOFIJU ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Rad Zavoda za povijest i filozofiju znanosti odvija se unutar tri Odsjeka:

1. Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti
2. Odsjek za povijest medicinskih znanosti
3. Odsjek za filozofiju znanosti

Voditelj Zavoda je akademik *Žarko Dadić*, a upraviteljica prof. dr. *Stella Fatović-Ferenčić*,

ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Marijana Borić, viša znanstvena suradnica, provodit će istraživanja u sklopu projekta "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: tranzicija i apropijacija znanja od srednjeg vijeka do 20. stoljeća", Hrvatske zaklade za znanost. Nastavit će istraživačke poslove u sklopu rada Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, kao i Hrvatske akademije, u suradnji i dogovoru s voditeljem Zavoda za povijest i filozofiju znanosti. O temama iz povijesti znanosti izlagat će na znanstvenim skupovima i znanstvenim tribinama.

Dovršavat će rukopis monografije o Hermanu Dalmatinu za knjižni niz "Hrvatski velikani". Radit će na autorskoj korekturi znanstvene monografije o Faustu Vrančiću na engleskom jeziku, nakladnik Tehnički muzej "Nikola Tesla" u Zagrebu. Također, radit će na pripremi tekstova i sadržaja za virtualni muzej Marina Getaldića i autorsku korekturu popularne knjige o Faustu Vrančiću na engleskom jeziku za nakladnika Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić" u Šibeniku. Kao voditeljica projekta "Upoznajmo hrvatsku znanstvenu baštinu" nastavit će raditi će na pripremi izložbe o hrvatskim velikanima koja se planira u rujnu 2021. postaviti u Parlamentu države New South Wales, a potom i u saveznom Parlamentu Australije u Canberri. Također, u sklopu projektnih aktivnosti u 2021. godini održavat će radionice i predavanja iz hrvatske znanstvene baštine u zemlji i inozemstvu, te kao i dosada planira sudjelovati u nizu znanstvenih i kulturnih manifestacija (Festival znanosti, Skok u znanost, Mjesec hrvatske knjige, Međunarodni festival u Šibeniku, Noć muzeja i dr.). Nastavit će suradnju s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu, Institutom "Ruđer Bošković", Tehničkim muzejom "Nikola Tesla" u Zagrebu, Memorijalnim centrom "Nikola Tesla" u Smiljanu, Memorijalnim centrom "Faust Vrančić" na Prviću i drugim uglednim znanstvenim, kulturnim i baštinskim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Planira nastaviti sudjelovati u radu međunarodne škole "Faust Vrančić". Pored toga, surađivat će na snimanju priloga iz povijesti znanosti s HRT-om.

Branko Hanžek, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, uredit će rukopise i objediniti ih s već objavljenim radovima (o istraživanju, o motrenjima i primjeni matematičkih metoda te razvijanju teorija, kao i o znanstvenim i nastavnim mjenjima u sklopu egzaktnih znanosti u Hrvatskoj u 19. i 20. stoljeću) za digitalno ili knjižno objavljivanje. Zaokružiti će obradu rukopisa o hrvatskim znanstvenim i nastavnim vrijednostima i identitetima (konkretno o Stjepanu Mohorovičiću, Ivi Babić-Gjalskome, Ljudevitu Šplaitu) te pripremiti za objavljivanje. U suradnji s Gradskim poglavarstvom Grada Zagreba, Prirodoslovno-matematičkim fakultetom, Fakultetom elektrotehnike i računarstva u Zagrebu te Ministarstvom znanos-

ti i obrazovanja, intenzivirat će traženje prikladnih prostora za prikupljene mjerne i optičke sprave, nastavna pomagala i filmove iz hrvatske i svjetske prirodoslovne prošlosti. Također će, u suradnji s vanjskim suradnicima, zaokružiti sustavno istraživanje začetaka i razvitka poslijediplomske nastave iz prirodoslovnih i ostalih znanosti u Hrvatskoj u razdoblju prvih 35 godina.

Prema potrebi sudjelovat će na zadacima vezanim uz djelatnost Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU.

Također će sudjelovati na znanstvenim skupovima (uživo ili putem webinara i video konferencija) s temama iz povijesti znanosti, osobito iz povijesti fizike i tehnike.

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Stella Fatović-Ferenčić, znanstvena savjetnica u trajnome zvanju, nastavit će svoje djelovanje u Upravnom vijeću Hrvatskog muzeja medicine i farmacije Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. U sklopu ostalih muzejskih aktivnosti sudjelovat će u nastavku pripremnih radova za stalni postav i predstavljanja projekta Muzeja javnosti.

Planira se realizacija studijske izložba iz fundusa Muzeja pod naslovom "Franjo Kogoj – utemeljitelj suvremene dermatovenerologije u Hrvatskoj". Izložba je trebala biti realizirana prošle godine, no zbog potresa i epidemije COVID-19 odgođena je za 2021. godinu. Autorice koncepcije izložbe su Stella Fatović-Ferenčić i Silvija Brkić Midžić. Izložba će biti postavljena od 25. ožujka do 25. travnja 2021. u Gliptoteci HAZU u Zagrebu. Katalog izložbe sadržavat će stručno-znanstveni uvodni tekst na hrvatskom i engleskom jeziku te cjelovit katalog izložaka iz zbirki Hrvatskog muzeja medicine i farmacije s ilustracijama.

Stella Fatović-Ferenčić će u suradnji s akademikom Markom Pećinom raditi na izdavanju 20. knjige *Rasprave i građa za povijest znanosti*. Knjiga će tematizirati razvoj dermatovenerologije u Hrvatskoj kroz ulogu i djelo Franje Kogoja. Započet će rad na prikupljanju podataka za realizaciju izložbe o Sergiju Doganu koja se također predviđa sljedeće godine, te započeti dogovore za koncipiranje knjige 21 nakladničkog niza *Rasprave i građa za povijest znanosti* koja će biti posvećena Sergiju Doganu.

Stella Fatović-Ferenčić će nastaviti rad na projektu Hrvatske zaklade za znanost: "Ekspozicija. Teme i aspekti hrvatske fotografije od 19. stoljeća do danas", unutar kojega u suradnji s Martinom Kuharom istražuje ulogu istaknutih liječnika Božidara Špišića i Vatroslava Floschütza na temelju sačuvanog fotografskog materijala, prateći politike reprezentacije i djelovanje fotografa na području navedenih medicinskih specijalnosti. Nastavit će rad na razvoju medicinskog marketinga na području Hrvatske. Suradivat će s Leksikografskim zavodom Miroslav Krleža, s Klinikom za dermatovenerologiju KBC Zagreb,

Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu te Ministarstvom kulture i medija RH u sklopu zaštite povijesnih ljekarni na području Hrvatske.

Martin Kuhar, znanstveni suradnik, u 2021. godini nastavit će svoja istraživanja rane hrvatske eugenike, s osobitom pozornošću na rekonstrukciju eugeničkih ideja u sklopu javnozdravstvenih programa i medicinsko-prosvjetiteljskih ideja, kao i razvoja pojedinih medicinskih i pravničkih struka od kraja 19. stoljeća do osnutka Medicinskog fakulteta 1917. godine. Radi se o nastavku višegodišnjeg izučavanja važnosti demografskih, populacijskih i bioloških teorija, osobito nasljeđivanja, u stvaranju hrvatskoga javnog zdravstva u razdoblju prije Andrije Štampara.

U suradnji sa Stelom Fatović-Ferenčić, Kuhar će istraživati fotografski materijal koji su u svojim publikacijama ostavili ortopedi Božidar Špišić i Vatroslav Floschütz. Ta bi istraživanja, a koja se provode u sklopu projekta Hrvatske zaklade za znanost "Ekspozicija. Teme i aspekti hrvatske fotografije od 19. stoljeća do danas", trebala ukazati na socijalno-medicinsku važnost ortopedije i traumatologije kao i na značaj fotografskoga materijala kao argumenta struke.

Kuhar će se i nadalje baviti istraživanjem pojave i razvoja medicinskog marketinga u Hrvatskoj, te će u suradnji sa Stelom Fatović-Ferenčić započeti istraživanje koje će rasvijetliti različite obrasce planiranja obitelji u Hrvatskoj te njihovu medicinsku političku i kulturnu pozadinu tijekom 20. stoljeća.

U akademskoj godini 2020./21. Kuhar će održati nastavu iz kolegija Farmaceutska etika i deontologija na diplomskom studiju farmacije Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta u Zagrebu. Također, sudjelovat će u radu uredništva "Liječničkog vjesnika" i časopisa RAD HAZU.

U proljeće 2021. planirani su neodržani "Dani Andrije Štampara" u Slavonском Brodu na kojima će Kuhar uz rad u znanstvenom odboru toga skupa sudjelovati i s izlaganjem, dok se u lipnju 2021. planira održavanje simpozija "Resilience" u organizaciji Society for the Social History of Medicine u gradu Swansea u Walesu, gdje će Kuhar održati izlaganje o sukobu u farmaceutskom staležu između vlasnika i zaposlenika ljekarni koji se odvijao tijekom prve polovine dvadesetog stoljeća. Konačno, Kuhar će nastaviti s radom oko pripreme stalnoga postava Hrvatskog muzeja medicine i farmacije.

ODSJEK ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI

Djelatnici odsjeka za filozofiju znanosti bave se proučavanjem znanosti općenito, a posebice razumijevanjem prirodnih znanosti, i to kako njihova povijesno-ga razvoja, tako i njihova unutarnjega ustroja. Pri tome se naglasak osobito stavlja na odnos prirodnih prema društvenim znanostima, te na njihovu svezu sa širim duhovnim i povijesnim kontekstom. Posebice se pak istražuje odnos prema ostalim ljudskim djelatnostima. Iznimna se pozornost također polaže i na odnos zna-

nosti i jezika, tako da razmatranje pojedinih pitanja filozofije jezika zauzima važno mjesto u istraživanju. K tomu, istražuju se i različiti hrvatski filozofi kojima je znanost, odnosno pojedina znanstvena pitanja, bila sastavnim dijelom njihova filozofiranja. U odsjeku su tri djelatnika: Bojan Marotti, Željko Dugac i Vedran Duančić.

Znanstvenoistraživački rad

Godine 2021. svi će djelatnici Odsjeka i dalje sudjelovati na projektu "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i aproprijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu" Hrvatske zaklade za znanost (broj ip-2016-06-6762), koji je započeo 2017. godine, a 2021. projekt će se dovršiti. Sam je projekt usredotočen na proces aproprijacije od strane hrvatskih znanstvenika i filozofa, na njihov doprinos u različitim posebnim lokalnim kontekstima, kao i na njihov doprinos globalnim znanstvenim procesima, već prepoznatima u povijesti, filozofiji i sociologiji znanosti. Cilj je istraživanja kritički analizirati nove i neobjavljene izvore, te ponuditi novi pogled na neke od najbitnijih i najutjecajnijih primjera transfera i aproprijacija znanstvenoga znanja na hrvatskome prostoru od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća. Voditelj je projekta *Željko Dugac*, suradnici su na projektu: Bojan Marotti, Vedran Duančić (sve djelatnici Odsjeka), Marijana Borić (iz Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti), Branka Grbavac (iz Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU) te Zrinka Blažević (s Odsjeka za povijest filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu), a savjetnik je na projektu akademik Žarko Dadić.

Bojan Marotti, suradnik projekta "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i aproprijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu", radit će tijekom 2021. godine na dovršetku istraživanja predviđenoga radnim planom projekta. Nastavit će rad na rukopisnoj ostavštini hrvatskoga filozofa, književnika, filologa, kazališnoga i književnoga kritičara te prvoga profesora filozofije na obnovljenome zagrebačkome sveučilištu (1874.) Franje pl. Markovića (1845. – 1914.). pri tome će se posebno istraživati Markovićeve rukopisna logika, koja se čuva u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, s nakanom da se u konačnici objavi njezino kritičko izdanje. Dosad je otprilike dvije trećine rukopisa priređeno za tisak. Budući da je znanstveni rad o Markovićevoj kritici Hegelove logike napisan i objavljen, kako na hrvatskome (Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, knj. 539., 2019., str. 33-96), tako i na engleskome jeziku (Marković's critique of Hegel's logic: Franjo Marković and the so-called "Austrian realism", Artresor naklada, Zagreb, 2020.), započet će se i ujedno dovršiti još jedan znanstveni rad o Franji pl. Markoviću.

U idućoj će godini Marotti nastaviti i s proučavanjem filozofije jezika, područja kojim se i inače bavi, kao i s istraživanjem filozofije američkoga mislioca Charlesa Sandersa Peircea (1839. – 1914.), jednoga od osnivača semiotike. Posebice će se pri tome istraživati Peirceovo poimanje znaka u razlici spram Ferdinanda de

Saussurea i Gottloba Fregea, s jedne strane, te spram Franje pl. Markovića, s druge.

Željko Dugac, znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, voditelj projekta "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i apropijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu", radit će tijekom 2021. godine na dovršetku preostalog istraživanja predviđenoga radnim planom projekta, potom na organizaciji završne projektne konferencije te na izradi završnoga izvješća projekta. Nadalje, nastavit će istraživanja povijesti javnoga zdravstva i života i djela Andrije Štampara. Započet će priprema istraživanja za dugoročni projekt prevođenja i kritičke analize cjelokupnoga Corpus hippocraticuma.

Sukladno potrebama Sveučilišta Dugac će voditi nastavu iz područja povijesti medicine i znanosti izvan radnoga vremena te, ukoliko bude potrebe vezane uza znanstvenoistraživački rad, koristit će zakonom predviđenu slobodnu studijsku godinu.

Vedran Duančić, poslijedoktorand, suradnik na projektu "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i apropijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu", zaključno s 19. ožujka 2021. godine izvršavat će zadatke predviđene radnim planom za posljednju, četvrtu godinu trajanja projekta. Dovršit će i predati međunarodnomu časopisu znanstveni rad posvećen neformalnoj znanstvenoj diplomaciji i ulozi genetičara Milislava Demerca i Cyrila d. Darlingtona u odbacivanju tzv. "mičurinske biologije", tj. ideja sovjetskoga agronoma Trofima Denisoviča Lisenka u socijalističkoj Jugoslaviji tijekom 1950-ih godina. Duančić će raditi na pripremanju posebnoga broja časopisa "European review of history – Revue européenne d'histoire" pod naslovom "Knowledge acquisition and dissemination in state socialist eastern europe: in search of agencies and epistemologies", kojega je suurednik. Za taj posebni broj napisat će uvodnik, zajedno s kolegicom Rekom Krizmanics, te znanstveni rad "The communist party of Yugoslavia as a teacher in the late 1940s and 1950s: successes and failures of Yugoslavs learning how to be socialists". Bit će jedan od suautora rada "The (failed) promises of a brighter future: the institute of immunology in Zagreb from a public asset to a privatized burden", koji će biti objavljen u zborniku "Vaccines and states: the politics of making vaccines" (ur. Stuart Blume i Baptiste Baylac-Paouly, u izdanju Routledga). Povrh toga, predstaviti će rezultate svoga istraživanja na više međunarodnih skupova, najvjerojatnije u online formatu, a bit će jedan od suorganizatora skupa "Knowledge production and circulation at the semi-periphery in the premodern and modern period", koji će, kao međuprojektni skup u suradnji projekata HRZZ "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i apropijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu" i "Europski korijeni moderne hrvatske: transfer ideja na političkom i kulturnom polju u 18. i 19. stoljeću", biti održan u Zagrebu 11. i 12. veljače 2021. godine.

Ostalo

Zavod za povijest i filozofiju znanosti, kroz svoj Odsjek za filozofiju znanosti, sudjeluje u uređivanju i izdavanju multidisciplinarnoga časopisa "Encyclopaedia moderna", kojemu je tajnik uredništva Bojan Marotti. Također je član uredništva Glasnika HAZU.

Bojan Marotti bavi se prevođenjem rasprava iz povijesti filozofije i znanosti te uređivanjem i priređivanjem različitih djela iz hrvatske i svjetske kulturne baštine. U godini 2021. predviđa se sudjelovanje na nekoliko znanstvenih skupova, kao i objavljivanje nekolicine radova te jedne knjige.

Željko Dugac predavat će na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na Odsjeku za povijest. Vodit će također pripremu i provedbu istraživačkih seminara koji će se održavati u sklopu navedenoga projekta.

Vedran Duančić sudjelovat će u pripremi i provedbi kolokvija iz povijesti i filozofije znanosti koji se održavaju u sklopu projekta, na kojima će povjesničari i filozofi znanosti, kao i znanstvenici iz srodnih disciplina, moći stručnoj javnosti predstaviti svoja tekuća istraživanja

ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Odsjek za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti planira u 2021. sljedeće projekte:

Časopis *Kronika* koja izlazi kontinuirano od 1975. godine. Glavni urednik Tomislav Sabljak. U 2021. *Kronika* br. 38, 2021. u cijelosti će biti posvećena književniku i akademiku Ranku Marinkoviću u povodu 20. godišnjice smrti.

Na sjednici Razreda za književnost, održanoj 23. rujna 2020., dr. sc. *Tomislav Sabljak* govorio je o prijedlogu pokretanja Muzeja za književnost u okviru Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Dr. sc. *Hrvojka Mihanović-Salopek*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju. Na znanstvenom projektu Hrvatski književni povjesničari pod pokroviteljstvom

HAZU planira prikupljanje bibliografske građe i objedinjavanje pojedinih raspardeliranih članaka i radova iz periodike te rukopisa povezanih uz izradu znanstvenog rada "Prozno stvaralaštvo Slavka Ježića". Navedeno predavanje trebalo bi biti izloženo na Znanstvenom skupu o Slavku Ježiću 2021. godine.

S obzirom da je zbog epidemiološke situacije odgođen znanstveni skup, planira sudjelovanje na znanstvenom skupu Pasionska baština u Eisenstadtu (Gradišće) – 2021. s predavanjem Pasionske teme u djelu Lovre Bogovića.

Planira sudjelovanje na znanstvenom skupu Dani hvarskog kazališta u organizaciji HAZU s predavanjem o Franu V. Maroeviću Hvaraninu – novootkrivenom piscu moreplovstva s početka 20. stoljeća.

Planira sudjelovanje na Danima Ranka Marinkovića u Komizi u suorganizaciji HAZU i Općine Komiza s temom Komiza u pjesništvu Jakše Fiamenga.

Povodom jubileja rada operne solistice HNK u Zagrebu, glumice i diplomatkinje Mirjane Bohanec Vidović planira suautorsku izradu monografije. H. Mihanović-Salopek bi preuzela najveći dio stručnog prikaza o umjetničkom radu gđe. Bohanec Vidović s naglaskom na njezin umjetnički operno-scenski i koncertni rad, dok bi o diplomatskoj djelatnosti rad pisala dr. sc. Iva Hraste Sočo iz Ministarstva kulture RH.

Rad izvan Zavoda: Planira preuzimanje uredništva i priređivanje knjige posvećene povijesno-kulturnom djelovanju Društva Poljičana u Dalmaciji i u Zagrebu. Knjiga bi u obliku zbornika bila djelo više autora znanstveno-stručnih priloga, a H. Mihanović-Salopek bi preuzela napisati rad posvećen važnim književnim, glazbenim i izdavačkim realizacijama Društva Poljičana.

Planira dovršetak znanstveno-obrazovnog filma Zagrebačka Kamena Gospa, I. dio (marijanska baština Zagreba) u produkciji Centra za kulturu Novi Zagreb i Grada Zagreba te promocije navedenoga filma uz stručna izlaganja. Paralelno planira skupljanje znanstvene i stručne građe potrebne za pisanje scenarija znanstveno-obrazovnog filma Zagrebačka Kamena Gospa, II. dio (marijanska baština zagrebačke okolice i Zagrebačke nadbiskupije), a potom izvedbena snimateljska i režijska realizacija navedenoga filma.

Dr. sc. *Antun Pavešković*, znanstveni savjetnik. Nastavit će u periodici stručno kritički pratiti hrvatsku proznu i esejističku književnu i stručnu produkciju.

U sklopu Akademijina projekta Hrvatski književni povjesničari prirediti studiju o frankopanskim temama u hrvatskoj književnoj historiografiji.

Za zbornik Dani hvarskog kazališta prirediti studiju o Kunčevićevoj adaptaciji Gundulićeve Dubravke 1973. godine kao oglednu primjerku stvaralačke polemike s književnom, navlastito dramskom baštinom.

Sudjelovati priopćenjem na Akademijinu znanstvenom skupu Dani hvarskog kazališta. Priopćenje uobličiti u studiju koja će biti objelodanjena u zborniku Dani hvarskog kazališta.

Sudjelovati priopćenjem na znanstvenom skupu Šoljanovi dani u Rovinju.

Rad izvan Zavoda: Kao jedan od moderatora i član Povjerenstva za tradicionalnu manifestaciju Zagrebački književni razgovori izraditi elaborat za narednu sesiju toga simpozija u 2021. godini na temu disidentske književnosti.

Kao urednik u Maloj knjižnici Društva hrvatskih književnika prijaviti i urediti niz knjiga suvremenih hrvatskih književnika svih žanrovskih profila, osim drame.

Završiti u prošloj godini započetu monografiju o dvama književnim opusima povezanim ideologijom Preporoda koja je Gundulića cijenila središnjom osobom hrvatske književnosti, a Mažuranića kao pisca koji nastavlja narativizirati ideologem slobode i u tom smislu dopunja Gundulićeva *Osmana* te piše znameniti ep o borbi protivu tiranije Smrt Smail-age Čengića. Metodološki oslonac studiji jest generativna hermeneutika Erica Lawrencea Gansa i žrtvovna teorija Renè Girarda.

Prirediti monografiju o hrvatskoj pučkoj drami XIX. stoljeća u svjetlu istraživanja opusa Pijerka Bone Lukovića, Antuna Ferdinanda Putice, Vlaha Stullija i Marka Bruerevića s ciljem rekonstrukcije književne povjesnice u kojoj se hrvatska pučka drama toga razdoblja do sada ograničavala isključivo na zagrebački kulturni i književni krug.

Nastaviti istraživanja i pripremu monografije o Akademijinu simpoziju Dani hvarskog kazališta.

Dr. sc. *Andrea Sapunar Knežević*, znanstvena savjetnica. U skladu s dogovorenom koncepcijom rada na znanstveno-istraživačkom projektu Hrvatski književni povjesničari nastaviti će rad na izradbi dijela hrvatske književnopovijesne bibliografije koji se odnosi na gradišćanskohrvatsku književnu baštinu.

Završiti će suradnju na izradi Zbornika o Ljubomiru Marakoviću, sedamnaestom u nizu Hrvatski književni povjesničari u kojem će se objaviti njezin izvorni znanstveni članak: *Recepcija Ljubomira Marakovića*.

Biobibliografskim, knjižničnim i arhivskim istraživanjima završiti će izradu izvornog znanstvenog rada: *Povijesni prostor nacionalne književnosti u Ježićevu pregledu hrvatske književnosti*, o kojem će se izvijestiti na Znanstvenom skupu o Slavku Ježiću, osamnaestom u nizu Hrvatski književni povjesničari, a tekst će se potom objaviti u Zborniku o Slavku Ježiću.

Nastaviti će rad na autorskoj knjizi Kroatističke teme u kojoj će biti objavljeni autoričini znanstveni i stručni radovi tiskani u znanstvenim zbornicima i književnoj periodici u proteklom desetljeću, nakon izlaska autorske knjige *Književni prsten* – godine 2012.

Rad izvan Zavoda: Napisati će znanstveni rad *Gradišćanskohrvatski krug hrvatske barokne književnosti* i održati izlaganje na međunarodnom znanstvenom skupu *Kroatistika unutar slavističkog, europskog i svjetskog konteksta* na Filozofskom fakultetu Jurja Dobrile u Puli.

Nastaviti će suradnju u znanstvenim i stručnim časopisima.

Dr. sc. *Ivica Matičević*, viši znanstveni suradnik. LXVIII. Dani hvarskoga kazališta, Hvar, svibanj 2021. Tema: Autobiografija i autobiografsko u hrvatskoj književnosti i kazalištu

Autorske knjige: Nova hrvatska proza. Književne kritike. Alfa, Zagreb. Opseg: cca 200 kartica.

Priređivane knjige: Pisma i razglednice Josipa Kosora Stefanu Zweigu. Iz ostavštine Stefana Zweiga. Uvodna studija, faksimili i prijevod s njemačkoga. Zajednička knjiga u suradnji s voditeljicom Arhiva S. Zweiga u Salzburgu Linom Mariom Zangerl. Alfa, Zagreb. Opseg: cca 300 kartica.

Rad izvan Zavoda: XXV. Šoljanovi dani, Rovinj, 14-16. travnja 2021. Tema: Antun Šoljan, komparativna i američka književnost

42. Zagrebački književni razgovori, Zagreb, listopad 2021. Tema: Književnost i pamćenje

Objavljivanje knjiga i radova: Uređivanje beletrističkih i stručnih naslova u ediciji Mala knjižnica Društva hrvatskih književnika.

Priređivanje i vođenje tribina i književnih simpozija u okviru programskih djelatnosti Društva hrvatskih književnika.

Dr. sc. *Ana Batinić*, znanstvena suradnica. Nastavak znanstvenoistraživačkog i stručnog rada na temama iz novije hrvatske književnosti, posebice iz područja ženske kulturne povijesti te hrvatske dječje književnosti i književne animalistike. Dio će se istraživačkog rada odvijati u okviru suradnje na znanstvenom projektu *Moderne misleće žene: intelektualni razvoj žena u Hrvatskoj 20. stoljeća*, voditeljice prof. dr. sc. *Andree Feldman* (Učiteljski fakultet, Zagreb) koji je, uz potporu Hrvatske zaklade za znanost, s radom počeo u listopadu 2018. Iduće projektno razdoblje bit će usmjereno na rad na projektnoj antologiji, što će obuhvatiti transkripciju i kritičku obradu dosad neobjavljenih i nepoznatih rukopisa nekoliko autorica koje će biti uvrštene u tu publikaciju. Također, u planu je sudjelovanje u organizaciji projektnoga kolokvija te međunarodne znanstvene konferencije koji bi se, u skladu s epidemiološkom situacijom, trebali održati tijekom sljedeće godine – kao i aktivno uključivanje u njihov rad izlaganjima.

Kao suradnica uključena je u još jedan projekt koji se trenutačno nalazi u procesu evaluacije Hrvatske zaklade za znanost – Književne reprezentacije osoba s invaliditetom, narativna i recepcijska empatija, biblioterapija, voditeljice dr. sc. *Anica Bilić*, Centar za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vinkovcima. Bude li prihvaćen za financiranje, projekt bi s radom trebao početi početkom 2021. godine.

Prilogom o djelu i životu Ranka Marinkovića surađivat će u novome broju *Kronike* – časopisa Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe (ur. prof. dr. sc. *Tomislav Sabljak*), koji će (dijelom) biti posvećen tome istaknutom hrvatskom književniku.

U okviru Odsjeka za povijest hrvatske književnosti pokrenuti znanstveno-stručni projekt prikupljanja i digitalizacije zvučnih zapisa glasova hrvatskih književnika.

Nastavit će s izradom bibliografija djela preminulih akademika za Spomenice preminulim academicima u izdanju Akademijina Razreda za književnost, a recenzijama će surađivati u novim brojevima časopisa za istraživanje dječje književnosti i kulture Libri & Liberi (ur. doc. dr. sc. Smiljana Narančić Kovač).

Rad izvan Zavoda: Kao priređivačica sveska Literarna korespondencija sudjelovat će u izradi Sabranih djela Ivane Brlić-Mažuranić (ur. prof. dr. sc. Vinko Brešić, u izdanju Matice hrvatske Ogranak Slavonski Brod).

Kao članica organizacijskog odbora sudjelovat će u pripremama znanstvenog skupa o Eugenu i Mariji Kumičić, koji se trebao održati u lipnju 2020. godine, ali je zbog nepovoljne epidemiološke situacije odgođen za kraj svibnja 2021. Skup će se, u organizaciji Udruge Jenio Sisolski, Brseč, te suorganizaciji još nekoliko znanstvenih ustanova, održati u Mošćeničkoj Dragi i Brseču.

Kolokvij projekta Moderne misleće žene (Zagreb, siječanj 2021.)

Međunarodna znanstvena konferencija Bad mothers. Global Inclusive Interdisciplinary Conference (Lisabon, Portugal, ožujak 2021.)

Znanstveni skup o Eugenu i Mariji Kumičić (Mošćenička Draga – Brseč, svibanj 2021.)

Skup hrvatskih povjesničara (sekcija o hrvatskim intelektualcima) (Rijeka, rujan 2021.)

Međunarodni znanstveni skup projekta Moderne misleće žene (Dubrovnik, listopad 2021.)

Kao vanjska suradnica sudjelovat će u izvedbi nastave u okviru izbornog kolegija Elementi naracije o medicini i u medicini za studente 2. godine Medicinskog fakulteta u Zagrebu nositeljice doc. dr. sc. Ane Borovečki, u kojem će biti riječi o liječnicima književnicima predstavljenima u posebnom otisku Kronike Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe pod naslovom Liječnici pisci u hrvatskoj književnosti od Dimitrije Demetra do danas (prir. A. Batinčić, ur. T. Sabljak, HAZU, 2008.).

Martina Čavar, prof., znanstvena novakinja. Nastavit će izradu doktorske disertacije naslovljene: Konstrukcija nacionalnog identiteta u hrvatskom povijesnom romanu 19. stoljeća. Od 2003. znanstvena novakinja u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti.

Nastavak suradnje na znanstveno-istraživačkom projektu Hrvatski književni povjesničari (glavnog istraživača prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića).

Sudjelovat će kao izvršna tajnica u organizaciji znanstvenoga skupa o Slavku Ježiću, osamnaestoga skupa u nizu Hrvatski književni povjesničari čije održavanje je planirano u 2021. u Zagrebu.

Znanstvenim priopćenjem Receptivne diskrepancije Ježićeve književnopovijesne monografije sudjelovat će u radnom dijelu Znanstvenog skupa o Slavku Ježiću.

Željko Trbušić, arhiv. U 2021. godini arhiv Odsjeka će nastaviti sa pružanjem usluge uvida u gradivo (sukladno preporukama vezanima uz pandemiju COVID-19), izradom preslika i davanjem informacija o gradivu zainteresiranim strankama, ali i sa sređivanjem arhivskog fonda po pravilima struke te nastavkom izrade digitalizacijske strategije koja će za cilj imati ostvarivanje povećane dostupnosti gradiva i pružanje uvjeta za njegovo dugoročno očuvanje.

Digitalizacijska strategija ostvarit će se kroz četiri koraka: objedinjavanje i revizija dosadašnjih, završenih, digitalizacijskih projekata (što uključuje izradu popisa digitaliziranog gradiva s podacima o količini, vrsti i smještaju te izradu sigurnosne kopije), izrada digitalizacijskog plana ovisno o potrebama Odsjeka i prioritetima s obzirom na važnost i očuvanost gradiva, uspostavljanje procesa digitalizacije (stvaranje digitalnih kopija gradiva optičkim skenerom, fotoaparatom ili sličnim uređajem te pohrana) te osmišljavanje modela dugoročnog očuvanja (periodično provjeravanje čitljivosti datoteka te migracija po potrebi). Digitalizirano gradivo će biti i procijenjeno kao mogući dodatak Digitalnoj zbirci Hrvatske akademije sukladno Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima. Arhiv odsjeka nastavlja i suradnju na projektu *Znameniti.hr* koji za cilj ima objediniti gradivo vezano uz znamenite i važne ličnosti iz hrvatske povijesti te će kao punopravni član ovog konzorcija sudjelovati u izradi i prijavi digitalizacijskih projekata.

Gradivo fonda Društvo hrvatskih književnika (HR-AHAZU-KN-1) koji se čuva u arhivu Odsjeka bit će uključeno u znanstveno istraživanje s ciljem izrade prihvaćene doktorske disertacije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Gradivo će poslužiti za izradu segmenta modela optimizacije procesa optičkog prepoznavanja znakova (OCR) u arhivskim informacijskim sustavima.

Za knjižnicu Odsjeka planira se nastavak uključivanja u elektronički katalog pod nadzorom središnje knjižnice Hrvatske akademije i nastavak prikupljanja knjižnične građe relevantne za znanstveno proučavanje povijesti hrvatske književnosti.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOGA KAZALIŠTA

Dužnost voditelja Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe obnašat će akademik *Boris Senker*.

Znanstveni rad

a) Viša znanstvena suradnica dr. sc. *Ana Lederer* planira završiti rad na knjizi o produkciji Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu 2005 – 2013.: teatrološki ogledi, te izvršiti istraživanje za pripremu teksta za knjigu Uvod u kazališnu produkciju.

b) Viša znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* nastavit će istraživa-

nje, pisanje rukopisa i pripreme za tisak monografije o kazališnom opusu scenografa i slikara Ljube Babić (autorica i urednica knjige).

c) Znanstvena suradnica dr. sc. *Lucija Ljubić* istraživat će suvremenu hrvatsku dramu i kazalište devedesetih godina 20. stoljeća. Nastavit će istraživanje o glumačkom udjelu u hrvatskom kazalištu 20. stoljeća.

Stručni rad

Viša znanstvena suradnica dr. sc. *Ana Lederer* sudjelovat će u redovitim aktivnostima Odsjeka vezanim uz razvrstavanje kazališne građe.

Viša znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* radit će na uređivanju biblioteke Kazališna likovnost u knjizi te sudjelovati u suorganizaciji skupa 10. Dani Ranka Marinkovića – Kolo oko Marinkovića i suorganizaciji skupa Krležini dani u Osijeku – Devedesete u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu II.

Znanstvena suradnica dr. sc. *Lucija Ljubić* sudjelovat će u redovitim aktivnostima Odsjeka vezanim uz razvrstavanje kazališne građe. Nastavit će suradnju s Leksikografskim zavodom Miroslav Krleža pišući natuknice za Kazališni leksikon, sudjelovat će u suorganizaciji skupa Krležini dani u Osijeku – Devedesete u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu II te u suuređivanju zbornika skupa Dani Hvarškoga kazališta – Sučeljavanja u hrvatskoj književnosti i kazalištu.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima i kolokvijima

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta bit će i u 2021. godini organizator znanstvenog skupa i popratnih manifestacija u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije Krležini dani u Osijeku – Devedesete u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu II. u prosincu 2021.

Viša znanstvena suradnica, dr. sc. *Ana Lederer* sudjelovat će na znanstvenim skupovima: Dani Hvarškoga kazališta u svibnju 2021., 10. Dani Ranka Marinkovića – Kolo oko Marinkovića u rujnu 2021. i Krležini dani u Osijeku – Devedesete u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu II. u prosincu 2021.

Viša znanstvena suradnica, dr. sc. *Martina Petranović* sudjelovat će na znanstvenim skupovima: Dani Hvarškog kazališta u svibnju 2021., 10. Dani Ranka Marinkovića – Kolo oko Marinkovića u rujnu 2021. i Krležini dani u Osijeku – Devedesete u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu II. u prosincu 2021.

Znanstvena suradnica, dr. sc. *Lucija Ljubić* sudjelovat će na znanstvenim skupovima: Dani Hvarškog kazališta u svibnju 2021., 10. Dani Ranka Marinkovića – Kolo oko Marinkovića u rujnu 2021. i Krležini dani u Osijeku – Devedesete u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu II. u prosincu 2021.

Izdavačka djelatnost

a) U sunakladništvu Akademije i AGM-a tiskat će se Repertoar hrvatskih ka-

zališta, knjiga četvrta, glavnog istraživača i priređivača izdanja znanstvenog savjetnika, dr. sc. Branka Hećimovića.

b) U sunakladništvu Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku i Filozofskog fakulteta, Osijek objavit će se zbornik Krležini dani u Osijeku (2020.) – Devedesete u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu I.

Rad na prikupljanju, sređivanju i obradi kazališnoga gradiva

U skladu s programskim ustrojem Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta te znanstvenom i muzejsko-arhivskom radnom, praksom i brigom za istraživanje i prezentiranje hrvatske dramske književnosti i kazališta, kao i obogaćivanjem i ažuriranjem Muzejsko-kazališne zbirke Odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta, nastavit će se rad na prikupljanju i preuzimanju raznovrsnoga muzejskog i arhivskog gradiva profesionalnih (institucionalnih i neovisnih), poluprofesionalnih i važnijih alternativnih kazališta, kazališnih družina i grupa te festivala, smotri i susreta, kao i gradiva o kazališnim umjetnicima i djelatnicima svih relevantnih kazališnih struka, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima. Opseg radova ovisit će o kadrovskim i prostornim mogućnostima.

U planu je istraživanje unikatne građe o hrvatskom kazalištu 1920. – 1941. pohranjene u Arhivu Jugoslavije u Beogradu koja bi barem u kopijama trebala biti dijelom našega arhiva.

Nadovezujući se na praksu, začetu još 1902. u Hrvatskom narodnom kazalištu te produženu u Odsjeku, nastavit će se rad na svakidašnjem odabiranju, bibliografskom označavanju, izrezivanju i lijepljenju članaka, osvrtu, prikaza, reportaža, razgovora i intervjuja iz dostupnih dnevnika (Jutarnji list, Večernji list) o hrvatskim profesionalnim (institucionalnim i neovisnim) te važnijim poluprofesionalnim i alternativnim kazalištima, kazališnim družinama i grupama, kao i o festivalima, smotrama i susretima, a i o dramskim, glazbeno-scenskim i baletnim praižvedbama, premijerama i obnovama, pa i različitim gostovanjima, te o kazališnim umjetnicima, dramatičarima, glazbeno-scenskim i baletnim autorima.

Nastavit će se također i sustavno presnimavanje kritika o kazališnoj umjetnosti i umjetnicima, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima iz dnevnog tiska dostupnog na Internetu.

Nastavit će se preuzimanje kao i razvrstavanje, sređivanje i obrada već preuzetog muzejskog i arhivskog gradiva, kao i njegovo evidentiranje.

Nastavit će se ažurno voditi katalogizacija novopribavljenih i doniranih, dramskih, teatroloških, književnih, muzikoloških, leksikografskih i drugih izdanja te rad na katalogizaciji dramskih i teatroloških izdanja na stranim jezicima.

Nastavit će se voditi katalogizacija novonabavljenih ili novodobivenih audio i video zapisa.

Redovito primanje stranaka obavljat će se kao i prethodnih godina u čitaonici Odsjeka, koja će biti otvorena za korisnike svakog utorka i četvrtka od 9 do 13 sati, a snimanja gradiva, kao i drugi opsežniji uslužni poslovi za zainteresirane

kazališne, muzejske, novinske, radiotelevizijske i nakladničke ustanove obavljat će se prema prethodnom odobrenju i dogovoru. Nastavit će se naplaćivanje usluga korisnicima gradiva Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, uvedeno 17. listopada 2016., prema Cjeniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Digitalizacija arhivskoga gradiva

Unosom metapodataka i postavljanjem u digitalni repozitorij Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti planira se završiti projekt digitalizacije kazališnih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu od 1840. do 1918.

Nastavit će se katalogiziranje knjižne građe Muzejsko-kazališne zbirke Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta na Indigo platformu Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE

U Odsjeku za povijest hrvatske glazbe stalno je zaposleno šest znanstvenika i istraživača te jedna doktorandica na projektu HRZZ-a s ugovorom na određeno vrijeme. U Odsjeku su zaposleni: dr. sc. Hana Breko Kustura (znanstvena savjetnica, član sur. HAZU), dr. sc. Tatjana Čunko (znanstvena suradnica, od 19. 6. 2020.), dr. sc. Vjera Katalinić (znanstvena savjetnica u trajnome zvanju, član sur. HAZU), dr. sc. Lucija Konfic (znanstvena suradnica), dr. sc. Rozina Palić-Jelavić (znanstvena suradnica), Sara Ries (doktorandica na projektu HRZZ-a NET-MUS19) i dr. sc. Ennio Stipčević (znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, član sur. HAZU). S obzirom da su svi u znanstvenim zvanjima, Odsjek opetovano traži otvaranje radnog mjesta stručnog suradnika kako bi knjižnica i arhiv Odsjeka mogli biti sustavno ažurirani i adekvatno vođeni, kao i za niz stručnih poslova koje sada moraju obavljati znanstvenici.

Voditeljica Odsjeka je akademkinja *Koraljka Kos*, a zamjenjuje ju upraviteljica *Vjera Katalinić*, koja je ujedno upraviteljica Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe.

Znanstvenici će nastaviti s individualnim istraživanjima u okviru HRZZ projekata, ili će raditi na temama vezanima uz svoje specijalizacije u okviru programa Odsjeka "Hrvatska glazbena kultura od srednjega vijeka do 21. stoljeća u društveno-kulturnom kontekstu".

Znanstveni i stručni rad

Individualni rad u Odsjeku

Hana Breko Kustura, voditeljica projekta "Hrvatski glazbeni i liturgijski kodeksi srednjega vijeka: Interdisciplinarna obrada" (CROMUSCODEX70), HRZZ IP-2016-06-6619 (2017.-2021.) planira:

Istraživački boravak, digitalizacija i interdisciplinarna obrada glazbenog izvora za cantus fractus iz katedrale u Dubrovniku, kodeks s napjevima u čast sv. Vlaha, te pregled izvora iz arhiva katedrale u Kotoru

Istraživanje u arhivu katedrale u Zadru, rad na nepoznatom najstarijem fragmentu svjetovne za glazbe u Hrvatskoj

Vjera Katalinić, voditeljica projekta "Umrežavanje glazbom: promjene paradigmi u 'dugom 19. stoljeću' – od Luke Sorkočevića do Franje Ks. Kuhača" (NETMUS19), HRZZ IP-2016-06-4476 (2017.-2021.)

Rad na bazi podataka: natuknice za teme Opera i Kuhač i pisanje komentara.

Istraživanje u zagrebačkim arhivima vezano uz temu Opera i Kuhač u zagrebačkim arhivima i knjižnicama uz temu Opera.

Nastavak izrade mreže međunarodne suradnje opernih kazališta te pjevača i instrumentalista.

Nastavak istraživanja i pisanja studije o operi u Hrvatskoj u 19. stoljeću, osobito pitanja migracije i umrežavanja članova opernih ansambala, pjevača i dirigenta u domovini i inozemstvu (Ilma de Murska, Petar Strmić).

Rad na prijevodu i komentarima 3. knjige Kuhačeve korespondencije te kontroli transliteracije.

Priprema za tisak rada o Petru Strmiću u Poznanu i Varšavi.

Sara Ries, doktorandica na projektu NETMUS19, planira:

Istraživanje domaćih i inozemnih kontakata Franje Ks. Kuhača.

Istraživanje društveno-političkih okolnosti vezanih uz Kuhačevo djelovanje.

Prijevod pisama iz treće knjige Kuhačeve korespondencije.

Istraživanje za pisanje referata za međunarodni muzikološki i interdisciplinarni znanstveni simpozij Musical Networking in the 'Long' 19th Century, na temu Kuhačeve korespondencije.

Pisanje referata pod naslovom Korespondenti F. Ks. Kuhača u Bosni i Hercegovini za Zbornik radova 12. međunarodnog simpozija Muzika u društvu.

Rad na bazi projekta NETMUS19.

Izrada doktorske disertacije.

Program Odsjeka: Hrvatska glazbena kultura od srednjega vijeka do 20. stoljeća u društveno-kulturnom kontekstu

Tatjana Čunko planira:

Nastavak digitalizacije i obrade dokumenata iz ostavštine akademika Natka Devčića

Priprema izlaganja za znanstveni skup NETMUS19: Umrežavanje glazbom u "dugom" 19. stoljeću i šire, 2021. na temu iz hrvatske glazbe moderne

Priprema za tisak izlaganja sa znanstvenog skupa Musicology and Its Future in Times of Crises, Zagreb 2020.

Priprema za tisak izlaganja sa znanstvenog skupa Muzika u društvu, Sarajevo 2020.

Priprema za tisak izlaganja sa znanstvenog skupa Thanatos in Contemporary Music: from the Tragic to the Grotesque, Cluj-Napoca 2020.

Lucija Konfic planira:

Nastavak rada na prikupljanju i obradi građe o Mileni Šugh Štefanac.

Pripremni radovi i pisanje referata o hrvatskim baroknim skladateljima u glazbenim antologijama.

Pripremni radovi i početak istraživanja dnevnog tiska u Zagrebu sredinom 19. stoljeća.

Istraživanje veza F. Kuhača s križevačkom kulturnom sredinom na temelju njegove korespondencije.

Rozina Palić-Jelavić, planira:

Rad na knjizi: Hrvatska nacionalna povijesna operna trilogija (Mislav, Ban Leget, Nikola Šubić Zrinjski) Ivana pl. Zajca.

Napisati rad na temu: Via crucis fra Anselma Canjuge i njegov pasionski opus.

Napisati rad na temu: Josip ban Jelačić kao skladateljsko nadahnuće – glazbeni oris hrvatskoga bana.

Ennio Stipčević, planira:

Nastavak rada (transkripcija i uređivanje notnih izvora) na međunarodnom znanstvenom projektu Renaissance Music in Croatia, kojega vode E. Stipčević, Philippe Vendrix i Vasco Zara. Projekt transkribiranja nota i internetskoga predstavljanja važnijih renesansnih glazbenih izvora, relevantnih za hrvatske povijesne zemlje, vodi se pri Centre d'études supérieures de la Renaissance, Tours (FR).

Međunarodni projekti

Međunarodni projekt RILM (New York)

- suradnja u Hrvatskoj nacionalnoj komisiji: nastavak obradbe novoga materijala i addenda (T. Čunko)

Međunarodni projekt RISM (Frankfurt)

- nastavak suradnje sa središnjicom u Frankfurtu i s korisnicima te obradba i unos muzikalija u program Muscat, radionice za studente i suradnike (Katalinić, Konfic, Ries)

Izrada kataloga glazbene zbirke Samostana Sv. Pavla Pustinjaka na Galevcu (Konfic)

Rad u knjižnici

Nastavak vođenja Knjižnice Odsjeka za povijest hrvatske glazbe HAZU: prebacivanje knjižničnog kataloga u novi softver, obrada i unos nove građe; nabava časopisa; posudba; održavanje web stranice Knjižnice; edukacija i rad na održavanju glazbenog dijela digitalnog portala Indigo – DIZBI: sudjelovanje na sastancima (Konfic, Ries)

Stručni rad

Ažuriranje podataka na web stranici Odsjeka (Konfic)

Nastavak prikupljanja bibliografskih jedinica o Ivanu pl. Zajcu (Palić-Jelavić)

Urednički poslovi na Zborniku radova međunarodnog muzikološkog i interdisciplinarnog simpozija Glazba, umjetnosti i politika: revolucije i restauracije u Europi i Hrvatskoj 1815.-1860. Lisinski – Jelačić (Ries)

Rad izvan Odsjeka

Uredništvo u časopisima *Arti musices* (Katalinić, Konfic – glavna urednica, Ries), *Gitara* (Konfic), *Muzyka i Current Musicology* (Katalinić)

Nastava na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu (Breko Kustura, Čunko, Katalinić, Konfic) i na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (Breko Kustura)

Mentorski rad na diplomskim i doktorskim radovima na Muzičkoj akademiji, Filozofskom fakultetu i Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu (Breko Kustura, Čunko, Katalinić, Konfic)

Uredništvo zbornika za S. Majer-Bobetko (Čunko)

Uredništvo notnog izdanja L. Ebner: *Missa solemnis in D* (prir. Katja Krol-Šarac)

Pisanje udžbenika za eksperimentalni program glazbene umjetnosti za 4. razred gimnazije s dodatnim digitalnim sadržajima (e-udžbenik) prema Nacionalnom kurikulumu (Školska knjiga) (Palić-Jelavić)

Priredivački i redaktorski rad na notnim izdanjima skladbi F. W. Livadića (Koncertna dvorana Vatroslav Lisinski – Muzički informativni centar, Zagreb 2021.) (Palić-Jelavić)

Rad u povjerenstvu za obranu diplomskih i doktorskih radova (Čunko, Katalinić, Palić-Jelavić)

Pisanje programskih knjižica za ciklus Glazbene staze i za Zagrebački festival klavirskih dua (Ries)

Recenziranje članaka, knjiga, udžbenika i projekata (svi znanstvenici u Odsjeku)

Dovršetak radova na kritičkom izdanju zbirke *Sacrae cantiones* (1620) Ivana Lukačića (suradnik i suurednik: T. Bužić) (Stipčević)

Nastavak rada na uređivanju zbornika znanstvenih radova, posvećenih Ivanu Lukačiću i njegovim suvremenima; u zborniku sudjeluje međunarodna ekipa stručnjaka (Stipčević)

Nastavak uredničkih poslova za niz notnih izdanja Tomaso Cecchini: *Opera omnia* (Zagreb: MIC). U projekt je uključena međunarodna ekipa stručnjaka. (Stipčević)

Sudjelovanje u radu HUMKAD-a i Komisije za glazbene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva (Konfic)

Rad u upravnom odboru Hrvatskoga muzikološkog društva (Čunko, Katalinić, Konfic, Palić-Jelavić, Ries)

Suradnja u ciklusima emisija Hrvatskog radija (Breko Kustura, Palić-Jelavić)

Znanstveni skupovi, seminari, usavršavanja i javna predavanja

Organizacija i suorganizacija skupova

22. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva, svibanj 2021. (Konfic, Ries)

Zagreb, HAZU, travanj ili svibanj 2021. Organizacija i sudjelovanje: Međunarodni skup projekta NETMUS19: Umrežavanje glazbom u 'dugom' 19. stoljeću i šire / Musical Networking in the 'Long' 19th Century and Beyond, travanj ili svibanj 2021. (Katalinić, Ries)

Zagreb, HAZU, rujan ili listopad 2021. Organizacija i sudjelovanje na simpoziju *Europsko naslijeđe, lokalne posebnosti i interdisciplinarni pogled – Glazbeni izvori srednjovjekovne Hrvatske*, projekta *Cromuscodex70* (Breko Kustura)

Sudjelovanje na skupovima, seminarima i posebnim predavanjima te usavršavanja

Zagreb, proljeće 2021: 6. Međunarodni znanstveno-stručni simpozij za korosologiju: *Ars Choralis 2020*. Zborska umjetnost – pjevanje – govor – glas (Palić-Jelavić)

Sudjelovanje na XIII. Međunarodnom znanstvenom simpoziju: *Muka kao nepresušno nadahnuće kulture – Pasijska baština zapadne Hrvatske, Gradišća u Austriji, Mađarskoj i Slovačkoj; Varaždin (Ludbreg) – Željezo* (proljeće 2021.) (Palić-Jelavić)

Zagreb, HAZU, travanj ili svibanj 2021. Međunarodni skup projekta NETMUS19: Umrežavanje glazbom u 'dugom' 19. stoljeću i šire / Musical Networking in the 'Long' 19th Century and Beyond (Čunko, Katalinić, Palić-Jelavić, Ries)

Split, svibanj 2021., međunarodni simpozij *Music, Literary and Performing*

arts in Central European and Mediterranean context (Katalinić, Konfić, Ries)

Zagreb, svibanj 2021.: 22. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva (istraživači iz Odsjeka)

Helsinki: 26-28. 5. 2021.: Agents and Actors: Networks in Music History (Katalinić)

Varaždin (Ludbreg) – Željezno, 4.-7. 6. 2020: XIII. Međunarodni znanstveni simpozij: Muka kao nepresušno nadahnuće kulture – Pasijska baština zapadne Hrvatske, Gradišća u Austriji, Mađarskoj i Slovačkoj (Palić-Jelavić)

Sveučilišni poslijediplomski doktorski studij Znanosti o književnosti, teatrologije i dramatologije, filmologije, muzikologije i studija kulture na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu (obavljanje svih obaveza vezanih uz studij, pisanje i obrana doktorske disertacije) (Ries)

Predviđene publikacije

Knjige:

- Luka Sorokočević: Dnevnik (transliteracija, prijevod, komentari; uvodna studija: K. Radoš Perković, urednice: Katalinić i Radoš Perković)

Znanstveni i stručni članci:

- Poglavlje za Monografiju Sv. Stošije Zadar (ur. Pavuša Vežić)- Izvori liturgijske i svjetovne glazbe katedrale sv. Stošije od 11. do 15. stoljeća (Breko Kustura)
- Novi liturgijski izvori sinjskog samostana iz 18. stoljeća, za časopis Cetinska vrila (Breko Kustura)

ZAVOD ZA PROMET

Ciljevi

Zavod za promet Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti osnovan je sa zadaćom sveobuhvatnog i sustavnog promišljanja i strateškog planiranja prometnog razvoja na nacionalnoj i metropolitanskoj razini, a s ciljem geostrateškog pozicioniranja u području srednje Europe, uz uvažavanje lokalnih posebnosti i čuvanje nacionalnog identiteta i interesa. Djelokrug rada Zavoda za promet obuhvaća prometnu valorizaciju i projekciju prometnog razvoja na nacionalnoj, regionalnoj i na razini grada; izradu znanstvenih podloga za donošenje strateških planova prometnog razvoja; koordinaciju i poticanje interdisciplinarnе suradnje u području prometnoga razvoja; te suradnju s Razredom za tehničke znanosti i Znanstvenim vijećem za promet Hrvatske akademije.

Planirane aktivnosti

Zavod za promet Akademije angažiran je u istraživanju pod radnim naslovom: Strateški prometni pravci. Istraživanje je usmjereno na razvojne potencijale Jadransko-jonskog pravca, te njegovih ekstenzija na Baltičko-jadranski koridor i Sjevernomorsko/Istočno-mediteranski koridor. Istraživanje multimodalnih prometnih opcija koridorskom trasom uzduž hrvatske obale Jadranskog mora, Crne Gore i Albanije ima cilj strateški pozicionirati i geoprometno valorizirati nacionalne prometne resurse i potencijale u kontekstu inicijative triju mora i prometnog povezivanja Baltika, Jadrana i Crnog mora.

Zavod za promet Akademije sudjeluje u pripremi i organizaciji znanstvenog savjetovanja Prometni razvoj zagrebačkog prstena, koje je, slijedom usvojene Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb, usmjereno na projekciju rješenja prometnog umrežavanja metropolitanske regije.

U segmentu razvoja intermodalnog prometa provodi se tematsko istraživanje logističkog koncepta suhe luke s ciljem evaluacije potrebe uspostave suhe luke na konkretnom primjeru pomorske luke.

U suradnji sa Znanstvenim vijećem za promet Akademije provest će se tematsko istraživanje s ciljem produkcije Stručne podloge za definiranje nacionalnog stratejskog programa istraživanja i inovacija u području prometa

Očekivani rezultati

Zavod za promet će u 2021. godini tiskati edicije u nakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti:

Prometni razvoj zagrebačkog prstena, zbornik radova sa znanstvenog savjetovanja i Prometna politika i stratejski razvoj, znanstvena knjiga. Rezultati ciljanih tematskih istraživanja objavit će se u referentnim znanstvenim časopisima i zbornicima s međunarodnih skupova.

Izvršitelji/suradnici

Zavod za promet nema stalnih zaposlenika. Za realizaciju plana rada angažiraju se, uz voditelja i upravitelja Zavoda, stručni suradnici za tehničko-stručne poslove, a za potrebe ciljanih tematskih istraživanja znanstvenici i eksperti u području prometa.

Trajanje aktivnosti Trajna znanstveno-istraživačka djelatnost.

Međunarodne aktivnosti

Zavod za promet Akademije putem svog člana sudjeluje u radu Ekspertne skupine Europske komisije za upravljanje Strateškim programom istraživanja i inovacija u području prometa (European Commission Expert Group for the Strategic Transport Agenda on Research and Innovation governance).

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD -- ĐAKOVO

U ova vremena nije se previše moglo poštovati termine i zacrtavati točne planove na sljedeću 2021. godinu.

Ipak smo sve izvršili kad je riječ o 150. godini rođenja slikara Ivana Tišova, istina uz pomicanje termina.

Stoga za sljedeću godinu planiramo:

- Skupljanje referata, lektura, prevođenje sažetaka te tisak svega što se događalo oko slikara Ivana Tišova. Planirano do kraja veljače 2021.
- Za predstavljanje zbornika nije moguće odrediti točan termin, jer se to zbiva zbog sudionika!
- U sredini rujna 2021. treba biti sjednica Vijeća Zavoda Hazu u Đakovu.
- Krajem rujna 2021. planiramo, i na tome radimo, simpozij, čija je okvirna tema: *Strossmayer i obitelj*. Ovu je temu i prijedlog dijela predavača odobrilo Vijeće Zavoda.

Ostalo za sada nije moguće planirati, jer bi previše bilo planirati i dogovarati termine pa ih odgađati.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – OSIJEK

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku je znanstvena jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu kojom rukovodi voditeljica i upravitelj Zavoda, te Vijeće Zavoda.

Zavod je osnovan 14. travnja 1974. godine kao Centar za znanstveni rad u Osijeku, a potom je 1986. godine pripojen ostalim znanstvenim jedinicama Akademije kao Zavod za znanstveni rad. Godine 1999. mijenja naziv u Zavod za znanstveni i umjetnički rad.

Voditeljica Zavoda je akademkinja *Vlasta Piližota*, a upravitelj Zavoda profesor emeritus *Antun Tucak*.

U Zavodu su tri stalno zaposlena djelatnika: znanstvena suradnica dr. sc. Martina Harc, administrativni tajnik i dostavljač-čistačica.

Znanstvenoistraživački rad

Projekt Osječka Tvrđa – Mursa Aeterna

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku 2011. godine odlučio je pokrenuti inicijativu i provesti organizaciju izrade povijesno znanstvenih studija i sintetske znanstvene monografije o osječkoj Tvrđi, kroz provedbu projekta Osječka Tvrđa i višegodišnjeg Plana rada Zavoda.

U cilju kvalitetnog ostvarenja znanstvenih monografija projekta Osječka Tvrđa neophodna je suradnja svih kulturnih institucija grada Osijeka i Osječko-baranjske županije. Voditelj projekta: akademik Andrija Mutnjaković.

Međunarodna suradnja

Znanstvena suradnica dr. sc. Martina Harc - kontinuirana znanstvena suradnju s Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt, Lehrstuhl Tourismus / Zentrum für Entrepreneurship, Technical University of Munich, TUM School of Management, Chair of Corporate Sustainability i The Family Business Center, MCI Management Center Innsbruck.

Znanstveni skupovi

Deseti međunarodni znanstveni simpozij RED – Ekonomski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku u suradnji s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti.

Interdisciplinary Management Research Conference XVII – međunarodna znanstvena konferencija - organizatori Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku – Poslijediplomski studij Management i Pforzheim University, Business School u suradnji s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti.

Znanstveni skup Nacionalne manjine u suradnji s gradom Osijekom

4. hrvatska konferencija o procjeni rizika podrijetlom iz hrane, organizator Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Nakladnička djelatnost

Jedna od aktivnosti, odnosno plana rada Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku je i nakladnička aktivnost. Monografije planirane u idućoj 2021. godini financirat će se isključivo novčanim sredstvima dobivenim putem javnih natječaja. Iz redovnih sredstava Zavoda financirat će se tisak časopisa Zavoda

HAZU u Osijeku, Anali.

Darko Varga, Dragutin Feletar. Osječki tramvaj od konjskog do električnog.

Helena Sablić Tomić. U Osječkom Nutarnjem Gradu (dopunjeno prošireno izdanje s poglavljima o osječkoj Crtačkoj školi i priobalju rijeke Drave)

Znanstveno stručni časopis Anali svezak 32 i 33.

Predstavljanje knjiga

Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe: odabrana građa. Zagreb – Osijek, 2018. (autor Ante Grubišić)

Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza. Zagreb – Osijek, 2018. (autor Hermina Göricke Lukić)

Spomenik Sv. Trojstva u osječkoj Tvrđi, Osijek-Zagreb, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2019. (autori Mirjana Repanić-Braun i Mario Braun)

Palača Slavonske generalkomande u osječkoj Tvrđi, Osijek-Zagreb, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2019. (autori Katarina Horvat-Levaj i Margareta Turkalj Podmanicki)

Novi grad Osijek, Zagreb – Osijek 2020. (autor akademik Andrije Mutnjaković)

Struktura kapitala – teorija i politika malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, Zagreb - Osijek 2019. (autori Martina Harc, Sandra Pepur, Ljiljana Vidučić)

Dan otvorenih vrata

U sklopu Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije, Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Osijeku upriličit će prigodan program.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – POŽEGA

Plan rada Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi za 2021. godinu

– Znanstveni skup u suradnji sa Znanstvenim vijećem za poljoprivredu i šumarstvo i Znanstvenim vijećem za zaštitu prirode iz područja Agroekonomike (svibanj 2021.)

– Autorski koncert akademika Davorina Kempfa (svibanj 2021.)

– Znanstveni kolokvij na temu "Baština vinove loze i vina u RH (Povijesni

prikaz uzgoja loze i proizvodnje vina u Hrvatskoj)" i "Zašto je vino vazdazelena tema? (Spojiti kulturno povijesno nasljeđe i zdravlje)" (listopad 2021.)

– Predstavljanje časopisa "Radovi br. 9 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi"

– Predstavljanje monografije "Bjelobrdski kulturni krug – Groblja 9. do 13. stoljeća u međuriječju Mure" autora akademika Željka Tomičića

– Predstavljanje knjige "Ortopedska propedeutika" autora doc. dr. sc. Damira Matokovića

Nakladnička djelatnost za 2021. godinu

1. Monografija "10 godina Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi"

2. Časopis "Radovi br. 10 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi"

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – SPLIT

Voditelj Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Splitu je akademik *Davorin Rudolf*.

Izdavačka djelatnost

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu tiskati će u 2021. broj 24 časopisa "Adrias".

Manifestacije

- "Dani kršćanske kulture" u suradnji s nakladničkom kućom Verbum iz Splita, u trajanju od 10 dana, održat će se od 20. do 30. ožujka 2021. godine. Manifestaciju će obilježiti kulturno javni događaji, koncerti, tribine, projekcije filmova, predstave, muzejski programi, predstavljanja knjiga. U sklopu programa manifestacije, u prostorijama splitskoga Zavoda Akademije, održat će se "Salon suvremene kršćanske likovnosti Ivo Dulčić".

- "Marulićevi dani", kulturna manifestacija međunarodnog karaktera posvećena hrvatskoj dramskoj riječi i djelu Marka Marulića u suradnji s Književnim krugom iz Splita održat će se od 21. do 25. travnja.

- Međunarodna organizacija The Global Round Table održat će okrugli stol na

temu "Očuvanje baštine čovječanstva", 30. travnja 2021. godine. Skupu će prisustvovati 25 sudionika među kojima su i članovi Nobelove nagrade UN – ova Međuvladinog odbora za klimatske promjene, bivši državni predsjednici, ministri, znanstvenici, industrijalci i ostali.

- "Knjiga Mediterana" međunarodni znanstveni skup u suradnji s Književnim krugom iz Splita, održat će se od 19. do 25. rujna. U sklopu manifestacije održat će se dva znanstvena skupa, predavanja i predstavljanja knjiga. Na skupu će sudjelovati znanstvenici i stručnjaci iz područja književnosti, povijesti umjetnosti, arheologije i prava.

- "LHC Days" međunarodni znanstveni skup fizičara u organizaciji Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu i Instituta Ruđer Bošković iz Zagreba u vremenu od 27. rujna do 3. listopada 2021.

- "Dani otvorenih vrata HAZU – 2020.", manifestacija u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kojom se građanima približava raznovrsna djelatnost, te bogata kulturna i prirodna baština HAZU-a, posebice splitskoga Zavodu Akademije. U sklopu manifestacije bit će postavljena izložba engleskog umjetnika člana Kraljevske akademije umjetnosti Richard Deacona. Uz kratku prezentaciju o povijesti Akademije, akademici i članovi suradnici primat će posjetitelje i upoznati ih s djelatnostima i zadacima Akademije.

Predavanja

Nastavit će se ciklus predavanja "Petkom u Zavodu HAZU" u proljeće i jesen 2021. Izlagat će znanstvenici, političari, kulturni radnici, umjetnici i stručnjaci o aktualnim zbivanjima u Splitu i Hrvatskoj o stručnim temama iz područja međunarodnog prava, gospodarstva, pomorstva, arheologije, arhitekture i povijesti umjetnosti (predavanja akademika Arsena Bačića, Nenada Cambia, Dinka Kovačića, Davorina Rudolfa i Radoslava Tomića, te članova suradnika HAZU-a koji stalno žive u Splitu, prof. emeritus Ivo Grabovac, prof. dr. sc. Kažimira Hraste, prof. dr. sc. Kuzma Kovačić i prof. emeritus Ante Mihanovića, znanstvenika i stručnjaka sa Sveučilišta u Splitu, kulturnih djelatnika, umjetnika i dr.).

Početak veljače organizirat će se drugi razgovor akademika s gradonačelnikom Grada Splita Androm Krstulovićem Oparom " O Splitu s gradonačelnikom".

Izložbe

U suradnji sa splitskom Kulturnom ustanovom Galerija Kula priredit će se tri izložbe:

1. od 20. svibnja do 20. lipnja retrospektivna izložba španjolsko – kubanskog akademskog umjetnika Carlos Garaicoa
2. od 14. srpnja do 14. kolovoza retrospektivna izložba akademika Zlatana Vrkaljana
3. od 16. listopada do 16. studenoga retrospektivna izložba engleskog akademika Richard Deacona

Od 22. studenoga do 22. prosinca treći bijenalni izložbeni projekt "Rad tekst kontekst" studentskog Slikarskog odsjeka Umjetničke akademije u Splitu i studenata Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Splitu.

Predstavljanje knjiga

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu organizirat će predstavljanje novoobjavljenih knjiga pretežito autora koji žive i djeluju na području Splitsko – dalmatinske županije.

U splitskom Zavoda HAZU-a u Splitu, pored u planu navedenih manifestacija, priredit će se i druge znanstvene i kulturne manifestacije u organizaciji ovoga Zavoda, kao i u suradnji sa ostalim institucijama sa splitskog područja i šire, ovisno o epidemiološkim prilikama u zemlji.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD – VARAŽDIN

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu (dalje Zavod) smješten je u prostorijama palače Keglević, Vladimira Nazora 14, u Varaždinu. Voditelj Zavoda je akademik *Stjepan Damjanović*, a upravitelj dr. sc. Vladimir Huzjan. U Zavodu su zaposlene dvije osobe: upravitelj i administrativna tajnica Ljiljana Biškup.

Zavod se kontinuirano bavi znanstveno-istraživačkim radom što je njegova osnovna djelatnost te je jedina takva institucija Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u sjevernoj Hrvatskoj. Rad Zavoda obuhvaća interdisciplinarna istraživanja poput arheologije, glazbe, gospodarstva, informatike, jezika, književnosti, povijesti, tehnike, umjetnosti i drugih znanstvenih područja kao i iniciranje te organiziranje znanstveno-stručnih skupova, okruglih stolova i predavanja. Znanstveno-istraživačku i nakladničku djelatnost Zavoda financira Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Varaždinska županija i Grad Varaždin, a neke projekte dodatno odgovarajuća ministarstva, gospodarstvenici te lokalna uprava i samouprava.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: akademik *Stjepan Damjanović* (predsjednik), akademik Stanislav Tuksar, prof. dr. sc. Slobodan Kaštela (član suradnik Hrvatske akademije), Tomislav Paljak (zamjenik župana Varaždinske županije), Sandra Malenica (zamjenica gradonačelnika Grada Varaždina) i dr. sc. Vladimir Huzjan.

Nakladnička djelatnost

Germanizmi u varaždinskom govoru

Zavod planira tiskati rukopis doktorandice Sanje Županić, prof. pod nazivom: "Germanizmi u varaždinskom govoru". Dodirnojezikoslovna monografija Sanje Županić predstavlja utjecaj njemačkoga jezika u Varaždinu do kojega je došlo zbog intenzivnih civilizacijskih, društveno-kulturnih, upravno-administrativnih, gospodarskih i političkih veza zemalja njemačkog govornog područja i Varaždina tijekom povijesti. Leksičke posljedice tih njemačko-hrvatskih dodira na varaždinskom području brojne su posuđenice iz njemačkoga jezika u varaždinske kajkavskom govoru, a ova monografija obuhvaća njihov abecedni popis te donosi opis rezultata provedene dodirnojezikoslovne analize varaždinskih germanizama.

Monografija se sastoji od šest cjelina. Prva donosi kronološki poredane povijesno-političke i kulturno-društvene aspekte koji su doveli do intenzivnih njemačko-hrvatskih jezičnih dodira na području Varaždina. Drugi dio sadrži teorijski okvir te definicije osnovnih pojmova i pojavnosti koje se proučavaju u okviru dodirnoga jezikoslovlja i sociolingvistike. Treće poglavlje analiza je adaptacijskih procesa ekscerpiranih germanizama na glasovno-grafičkoj, sintagmatskoj i semantičkoj razini. Glosar varaždinskih germanizama čini četvrti i najopsežniji dio monografije, a ustrojen je abecedno prema njemačkome modelu. Nakon glosara slijedi abecedni popis varaždinskih replika kojima je pridružen identificirani njemački model, dok se na samom kraju monografije nalazi kazalo osoba te temeljnih lingvističkih pojmova. Planirano vrijeme objave, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je tijekom 2021. godine.

Varaždinsko židovsko groblje

Zavod u sunakladništvu s javnom tvrtkom Parkovi d. d., Gradom Varaždinom i Gradskim muzejom Varaždin planira tiskati monografiju po radnim nazivom "Varaždinsko Židovsko groblje" autora Vida Lončarića. Do sada nije napisana ni jedna knjiga o tom važnom spomeniku grada Varaždina, a sastojati će se od uvodne studije, historiografskog pregleda nastanka i razvoja groblja, zatim isticanja umjetničkih pojedinosti te popisa svih osoba koje su pokopane na tom groblju. Monografija će biti ilustrirana arhivskim i suvremenim fotografijama. Planirano vrijeme tiska, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je tijekom 2021. godine.

Javni spomenici i skulpture grada Varaždina. Prilog povijesno-umjetničkoj topografiji

Zavod planira rukopis pod nazivom "Javni spomenici i skulpture grada Varaždina. Prilog povijesno-umjetničkoj topografiji" autorice Ane Kaniški objaviti digitalno u formi pdf. formata. Monografija obuhvaća ubikaciju jednoga segmenta umjetničke i spomeničke baštine grada Varaždina. Na temelju opsežne povijesne i

povijesno-umjetničke historiografije te opservacija svakoga primjera baštine koji je autorica provodila daje se sistematiziran uvid u varaždinsku skulpturalnu baštinu. Obilascima je obuhvaćeno teritorijalno područje današnjega grada, a publikacija obuhvaća baštinu od srednjovjekovnog do suvremenog razdoblja umjetničke produkcije. Svaki spomenik ili skulptura prikazana je s najrelevantnijim historografskim podacima, kao i saznanjima dobivenim terenskim istraživanjem. Projekt obuhvaća oko 110 spomenika i skulptura, svaki predložen fotografijom, a neki i s dodatnom, ukoliko su tijekom razdoblja uništeni, uklonjeni ili promijenjeni. Planirano vrijeme objave, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je tijekom 2021. godine.

Varaždin 1981.-2021. Znanstveni skup i osnivanje Zavoda HAZU u Varaždinu. Memento za budućnost

Zavod planira tiskati prigodni rukopis pod nazivom: "Varaždin 1981.-2021. Znanstveni skup i osnivanje Zavoda HAZU u Varaždinu. Memento za budućnost" autora mr. sc. Eduarda Vargovića napisan u povodu nadolazeće 40. obljetnice osnutka Zavoda Hrvatske akademije u Varaždinu.

Grad Varaždin je 1981. brojnim aktivnostima obilježio 800 godina svog prvog spomena, a središnji događaj bilo je održavanje međunarodnog znanstvenog skupa. Rezultat skupa je tisak zbornika radova enciklopedijskog formata pod naslovom "Varaždinski zbornik 1181.-1981." koji je predstavljen 24. lipnja 1983. godine. Na toj svečanosti je predstavljen i tadašnji Samoupravni sporazum o osnivanju Akademijinog Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu.

Rukopis sadrži opis vremena i prostora u kojem su se odvijala brojna događanja od 1979. do 1981., zatim opis vrijednosti koje su skup i zbornik promovirali o Varaždinu te, na kraju, osvrt na akt osnivanja Zavoda Akademije u Varaždinu (koji će formalno početi raditi 1983. godine). Planirano vrijeme objave, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je tijekom 2021. godine.

Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin

U redovitom godišnjem broju znanstvenog časopisa Zavoda pod nazivom "Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin" br. 32 tiskat će se radovi sa skupova koje je Zavod organizirao u proteklom razdoblju zajedno s ostalim pristiglim radovima. Kategoriziran kao a1, časopis "Radovi" ima najvišu važnost za humanističke znanosti na području sjeverne Hrvatske jer će se njegovim tiskanjem sva nova znanstvena i umjetnička saznanja o Varaždinu, Varaždinskoj županiji te sjevernoj Hrvatskoj objaviti i sačuvati te biti besplatna za čitatelje. Planirano vrijeme tiska, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je krajem 2021. godine.

Znanstveno-stručni skupovi

Forenzika okoliša

Zavod i varaždinski Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu planiraju organizirati u Varaždinu znanstveni skup pod radnim nazivom: "Forenzika okoliša". Okolišna forenzika definira se kao kombinacija analitičke kemije i biogeokemije okoliša čija je svrha stručna pomoć pravnicima prilikom sastavljanja optužnice, kao i tijekom sudskog postupka. Naime, u posljednjih nekoliko desetljeća velika većina gospodarski razvijenijih država prevela je nezakonito postupanje protiv okoliša iz prekršajnog u kaznenopravne okvire. Stoga se, prilikom pravnog postupanja vezanih uz kaznena djela protiv okoliša, pri pravosudnim tijelima pojavljuje izrazita potreba za stručnom pomoći prilikom utvrđivanja činjenica vezanih uz onečišćenje i zagađenje okoliša, zatim identifikaciju počinitelja kao i vrijeme izvršenja djela, utvrđivanje opsega zagađenja kao i potencijalnu ili stvarnu opasnost po zdravlje ljudi i životinja, kolateralne štete te kaznenu, ali i materijalnu odgovornost prema načelu "zagađivač plaća".

Stručnjaci klasičnih policijskih forenzičkih laboratorija i ustanova često su nedovoljno profilirani za stručni, pa i znanstveni rad u oblasti okolišne forenzike te se ukazuje potreba za temeljnom i kontinuiranom edukacijom ne samo okolišnih forenzičara-analitičara, već cijelog niza aktera – interventnih ekipa policije i vatrogastva (tzv. "rapid response teams"), pripadnika inspeksijskih službi u području zaštite okoliša i prirode, državnog odvjetništva/ tužiteljstva i sudaca.

Područje primjene okolišne forenzike izrazito je interdisciplinarno, pa se stoga ukazuje i potreba za aktivnom međunarodnom suradnjom jer mnoga djela protiv okoliša predstavljaju prekogranična zagađenja koja zahtijevaju bilateralna pa i multilateralna postupanja i nadzor. Stoga se i posljednjih desetak godina u organizacijama kao što su Interpol i Europol puna pažnja posvećuje međunarodnom umrežavanju nacionalnih službi nadležnih za zaštitu okoliša kao i standardizaciji postupanja vezanih za kaznena djela protiv okoliša. Na ovom znanstvenom skupu predstaviti će se radovi iz te oblasti zbog upoznavanja šireg kruga znanstvenika i stručnjaka kako bi se išlo u korak sa suvremenim trendovima. Vrijeme održavanje skupa bit će tijekom 2021. godine.

Varaždinske barokne večeri – osvrt na jubilarnih 50 godina

Zavod i Koncertni ured Varaždin planiraju tijekom 2021. organizirati prigodni znanstveni skup u povodu obilježnih 50. jubilarnih Varaždinskih baroknih večeri. Na skupu će se sumirati svi institucionalni dosezi, poticaji i rezultati Varaždinskih baroknih večeri u istraživanjima, očuvanju i promociji barokne hrvatske i europske glazbene baštine, kao i arhitektonske, društvene i kulturne baštine. Od samih početaka, VBV je veliku pažnju posvećivao predstavljanju i prvim suvremenim izvedbama novootkrivenih djela hrvatske glazbene baštine u čemu je sudjelovao veliki broj muzikologa i glazbenika među kojima se najviše ističu akademik Lovro Županović i dr. sc. Ennio Stipčević, kao i dugogodišnji ravnatelj

VBV-a dirigent Vladimir Kranjčević. Veliku su ulogu VBV imale u promociji hrvatske glazbene baštine baroka jer se većina novootkrivenih djela ili suvremenih izvedbi inkorporirala u suvremeni život. Vrijeme održavanja skupa predviđeno je tijekom 2021. godine.

Janez Trdina (1830.-1905.). Slovenski profesor varaždinske i riječke gimnazije. U povodu 190. obljetnice rođenja

Zavod, Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli te Zgodovinski inštitut Milka Kosa, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti u Ljubljani planiraju tijekom 2021. organizirati međunarodni znanstveni skup pod radnim nazivom: "Janez Trdina (1830.-1905.). Slovenski profesor varaždinske i riječke gimnazije. U povodu 190. obljetnice rođenja". Janez Trdina (Mengeš, 29. svibnja 1830. – Novo Mesto, 14. srpnja 1905.) bio je slovenski književnik i povjesničar koji je studij povijesti i zemljopisa završio u Beču 1853. godine. Kao profesor-pripravnik/ suplent radio je u varaždinskoj gimnaziji, a od 1855. bio je profesor u Rijeci. Iz političkih razloga 1867. je umirovljen i preselio se u Novo Mesto. Kao pisac bio je vrlo aktivan: objavljivao je sjećanja, putopise, pjesme, basne i pripovijesti te napisao prvu povijest Slovenaca na slovenskom jeziku 1866. pod nazivom: *Zgodovina slovenskega naroda*.

Vladimir Proskurnjak (1928.-2016.) – varaždinski graditelj glazbenih instrumenata

Vladimir Proskurnjak bio je 65 godina graditelj glazbenih instrumenata. Učiti je počeo s 14 godina u varaždinskoj radionici Dragutina Hunjeta. Potom je šest godina svoje umijeće gradnje koncertnih gudačkih glazbala – osobito violina – usavršavao kod zagrebačkog majstora Jakova Emešića, a poslije kod njemačkih graditelja klasičnih gitara. Bio je dugogodišnji član varaždinskog Društva inovatora – izumio je drveni anatomski podbradak za violinu bez metalnih fiksatora. U samostalnom radu autentičnost njegovih violina je u kombinaciji odabranih vrsta drva – visokokvalitetnoga svilenkastog javora rebraša i smreka lještarka. Od 1994. bio je redoviti sudionik Triennala "Antonio Stradivari". Danas Varaždinski kvartet svira na njegovim violinama. Prigodni koncert i predavanje održati će se tijekom 2021. godine.

Tomislav Butorac: "H-8"

"H-8" je hrvatski dugometražni film iz 1958. redatelja Nikole Tanhofera. Film se temelji na istinitoj priči o teškoj prometnoj nesreći koju je uzrokovao nepoznati vozač automobila 1957. godine. "H-8" su bili početni znakovi registarskih pločica automobila koji je uzrokovao nesreću. Film je na Festivalu igranog filma u Puli 1958. osvojio Veliku zlatnu Arenu za najbolji film. Tomislav Butorac (1929.-2008.) jedan je od dvojice scenarista filma "H-8", a njegova kćer Marcela Cerovec živi u Varaždinu i posjeduje primjerak scenarija, životopisa režisera, scenaris-

ta i glumaca, zatim brošuru "Jadran filma" s izvadcima iz strane štampe, izrezaka iz tadašnjih novina o filmu, fotografije s mjesta nesreće, fotografije s dodjela nagrade za scenarij u Puli, te same nagrade - "Jelen". Suorganizator predavanja/okruglog stola je varaždinska Udruga Trash Film Festival i Pučko otvoreno učilište Varaždin. Prigodni skup uz prikaz filma održati će se tijekom 2021. godine.

80. obljetnica progona varaždinskih Židova (1941. - 2021.)

U povodu obilježavanja 80. obljetnice progona Židova u Varaždinu, na prijedlog Zavoda, a uz suradnju drugih javnih ustanova u Varaždinu, 12/13. srpnja 2021. prigodnim programima obilježiti će se 80. obljetnica progona varaždinskih Židova. Uz Zavod, u programu će sudjelovati: Koncertni ured Varaždin, Varaždinske barokne večeri, Državni arhiv u Varaždinu, Gradski muzej Varaždin, Pučko otvoreno učilište, Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović, Hrvatsko narodno kazalište, Slovensko kulturno društvo Nagelj te Varaždinski klub kolekcionara. Program će se održati pod pokroviteljstvom Grada Varaždina.

Predavanja

Ivan Milčetić. U povodu 100. obljetnice smrti (Milčetići, Krk 1853. – Varaždin, 1921.)

Ivan Milčetić bio je književni povjesničar, filolog, folklorist i etnograf. Rodio se u Milčetićima na otoku Krku 27. kolovoza 1853., a umro je u Varaždinu 26. listopada 1921. godine. Slavensku i klasičnu filologiju studirao u Zagrebu i Pragu, radio je kao gimnazijski profesor u Zagrebu, Rijeci i Varaždinu. Među njegovim djelima ističu se oni o književnim poslanicama i književnim portretima te članci o hrvatsko-talijanskim vezama. Bavio se problemima starije hrvatske književnosti, a među prvima pisao je o novijoj hrvatskoj književnosti. Pisao je dijalektološke rasprave te one o hrvatskom jezičnom standardu. Osobite su mu zasluge u proučavanju hrvatskoga glagoljaštva jer je prikupljenu građu i usustavio. Jedan je od utemeljitelja hrvatske etnologije i prvi urednik *Zbornika za narodni život i običaje Južnih Slavena* u kojem je objavio znatan broj radova.

O problemu oštećenja i gubitku sluha

Zavod i Hrvatsko društvo za audiologiju i fonijatriju planiraju tijekom 2021. organizirati predavanje o sve češćem problemu oštećenja ili gubitka sluha. Jedan od razloga može biti i neprimjereno korištenje suvremene tehnologije - u prvom redu slušalica za mobilne telefone. Kako bi se javnost bolje upoznala s mogućnostima zaštite i savjetima za kvalitetno i sigurno konzumiranje tehnoloških sadržaja, predavanje će se održati u prostoru varaždinskog Fakulteta organizacije i informatike (FOI). Naime, studenti FOI-ja su aktivni korisnici upravo tih novih tehnologija te bi im savjeti o zaštiti sluha bili vrijedni. Govornici na predavanju su Domagoj Butigan, dr. med., Opća bolnica Varaždin i prof. dr. sc. Robert Trotić, predsjednik

Hrvatskog društva za audiologiju i fonijatriju. Na predavanju će se govoriti i o stanju zaštite sluha nekad i danas, pojasniti osnove anatomije te istaknuti smjernice Svjetske zdravstvene organizacije za prevenciju štete od buke.

Beethovenova pisma u kontekstu interpretacije njegovih djela

U povodu 250. obljetnice rođenja jednog od najznačajnijih europskih skladatelja Ludviga van Beethovena dr. sc. Davor Brđanović planira održati prigodno predavanje pod nazivom: "Beethovenova pisma u kontekstu interpretacije njegovih djela". Predavanje će se održati u suradnji sa Glazbenom školom u Varaždinu.

Istraživački projekti

Izvori za povijest Grada Varaždina (1209. - 1850.) – II. svezak

Najvažniji izvori za povijest grada Varaždina čuvaju se u Državnom arhivu u Varaždinu, a fond "Poglararstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209. - 1850.)" jedan je od najbolje sačuvanih komunalnih arhiva kontinentalne Hrvatske u kojem se čuva ukupno 1.675 isprava i spisa za razdoblje od 1209. do 1850. godine. S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost navedenih dokumenata, objavljivanje gradiva ovog fonda otpočelo je već u prvoj polovici 20. stoljeća. U "Poviestnim spomenicima slobodnoga kraljevskoga grada Varaždina" iz 1942., Zlatko Tanodi i Adolf Wissert objavili su dio isprava iz serije "Radikalni arhiv" (njih 226) za razdoblje od 1209. do 1526. godine. Izvori su objavljeni po svim tada važećim mjerilima za objavljivanje izvornog arhivskog gradiva - za svaku ispravu napravljena je kratki regist na hrvatskom jeziku, transkripcija čitavog dokumenta u latinskom izvorniku te opis fizičkog izgleda isprave uz navođenje ranijih izdanja u kojima je, eventualno, pojedina isprava već objavljena. S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost isprava i spisa koji čine tzv. Radikalni arhiv fonda "Poglararstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209.-1850.)", odlučili smo nastaviti rad na objavljivanju izvora pripremom za tisak i objavljivanjem cjelokupnog Radikalnog arhiva.

Na osnovu karakteristika samog gradiva i njegovu količinu, a uvažavajući određene povijesne kriterije planirano je objavljivanje isprava i spisa Radikalnog arhiva u tri vremenski ograničena sveska: od 1209. do 1525., od 1526. do 1740. te od 1741. do 1850. godine. Svaki svezak sastojao bi se od uvodne studije u kojoj se daje osvrt na osnovne diplomatske i paleografske karakteristike objavljenog gradiva, kao i sažeti pregled povijesnih događanja o gradu Varaždinu i varaždinskoj regiji u vremenskom razdoblju na koje se odnosi dotični svezak. Središnji dio svakog sveska donosi latinsku transkripciju isprava i spisa, kao i regist na hrvatskom jeziku, a cilj je učiniti latinske izvornike dostupnijim širem krugu potencijalnih korisnika/ istraživača. Za svaki svezak bit će izrađena kazala mjesta i osoba. Planirano je da se priprema i tisak svakog pojedinog sveska realizira u višegodišnjem razdoblju. Nositelji Projekta su Zavod i Državni arhiv u Varaždinu, a vrijeme održavanja drugog dijela je od siječnja 2021. do kraja 2023. godine. Pla-

nirano vrijeme tiska, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je do kraja 2023. ili tijekom 2024. godine.

Ratni dnevnik Velimira Putara

Velimir Puttar (Varaždin, 1922.-Varaždin, 2005.) pedantno je vodio bilješke o svom ratnom putu tijekom II. svjetskog rata. Bilješke je pisao na manje papire, koje je u vrijeme mira krasopisom upisao u dnevničke knjige. Svi njegovi dnevnik su sačuvani i nalaze se u Državnom arhivu u Varaždinu u fondu Obitelji Puttar. Kao vojnik vodio je bilješke gdje je sve služio u Hrvatskoj, a posebno u inozemstvu tijekom rata. Iz Varaždina je stigao u Beč 15. ožujka 1944. odakle je krenuo u Češku, a potom u Njemačku. Od 15. rujna 1944. do 26. siječnja 1945. bio je na položaju topova u Niederkaufungenu, Kasselu, Immendorfu i Lebenstedtu kao pripadnik, kako sam naziva, *hrvatske flaklegije*. Smjenom dužnosti vratio se u Beč iz kojeg je 30. ožujka krenuo u domovinu, a u Varaždin je stigao 17. travnja 1945. godine. O II. svjetskom ratu V. Puttar piše u četiri dnevničke knjige na više stotina stranica. Tijekom 2021. sadržaj dnevnika će se prepisati, greške ispraviti, a gdje je moguće komentarom popratiti ili objasniti dijelove sadržaja. Uz dnevnik, prirediti će se i uvodna studija o obitelji Puttar u Varaždinu. Tisak "Ratnog dnevnika Velimira Puttara" predviđen je za 2022./ 2023. godinu.

Varaždin od kraja Drugog svjetskog rata do rezolucije Informbiroa

Informbiro (Informacijski biro komunističkih i radničkih partija) bio je savjetodavno i koordinacijsko tijelo devet komunističkih i radničkih partija (SSSR-a, Poljske, Čehoslovačke, Mađarske, Rumunjske, Bugarske, Jugoslavije, Italije i Francuske) osnovano potkraj rujna 1947. u Varšavi. Zadaća mu je bila informiranje i savjetovanje predstavnika centralnih komiteta partija članica radi usklađivanja politike. Od 1948. SSSR se koristio Informbiroom u sukobu s državno-partijskim vodstvom Jugoslavije, nakon političkog razlaza J. Broza s J. V. Staljinom. Na drugome zasjedanju u Bukureštu, 28. VI. 1948., donesena je rezolucija "O stanju u KP Jugoslavije", u kojoj je odbijanje jugoslavenskog vodstva da se podredi sovjetskoj politici označeno kao izdajničko i protusovjetsko. Vremenski okvir istraživanja bio bi od kraja Drugog svjetskog rata do lipnja 1948. godine, a naglasak istraživanja su zbivanja u Varaždinu u prvim poslije ratnim godinama - obnova, industrijalizacija, propaganda (u tisku, radiju, kazalištu), kulturne aktivnosti, politički i vojni ustroj, ali i ratna osveta pobjednika, masovna grobišta te politička represija. S istraživanjem se počelo u drugom djelu 2020. i nastavlja se u 2021. godini. Ovaj znanstveno-istraživački projekt dr. sc. Vladimira Huzjana nastavak je do sada završenih: "Varaždin i vojska u međuratnom razdoblju (1918.-1941.)" i "Varaždin u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske (1941.-1945.)".

Doniranje naklade Zavoda

U gotovo 40 godina postojanja Zavod je tiskao veći broj monografija, zborni-

ka radova i časopisa koje planira tijekom 2021. donirati kulturnim, obrazovnim ili znanstvenim ustanovama.

Knjižnica

Tijekom 2021. godine Zavod će nastaviti dosadašnji rad na sustavnom uređivanju i zbrinjavanju postojećeg knjižnog fonda te na popunjavanju i nabavi novih izdanja putem donacija i razmjene s drugim zavodima Hrvatske akademije kao i drugim znanstvenim i kulturnim ustanovama. Planira se nabava novih polica kako bi knjižni fond bio pregledniji i dostupniji, a pri preslagivanju izdvojit će se duplikati.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – BJELOVAR

Organizacija Zavoda

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru djeluje na temelju Ugovora o radu Zavoda između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije koji je potpisan 9. svibnja 2005. Prostorije su Zavoda u Ulici A. B. Šimića 1.

Upravitelj Zavoda je prof. dr. se. *Vladimir Strugar*, član suradnik, a voditelj akademik *Dragutin Feletar*. Poslove administrativne tajnice obavlja Sandra Kljaić od 1. prosinca 2010. Znanstveno vijeće Zavoda utemeljeno je 25. ožujka 2009., a njegovi su članovi prof. dr. se. Slobodan Kaštela, prof. dr. se. Vladimir Strugar, mr. se. Tatjana Badrov i Ilija Pejić, prof.

Izvori financiranja

Znanstvenoistraživačku i umjetničku djelatnost te nakladničku djelatnost Zavoda financiraju: Bjelovarsko-bilogorska županija i Grad Bjelovar.

Pojedinačne programske zadaće i aktivnosti Zavoda financiraju Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te druge institucije i organizacije.

Osobni i materijalni rashodi

Osobni i materijalni rashodi, stručno-administrativni te materijalni i drugi troškovi Zavoda podmiruju se na temelju Ugovora o radu Zavoda. Od lipnja 2019. naknadu za rad upravitelja Zavoda podmiruju solidarno Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija.

Znanstvenoistraživačka i umjetnička djelatnost

Znanstveni skup *Održivi razvoj i zaštita okoliša: osobno - lokalno - nacionalno - globalno*. Cilj je skupa prikazati čimbenike koji utječu na održivi razvoj i ugrožavaju okoliš te predložiti mjere i aktivnosti kojima bi se postigao održivi razvoj. Suorganizatori znanstvenog skupa su Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar. Skup će se održati u rujnu 2021. godine.

Zavod je nositelj znanstvenoistraživačkoga projekta Povijest Daruvara (2019. - 2021.) kojeg u cijelosti financira Grad Daruvar. Zavod će tijekom godine koordinirati rad istraživačkoga tima i u svibnju 2021. godine objaviti monografiju.

Festival povijesti Kliofest 2021.

Zavod će se aktivno uključiti u popularizaciju povijesti i povijesnih istraživanja u okviru festivala povijesti *Kliofest 2021*. Tom će prigodom predavanje održati akademik Dragutin Feletar: *Demografija kao faktor razvoja Hrvatske*, a Zavod će predstaviti časopis *Radovi Zavoda*, br. 14, 2020.

Dani otvorenih vrata

Zavod će organizirati *Dane otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*. Programom će biti obuhvaćene sljedeće aktivnosti: prigodna izložba, konferencija za medije, razgovor na Bjelovarsko-bilogorskom radiju (Alfa radio) o postignutim rezultatima Zavoda i planu rada.

Predavanja

Predavanje *Osnovno školstvo Bjelovarsko-bilogorske županije: povijesni osvrt i demografski problemi danas* u sklopu obilježavanja Dana Bjelovarsko-bilogorske županije (lipanj, 2021.) održat će prof. dr. se. Vladimir Strugar.

Izložbe i manifestacije

Zavod će se aktivno uključiti u manifestaciju Dani Ede Murtića koja će se održati 4. i 5. svibnja 2021. u Velikoj Pisanici, rodnom mjestu akademika Murtića.

Nakladnička djelatnost

Zavod će tiskati:

- petnaesti svezak (2021.) časopisa *Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru*.

- Posebna izdanja Zavoda u Bjelovaru:

- a) Dr. se. Željko Karaula, dr. se. Vjenceslav Herout, prof. dr. se. Hrvoje Petrić i prof. dr. se. Vladimir Strugar: *Kronologija povijesti gradova Bjelovarsko-bilogorske županije* (12. knjiga);

- b) Prof. dr. se. Vladimir Strugar; prof. dr. se. Slobodan Kaštela: Petnaest godina Akademijinog Zavoda u Bjelovaru (13. knj.);
- c) Dr. se. Vjenceslav Herout, dr. se. Željko Karaula i sur.: Povijest Daruvara (14. knj.);
- d) Prof. dr. se. Vladimir Strugar; dr. se. Željko Karaula: Vjekoslav Dominković: Moj život (15. knj.).

Predstavljanje izdanja Zavoda

Zavod će predstaviti četrnaesti svezak (2020.) časopisa Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru (u ožujku 2021.) i ostala izdanja Zavoda u 2021. godini.

Ostale aktivnosti

Održat će se dvije sjednice Uredništva časopisa Radovi Zavoda i dvije zajedničke sjednice članova Znanstvenog vijeća i Organizacijskog odbora za pripremu znanstvenog skupa Održivi razvoj i zaštita okoliša: osobno - lokalno - nacionalno - globalno. Zavod će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za knjižnicu i to prije svega razmjenom s drugim zavodima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te će pribavljati izdanja Akademije kao i izdanja drugih znanstvenih i kulturnih institucija. Nastavit će suradnju u aktivnostima Gradskog muzeja Bjelovar, Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar i Pučkog otvorenog učilišta Bjelovar.

Ostvarivanje planiranih aktivnosti u velikoj mjeri ovisit će o visini financijskih sredstava za redovnu djelatnost koju financiraju Bjelovarsko-bilogorska županija i Grad Bjelovar, suosnivači Zavoda.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – KRIŽEVCI

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Koprivničko-križevačke županije u Križevcima, utemeljen je 1. ožujka 2013. godine. Premda djeluje na području Koprivničko-križevačke županije, Zavod otvara mogućnosti za djelovanje i na širem području.

Zavod je smješten u prostorijama pavlinskog samostana, na adresi Ivana Zekmardija Dijankovečkoga 3 u Križevcima. Odlukom Predsjedništva Hrvatske akademije, za voditelja Zavoda imenovan je akademik *Franjo Tomić*, a za upravitelja dr. sc. *Ivan Peklić*.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: akademik Franjo Tomić (voditelj Zavoda), akademik Dragutin Feletar, prof. dr. sc. Hrvoje Petrić (predstavnik Koprivničko-križevačke županije), mr. sc. Mladen Tenodi (predstavnik Grada Križevaca) i dr. sc. Ivan Peklić (upravitelj Zavoda).

Djelatnost Zavoda obuhvaća sljedeće: Potiče i razvija znanstvena i stručna istraživanja na području biotehničkih znanosti (znanstveno polje: poljoprivreda/agronomija/, šumarstvo, drvna tehnologija, biotehnologija, prehrambena tehnologija, interdisciplinarne biotehničke znanosti), kao i društvenih te humanističkih znanosti. Zavod samostalno ili u suradnji s znanstvenim i stručnim institucijama, kao i vanjskim znanstvenim i stručnim suradnicima organizira: Znanstvene skupove, savjetovanja i javna predavanja u svrhu razvoja znanosti i primjene rezultata znanstvenih istraživanja u praksi; priprema i održava izložbe i radionice iz područja biotehničkih, društvenih i humanističkih znanosti; objavljuje rezultate znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada u odgovarajućim publikacijama Zavoda i drugim edicijama, sukladno Akademijinim kriterijima na području izdavačke djelatnosti.

U 2021. godini radit će na realizaciji:

a) **Prirodno-znanstvene teme**

1. Akademik Željko Cvetnić Bolesti kroz povijest
2. Povodom dana hrane – akademik Ferdo Bašić
3. Značenje u uloga šuma na području Kalničke gore- akademik Igor Anić
4. Prigodno predavanje povodom Dana planeta Zemlje
5. Prigodno predavanje povodom Svjetskog dana tla- dr. sc. Ivica Kisić, dr. sc. Nikola Pernar
6. Promocija knjige: Taksonomija, ekologija i uporaba rogača (*Ceratonia siliqua*, L.) i lovora (*Laurus nobilis*, L.) u Hrvatskoj - dr. sc. Siniša Srećec
7. Proslava obljetnice Veterinarskog zavoda Križevci (120 godina) u suradnji s Gradskim muzejom Križevci i Veterinarskim zavodom Križevci - voditelj akademik Željko Cvetnić

b) **Društveno-humanističke teme**

- 1) Promocija Dnevnika Milana Grlovića sv. II i III.
- 2) Promocija monografije Ranka Pavleša Križevački, Kalnički i Vrbovečki kraj u srednjem vijeku: povijesna topografija srednjovjekovnog kalničkog Kotara
- 3) Znanstveni skup o Rasinji:
 1. Pretpovijest i arheologija rasinjskog kraja (arheolog Robert Čimin)
 2. Rasinjski kraj u srednjem vijeku (Ranko Pavleš)
 3. Povijesni razvoj Rasinje od ranoga vijeka do 1945. godine, s posebnim osvrtom na razdoblje grofova Inkeya (prof. dr. sc. Hrvoje Petrić)

4. Vrijednosti perivoja oko dvorca Inkey (akademik Obad Šćitaroci)
5. Kulturno-povijesne značajke rasijskih spomenika (dr. sc. Zdenko Ba-log)
6. Prinosi povijesti župe i crkve sv. Križa (akademik Dragutin Feletar)
7. Dva rasijska književna velikana: Juraj Hus i Andrija Palmović (doc. dr. sc. Mario Kolar)
8. Geoprometni položaj Rasinje, demografske i gospodarske značajke (cdr. sc. Petar Feletar)
9. Osnovne značajke revitalizacije kompleksa dvorca Inkey u Rasinji (autori projekta)

Nakladništvo

Kamilo Dočkal: Povijest pavlinskog samostana u Križevcima(objava rukopisa iz arhiva HAZU)

Dejan Pernjak: Povijest pavlinskog samostana u Križevcima(monografija)

Dragutin Feletar, Ivan Peklić, Đuro Škvorc: Povijest općine Sveti Petar Ore-hovec

Civitas crisiensis, Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Koprivničko križevačke županije u Križevcima, vol. 4.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – VELIKA GORICA

Organizacija Zavoda

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Velikoj Gorici djeluje na temelju Ugovora između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Grada Velike Gorice. Otvoren je 31. kolovoza 2018. godine. Prostorije Zavoda smještene su u Velikoj Gorici, Šetalištu Franje Lučića 15. Uprava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na temelju prijedloga Razreda za medicinske znanosti imenovalo je 25. travnja 2018., akademika Željka Cvetnića voditeljem Zavoda, a 16. listopada 2018., *Katicu Matković Mikulčić*, dipl. knjiž., upraviteljicom Zavoda. Posao administratora obavlja Matija Kos, mag. oec. Djelatnost Zavoda je u potpunosti financirana od Grada Velike Gorice, a pojedine programske aktivnosti Zavoda dodatno financiraju Grad Velika Gorica, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Ministarstvo znanosti i obrazovanja te druge institucije i organizacije.

Članovi Vijeća Zavoda su: akademik Dario Vretenar, akademik Branko Kincl, akademik Goran Durn, akademik Ranko Matasović, Ratko Cvetnić, član suradnik HAZU (predstavnicu Akademije) Dražen Barišić i Zvonko Kunić (predstavnicu Grada Velike Gorice), *Katja Matković Mikulčić* (upraviteljica Zavoda) i akademik *Željko Cvetnić* (voditelj Zavoda).

Zavod će obavljati djelatnosti u skladu sa Statutom i programom rada Akademije, a svojim će djelovanjem promovirati znanstvenoistraživačku i kulturno umjetničku djelatnost prvenstveno u Velikoj Gorici i Turopolju. Djelatnost obuhvaća znanstveno-stručna istraživanja te događanja s multidisciplinarnim pristupom u različitim (gotovo svim) područjima života u suradnji s vanjskim znanstvenim, stručnim, kulturnim i drugim suradnicima. Zavod će samostalno ili u suradnji s drugim znanstvenim i stručnim institucijama organizirati znanstveno-stručne skupove, savjetovanja, javna predavanja u svrhu zavijanja znanosti i primjene znanstvenih rezultata u praksi. Rezultati će se objavljivati u odgovarajućim edicijama, ovisno o mogućnostima, a sukladno Akademijinim kriterijima na području izdavačke djelatnosti.

Znanstvenoistraživačka i umjetnička djelatnost u 2021. godini

Društveno-humanističke teme

1. Predstavljanje knjige: Radovan Lučić: Hrvatsko-nizozemski rječnik

Predstavljajući: Radovan Lučić, autor; Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje (pregovori u tijeku); Romana Perećinec, Društvo hrvatskih književnih prevoditelja. Predstavljanje bi se održalo u Gradskoj knjižnici Velika Gorica.

Slavist s Amsterdamskog sveučilišta, ujedno prevodilac, lingvist Radovan Lučić (1963.) je autor prvoga Hrvatsko-nizozemskog rječnika (2013., Pegasus, Amsterdam). Rječnik je nastao kroz međunarodni projekt koji se odvijao u suradnji Sveučilišta u Amsterdamu i Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Zagrebu. Osim što se radi o iznimno važnoj poveznici dvaju evropskih jezika, ono što je za nas posebno značajno jest da je autor - Radoslav Lučić - praunuk Franje pl. Lučića. Tema bi se općenito mogla povezati sa hrvatsko-nizozemskim književnim vezama. Predstavljanje ovog rječnika realizirat će se u suradnji s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Zagrebu, Gradskom knjižnicom Velika Gorica i Romanom Perećinec, prevoditeljicom s nizozemskog jezika i članicom Društva hrvatskih književnih prevoditelja.

2. Predavanje: Turopolje i glazba - pogled u prošlost

Predavači: prof. dr. sc. Vjera Katalinić i akademik Stanislav Tuksar, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Predavanja bi se održala u Gradskoj vijećnici Velika Gorica.

Predavanje će obuhvatiti glazbu i glazbenu kulturu u raznim aspektima veza- nu uz Turopolje do sredine 20. stoljeća: bit će predstavljeni glazbenici (skladatelji

i interpreti) porijeklom iz Turopolja, istraživanja turopoljske tradicijske glazbe, ali i Turopolje kao glazbena inspiracija i mjesto radnje. Poseban gost bit će akademik Stanislav Tuksar koji će predstaviti glazbene pojmove iz "Dikcionara" baroknog književnika i isusovca Jurja Habelića rodom iz Starog Čiča.

3. Predstavlanje knjige: *Andrija Štampar i suradnici: Narodna čitanka o alkoholu*

Predstavljajući: Anita Šikić, urednica, Hrvatska sveučilišna naklada

Nakon predstavlanja knjige biti će održano predavanje o alkoholizmu nekada i danas. Predavači će biti naknadno određeni. Predstavlanje bi se održalo u Društvenom domu u Mraclinu.

Primjer književnosti u funkciji javnozdravstvenog alata. Publikacija Škole narodnog zdravlja (izdanja 1920. i 1931.) koja se edukativno-literarnim stavom suprotstavlja problemu alkoholizma, zalažući se za potpunu prohibiciju proizvodnje i konzumacije. Knjiga sadrži sedamdesetak poglavlja - članaka, pripovijetki, pjesama, narodnih izreka, misli poznatih ljudi, ilustracija - sve u funkciji odvratanja. U tu svrhu iskorišteno je i dvadesetak pripovjedaka poznatih svjetskih i domaćih pisaca (Tolstoj, Z. J. Jovanović, Matoš, Maupassant, Seliškar...) koje govore o toj temi. Literarni (i paraliterarni) prilozi obogaćeni su brojnim ekspresionističkim ilustracijama slovenskog slikara Franca Stiplošeka. Ideja o reizdanju ovoga naslova već je načelno podržana u Hrvatskoj sveučilišnoj nakladi (urednica Anita Šikić) pa bi se u toj suradnji ovo živopisno štivo moglo otvoriti i današnjem čitatelju, a imajući u vidu ulogu Štampara i ŠNZ-a u asanaciji Mraclina i Turopolja, tema zaslužuje interdisciplinarni pristup kakav Zavod može ponuditi.

4. Predstavlanje knjige *Suzane Miljan: Krupići iz Velike Mlake (1439.-1678.) - Studija o povijesti jedne turopoljske plemićke obitelji*

Predstavljajući: prof. dr. sc. Damir Karbić, Zavod za povijesne i društvene znanosti - Odsjek za povijesne znanosti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, dr. sc. Ivan Jurković, Sveučilište Jurja Dobrile, Pula, dr. sc. Suzana Miljan, autorica, Zavod za povijesne i društvene znanosti - Odsjek za povijesne znanosti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Predstavlanje bi se održalo u Vijećnici Grada Velika Gorica.

Knjiga je rezultat zajedničkog rada i projekta Zavoda sa Zavodom za povijesne i društvene znanosti HAZU u istraživanju povijesti Turopolja. Povijest Turopolja u kasnom srednjem i ranom novom vijeku karakteriziralo je postojanje specifične plemićke općine u koju su bile okupljene brojne obitelji nižeg plemstva tog područja. Turopoljska plemićka općina bila je jedna od karakterističnih manifestacija srednjovjekovnog društvenog razvoja Ugarsko-Hrvatskog kraljevstva. Ono je spadalo u kategoriju zemalja brojnog plemstva, koje je po svojoj strukturi bilo vrlo heterogeno. Turopoljci su pripadali rangu nižeg plemstva koje je svoj status i privilegije dugovalo kralju, bili su dužni vojnu službu, nasljedno su posjedovali zemlju, bili su izuzeti od poreza, sami su sebe smatrali plemenitima i us-

pjeli su postići plemićki status. Povijest plemićke obitelji Krupić bila je u mnogočemu klasična priča o turopoljskom plemstvu i njihovoj spremnosti primiti nove članove među svoje redove. Uz to, turopoljski Krupići jedna su od plemićkih obitelji koja je poznata gotovo svakom hrvatskom srednjoškolu, iako u ponešto iskrivljenoj verziji. Radi se o zagrebačkom zlataru Krupiću i njegovom "zlatu", kćeri Dori, iz povijesno-ljubavnog romana Augusta Šenoa iz 19. stoljeća. Zagrebački Krupići zaista su bili pripadnici te turopoljske plemićke obitelji, koja se može pratiti u izvorima kroz više od pet generacija i dva i pol stoljeća.

Monografija Suzane Miljan o turopoljskoj plemićkoj obitelji predstavlja s jedne strane vrijedno paradigmatično istraživanje iz područja društvene povijesti (kako povijesti plemstva, tako i povijesti obitelji općenito) pružajući zainteresiranoj znanstvenoj i široj kulturnoj javnosti jednu lijepu "studiju slučaja", a s druge strane novi doprinos proučavanju lokalne povijesti Turopolja.

5. Knjiga: *Nikolina Antičić: Povijesni i prostorni razvoj Turopolja od XIII. - XVI. stoljeća*

Knjiga Nikoline Antičić "Povijesni i prostorni razvoj Turopolja od XIII. – XVI. stoljeća", prva je povijesna knjiga u okviru Biblioteke Turopoliana koju pokreće Zavod u Velikoj Gorici.

Srednjovjekovna i novovjekovna povijest Turopolja je u našoj historiografiji najpoznatija po Plemenitoj turopoljskoj općini. Ta organizacija i njezine institucije, zbog svoje posebnosti i dugog vijeka trajanja, doista zaslužuju posebnu pažnju. No ako Turopolje promatramo kao geografska cjelinu omeđenu tokom Save na sjeveru i istoku te Vukomeričkim goricama na jugoistoku, te na kartu stavimo granice zemlje koja je pripadala Plemenitoj općini, postaje jasno da ona zauzima približno trećinu cijelog teritorija Turopolja. Povijest ostatka regije je zapravo zanemarena u znanstvenoj literaturi. Podatci o kaptolskim posjedima i još više želiškom i vukovinskom vlastelinstvu su oskudni i nedovoljno obrađeni. Cilj ove knjige je skrenuti pažnju na te zapostavljene dijelove, te promatrati geografsku regiju Turopolja kao jednu cjelinu. U ovom radu će se, dakle, analizirati povijest cijelokupnog Turopolja u razdoblju od početka trinaestog do kraja šesnaestog stoljeća. Srednjovjekovna povijest osnova je za razumjevanje kasnijeg razvoja, sve do današnjih dana. A pri tome je važno razjasniti koji su sve akteri sudjelovali u kreiranju kulturne, političke, ekonomske pa i ekološke povijesti kraja.

Izvori na osnovu kojih je rad napravljen su prvenstveno klasični povijesni izvori – isprave. Dobrim dijelom su objavljeni u *Povijesnim spomenicima Plemenite općine Turopolja nekoć Zagrebačko polje zvane, te Diplomatičkom zborniku kraljevina Hrvatske, Dalmacije i Slavonije, Povijesnim spomenicima slobodnog kraljevskog grada Zagreba* i *Povijesnim spomenicima Zagrebačke biskupije*. Uz to, koriste se i brojni neobjavljeni izvori pohranjeni u Hrvatskom državnom arhivu, Arhivu HAZU, Nadbiskupskom arhivu itd. Najveća je pažnja posvećena reambulacijama, opisima granica posjeda te lociranju pozicija istih u današnjem krajoliku. Ta metoda je omogućila stvaranje detaljne posjedovne karte srednjovjekovnog Turopolja. No, uz to je omogućila otkrivanje nekih novih aktera iz doba

najranije pisane povijesti Turopolja, definiranje teritorija rodova iz kojih su potekli kasniji pripadnici Plemenite općine itd.

Dakle, glavni akteri ove rekonstrukcije srednjovjekovne povijesti Turopolja nisu toliko pojedinci i presudni povijesni događaji koliko prostor, njegova reintegracija odnosno disintegracija i promjene vlasništva nad njime. Kroz promjene u prostoru pokušavaju se razjasniti povijesni procesi dugog trajanja i društveni preobražaji. Za donju granicu istraživanja uzeta je prva polovica trinaestog stoljeća. Ona je uvjetovana isključivo činjenicom da iz tog doba datiraju prvi povijesni izvori. Kao krajnja točka istraživanja uzet je kraj šesnaestog stoljeća. To je doba prestanka turskih provala u Turopolje. Kada zapravo prestaje srednji i počinje novi vijek je uvijek diskutabilna tematika, a odgovor varira od prostora do prostora. U većini graničnih područja ili područja relativno blizu graničnim (poput Turopolja), turske provala su značile potpunu preobrazbu srednjovjekovnog krajolika. Koliko je to slučaj sa Turopolje, biti će zaključan rezultat ovog istraživanja.

6. Početci višestranačja u Turopolju

Tijekom 1989. godine tzv. politička alternativa, koja nije u sklopu Saveza komunista, zahtijeva demokratske promjene u političkom životu, prelazak na tržišnu privredu te, u konačnici, uspostavu političkog pluralizma. SKH i sam doživljava reformu i liberalizaciju te krajem 1989. godine donosi odluku o legalizaciji stranaka koje su nastale iste godine i dopušta održavanje višestranačkih izbora. Trideseta obljetnica prilika je da se ta važna godina u evropskoj povijesti obilježi iz perspektive tadašnjih političkih zbivanja u Turopolju.

Biotehničke i biomedicinske teme

1. Simpozij: Sigurnost hrane i zaštita potrošača

Naslovi predavanja i imena predavača biti će određena početkom 2021. godine. u Vijećnici grada Velike Gorice.

2. Predstavljanje knjige: Josip Kovačinski: Veterinarstvo u Turopolju - doživljaji jednog veterina

Predstavljajući: akademik Željko Cvetnić- Hrvatski veterinarski institut Zagreb i prof. dr.sc. Petar Džaja, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Mjesto predstavljanja odredit će se naknadno.

Izdavanje knjige potpomognuto je sredstvima Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Velika Gorica. Isto tako akademik Cvetnić recenzent i stručni urednik knjige, a lekturu i korekturu je napravila Katica Matković Mikulčić, upraviteljica Zavoda Akademije u Velikoj Gorici. Prvi pisani podatak o radu veterinar na području Velike Gorice potječu iz 1893. godine kada vrši kao kotarski veterinar dr. Vaclav Krazl, dipl. vet., to su bili službeni kotarski veterinari. Od samih početaka asanacije u Mraclinu sa

zdravstvenim radnicima iz Higijenskog zavoda Škole narodnog zdravlja dolaze i veterinari. Oni liječe stoku, ali još više rade na stočarsko-veterinarskom prosvjetovanju i provode razne preventivne mjere primjenom cjepiva i seruma, čija je djelotvornost tek provjeravala u praksi (bedrenica, svinjska kuga, salmoneloze). To su počeci organiziranog veterinarstva u Turopolju. Rukopis sadrži oko 100 stranica sa 10 poglavlja o radu veterinarske službe od osnutka do danas. Opisani su i najvažniji događaji od osnivanja Veterinarske stanice Velika Gorica, kao i veterinarskih ambulanti na području Turopolja, Posavine i Pokuplja i njihovo djelovanje sve do danas. Opisane i specifičnosti turopoljskog kraja, prodaje mlijeka u Zagreb tzv. kantarenje, zatim anegdote iz života i rada veterinara na terenu.

2. Predavanje: Bolesti koje su promijenile svijet

Predavač: akademik Željko Cvetnić, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad, Velika Gorica. Predavanje bi se održalo u dvorcu Lukavec.

Zarazne bolesti su oduvijek pobuđivale najveću pažnju zbog masovnosti pojave, velike smrtnosti među oboljelima i dalekosežnih posljedica koje su prouzročile. Čovjek je bolest prepoznao kao slabost i nemoć tijela. Opisivane su jednostavnim opisima i uopćenim simptomima tako je vrlo često teško odrediti o kojoj se bolesti zapravo radi. Ugrožavale su zdravlje, a one opasne i život, osobito ako su se pojavljivale kao epidemije, koje su tijekom prošlosti odlučivale o sudbini pojedinih naroda, slabile su snagu moćnih i velikih vojski, prouzročile su glad i bijedu.

Predavanje će obuhvatiti zarazne bolestima koje su poznate i zapisane u najranijim poznatim zapisima. O bolestima koje su bile pratitelj ljudskog roda tijekom povijesti, njihov utjecaj na razvoj, patnju i smrt koju su tijekom stoljeća uzrokovali u ljudi. Govorit će se o najznačajnije bolesti koje su se pojavljivale do kraja XIX. i na samom početku XX. stoljeća (španjolska gripa), a neke su aktualne i danas. Odabir je bio vođen, značenjem i važnošću bolesti te njihov utjecaj na događaje tijekom povijesti. Povijesno gledano zarazne bolesti imale su duboki utjecaj na ljudsku populaciju, uključujući njezinu evoluciju i razvoj. Unatoč napretku medicine, znanstvenici još uvijek ne nalaze trajna rješenja u nekim područjima svijeta za dugo nam poznate bolesti poput malarije, tuberkuloze ili kolere. Jasno je da na početku novog tisućljeća zarazne bolesti predstavljaju veliku i stalnu prijetnju današnjem društvu i dalje su jedan od najvećih ubojica u svijetu.

3. Simpozij: Turopoljski hrast i hrastovina

Turopoljski lug je ostatak prapovijesne šume koja se spominje još 1250. godine. To je najveći kompleks hrastovih šuma na područja Turopolja (od oko 4000 ha). Upravo dostupnost hrastovine kao građe označila je Turopoljce kao vrsne drvodjeljce, a povijesna arhitektura bazirana je upravo na drvenoj građi. A osobito se ističe drvena sakralna arhitektura, poput drvenih crkvice koje su opstale i sačuvane, a razasute diljem Turopolja. U novijoj povijesti, početkom 20. stoljeća (1911.) dolazi do izgradnje tvornice za preradu drveta upravo zbog blizine šuma

bogatim hrastom i pruge koja je izgrađena još 1862. godine. Tradicija proizvodnje drva i pilana je nastavljena pa se tako između ostalih razvila i tvornica parketa PPS Galeković za proizvodnju masivnog parketa, peleta i briketa. Tvornica godišnje proizvodi oko 750 000 m² podova i parketa i preradi više od 40 000 m³ trupaca, a svoje proizvode izvozi u više od 25 zemalja svijeta sve do Australije.

Od naslova okruglog stola "Turopoljski hrast i hrastovina" teme predavanja povezane su upravo sa tradicijom Turopolja, hrastom lužnjakom u Turopolju, prirodnim vrijednostima Turopolja, preradom hrastovine u Turopolju i Turopoljske hrastovine u graditeljstvu i arhitekturi.

Dogovorena su sljedeća predavanja:

1. Šume hrasta lužnjaka (*Quercus robur* L.) u Turopolju - akademik Igor Anić, prof. dr. sc. Milan Oršanić, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu;

2. Zaštićene prirodne vrijednosti Turopolja - doc. dr. sc. Damir Drvodelić, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu;

3. Dendrokronološka istraživanja starih posavskih kuća -Domagoj Trlin, mag. ing. silv., Anja Žmegač, mag. ing. silv., Marko Orešković, mag. ing. silv., doc. dr. sc. Stjepan Mikac, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu;

4. Prerada hrastovine u Turopolju - izv. prof. dr. sc. Goran Mihulja,Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – VUKOVAR

Organizacija jedinice

Na inicijativu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Vukovarsko–srijemske županije i Gradskog poglavarstva grada Vukovara, u Vukovaru je 2. travnja 2008. godine osnovana ustrojbenja jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, pod nazivom Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vukovaru. Zavod je smješten u neposrednoj blizini gradskog centra, u ulici Josipa Jurja Strossmayera 25, na I. katu rodne kuće nobelovca Lavoslava Ružičke. Zavod je počeo s radom 15. prosinca 2011. Voditelj Zavoda je akademik *Pavao Pavličić*, a od 1. 1. 2018. godine upraviteljica Zavoda je dr. sc. *Vlasta Novinc*.

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti imenovalo je Vijeće Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Vukovaru u čijem su sastavu akademik Pavao Pavličić, voditelj Zavoda, akademikinja Vlasta Piližota, dr. sc. Ivan Ambroš, mag. ing. comp., Ivana Mujkić, univ. spec. oec., dr. sc. Vlasta Novinc, upraviteljica Zavoda.

Znanstvenoistraživački rad

U 2021. godinu Zavod će se baviti znanstvenoistraživačkim radom primarno vezanim uz područje kroatistike, a planira se organizacija jednog znanstvenog kolokvija pod radnim nazivom "Vukovarski pojmovnik" u rujnu 2021. godine kojim bi se nastavilo daljnje istraživanje književnih tekstova i pojava tematikom vezanih uz Vukovar i Domovinski rat.

Predavanja

U 2021. godini planira se obilježiti trideseta godišnjica stradanja Vukovara u sklopu ciklusa predavanja pod nazivom "Tema: rat" i druga prigodna predavanja (ukupno se planira do četiri predavanja) u skladu sa znanstvenim aktivnostima Zavoda te suradnje s drugim institucijama.

Manifestacije

U okviru manifestacije "Dan otvorenih vrata" planira se održati prigodna izložba s kojom će se nastaviti daljnje upoznavanje vukovarske publike s radom akademika vezanih uz Vukovar te jedno prigodno popularno-znanstveno predavanje o Nikoli Andrići i njegovu "Braniču jezika hrvatskog" iz 1911.

Nakladnička djelatnost

U 2021. godini radit će se na objavljivanju "Zbornika radova s književno-znanstvenog kolokvija "Vukovarski pojmovnik – Brane Crljenjak (1930.-2014.) - povodom devedesete godišnjice rođenja" održanog 16. listopada 2020. godine u Vukovaru.

Ostale djelatnosti

Nastavit će se se formiranje zavičajne zbirke "Vukovar u ratu" kako bi se stvorila knjižna građa vezana za ratna događanja 1991. čime bi se djelatnost Zavoda uže usmjerila znanstvenom istraživanju dotične problematike te bila poticaj daljnjem interdisciplinarnom pristupu. Planira se suradnja s ostalim Zavodima, a posebno s onima u bliskom susjedstvu.

ZNANSTVENA VIJEĆA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI U UMJETNOSTI

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ANTROPOLOGIJSKA ISTRAŽIVANJA

Znanstvenom vijeću za antropologijska istraživanja, utemeljenom 2012. godine, predsjednik je akademik *Pavao Rudan*, potpredsjednici prof. dr. sc. Anita Sujoldžić i prof. emer. dr.sc. Antun Tucak, dopisni član HAZU, a tajnik prof. dr. sc. Mate Mihanović. Tijekom 2021. godine članovi Znanstvenog vijeća za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organizirati će, odnosno suorganizirati znanstvene, znanstveno-radne i znanstvenonastavne skupove te sudjelovati u izdavanju znanstvenog časopisa:

1) 46. Zagrebačka škola antropologije "Dr. Hubert Maver" / 46th Zagreb's School of Anthropology "Dr. Hubert Maver" pod naslovom "STRATEGY OF BIOANTHROPOLOGICAL ANALYSES OF ARCHAEOLOGICAL POPULATIONS" / "STRATEGIJA BIOANTROPOLOŠKIH ANALIZA ARHEOLOŠKIH POPULACIJA". Organizatori međunarodnog znanstvenog skupa su Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja i Antropološki centar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Hrvatsko antropološko društvo. Članovi Organizacijskog odora su akademik Ivan Gušić, akademik Andrija Kaštelan, akademik Željko Kuncan, akademik Pavao Rudan, prof. dr. sc. Mario Šlaus, prof. emer. dr. sc. Antun Tucak, dopisni član HAZU, dr. sc. Željka Bedić, dr. sc. Vlasta Vyroubal i Anita Adamić Hadžić. Pozvani predavači su dr. sc. Linda Fibiger (University of Edinburgh), dr. sc. Helen Donaghue (Center for Clinical Microbiology, University College Dublin), dr. sc. Daniel Bradley (University of Dublin), dr. sc. Valeria Mattiangeli (University of Dublin), dr. sc. Mateja Hajdinjak (Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology, Jena) i dr. sc. Gunnar Neumann (Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology, Jena).

2) 3. terminološki okrugli stol pod nazivom "HRVATSKA TERMINOLOGIJA U EUROPSKOME KONTEKSTU: STANJE I PERSPEKTIVE" održati će se u organizaciji Znanstvenoga vijeća za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje održat će se u četvrtak, 28. listopada 2021. godine. Organizacijski odbor čine akademik Pavao Rudan, dr. sc. Kristian Lewis, dr. sc. Željko Jozić, prof. dr. sc. Anita Sujoldžić, dr. sc. Milica Mihaljević i dr. sc. Lana Hudeček. Nakon pozdravnih govora akademi-

ka Pavla Rudana i dr. sc. Željka Jožića plenarna predavanja na skupu održat će prof. dr. sc. Mariusz Górnicz (University of Warsaw), dr. sc. Irena Miloš (European Commission, Luxembourg) i dr. sc. Ana Ostroški Anić (Institut za Hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb).

3) I u 2021. godini tiskati će znanstveni časopis 'Collegium Antropologicum', Vol. 45, brojeve 1, 2, 3 i 4. Glavni i odgovorni suurednici su akademik Pavao Rudan i prof. dr. sc. Anita Sujoldžić, a mnogi članovi Znanstvenog vijeća za antropologijska istraživanja članovi su Uredničkog odbora i Savjeta časopisa. Časopis objavljuju Hrvatsko antropološko društvo, Hrvatsko društvo za medicinsku antropologiju - Hrvatski liječnički zbor, Razred za prirodne znanosti, Antropološki centar i Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Komisija za medicinsku antropologiju i epidemiologiju – Internacionalna unija antropoloških i etnoloških znanosti te Laser-plus d.o.o..

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ARHITEKTURU, URBANIZAM I UREĐENJA PROSTORA

Znanstveno vijeće za arhitekturu, urbanizam i uređenje prostora u 2021. godini planira putem videokonferencija održati dva-tri simpozija o čijim temama će odlučiti članovi Vijeća.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA

Izvršni odbor Znanstvenog vijeća za daljinska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sastajati će se tijekom 2021. godine prema potrebi, pri čemu će se u dogovoru s pročelnicima sekcija organizirati radionice i predavanja, naravno sve ovisno o epidemiološkoj situaciji uzrokovanoj novim koronavirusom, odnosno pandemijom COVID-19. Sekcije će obavljati svoje redovite aktivnosti s ciljem razvijanja i promoviranja različitih metoda daljinskih istraživanja u brojnim područjima primjene, s posebnim naglaskom na interdisciplinarnost.

Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS (pročelnik sekcije: dr. sc. *Dubravko Gajski*)

Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS radi na uključivanju i poticanju svojih članova na istraživanja u području fotogrametrije, daljinskih istraživanja i

GIS-a, upoznavanju šire zajednice s mogućnostima suvremenih senzora i metoda analiza i obrada podataka u ovom području, te popularizaciji i razvijanju interesa kod mladih za daljinska istraživanja i GIS.

Zbog izvanredne situacije uzrokovane pandemijom COVID-19 izazvanom novim koronavirusom, rad na promicanju i popularizaciji fotogrametrije, daljinskih istraživanja i GIS-a je bitno otežan i ograničen na aktivnosti u virtualnom okruženju.

U tom smislu članovi Sekcije planiraju izvoditi sljedeće aktivnosti:

- redovito održavati nastavu iz fotogrametrije i daljinskih istraživanja te GIS-a na preddiplomskim, diplomskim, specijalističkim i poslijediplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu;
- popularizirati metode daljinskih istraživanja, fotogrametrije i GIS-a prema mogućnostima u navedenim izvanrednim okolnostima;
- promovirati i unaprjeđivati COPERNICUS program aktivnim sudjelovanjem u radu COPERNICUS Relay ureda RH;
- poticati interdisciplinarnu suradnju na primjeni fotogrametrije, daljinskih istraživanja i GIS-a gdje god postoji potreba, a posebno u arheologiji, šumarstvu, građevinarstvu i geologiji; istraživati svojstva i mogućnosti suvremenih slikovnih senzora i popularizirati primjene daljinski upravljanih letjelica za snimanja u svrhu fotogrametrijske izmjere i daljinskih istraživanja;
- promovirati potrebu trajnog usavršavanja i predlagati nove specijalističke tečajeve i/ili studijske programe poslijediplomskog specijalističkog studija o suvremenim fotogrametrijskim metodama, daljinskim istraživanjima i GIS-u;
- aktivno sudjelovati u cjeloživotnom obrazovanju;
- poticati studente na izvrsnost u svladavanju suvremenih tehnologija fotogrametrijske izmjere, daljinskih istraživanja i GIS-a te njihove primjene u praksi;
- aktivno pridonositi pripremi materijala suvremenog sadržaja iz područja fotogrametrije, daljinskih istraživanja i GIS-a, u svrhu njihove objave na mrežnim stranicama Vijeća.

Sekcija za geologiju i geofiziku (pročelnik sekcije: dr. sc. *Laszlo Podolszki*)

U okviru sekcije metode daljinskih istraživanja će se u idućoj godini primjenjivati sukladno mogućnostima kako na znanstvenom tako i na gospodarstvenom planu.

U Hrvatskom geološkom institutu (HGI) težište primjene metoda daljinskih istraživanja bit će u okviru provedbe programa Horizon 2020 Widespread Twinning odnosno projekta Geotwinn (2018–2021) u kojemu HGI sudjeluje s Britanskom geološkom službom (BGS) i Danskom geološkom službom (GEUS). U sklopu projekta se provode i edukacije, analize i obrade podataka prikupljenih pomoću metoda daljinskih istraživanja tj. izrada modela temeljena na fotografijama i njihova interpretacija (nositelj GEUS) te obrada i interpretacija satelitskih snimaka (nositelj BGS). Rezultati će biti prezentirani i u obliku znanstvenih rado-

va. Također djelatnici HGI-a u svojem terenskom radu koriste i besposadne letjelice (Unmanned Aerial Vehicle – UAV) za prikupljanje podataka koji se koriste u različite svrhe.

U okviru provedbe programa INTERREG–IPA CBC koji uključuje Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu te Crnu Goru će započeti i novi projekt pod akronimom "RESPONSa" koji predstavlja nastavak istraživanja započetih tijekom "safEarth" projekta, a u sklopu kojega je predviđena i daljnja primjena metoda daljinskih istraživanja pri istraživanju geohazarda (osobito klizišta).

Sekcija za oceanografiju (pročelnica sekcije: dr. sc. *Mira Morović*)

Institut za oceanografiju i ribarstvo nastavlja mjesečna krstarenja srednjim Jadranom te sezonska krstarenja na širem području Jadrana, tijekom kojih se prikupljaju in-situ podaci različitih parametara koji će se koristiti pri usporedbi sa satelitskim podacima različitih satelitskih senzora kao i s rezultatima modela. Za takve usporedbe koristiti će se satelitski podaci različitih svjetskih baza podataka s otvorenim pristupom.

Predviđa se sudjelovanje u radu konferencija s oceanografskom i satelitskom tematikom.

Nastavlja se suradnja s kolegama iz Rusije (P.P. Shirshov Institute of Oceanology, Academy of Sciences) na problematici različitih pojava vidljivih pomoću SAR satelitskih snimaka i sličnih senzora uz uključivanje rezultata meteoroloških i oceanografskih modela. Predviđa se i publiciranje radova proizašlih iz te suradnje.

Sekcija za zaštitu okoliša i prostorno planiranje (pročelnik sekcije: dr. sc. *Ivan Landek*)

U 2021. godini radovi na poboljšanju procedura nastalih u izrađenom projektu "Uspostavljanje službenog topografsko-kartografskog informacijskog sustava", koji će se koristiti kao podloga za geoinformacijske sustave tijela državne uprave i javnog sektora.

U službenu uporabu staviti će se Specifikacije proizvoda za:

- TK25 (Topografske karte u mjerilu 1:25 000),
- TK50 (Topografske karte u mjerilu 1:50 000),
- TK100 (Topografske karte u mjerilu 1:100 000),
- TK250 (Topografske karte u mjerilu 1:250 000).

Uspostavit će se topografske i kartografske baze sustava STOKIS.

Ažurirat će se TTB (Temeljna topografska baza) i TK25 (Topografske karte) za preostalih 17% neizrađenih i neažuriranih listova TK25.

Izvršit će se kontrola kvalitete za:

- DOF-a (Digitalne ortofotokarte),

- TTB (Temeljnu topografsku bazu),
- TK25 (Topografske karte u mjerilu 1: 25 000).

Nastavno na izrađenu Uredbu o snimanju iz zraka izradit će se novi Poslovnik o radu povjerenstva za pregled zračnih snimaka.

Izvršit će se aerofotogrametrijsko snimanje iz zraka za 50% teritorija RH.

Izvršit će se LIDAR snimanje za cjelokupno područje Republike Hrvatske.

Planira se početak pisanja knjige “Službeni topografsko kartografski informacijski sustav (STOKIS) u Republici Hrvatskoj”.

Sekcija za hidrometeorologiju (pročelnica sekcije: dr. sc. *Petra Mikuš Jurković*)

1. Suradnja s organizacijom EUMETSAT

Kao predstavnik Republike Hrvatske u organizaciji EUMETSAT, DHMZ će nastaviti sudjelovanje u radu delegatskih tijela EUMETSAT-a (Vijeće, Znanstveno-tehnička grupa, Grupa za administraciju i financije, Savjetodavni odbor za politiku i dr., a od 2019. i u upravljanju AC-SAF-om – centrom za izvrsnost u obradi satelitskih podataka s primjenom u mjerenju sastava atmosfere. Predstavnici DHMZ-a planiraju sa znanstvenim radovima iz područja satelitske meteorologije sudjelovati na redovnoj godišnjoj EUMETSAT-ovoj konferenciji.

2. Projekt METMONIC

U sklopu projekta modernizacije meteorološke motriteljske mreže u Hrvatskoj (METMONIC, KK.05.1.1.01.0001) vrijednog oko 340.000.000 HRK, u 2021. godini DHMZ će nastaviti s modernizacijom već postojećih radarskih centara i uspostavom tri nova smještena duž jadranske obale što će nakon završetka projekta (2023. godine) omogućiti radarsku pokrivenost diljem cijele RH.

3. SEEMET tečajevi za obuku

U 2021. godini planira se oformiti nova četverogodišnja faza SEEMET tečajeva za obuku prognostičara jugoistočne Europe s naglaskom na primjenu i interpretaciju satelitskih slika i produkata za potrebe analize i prognoze vremena te pravodobnih izdavanja upozorenja na opasne vremenske pojave. Stručnjaci s DHMZ-a sudjelovali bi kao organizatori i predavači na spomenutoj radionici.

4. Projekt EUMeTrain

DHMZ će i u 2021. aktivno sudjelovati u projektu EUMeTrain, kojeg sufinancira EUMETSAT. Riječ je o trening projektu, posvećenom izradi materijala i tečajeva za obuku korisnika EUMETSAT satelitskih podataka i produkata. Materijal predviđen za učenje putem računala dostupan je na internetskoj stranici: eumetrain.org. U aktivnosti projekta uključeno je i organiziranje tečajeva putem interneta, posvećenih različitim temama iz područja satelitske meteorologije te

redovitog mjesečnog „Weather Briefinga“ – analize trenutačne meteorološke situacije u koju se putem interneta mogu uključiti zainteresirani iz cijelog svijeta. U 2021. godini DHMZ će raditi na pripremi i provedbi on-line tečaja iz satelitske meteorologije, kao i u izradi simulatora i meteoroloških predavanja koji će služiti za obuku u polju satelitske meteorologije, a bit će dostupni na internet stranici projekta. U DHMZ-u je na projektu zaposlen jedan djelatnik kao tehnička i training podrška projektu, a u radu sudjeluje još dvoje djelatnika Službe za vremenske analize i prognoze.

5. Projekt OPERA

U području radarske meteorologije DHMZ nastavlja suradnju u projektu Opera posvećenom standardizaciji radarskih produkata na području Europe i izradi kompozitne radarske slike europskih radara. U rad projekta uključena su tri djelatnika DHMZ-a, i to na definiranju programskih alata, asimilaciji podataka te na održavanju baze podataka.

6. Pridruživanje ESA-i

DHMZ ima preko 10 godina iskustva u Svemirskom sektoru koje će i u 2021. godini koristiti pri savjetovanju na nacionalnoj razini, osobito pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja koje predvodi napore Hrvatske na putu pristupanja Europskoj Svemirskoj Agenciji. Ova se suradnja provodi primarno kroz rad Referentne skupine za svemir.

7. Znanstveni rad

Znanstvena istraživanja na području satelitske meteorologije usmjerena su uglavnom na proučavanje konvektivne aktivnosti na području Srednje Europe, pri čemu se osim satelitskih i radarskih podataka koriste i podaci o atmosferskom električnom pražnjenju, odnosno munjama.

U 2019. godini započeo je švicarsko-hrvatski projekt SWALDRIC (Severe Weather over the Alpine-Adriatic region in a Changing Climate), u okviru kojeg se u jednom doktorskom radu osim modelskih simulacija za analizu konvektivne aktivnosti i tučonosnih oblaka koriste i daljinska mjerenja (radarski i satelitski podaci te podaci o munjama).

Sekcija za arheologiju i povijesno nasljeđe (pročelnik sekcije: dr. sc. *Bartul Šiljeg*)

Plan je izvršiti snimanje bespilotnom letjelicom (multispektralna i termo kamera) gdje bi vidjeli mogućnosti takvog načina rada na arheološkim lokalitetima na prostoru Hrvatske. Analizirali bi snimke lidara koje su prikupljene u 2020. godini za prostor Šibensko-kninske županije tj. naselja Danilo (lokaliteti Danilo Šematorij i Gradina) te Goriš (lokalitet Mukošće). S obzirom na program Ministar-

stva kulture za 2021. godinu vezano za antički limes koji se protezao uzduž Duna snimali bi dijelove Istočne Slavonije koji su do sad pokazali određene rezultate u prepoznavanju antičkih objekata a vezani su uz rimski Limes. Uz pregledavanje zračnih snimaka planira se i geofizičko snimanje određenih lokaliteta. Pregledavale bi se snimke DGU, mrežne stranice sa zračnim snimkama ARKOD, Geoportal, Informacijski sustav prostornog uređenja (ispu.mgipu.hr), Google Earth i Bingmaps. Koristili bi bespilotne letjelice za proučavanje arheoloških ostataka na područjima istraživanja Instituta za arheologiju (otkrivanje novih lokaliteta, praćenje pojedinih lokaliteta kroz višekratno snimanje). U planu je sudjelovanje na nizu znanstvenih međunarodnih kongresa te objava radova s temom zračne arheologije.

Sekcija za vegetaciju, šumarstvo i poljoprivredu (pročelnik: izv. prof. dr. sc. *Ante Seletković*)

Za 2021. godinu planiraju se nastaviti istraživanja vezana uz ispitivanje mogućnosti primjene podataka daljinskih istraživanja iz različitih izvora za potrebe šumarstva kao i praćenja stanja vegetacije. Za potrebe ovog istraživanja koristit će se infracrvene aerosnimke (ICK) područja nizinskih šuma hrasta lužnjaka, snimke iz bespilotne letjelice kao i lidarske snimke istog područja.

Na snimkama će se, korištenjem digitalne fotogrametrijske stanice, obavljati fotogrametrijska izmjera strukturnih i sastojinskih parametara, a rezultati će se usporediti sa podacima dobivenim terenskim istraživanjima (mjerenjima) i lidarskim mjerenjima na istim plohami i na temelju toga će se procijeniti pogreške pri izmjeri kao i pouzdanost dobivenih podataka. Izraditi će se digitalni model reljefa (DMR) i digitalni model visine krošanja (DMVK) područja istraživanja iz različitih produkata daljinskih istraživanja (aerosnimke, lidarske snimke), kao podloga za fotogrametrijsku izmjeru i usporedbu s terenskim podacima. Ispitati će se i točnost izrađenih DMR-a i DMVK-a. Provesti će se inventura na razini plohe i sastojine koristeći satelitske snimke, aerosnimke, UAV snimke, lidar, te inventura šuma na razini stabla (UAV SNIMKE, ULS (UAV LiDAR), PLS (ručni LiDAR) i na temelju toga izraditi modele za procjenu prsnog promjera, temeljnice, volumena, biomase, broja stabala. Na temelju dobivenih rezultata utvrdit će se u kojoj mjeri varijable u modelu objašnjavaju varijabilnost varijable od interesa. Za izmjeru i obradu digitalnih aerosnimaka (RGB/ICK) i satelitskih snimaka koristiti će se postojeći programi i oprema Laboratorija za daljinska istraživanja i GIS Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DRŽAVNU UPRAVU, PRAVOSUĐE I VLADAVINU PRAVA

U 2021. Znanstveno će vijeće nastaviti s dosadašnjom praksom održavanja okruglih stolova i objavljivanjem knjiga. Okrugli stolovi će se, ovisno o prilika-
ma, vjerojatno održati videokonferencijama. Kako iz poznatih razloga nisu u
2020. održana dva planirana okrugla stola, u 2021. najprije će se održati ti okrugli
stolovi i još dva koja su i ranije bila planirana za 2021. u okviru niza od 10 okru-
gkih stolova povodom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije.
Time bi Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, usprkos teškoćama s kojima se
ove godine susretala, ipak u javnosti obilježila značajnu ulogu koju je Republika
Hrvatska imala u Europskoj uniji u prvom polugodištu 2020. pokazujući da se
bavi aktualnim društvenim temama od prvorazrednog značaja.

Planira se održati ove okrugle stolove:

1. Pravo tržišnog natjecanja u Hrvatskoj i u Europskoj uniji
2. Pitanje identiteta u prekograničnim privatnopravnim odnosima
3. Nove tehnologije i korporativno upravljanje
4. Rješavanje prekograničnih sporova u doba suvremene informacijske i ko-
munikacijske tehnologije
5. Utjecaj virusa COVID 19 na primjenu prava

Uz to Znanstveno vijeće će, budu li događanja u 2021. to zahtijevala, po po-
trebi održati i druge okrugle stolove kako bi ispunilo svoje poslanje da se bavi
najaktualnijim društvenim temama koje to zahtijevaju i tako pridonosi stvaranju
dobrog pravnog sustava i uspostavljanju vladavine prava.

Znanstveno vijeće će nastaviti s objavljivanjem knjiga s održanih okruglih
stolova u nakladničkom nizu Modernizacija prava. To su knjige o okruglim stolo-
vima održanim u 2020. koje se neće stići objaviti u toj godini i s okruglih stolova
koji će se održati u 2021. u mjeri u kojoj u toj godini pristignu rukopisi.

Očekuje se da će se u 2021. godini objaviti 60. knjiga u nakladničkom nizu
Modernizacija prava. U tom slučaju, budu li prilike to dopustile što nije bilo slu-
čaj ove godine nakon što je bila objavljena 50. knjiga, svečano bi se predstavilo
cijeli nakladnički niz. O Modernizaciji prava akademik Arsen Bačić napisao je
prikaz za Akademijin časopis Rad.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA I HRVATSKO GOSPODARSTVO

U 2021. godini Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo primarno će se baviti teorijskim istraživanjima ekonomskog razvoja i ekonomske politike Hrvatske. I nakon odeset godina od izbijanja ekonomske krize u svijetu i Hrvatskoj, hrvatska ekonomska politika nije našla pouzdan put oporavka i dugoročno održivog rasta. Ostala su otvorena mnoga pitanja temeljnih faktora razvoja i redosljeda pristupanja pojedinim problemima (reindustrijalizacije, regionalne politike, izvozne, monetarne i fiskalne politike, zaposlenosti i nezaposlenosti, sustava upravljanja poduzetništva).

Vijeće planira organizirati rasprave o pojedinim navedenim pitanjima, ali i inicirati teorijske rasprave o karakteru i smjerovima razvoja Hrvatske u okviru europskih i svjetskih kretanja. Posebna će se pažnja posvetiti gospodarskim problemima Hrvatske uzrokovanim pandemijom Covid-19 virusa.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ISTRAŽIVAČKU INFRASTRUKTURU HRVATSKE

Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu Hrvatske je tijekom višegodišnjeg djelovanja aktivno sudjelovalo u oblikovanju osnovne zamisli i planiranju izgradnje Hrvatskog znanstvenog i obrazovnog oblaka (HR-ZOO). Projekt te e-infrastrukture je odobren i sufinancira se iz fondova Europske unije.

Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu Hrvatske planira organizirati plenarne rasprave usmjerene na razmatranje i poticanje raznoliku uporabe te e-infrastrukture u istraživačkoj i obrazovnoj zajednici. Posebna će se pažnja obratiti na ulogu te infrastrukture u područjima obrade velike količine podataka, umjetne inteligencije i strojnog učenja.

Znanstveno vijeće će u suradnji sa Znanstvenim vijećem za tehnološki razvoj organizirati raspravu o provedbi najnovijih odrednica Europske unije koja svojim dokumentima potiče usmjeravanje europskog istraživačkog prostora prema tehnološkim inovacijama potrebnim za uspostavu digitalne i zelene Europe. Pokre-

nut će se i rasprava o utjecaju e-infrastrukture u obrazovnom prostoru s posebnim naglaskom na cjeloživotno učenje te ulogu akademske zajednice u osmišljavanju i provedbi obrazovanja potrebnog za uspostavu digitalnog i zelenog hrvatskog prostora.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ISTRAŽIVANJE ODNOSA HRVATSKE I EUROPSKOGA JUGOISTOKA U POVIJESNOJ PERSPEKTICI

U 2021. godini Vijeće kao glavnu aktivnost predviđa suorganizaciju i sudjelovanje u provedbi 15. kongresa IAOSEH-a (međunarodne udruge za osmansku socijalnu i gospodarsku povijest). Radi se jednoj od najvažnijih međunarodnih asocijacija te vrste, ciljevi koje u se u velikoj mjeri podudaraju s planovima rada Vijeća.

Osim toga, Znanstveno vijeće suraduje i s projektom "Religija, država i društvo kod Bugara i Hrvata tijekom stoljeća", koji se izvodi u suradnji Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU i Instituta za balkanistiku s Centrom za trakologiju BAZ. Iz okvira gorespomenute tematike, zavisno od okolnosti, pozvano bi predavanje održao netko od bugarskih istraživača, ili dr. Tihana Luetić.

Također bi se organiziralo i pozvano predavanje najmanje jednog od eminentnih stručnjaka za područje interesa Znanstvenog vijeća. Za sada se predviđa da bi to bio prof. dr. Michael Ursinus (Birmiongham/Heidelberg), koji bi predstavio novoobjavljene turske dokumente iz franjevačkog samostana u Fojnici.

Vijeće planira održavanje još dva predavanja od strane domaćih stručnjaka: dr. Marta Andrić govorila bi o problematici prevođenja autografa putopisa Evlije Čelebija u segmentima koji se odnose na Hrvatsku i prostore u okruženju, a dr. Vjeran Kursar govorio bi o Hrvatima u Istanbulu u 19. i 20. stoljeću.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA KAZALIŠTE, FILM, RADIO I TELEVIZIJU

Znanstveno vijeće za kazalište, film, radio i televiziju u godini 2021. planira organizirati više rasprava, po jednu iz područja kazališta, filma i medija. Na njima bi se raspravile ove teme:

- Pitanje autorstva u kazalištu (u suradnji s Hrvatskim društvom dramskih umjetnika i Društvom hrvatskih književnih prevodilaca)
- Budućnost Kina Europa (u suradnji s Hrvatskim filmskim savezom)
- Građani-novinari i neprihvatljivi oblici govora na informativnim portalima

Osim toga, Vijeće u suradnji s udrugom Prokultura – Opservatorij kulturnih politika (Split), s kojom je u 2019. godini organiziralo još jednu javnu tribinu, kani nastaviti suradnju na projektu *Baština i lokalni razvoj*.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA KRISTALOGRAFIJU -- HRVATSKA KRISTALOGRAFSKA ZAJEDNICA

Znanstveno vijeće za kristalografiju HAZU – Hrvatska kristalografska zajednica (HKZ) organizirat će Dvadesetosmi hrvatsko-slovenski kristalografski sastanak (28th Croatian-Slovenian Crystallographic Meeting, CSCM28), koji se zbog loše epidemiološke situacije uslijed koronavirusa nije održao 2020. godine. Hrvatsko-slovenski/Slovensko-hrvatski kristalografski sastanci održavaju se od 1992. naizmjenice u Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji, a priređuju ih HKZ i Slovensko kristalografsko društvo. Program CSCM28 sadržavat će pozvana predavanja istaknutih znanstvenika te pedesetak kratkih usmenih znanstvenih priopćenja sudionika iz Hrvatske, Slovenije te iz ostalih, posebice srednjoeuropskih, država. Teme pozvanih predavanja i kratkih priopćenja odnosit će se na suvremeni razvoj kristalografije i bliskih znanstvenih područja, kemije, fizike, mineralogije, te medicine i farmaceutike. Nastojat će se da na znanstvenom skupu sudjeluje što više znanstvenika, posebice mlađih istraživača, što je iznimno važno za promicanje kristalografije i prirodoslovlja u Hrvatskoj. Objavit će se Knjiga sažetaka priopćenja. Ti znanstveni skupovi su iznimno prepoznatljivi u međunarodnoj znanstvenoj zajednici na osnovi svojega kontinuiteta i visoke razine prezentiranih znanstvenih istraživanja te se referiraju u međunarodnim glasilima. CSCM28 se planira održati u Šibeniku od 9. do 11. lipnja 2021. kao skup koji prethodi skupu ECPDIC17.

Sedamnaesta Europska konferencija difrakcije na polikristalu, EPDIC17 (17th European Powder Diffraction Conference, EPDIC17) također nije održana u 2020. godini zbog epidemije koronavirusa. Ove godine se planira održati u Šibeniku od 16. do 18. lipnja 2021. (<https://www.epdic17.org/>). Predsjedavajući su Jasminka Popović (članica HKZ) i Paolo Scardi (Italija) a u Organizacijskom odboru je 9 članova HKZ-a. Očekuje se sudjelovanje više članova HKZ.

Predstavnici HKZ-a sudjelovat će i na Dvadesetpetom kongresu i općoj skupštini Međunarodne unije za kristalografiju (Twenty-Fifth Congress and General Assembly of the International Union of Crystallography), koji nije održan u kolovozu 2020. a planira se održati u Pragu od 14. do 22. kolovoza 2021. (<https://iucr2020.org/>).

HKZ će poticati i promicati kristalografska istraživanja u Hrvatskoj te suradnju s međunarodnim kristalografskim središtima. Održat će se predavanja, ukoliko bude dopuštala epidemiološka situacija, u strukovnim udrugama, na fakultetima i u školama o kristalografiji i njenom značaju u suvremenoj znanosti. Članovi HKZ-a nastavit će znanstvena istraživanja, u okviru projekata svojih zavoda, fakulteta i instituta, ugovorenih s Hrvatskom zakladom za znanost, ili u okviru postojećih domaćih i međunarodnih projekata i raznolike suradnje. HKZ je punopravni i aktivni član Europske kristalografske zajednice (European Crystallographic Association, ECA) i Međunarodne unije za kristalografiju (International Union of Crystallography, IUCr) te će i nadalje sudjelovati u djelatnostima tih udruga. O djelatnostima HKZ-a redovito se objavljuju prikazi u glasilima međunarodnih udruga (IUCr Newsletter, ECA e-Newsletter).

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA MIR I LJUDSKA PRAVA

Znanstvenome vijeću za mir i ljudska prava HAZU čiji su članovi istaknuti znanstvenici koji se bave raznolikom problematikom i aspektima održavanja svjetskog mira i ostvarivanja ljudskih prava i pravnih okvira za njihovu učinkovitu zaštitu, u 2020. godini istekao je mandat.

Sljedeće godine obavit će se obnova članstva te će se po rekonstrukciji odrediti plan rada za iduće razdoblje kao i teme iz područja zaštite ljudskih prava o kojima će se održati uvodna izlaganja kao i rasprave na zadanu aktualnu temu. Na budućim će se sastancima na taj način kao i do sada razmatrati najvažnije gorući problemi iz kompleksnoga i iznimno osjetljivoga područja zaštite ljudskih prava koje je zbog složenoga odnosa razvoja države u međunarodnim okruženjima i zbivanjima podvrgnuto mnogobrojnim ugrozama bilo na razini pojedinca i/ili njegove uže ili šire društvene zajednice.

Očekuje se da će ovi sastanci i nadalje imati važan društveni odjek jer su bili vezani uz promišljanja, preporuke i prijedloge o budućim uređenjima i razvoju društva i države i njezinoga zakonodavstva i zakonodavne prakse kao i raznovrsnih društvenih odnosa koji u vezi s njima nastaju i oblikuju se s posebnim naglaskom na potrebu zaštite pojedinca ili skupina.

Time se ukazivalo na posebno važne probleme u kojima su zbog novonastalih odnosa i postupanja u široj europskoj zajednici dovedeni u pitanje neki općeprihvaćeni postulati zakonito uređenoga društva.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA NAFTNO-PLINSKO GOSPODARSTVO I ENERGETIKU

To su:

I. Sekcija za geologiju, geofiziku i geokemiju

II. Sekcija za naftno rudarstvo

III. Sekcija za preradu nafte

IV. Sekcija za petrokemiju

V. Sekcija za proizvodnju, prijenos i distribuciju energije

VI. Sekcija za obnovljive izvore energije, energetska učinkovitost i zaštitu okoliša

VII. Sekcija za energetska planiranja i ekonomiku energetske gospodarstva

Tijekom 2021. godine Znanstveno vijeće za naftno-plinsko gospodarstvo i energetiku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nastavit će s uobičajenim aktivnostima koordiniranja pripreme znanstveno – stručnih radova vezanih za razvoj naftno-plinskog gospodarstva i energetike u cjelini.

Sukladno situaciji i ograničenjima glede virusa Covid-19, predviđeni planovi za proteklu 2020. godinu nisu mogli biti ostvareni. Zbog toga će plan rada Znanstvenog vijeća za 2021. godinu sadržavati neke iste prijedloge koje su od značaja za predviđeni rad i u predviđenoj godini.

Teme za održavanje znanstvenih skupova, okruglih stolova i predavanja odabirat će se u skladu s trenutnim stvarnim stanjem u naftno – plinskom gospodarstvu i energetici te da su zanimljive znanstveno – stručnoj javnosti u cilju optimalnog dugoročnog strateškog tehnološkog razvoja ove industrijske - energetske grane.

Izvršni odbor ZVNPGE u 2021. godini planira održati nekoliko sjednica na kojima će se analizirati rad Znanstvenog vijeća te koordinaciju rada sekcija.

Plan rada ZVNPGE temelji se na organiziranju znanstvenih skupova, okruglih stolova i/ili predavanja, ukoliko je nužno daljinskim putem, gdje će se obraditi aktualne teme vezane na naftno-plinsko gospodarstvo, odnosno za cjelovitu primarnu energiju i energetiku u cjelini.

Među aktivnostima i temama su:

1. Pripreme i prijedlozi tema i prezentacija za Forum nacionalnih akademija istočne obale Jadranskog mora u organizaciji HAZU.

2. Priprema i organiziranje Okruglog stola sa temom o razvitku infrastrukture za nove energetske tehnologije u prometu (elektro mobilnost, dobivanje, skladištenje i primjena LNG-a, CNG-a i/ili H₂).

3. Priprema i organiziranje predavanja sa temom: Izazovi država članica EU za postizanje emisijski neutralnog gospodarstva.

4. Priprema i organiziranje predavanja sa temom: Ostvarenje niskougljične strategije RH do 2040. godine i je li ostvariva potpuna supstitucija fosilnih goriva.

5. Priprema i organiziranje predavanja na teme o skladištu za nisko i srednje radioaktivni otpad u RH kao i o projektu suhog odlagališta istrošenog nuklearnog goriva u NE Krško, u institucionalnoj suradnji s Fakultetom elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, Fakultetom strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu i Rudarsko-geološko-naftnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu.

6. Priprema i organiziranje predavanja sa temom: Zakonu o geološkim istraživanjima u RH glede istraživanja ugljikovodika te o iskoristivost i razvoju Geotermalne energije u RH.

7. Planira se organizirati i stručnu raspravu na temu: Energetska sigurnost i kritična infrastruktura za energetska sigurnost kao jedna od pretpostavki za unaprjeđenje gospodarske sigurnosti RH,

8. Planira se organizirati i stručnu raspravu na temu: Suvremene smjernice plinskog tržišta - potrošnja, dobava.

9. Planira se organizirati i stručnu raspravu na temu: Koordinacija OPS-a (operator prijenosnog sustava) i ODS-a (operator distribucijskog sustava) kao temelj pogona i vođenja suvremenog elektroenergetskog sustava.

10. Članovi će sudjelovati u pripremi i organiziranju predavanja i rasprava na temi: Energetska bilanca RH s osvrtom na svjetsko, europsko, regionalno i domaće stanje i trendove proizvodnje, uvoza, izvoza,

skladištenja i potrošnje energenata.

11. Članovi će organizirati i stručnu raspravu na temu: Inovativnost u energetici, novim tehnologijama i njihova komercijalna dostupnost i ekonomska isplativost u rafinerijskoj preradi, pohrani energije, energetske učinkovitosti, energiji iz kemijskih goriva, proizvodnji obnovljivih izvora energije, pametnim i učinkovitim zgradama i gradovima, pametnim električnim mrežama i drugim područjima vezanim uz energetiku.

12. Članovi će sudjelovati u pripremi i organiziranju više Znanstvenih skupova, konferencija, seminara i ljetnih škola.

13. Članovi će sudjelovati u raznim znanstvenim projektima Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ), studentske energetske konferencije ASEC, Međunarodnog znanstveno-stručnog susreta stručnjaka za plin, radu IGU (International Gas Union), u radu SPE (Society of Petroleum Engineers) te u radu hrvatskog nacionalnog komiteta svjetskog vijeća za naftu i plin (WPC).

14. Posebni zadatak i plan Znanstvenog vijeća za 2021. g. odnosi se na sudjelovanje članova ZV na izradi projekta: Postizanje uspješnog energetskeg i gospodarskog razvoja RH u novim epidemiološkim okolnostima.

15. Primanje novih članova uključivši prikladna pristupna predavanja.

Sve aktivnosti ZV i pripadajućih sekcija odvijat će se u sukladnosti Razreda za tehničke znanosti HAZU.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA OBRAZOVANJE I ŠKOLSTVO

Znanstveno vijeće za obrazovanje i školstvo HAZU-a ima osam redovitih članova i 150 članova suradnika. Nažalost, prošle godine preminuli su akad. Du-bravko Antun Jelčić i akad. Tomislav Raukar te prof. emer. Ivo Banac. Iz Akademijinih je redova 25 članova, a zatim slijede znanstvenici s instituta te nastavnici sa sveučilišta kao i iz osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova u Zagrebu i Hrvatskoj. Vijeće vode akad. *Vladimir Bermanec* i prof. dr. sc. *Nevio Šetić*.

S obzirom na iznimno nepovoljne okolnosti u kontekstu globalne pandemije koronavirusa u godini 2021. Vijeće će nastaviti planirane aktivnosti iz protekle godine te okupljati najrelevantnije stručnjake za pojedine teme u svome djelokrugu interesa. Unutar Vijeća rad se planira odvijati na sjednicama odnosno skupštinama Vijeća, a u sljedećoj godini predviđa se da će ih se održati četiri do pet kao i ciklus znanstvenih skupova odnosno simpozija o temi reforme odgoja i obrazovanja (ponajprije visokih učilišta), što zbog navedenih okolnosti nismo uspjeli os-tvariti prethodne godine. Vijeće planira pratiti aktualna događanja vezana uz primjenu Škole za život i u skladu s njima određivati i neke od tema svojih sjednica. Teme će biti dodatno usmjerene na predmete vezane uz prirodoslovno-matematičko, društveno-humanističko područje i umjetnost te odgoj u osnovnoj i srednjoj školi, ali će razmatrati i međunarodna iskustva te odgojno-obrazovne politike i zakonsku regulativu reforme školstva. U okviru svojih nadležnosti Vijeće će odobravati planove i prihvaćati izvješća o radu svojih sekcija. U okviru Vijeća djeluje jedanaest radnih sekcija.

Vijeće planira daljnje razmatranje i predlaganje kurikulnih promjena u hrvatskome školstvu u funkciji razvoja odgoja i obrazovanja, gospodarstva i društva kao i razmatranje uloge temeljnih prirodoslovno--matematičkih i društveno-hu-

manističkih znanja kao i odgoja. Vijeće planira sudjelovanje stručnjaka u izradi strateških dokumenata o unapređenju i razvoju hrvatskoga školstva te razmatranje i predlaganje interdisciplinarnih i integrativnih veza u školskim sadržajima. U skladu s Planom rada HAZU-a Vijeće će promicati i unapređivati svoju otvorenost javnosti sudjelovanjem u raznim događanjima i stručnim skupovima, okruglim stolovima, predavanjima, predstavljanju knjiga i drugim manifestacijama te nastaviti dobru suradnju s fakultetima, osnovnim i srednjim školama, znanstvenim i umjetničkim organizacijama, udrugama i medijima, a posebice s Ministarstvom znanosti i obrazovanja te agencijama Ministarstva kao i NCVVO-om, zatim nadležnim tijelima Hrvatskoga sabora uz važnost konsenzusa sa svim sudionicima i institucijama. Svojim mišljenjima i stavovima Vijeće će aktivno sudjelovati u svim bitnim pitanjima društva i posebno aktualne problematike reforme školstva (Škola za život) kao i problematike nacionalnih kurikula pojedinih nastavnih predmeta i međupredmetnih tema te udžbenicima i koncepciji strukovnoga (dualnog) obrazovanja.

U planu je u 2021. godini nastaviti s najavljenim kurikulnim temama poput: metodologije, satnice, primjerenosti i zastupljenosti sadržaja, povezanosti s drugim odgojno-obrazovnim područjima i međupredmetnim temama, vrednovanjem i ocjenjivanjem, programima visokoškolskih ustanova koje obrazuju odgojitelje, učitelje i nastavnike te s ostalim bitnim pitanjima o kojima u odgojno-obrazovnoj reformi treba voditi računa poput: trajnoga stručnoga usavršavanja nastavnika, međunarodne mobilnosti, uvjeta rada, privlačnosti struke i potreba društvene valorizacije nastavnih kadrova, licenciranja ravnatelja, sustava kontrole u odgojno-obrazovnome sustavu, vrednovanja i kvalitete nastavnih sredstava i pomagala, nagrađivanja pa i sankcioniranja učitelja/nastavnika te napredovanja u zvanju. Metodologija izrade kurikula s naglaskom na tablicama s ishodima učenja (a posebno četiri razine usvojenosti koje se najčešće poistovjećuju s ocjenama) i dalje je neprikladna za nastavu temeljnih društveno-humanističkih, umjetničkih, prirodoslovno-matematičkih te tehničkih i biotehničkih područja. Izbornost na kojoj se inzistira u kurikulnim dokumentima nije obrazložena i nisu navedeni ciljevi koji se njome žele postići, stoga je stav Vijeća da izbornost treba smanjiti na razumnu mjeru te ju prilagoditi uvjetima i tehničkoj opremljenosti hrvatskih škola s posebnim naglaskom na područje prirodnih, tehničkih i matematičkih znanosti (STEM), koje je od vitalnoga značenja za gospodarski razvoj Hrvatske.

Primjena i iskustva Škole za život prilika su da se analizira stanje školstva i odredi prema tržištu rada (posebice potrebe strukovnoga obrazovanja). Reforma školstva imperativ je suvremenoga doba uz posebnu pozornost na digitalnim sadržajima, ali i opasnosti pretjerane digitalizacije. Potrebno je preispitati ukupni predviđeni sadržaj znanja koje učenici trebaju svladati da se ne bi dogodilo da su neka znanja izostala, a potrebna su za izazove budućnosti. S obzirom da se ukupni fond nastavnih sati ne može bitno mijenjati, treba odrediti način kojim bi se omogućilo uvođenje novih znanja, ali i rasteretili učenici. Nastavnici u hrvatskim školama u ovome trenutku nisu dovoljno osposobljeni, a ne postoje ni materijalni i tehnički preduvjeti za velike i nagle promjene u postojećemu sustavu odgoja i obrazovanja. Također, postoji opasnost da će kompetencije i znanja učenika na

kraju srednjoškolskoga obrazovanja biti u neskladu s očekivanjima visokih učilišta na kojima mogu nastaviti studij.

Vijeće smatra da je hrvatski standardni jezik osnova u pisanju svih kurikulnih dokumenata kao i u svim udžbenicima i ostalim nastavnim sredstvima. Posebno, stoga, treba izbjegavati nepotrebne tuđice počevši od naziva kurikulum umjesto hrvatskoga naziva kurikulum (uputnik), koji nije usvojen u kurikulnim dokumentima unatoč napomeni u recenziji Razreda za filološke znanosti HAZU-a. Vijeće stoga planira sastavljanje nove Izjave o hrvatskome jeziku, svojevrsne zbirke uputa koje bi pomogle autorima predmetnih kurikula kao i kurikula za Hrvatski jezik u preradi toga dokumenta (problematika načina normiranja ishoda učenja) uz preporuke za postizanje ciljeva učenja (definiranje sadržaja i pitanje identiteta naroda i društva – materinski jezik i nacionalna povijest). Uz podršku novoosnovanoga Odbora za normu hrvatskoga standardnog jezika HAZU-a, predsjednik kojega je akad. Ranko Matasović, Vijeće smatra da se u svim kurikulnim dokumentima mora pridržavati hrvatskih i međunarodno usvojenih normi o jedinicama, nazivima i ostalim odredbama.

Svojim stavovima Vijeće će tvoriti vrijednosni i teorijski okvir na kojemu bi trebao počivati odgoj i obrazovanje. Znanstveno-istraživačkim pristupom pratit će i utvrditi kakvo je stanje u hrvatskome školstvu te koje vrijednosti razvijaju djeca i mladi. Reforma školstva je nužnost, ali joj treba pristupati postupno i nakon temeljite analize postojećega stanja te uz stalni nadzor najvišega državnog tijela, Hrvatskoga sabora te nadležnih odbora i povjerenstava, posebice Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora. Vijeće će proaktivno djelovati u društvu – poštivati legislativu i reagirati na dopune zakona i propisa koji su u etapi donošenja te sugerirati nužne promjene u propisima i nacionalnim predmetnim kurikulumima u skladu s važećom zakonskom regulativom te u skladu s etičnošću struke.

Plan rada Znanstvenoga vijeća za obrazovanje i školstvo HAZU-a za 2021. godinu evaluirao je Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU-a. Na znanje dano Razredu za filološke znanosti HAZU-a.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

Znanstveno vijeće u svom sastavu ima šest Sekcija. Predsjednik Znanstvenoga vijeća je akademik *Slavko Matić*.

Prikazuje se Plan rada za pojedine Sekcije:

1. Sekcija za biljnu proizvodnju (Pročelnik sekcije prof. dr. sc. *Zdravko Matotan*)

Početakom 2021. godine Sekcija za biljnu proizvodnju Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti revitalizirat će svoj rad formiranjem jedinstvene baze podataka o članovima sekcije na način da se znanstvenici svih hrvatskih znanstveno obrazovnih i istraživačkih institucija kao i oni koji djeluju izvan njih, a područje istraživačkog rada im je biljna poljoprivredna proizvodnja, ponaosob pozovu za aktivno sudjelovanje u radu sekcije popunjavanjem prijavnice za članstvo. Nakon formiranja baze članova, ovisno o epidemiološkoj situaciji organizirat će se zajednički sastanak svih članova sekcije na kojem će se proanalizirati dosadašnje i usuglasiti predstojeće aktivnosti.

Krajem ožujka 2021. godine Sekcija za biljnu proizvodnju nastojat će organizirati okrugli stol s tematikom: *Poljoprivredna biljna proizvodnja Republike Hrvatske po ulasku u Europsku uniju*.

Naime provedba donesenih operativnih programa za razvoj pojedinih sektora poljoprivredne biljne proizvodnje nije dala zadovoljavajuće rezultate koji su do ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije trebali podići razinu domaće biljne proizvodnje i stvoriti je konkurentnom otvorenom europskom tržištu za većinu poljoprivrednih biljnih proizvoda. Promjene ulaskom u Europsku uniju su naročito vidljive u strukturi biljne proizvodnje te uvozu i izvozu poljoprivrednih biljnih proizvoda. Članovi akademske zajednice koji se bave pojedinim područjima biljne proizvodnje za okrugli stol bi napravili detaljnu analizu pojedinog područja biljne proizvodnje dok bi rasprava za okruglim stolom trebala dati realnu viziju položaja hrvatskog poljoprivrednog proizvođača i stanja ruralnog prostora ulaskom Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije.

Početakom lipnja sekcija za biljnu proizvodnju planira također organizirati stol s temom: *Biljni genetski resursi Republike Hrvatske, njihova ugroženost, očuvanje i održivo korištenje u poljoprivredi*.

Članovi sekcije koji se bave tim područjem uvodno bi informirali o dosada provedenim aktivnostima, istaknuli bi probleme vezane za očuvanje i održivo korištenje starih domaćih i udomaćenih tradicijskih sorti i ekopopulacija poljopri-

vrednog bilja te naznačili smjernice budućih aktivnosti u svrhu očuvanja biološke raznolikosti, krajobraza te održivog gospodarenja ruralnim prostorom.

2. Sekcije za stočarstvo (Pročelnik Sekcije prof. dr. sc. *Boro Mioč*)

Članovi sekcije za stočarstvo sudjeluju u organizaciji 56. hrvatskog i 16. međunarodnog Simpozija agronoma koje će se održati 14 -19. veljače 2021. godine u Vodicama. Pročelnik Sekcije bit će moderator Sekcije. Uz to će osobno, uz više članova također, prezentirati rad pri zasjedanju stočarske Sekcije. Članovi Sekcije sudjelovat će i u organizaciji znanstveno stručnog skupa „Peradarski dani“ (mjesto i vrijeme još nije određeno radi epidemiološke situacije), kao i tradicijskog znanstvenog simpozija Krmiva, koji će održava u Opatiji početkom lipnja svake godine. Sekcije će organizirati u Hrvatskoj radionicu asocijacije Europske mreže nacionalnih koordinatora za genetske resurse (European Regional Focal Point; ERFP). Organizirat ćemo znanstvenu konferenciju: "Agro startup Tehnology and Inovation". Uz navedeno, članovi sekcije sudjelovat će u organizaciji više stručnih skupova: Savjetovanje uzgajivača ovaca i koza, Savjetovanje uzgajivača goveda, Savjetovanje uzgajivača svinja te Savjetovanje uzgajivača konja u Republici Hrvatskoj. Pročelnik i članovi Sekcije sudjelovat će, kao članovi povjerenstva, u ocjenjivanju domaćih životinja: Goveda, konja, svinja, ovaca i koza, peradi te stočarskih proizvoda na različitim izložbama u zemlji i inozemstvu. Sekcija će i dalje poticati prijavljivanje i rad svojih članova na interdisciplinarnim domaćim i međunarodnim projektima, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natjecanjima za znanstvene i stručne projekte. Također će poticati objavljivanje znanstvenih radova i razolikih publikacija. Sekcija će poticati razvoja mladih i perspektivnih znanstvenika koristeći postojeće fondove i stipendije te će pravovremeno prenositi znanstveno-stručne informacije, iskustava i znanja.

Članovi sekcije za Stočarstvo i u 2021. godini sudjelovat će kao urednici i/ili članovi uređivačkih odbora u međunarodnim znanstvenim časopisima i ostalih edicija te kao recenzenti znanstvenih radova, knjiga, priručnika, projekata i druge literature.

3. Sekcija za gospodarenje poljoprivredom (Pročelnik Sekcije prof. dr. sc. *Zoran Grgić*)

U okviru Sekcije za gospodarenje poljoprivredom planiraju se sljedeće aktivnosti:

1. organizirati sekciju "Agrarna ekonomika i ruralni razvoj" u okviru 56. hrvatskog i 16. međunarodnog znanstvenog Simpozija agronoma u Vodicama 14-19. veljače 2021. godine

2. u suradnji članova sekcije s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Sveučilišta u Osijeku organizirati na Agronomskom fakultetu javnu raspravu pod nazivom „Metodologija praćenja troškova i prihoda govedarske proizvodnje radi izrade kalkulacija za donošenje mjera agrarne politike“, nakon koje bi se promovirala znanstvena knjiga istog naziva.

3. u suradnji članova sekcije i HAED-a (Hrvatsko društvo agrarnih ekonomista) organizirati znanstveni skup s temom "Zajednička poljoprivredna politika 2021-2027 i uloga agrarnih ekonomista u poljoprivrednoj politici Republike Hrvatske".

4. Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju (Pročelnica prof. dr. sc. *Duška Ćurić*)

Članovi Sekcije u 2021. godini nastavljaju s intenzivnim istraživanjima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim projektima kojih su voditelji ili istraživači suradnici, te objavom dobivenih rezultata istraživanja u vrhunskim znanstvenim časopisima. Također su aktivno uključeni kao članovi organizacijskih ili znanstvenih odbora u organizaciju međunarodnih znanstvenih skupova iz područja proizvodnje i prerade hrane koji će se održati u 2021. godini u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Sekcija će nastaviti poticati prijavljivanje i rad na interdisciplinarnim nacionalnim projektima svojih članova, stalnom razmjenom informacija o postojećim domaćim i međunarodnim natjecanjima za znanstvene i stručne projekte. Također će poticati objavljivanje znanstvenih radova, knjiga i udžbenika članova Sekcije, te razvoja mladih i perspektivnih znanstvenika kroz različite fondove stipendiranja.

U 2021. godini planira se održati dva sastanka Sekcije: ožujak i rujan, na kojima će se prezentirati najznačajnija postignuća članova u protekloj godini, te raspravljati o mogućnostima unaprjeđenja djelovanja članova Sekcije.

5. Sekcije za šumarstvo (Pročelnik akademik *Igor Anić*)

Sekcija za šumarstvo, zajedno sa Sekcijom za šume Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode, planira:

- obilježiti 100. obljetnicu osnutka Zavoda za uzgajanje šuma Šumarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kao temeljne ustrojbene jedinice iz koje su potekla tri redovita člana HAZU i u okviru koje je nastala Zagrebačka škola uzgajanja šuma,

- raspraviti utjecaj potrajnog gospodarenja šumama i mjera za očuvanje biološke raznolikosti na stupanj prirodnosti šuma Hrvatske.

Sekcija će surađivati s međunarodnom asocijacijom Pro Silva, Akademijom šumarskih znanosti, Hrvatskim šumarskim društvom, Šumarskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskim šumarskim institutom u aktivnostima promicanja šuma i šumarstva u Republici Hrvatskoj.

6. Sekcija za uporabu šuma (Pročelnik prof. dr. sc. *Ivica Grbac*)

Sekcija za uporabu šuma, u 2021. godini, organizirat će sljedeće aktivnosti:

1. Drvno-tehnološka konferencija (Opatija lipanj 2021.

2.32. Međunarodna znanstvena konferencija ICWST - "Implementation of Wood Science in Woodworking Sector" - Implementacija znanstvenih istraživanja u drvoprerađivački sektor“ (Zagreb, 2021.).

3. Ambiena (međunarodni stručni skup) 2021. (listopad 2021.).

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POMORSTVO

Predsjednik Znanstvenoga vijeća je akademik *Ivo Senjanović*

Djelatnost Znanstvenoga vijeća za pomorstvo odvija se kroz rad pet sekcija:

- Sekcija za morsko brodarstvo,
- Sekcija za morsku brodogradnju,
- Sekcija za morske luke,
- Sekcija za morsku tehnologiju,
- Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu.

Sekcija za morsko brodarstvo

Pročelnik prof. dr. sc. *Damir Zec*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Tijekom 2021. godine, osim pojedinačnog sudjelovanja u znanstvenim i stručnim projektima podržanim od nadležnih ministarstava ili gospodarstva te nastupa članova Sekcije na savjetovanjima u zemlji i inozemstvu kao i u javljanja u znanstvenim i stručnim časopisima predviđaju se skupne aktivnosti na sljedećim temama:

1. Brodovi bez posade - Trenutno stanje razvoja, očekivani pravci razvoja, ograničenja u primjeni, utjecaj na obrazovni proces.
2. Primjena novih goriva - Utjecaj uspješnost poslovanja brodara u nacionalnoj i međunarodnoj plovidbi.
3. Nacionalni sustav obalnog pomorskog prometa – nove tehnologije, međunarodno okruženje, zaštita okoliša.

Sekcija za morsku brodogradnju

Pročelnik prof. emeritus *Vedran Žanić*, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

Istraživanja u okviru HRZZ projekta Sustav potpore odlučivanju za zeleniju i sigurniju plovidbu brodova (DESSERT) ići će u smjeru razvoja učinkovitog sustava potpore odlučivanju (Decision Support System -DSS) kapetanima broda, kao

i zapovjednicima stroja, a koji bi doprinio "zelenijoj" i sigurnijoj plovidbi brodova. Krajnji učinak takvog DSS bilo bi svođenje ljudske pogreške na što manju mjeru, odnosno pružanje odgovornim osobama na brodu maksimalno vjerodostojne podatke i smjernice tijekom plovidbe kako bi se smanjilo onečišćenje okoliša i kako bi ljudi i teret bili što sigurniji.

Sudjelovanje na odobrenom i pokrenutom projektu DIV grupe KK.01.2.2.03.0022 Centar kompetencija za naprednu mobilnost (CEKOM DIV projektu), u sklopu kojega se provodi 16 IRA projekata.

Sudjelovanje u istraživačkom radu u međunarodnom klasteru (u formiranju SHIPOPT za "Reliability Based Design Optimization" s partnerima MAESTRO-MARINE (SAD), BV, NDAR, CATIA (svi iz Francuske), Pusan National University (Republika Koreja), Technical University Hamburg-Harburg (Njemačka), projektanti hrvatskih brodogradilišta, Brodarski institut d.o.o., Sveučilišta u Zagrebu, Splitu i Rijeci. Ciljevi projekta su daljnji razvoj teorijske osnove za uključivanje proračuna pouzdanosti, robusnosti i rizika u projektnu proceduru kao atributa projekta broda i brodske konstrukcije za najsloženije projekte, u realnom vremenu.

Rezultati bi se verificirali na matematičkim modelima razvijenim u okviru novog FET projekta MARCO POLO VFCT & DES s ciljem razvoja novog tipa prijevoza kontejnera u linijskom transportu bez zagađivanja okoliša uz brzinu od 35 čvorova za jedinice koje nose svaka po 7.000 kontejnera. Projekt bi trebao doprinijeti i razvoju hrvatske brodograđevne industrije.

Nastavak rada na projektu 06201-GCRC-SOP "Technology for onboard equipment – induced underwater radiation noise analysis and evaluation", prema ugovoru sklopljenom između The Institute for Research & Industry Cooperation, Pusan National University i Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, u okviru National Research Foundation of Korea, koji financira Vlada Republike Koreje.

Nastavak rada na projektu METRO (Maritime Environment-friendly TRansport systems), koji se financira iz 2014 - 2020 Interreg V-A Italy - Croatia CBC programa i čiji je cilj poboljšanje održivosti okoliša u području pomorskog prijevoza, posebno turističkih veza na području sjevernog Jadrana. Cilj će se ostvariti s tehnološkog stajališta preko razvoja hibridnih rješenja za Ro-Pax brod te dvostrani trajekt za prijevoz putnika kao i logističkog stajališta preko studije o prilagodbi infrastrukture u manjim pristaništima za napajanje električnom energijom, uz nove rute koje bi se uspostavile između luka Sjevernog Jadrana.

Suradnja s Norwegian University of Science and Technology, AMOS -Centre for Autonomous Marine Operations and Systems, Norwegian Center of Excellence, Trondheim i sa University of Kobe, Japan, na problemima procjene pada brzine brodova i emisije ugljičnog dioksida na ekstremnim stanjima mora.

Nastavak suradnje s Instituto Superior Tecnico iz Lisabona i Università di Trieste na problemima dodatnog otpora te razvoja modela planiranja rute i sustava podrške kapetanu pri plovidbi nemirnim morem. Unaprjeđivanje organizacijskog djelovanja Udruge "International Maritime Association of the Mediterranean"

(IMAM) preko predstavnika članova seniora (FSB-Zagreb, BI-Zagreb i TF-Rijeka). Rad na pripremi osnivanja Udruge brodograditelja Mediterana (SNAMED) u okviru IMAM-a radi podizanja konkurentnosti Mediteranske regije.

Rad na projektu s Bureau Veritasom na razvoju numeričkih metoda za određivanje valnog opterećenja uslijed vode na palubi koristeći računalnu dinamiku fluida. Rad na projektu s Bureau Veritasom na istraživanju i razvoju numeričkih modela turbulencije za strujanja sa slobodnom površinom. Rad na projektu s Hyundai Heavy Industries na razvoju softvera računalne dinamike fluida za svakodnevnu uporabu u fazi projektiranja broda, s naglaskom na dodatni otpor na valovima. Sudjelovanje u radnoj grupi NATO Applied Vehicle Technology (AVT) broj 252, 253, 280 i 301, na uspostavi numeričkih alata za proračune upravljivosti vojnih brodova. Suradnja s University of Stavanger u Norveškoj na problemima valnih opterećenja uslijed slamajućih valova s utjecajem stlačivosti zraka.

Rad na pripremi provedbe Erasmus Mundus Joint Master združenog (Sveučilište u Napulju Federico II, Italija, Sveučilišta u Zagrebu (FSB), Sveučilište u Coruni, Španjolska) diplomskog studija (3 semestra) SUSTAINABLE SHIP AND SHIPPING 4.0 (SEAS 4.0) s ciljem razvoja novih kompetencija studenata kroz uvođenje kolegija koji povezuju brodogradnju kao tradicionalnu struku i nove digitalne tehnologije vezane za industriju 4.0.

Rad na unapređivanju suradnje Akademske zajednice i brodograđevnih projektantskih tvrtki u Hrvatskoj radi daljnjeg prilagođavanja nastavnog programa potrebama tržišta. Sudjelovanje u projektima brodova koji primjenjuju pogonske sustave sa smanjenim emisijama u okoliš (LNG, vodik, hibridni pogoni). Sudjelovanje u razvoj projekata električnih trajekata za Mediteransko obalno područje plovidbe. Sudjelovanje u razvoju senzorske i robotske tehnologije za "ship intelligence" sustave.

Sudjelovanje u tehničkim komisijama Uprave sigurnosti plovidbe pri Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture te stručnim komisijama International Maritime Organization (IMO). Sudjelovanje u radu stručnih komisija Hrvatskog registra brodova za evaluaciju i donošenje Pravila za klasifikaciju brodova. Sudjelovanje u kreiranju normi Hrvatskog zavoda za norme, tehničkog odbora HZN/TO8 Brodogradnja, Zagreb. Sudjelovanje u radu i projektima Hrvatskog klastera konkurentnosti pomorske industrije (MarC). Sudjelovanje u znanstvenim, stručnim i staleškim međunarodnim i domaćim institucijama i skupovima kao što su ISSC, SNAME, ISOPE, SNH, MARINE, OMAE, IACS, ISO, DNV-Oslo, BV-Pariz, IST-Lisabon, HAA, HDOI, CROSSIM, SORTA, NuTTS, WINKLER, "INAUTICA", Biograd Boat Show.

Sudjelovanje u uređivanju i izdavanju časopisa Ships and Offshore Structures (Taylor and Francis), Journal of Marine Science and Application (Harbin Technical University) te "Brodogradnja". Suradnja u časopisima Transactions of Maritime Science (ToMS), European Journal of Operational Research, Naše more, Ukorač s vremenom i Kapetanov glasnik.

Vođenje razvoja projekata nove generacije brodova za prijevoz automobila i putnika s hibridnim pogonom za jadranske otoke. Podrška hrvatskim brodograđi-

lištima u projektiranju i izradi tehničke dokumentacije za projekte putničkih brodova za istraživačka krstarenja. Razvoj inženjerskih aktivnosti na integraciji, podršci projektiranju i održavanju Kongsberg opreme za brodove. Suradnja s FSB-om i RITEH-om na planu poboljšanja obrazovnog programa na temelju potreba gospodarstva. Sudjelovanje u radu Savjeta Sveučilišta u Rijeci i Savjeta za konkurentnost Urbane Aglomeracije Rijeka.

Rad na izradi standarda zanimanja za zanimanje inženjer brodogradnje te diplomirani inženjer brodogradnje te standarda kvalifikacija za navedena zanimanja. Sve aktivnosti će biti usklađene Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom.

Sekcija za morske luke

V. d. pročelnik doc. dr. sc. *Siniša Vilke*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Planom rada Sekcije za morske luke za 2021. godinu obuhvaćene su brojne aktivnosti članova koje će se realizirati kroz izradu znanstvenih i stručnih projekata, znanstvenih radova u znanstvenim časopisima te kroz sudjelovanje na znanstvenim i stručnim savjetovanjima u zemlji i inozemstvu.

I u sljedećoj godini, najvažniji zadatak članova Sekcije za morske luke biti će aktivnosti na promicanju razvitka i unaprjeđenja hrvatskih morskih luka. Članovi Sekcije sudjelovati će i u izradi stručnih i razvojnih projekata hrvatskih morskih i riječnih luka i Lučkih uprava te u izradi elaborata i studija razvitka luka nautičkog turizma.

Pored navedenog, planom su predviđene i sljedeće aktivnosti:

- Suradnja s ostalim Sekcijama u Znanstvenom vijeću za pomorstvo HAZU.
- Provedba zaključaka i smjernica sa zajedničke sjednice svih Sekcija Znanstvenog vijeća za pomorstvo HAZU.
- Sudjelovanje u izradi strategija razvoja hrvatskih morskih luka.
- Organizacija rasprava na temu hrvatskih morskih luka.
- Sudjelovanje u raznim događajima vezanim uz hrvatske morske luke.
- Rad na prijedlogu odredbi novog Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama te organizacija okruglog stola na tu temu.

Sekcija za morsku tehnologiju

V. d. pročelnik prof.dr.sc. *Albert Zamarin*, Tehnički fakultet Sveučilišta u Rijeci

Prema karakteru Sekcije koja pokriva više grana, program Sekcije ide u dva paralelna smjera. Prvi je vezan za djelovanja većine članova na zajedničkom planu promicanja svih grana morske tehnologije uključujući brodogradnju, pomorstvo, akvakulturu i ribarstvo prihvatljivih za okoliš. Zatim sudjelovanje u međunarodnim i domaćim strukovnim organizacijama i tijelima, domaćim i međunarodnim građanskim inicijativama i interesnim organizacijama. Članovi Sekcije objavljuju će radove u domaćoj i inozemnoj periodici iz pojedinih segmenata

morske tehnologije. Također radit će na unaprjeđenju nastave i nastavnih sadržaja suvremenim i aktualnim temama iz područja morske tehnologije te na popularizaciji znanosti o zaštiti morskog okoliša i pomorske tehnike kao i na poticanju suradnje s gospodarstvom. Drugi dio aktivnosti članova sekcije je skup pojedinačnih programa rada članova i njihovih suradnika u znanstvenim područjima od interesa za Sekciju. Ovaj vid aktivnosti se očituje na istraživačkom radu kroz voditeljstvo i/ili suradnju na aktivnim međunarodnim i domaćim znanstvenim i stručnim projektima, kao i prijavi novih.

Nastavlja se rad na INTERREG projektu METRO (Maritime Environmental-friendly TRanspOrt systems) koji ima za cilj unaprijediti održivost okoliša na polju pomorskog prometa, s posebnim naglaskom na turističke veze na sjevernom Jadranu, kroz sinergiju između sveučilišta, kompanija i nacionalnih tijela koja djeluju na području pomorstva. Glavni aspekt ovog projekta je mogućnost razvoja tipova brodova koji se prilagođavaju stvarnim i specifičnim operativnim profilima sa fleksibilnom energijom sustava, koji će iskoristiti prednosti hibridnog propulzijskog sustava. Nastavak israživanja na UNIRI projektima Energetska učinkovitost, sigurnost i autonomija suvremenih plovnih objekata i Metodologija procesa projektiranja i gradnje broda prema koceptu industrija 4.0.

Članovi Sekcije radit će na EU projektu - BE UNIZD – Internacionalizacija plavog obrazovanja Sveučilišta u Zadru, zatim na novim EU projektima: Mjera 1.3. Partnerstvo između znanstvenika i ribara, pod nazivom "Vrednovanje visokokvalitetne smrznute srdele za ljudsku ishranu", te Mjera 2.1. Inovacije u akvakulturi, zatim na HRZZ Projektima LEK-FishRes-CRO (Lokalno ekološko znanje i ribarstvena istraživanja u Hrvatskoj: promjene u ribolovnoj i biološkoj raznolikosti mora) i Nurse Fish (Priobalna rastilišta: obrasci i procesi demografske varijabilnosti morskih riba uzduž istočnojadranske obale). Dodatno raditi će se na Projektu ARIEL (Promoting small scale fisheries and aquaculture transnational networking in Adriatic-Ionian macroregion interreg Adriatic-Ionian Programme – ADRION), te na projektu RH i EU - Nacionalni program prikupljanja podataka o ribarstvu Republike Hrvatske "Fisheries Data Collection Framework (DCF)" kao i na Projektu "Savudrijska vala" Ministarstva poljoprivrede RH, Uprave za morsko ribarstvo. Završno, raditi će se i na projektu ProLog, koji ima za cilj razvoj visokoobrazovnih standarda zanimanja, standarda kvalifikacija i studijskih programa na osnovama Hrvatskog kvalifikacijskog okvira u području pomorskog prometa i logistike. Članovi Sekcije raditi će i na projektima razvoja CEKOM-a (Centri kompetencija za pametne gradove) koji su dio inovacijske infrastrukture Republike Hrvatske i jedan od instrumenata za jačanje inovacijskog lanca vrijednosti i poticanje inovativnosti poslovnog sektora i njegovog povezivanja sa znanstveno-istraživačkim institucijama. Njihov osnovni zadatak je poticanje učinkovite suradnje privatnog, javnog i znanstveno-istraživačkog sektora u cilju jačanja inovacijskog potencijala gospodarstva te usklađivanje istraživačko-razvojnih strateških planova sa potrebama gospodarstva.

U studenom 2021. godine u organizaciji Sekcije planira se održavanje 9. Međunarodnog Savjetovanja o morskoj tehnologiji – in memoriam akademiku Zlat-

ku Winkleru pod pokroviteljstvom Akademije. Nastaviti će se s radom u organizacijskim/uredničkim/znanstvenim odborima i drugim tijelima, od toga posebno: ISSC-a International Ship and Offshore Structures Congress, odbor Committee V.3 (Material and Fabrication Technology).

Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu

Pročelnik prof. dr. sc. *Robert Mohović*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Tijekom 2021. godine, osim pojedinačnog sudjelovanja u znanstvenim i stručnim projektima, te nastupa članova Sekcije za hrvatsku pomorsku baštinu na savjetovanjima u zemlji i inozemstvu kao i u javljanjima u znanstvenim i stručnim časopisima predviđaju se sljedeće skupne aktivnosti:

- Rad na razradi i prijedlogu strategije očuvanja i revitalizacije hrvatske pomorske baštine.

- Prijedlog strategije i kriterija u inicijativi za upis hrvatske pomorske baštine u registar hrvatske materijalne i nematerijalne baštine.

- Organizacija rasprava na temu hrvatske pomorske baštine.

- Sudjelovanje u projektima vezanim uz hrvatsku pomorsku baštinu.

- Sudjelovanje u raznim događanjima vezanim uz hrvatsku pomorsku baštinu.

- Rad na pripremi materijala za prijavu umijeća plovidbe latinskim i oglavnim jedrom na Mediteranu za UNESCO-vu listu nematerijalne baštine.

- Istraživanje, sabiranje i klasificiranje knjižne i neknjižne građe sa svrhom da se omogući cjelovit pregled i brzo pronalaženje bibliografskih podataka iz područja pomorske baštine.

- Povezivanje i umrežavanje pomorskih baštinskih institucija i udruga kroz Asocijaciju pomorskih muzeja Mediterana.

- Rad na osvješćavanju javnosti o potrebi očuvanja tradicijske brodogradnje i plovidbe tradicijskim barkama te s tim vezanih tradicijskih aktivnosti u smislu održivog razvoja.

Pri provedbi navedenih aktivnosti surađivati će se s Pomorskim i Tehničkim fakultetom Sveučilišta u Rijeci, Fakultetom strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilištem u Zadru, Pomorskim i povijesnim muzejom Hrvatskog primorja Rijeka, Hrvatskim pomorskim muzejom Split, Muzejom betinske drvene brodogradnje, Koordinacijom udruga za očuvanje i revitalizaciju pomorske, ribarske i brodograđevne baštine Kvarnera i Istre, Asocijacijom pomorskih muzeja Mediterana (AMMM), i sl.

ZNAJSTVENO VIJEĆE ZA PRIRODOZNAJSTVENA ISTRAŽIVANJA JADRANA

Predsjednik Znanstvenoga vijeća je akademik *Mladen Juračić*.

Vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana će u 2021. godini nastaviti istraživanja i objavljivanje radova u skladu sa Strategijom zaštite okoliša i održivog razvitka u jadranskom području Hrvatske (HAZU, 1996), te Strategijom i akcijskim planom biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (1999):

- 1) oceanološka (fizikalna, kemijska, biološka, geološka) istraživanja jadranskog prostora,
- 2) istraživanja biološke raznolikosti i zaštitu organizama u Jadranu, što je obveza države prema potpisanoj međunarodnoj konvenciji o zaštiti biološke raznolikosti,
- 3) koordinirano djelovanje u području urbanizma, građevinarstva, vodoprivrede, turizma, prometa, šumarstva, prava u priobalju,
- 4) zaštitu od zagađenja krških voda i mora,
- 5) javno pozicioniranje Vijeća - sprega između prirodoznanstvenih spoznaja i privrednih aktivnosti na Jadranu,
- 6) organiziranje znanstvenih i stručnih predavanja te skupova u skladu s aktualnim potrebama ili pojavom kriznih situacija vezanih uz Jadran.

Kvaliteti rada Vijeća doprinijet će i aktivnost pojedinih članova koji će u 2021. godini nastaviti ranije započete ili nove, odobrene projekte i inicijative poput:

- 1) Projekt ADRIAMED "Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea",
- 2) Projekt nacionalni monitoring Jadrana - Uspostavit će se program praćenja i promatranja stanja Jadrana u okviru Okvirne direktive o morskoj strategiji (ODMS, Marine Strategy Framework Directive - MSFD: 2008/56/EC). Sve zemlje članice EU trebaju organizirati mjere za postizanje ili održavanje dobrog stanja u morskom okolišu. ODMS je zakonodavni okvir koji povezuje ribarstvo, poljoprivredu, turizam, pomorstvo i sl. Za morske vode svaka država članica razvija morsku strategiju koja će istovremeno biti specifična u smislu uvažavanja osobitosti pojedinih morskih voda, ali istodobno i opća, izražavajući perspektivu dotične morske regije i podregije,

- 3) Projekt ADRIATIC+ - Prekogranična razmjena iskustava u upravljanju morskim i obalnim područjem Jadranskog mora (APlus) - ADRIATIC+ kapitalizira rezultate dobivene kroz pet projekata IPA Adriatic prekogranične suradnje (CBC): NETCET, SHAPE, HAZADR, DEFISHGEAR i BALMAS,
- 4) Projekt MICROGLOB – Marine microbial food web processes in global warming perspective (HRZZ),
- 5) Projekt AQUAPOP- Aquaculture impact on wild marine populations (HRZZ),
- 6) Projekt AnGEI – Anisakis spp Genomic epidemiology (HRZZ),
- 7) Projekt RH i EU - Nacionalni program prikupljanja podataka o ribarstvu Republike Hrvatske "Fisheries Data Collection Framework (DCF),
- 8) Projekt SYNTHESYS the European Union-funded Integrated European infrastructure for work in leading European natural history collections "Taxonomic revision of the genus Gobius (Teleostei: Gobiidae)",
- 9) Projekt "Nurse Fish Priobalna rastilišta: obrasci i procesi demografske varijabilnosti morskih riba uzduž istočnojadranske obale" (HRZZ),
- 10) Projekt MANTIS Marine protected Areas Network Towards Sustainable fisheries in the Central Mediterranean,
- 11) Projekt "Uvjeti, resursi, neprijatelji i bioraznolikost: Sile koje oblikuju morske zajednice u plitkom Jadranskom moru" (HRZZ),
- 12) Projekt "Rekonstrukcija okoliša u Hrvatskoj tijekom kvartara primjenom izotopnih metoda" (HRZZ),
- 13) Projekt "LEK-FishRes-CRO Lokalno ekološko znanje i ribarstvena istraživanja u Hrvatskoj: promjene u ribolovnoj i biološkoj raznolikosti mora" (HRZZ),
- 14) Projekt "Utjecaj promjena termohaline cirkulacije u istočnom Mediteranu na planktonske zajednice u južnom Jadranu:ekološki i genetički pristup" (HRZZ),
- 15) Projekt "Procjena prihvatnog kapaciteta za turiste u zaštićenim područjima prirode" (HRZZ),
- 16)Projekt "Ekološki odziv sjevernog Jadrana na klimatske promjene i antropogeni učinak" (HRZZ),
- 17) Projekt "Klima jadranske regije u njenom globalnom kontekstu" (HRZZ),
- 18) Projekt "Morski plankton kao alat za procjenu klimatskog i antropogenog utjecaja na morski ekosustav" (HRZZ),
- 19)Projekt "Sklerokronologija kao alat za otkrivanje dugoročnih okolišnih promjena u Jadranu" (HRZZ),
- 20)Projekt "ADIOS -Višegodišnje i dekadne oscilacije Jadranskog mora: opažanja, modeliranje i posljedice" (HRZZ),

- 21) Projekt "Kruženje sumpora i ugljika u morskom i slatkovodnom okolišu" (HRZZ),
- 22) Projekt "Istraživanje dinamike Jadrana pomoću naprednih mjerenja i metode asimilacije podataka" (HRZZ),
- 23) Projekt "Primjena metode scenarija u planiranju i razvoju ruralnih područja Hrvatske" (HRZZ), Projekt **ARIEL** - Promoting small scale fisheries and aquaculture transnational networking in adriatic-ionic macroregion interreg Adriatic-Ionian Programme – ADRION,
- 24) Projekt ITACA: Innovative Tools to increAse Competitiveness and sustainability of small pelagic fisheries, Program: Program prekogranične suradnje INTERREG ITALY – CROATIA,
- 25) Projekt RESPONSE – Strategies to adapt to climate change in Adriatic region Program prekogranične suradnje INTERREG ITALY – CROATIA,
- 26) Projekt **ARGOS** (eng. ShARed GOVERNance of Sustainable fisheries and aquaculture activities as leverage to protect marine resources in the Adriatic Sea) započeo je 1. travnja 2020. godine i trajati će do 31. prosinca 2022.
- 27) Projekt BiVacme, Bivalves: Archives of environmental Change in the coastal Marine Ecosystems, (HRZZ).

Ostale aktivnosti koje su vezane uz rad Vijeća:

1. Sudjelovanje u radu poslijediplomskog doktorskog studija iz Oceanologije (PMF-IOR-IRB-Sveučilište u Dubrovniku),
2. Tiskanje monografije "New fishes and decapod crustaceans in the Adriatic Sea" u suradnji sa FAO AdriaMed (izdavač: FAO AdriaMed, Rome),
3. Tiskanje "CIESM Atlas of exotic species Fishes" (izdavač CIESM, Monaco; glavni urednik: Frederic Briand),
4. Organiziranje Okruglog stola sa predloženom temom vezanom uz značaj i potrebu dugoročnog i stalnog sakupljanja/monitoringa abiotičkih i biotičkih podataka u morskom ekosustavu.
5. Pripreme i organizacija *39th Meeting of the Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology*, koji će se održati u Dubrovniku od 14. do 17. travnja 2021.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA PROMET

Predsjednik Znanstvenoga vijeća je akademik *Josip Božičević*.

Znanstveno vijeće za promet u svom sastavu ima sedam sekcija: Sekciju za strategijsko prometno planiranje i međunarodnu suradnju, Sekciju za intermodalni promet i logistiku, Sekciju za kopneni promet, Sekciju za zračni promet, Sekciju za digitalizaciju prometa, Sekciju za vodni promet i Sekciju za urbani promet i prostorno planiranje. Znanstveno vijeće za promet u svojem djelokrugu i istraživačkoj domeni obrađuje tematiku svih prometnih grana te interdisciplinarno izučava korelaciju prometnog sa gospodarskim, okolišnim i društvenim razvojem. U svom radu Vijeće pokriva relevantna područja strategijskog planiranja održivog prometnog razvoja, razvoja tehnike i tehnologije intermodalnog prometa, optimiranja infrastrukture, sustava upravljanja i operacija kopnenog, vodnog i zračnog prometa, te urbanog prometa i prostornog planiranja.

Istraživanja Znanstvenog vijeća za promet u 2021. godini usmjerena su na strategijsku tematiku geoprometnog pozicioniranja Hrvatske i (re)definiranja prioriteta pravaca u TEN-T koridorskoj mreži s ciljem uspostave Jadransko-jonskog koridora i koridorske ekstenzije Jadran-Podunavlje, te na ciljana tematska istraživanja korelacije prometa, turizma i regionalnog razvoja. Nastavlja se rad na pripremi Stručne podloge za definiranje nacionalnog strategijskog programa istraživanja i inovacija u području prometa.

Tijekom 2021. Znanstveno vijeće za intenzivirat će istraživački angažman u segmentu prometno-prostorne korelacije regionalnog razvoja s planiranim tematskim prioritetima – valorizacije razvojnih potencijala intermodalnog prometa, defragmentacije zračnog prostora u europskom sustavu upravljanja zračnim prometom, te prometnog razvoja zagrebačkog prstena. Prometni čvor Zagreb uvršten je u nacionalnu strategiju prometnog razvoja, kao i podržavajući ciljevi razvoja gradskog prometa, a usvojena je i Strategija razvitka Urbane aglomeracije Zagreb. Ta dva svodna dokumenta podloge su za cjelovitu valorizaciju položaja grada Zagreba – i kao čvora u osnovnoj trans-europskoj prometnoj mreži, i kao metropolitanske regije.

Vezano za postavljeni plan rada u 2021., članovi Znanstvenog vijeća za promet angažirat će se u pripremi znanstvenih studija i radova te uz nastavak stručne djelatnosti – održavanja gostujućih predavanja, radom u uredničkim odborima znanstvenih časopisa i u organizacijskim i programskim odborima znanstvenih skupova, aktivno sudjelovati u diseminaciji rezultata tematskih istraživanja.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TEHNOLOŠKI RAZVOJ

U središtu aktivnosti će biti praćenje provedbe Zelenog plana EU povezujući provedbu sa strateškim dokumentima vezanima uz umjetnu inteligenciju, digitalizaciju, novu industriju, malo i srednje poduzetništvo, uvid u stanje u nas s mogućim prijedlozima vlastitih specifičnosti djelovanja.. Glavne sastavnice Zelenog plana EU jesu usmjerenja ka: proizvodnji i korištenju čiste energije, poticanju i razvoju održive industrije, izgradnji i obnovi u graditeljstvu, razvoju i primjeni održive mobilnosti, održavanju biološke raznolikosti, poticanju i širenju koncepta od polja do stola, uklanjanju nečistoća iz okoliša. Poticanje razvoja primijenjenih istraživanja u institutima, sveučilištima i drugim znanstveno istraživačkim ustanovama.

Razmatrat će se uvjeti i pristupi kako da se Hrvatska, unutar programa preobrazbe gospodarstva EU za održivu budućnost, učinkovito usmjeri na dekarbonizaciju energetskog sustava, racionalno korištenje energije u graditeljstvu i prometu, razvoj pametne infrastrukture, primjenu koncepta kružnog gospodarstva, primjenu digitalne tehnologije i umjetne inteligencije za postizanje ciljeva održivosti zelenog plana.

U okviru razrade koncepta održivog razvoja u RH, nužno je raspraviti primjenu načela kružnog gospodarstva u nas: ekološkičnost i recikličnosti materijala, procesa i proizvoda (u svim fazama života) - što manje emisije štetnih plinova, čestica i spojeva; što manji utrošak sirovina i materijala; korištenje ekološki prihvatljivih, recikličnih i recikliranih materijala; što manji utrošak energije; što manji utrošak vode; ekonomičnost poslovanja – ekonomska održivost; kvalitetan život – socijalna održivost; etičnost u poslovanju. S tim u svezi sagledati će se novi i inovativni pristupi razvoju novih i poboljšanih proizvoda razmatranjem kriterija održivosti vezanih uz sve faze životnog ciklusa.

Analizirat će se stanje istraživanja i primjene elektromobilnosti i autonomnih vozila u Hrvatskoj i te predlagati smjernice za umreživanje i suradnju relevantnih sudionika iz akademske zajednice i gospodarstva.

Pratit će se paradigme novih poslovnih i proizvodnih modela, kao što su: primjena umjetne inteligencije; uvođenje koncepta kružnog gospodarstva, koji obuhvaća: minimiranje količina otpada, racionalno i ponovno korištenje sirovina, materijala, proizvoda, energije, ostalih resursa, uz minimum negativnih utjecaja na okoliš (živi svijet); biomimetičkih osnova u razvoju proizvoda, procesa i poslovanja (optimiranje rasta i razvoja, lanci i mreže vrijednosti, suradnja); ekonomija dijeljenja; novi oblici poticanja i financiranja poduzetništva – skupno financiranje; racionalni organizacijski oblici – skupno korištenje resursa; znanja, opreme, prostora.

Poticat će se suradnja i umreživanje u trokutu znanja na osnovama inter- i trans-disciplinarnosti, a s težnjom za sinergijskim učincima na tehnološki razvoj. Kao poticajni primjer, za okruglim stolom razmijenit će se informacije o postojećim projektima i ciljevima istraživanja i razvoja unutar područja znanosti i inženjstva materijala

Na temelju održanih javnih predavanja, rasprava i okruglih stolova te priloga članova ZVTR oblikovat će se prijedlozi i smjernice za cjelovitu Strategiju razvoja Hrvatske do 2030. godine, ali i za duže razdoblje (2050.).

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TURIZAM I PROSTOR

Redovite tematske sjednice Vijeća

Znanstveno vijeće za turizam i prostor glavninu svojeg programskog djelovanja provoditi će kroz redovite radne sjednice, čiji će saziv uvijek biti posvećen određenoj programskoj temi.

U 2021. g. će se održati najmanje jedna redovita tematska sjednica Vijeća.

Ukoliko zdravstvena kriza ne posustane, sjednice Vijeća organizirat će se elektronski.

Redovite tematske sjednice bit će organizirane:

- unutar članstva Vijeća, s temama koje će se obrađivati autonomno,
- uz sudjelovanje vanjskih znanstvenika i stručnjaka, kada se tema proširuje izvan programskog područja ZV-a.

Znanstveni skupovi

Vijeće će jednom godišnje, a najmanje u dvogodišnjem intervalu, organizirati znanstveni skup sa širim domaćim ili međunarodnim sudjelovanjem.

U uvjetima pandemije, znanstveni skupovi održavat će se u obliku e-kolokvija.

Prvi e-kolokvij održat će se na temu Turizam i stanovanje, u suradnji s časopisom Mjera iz Dubrovnika.

Nakladništvo

Sve redovite sjednice, u užem ili proširenom sastavu, kao i znanstveni skupovi bit će popraćeni zapisnicima, a po potrebi i prikladnim publikacijama. Sudionici u raspravama svoja će izlaganja u sažetom obliku dostaviti predsjedništvu

ZV-a prije održavanja sjednice ili skupa. Nakon održanih e-kolokvija, dopunjeni, autorizirani tekstovi sudionika bit će objavljeni u prikladnim publikacijama.

Izložbe

Znanstveno vijeće za turizam i prostor u suradnji s drugim institucijama organizirati će izložbu *Arhitektura u turizmu 1990-2020*

Cilj izložbe je panoramsko sagledavanje učinka turizma na prostorno planiranje, urbanizam i arhitekturu u cjelokupnom hrvatskom prostoru, ali i njihovo povratno djelovanje na razvoj turizma.

Izložba bi trebala biti smotra/inventura svega što (ni)smo uspjeli ostvariti u planiranju, arhitekturi i urbanizmu služeći turizmu, te pokazati procesualne transformacije proizašle iz međudjelovanja turizma, arhitekture i prostora. U tom kontekstu ova izložba mora prikazati i onu arhitektonsko-urbanističku aktivnost koja je bilo u službi turizmom motivirane nekretninske produkcije.

Izložba će se kroz dvogodišnje razdoblje provesti u četiri koraka

1. korak: digitalna e-izložba
2. korak: konvencionalna slikovna izložba
3. korak: e-kolokvij na temu izložbe
4. korak: prikladna publikacija na temu AUT/1990-2020

Znanstveno vijeće za turizam i prostor nastojat će se uključiti u šire društvene rasprave na temu turizma, poglavito kad se one dodiruju s njegovim programskim usmjerenjem, obraćajući se javnosti prikladnim priopćenjem na stranicama Akademije, posredstvom medija ili na konferencijama za tisak.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ZAŠTITU PRIRODE

Predsjednik Znanstvenoga vijeća je akademik *Goran Durn*, a tajnik akademik *Igor Anić*.

Djelatnost Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode (ZVZP) u narednoj godini, kao i uvijek, ovisit će o angažmanu svakog člana, odnosno o rezultatima i uspjehu koji u svom tematskom području ostvari svaka sekcija. Iako se planira uobičajeni ritam aktivnosti, dakle obilježavanje očekivanih prigoda, kao što su dani ili jubilarne obljetnice pojedinih resursa ili događaja, rad ZVZP u 2021. godini bit će prilagođen epidemiološkim uvjetima i preporukama. Izvršni odbor Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode sastajat će se prema potrebi, dinamikom prilagođenom potrebama rješavanja tekućih ili nekim drugim "iznuđenim" razlozima. Ukoliko

to situacija bude nalagala, sastanci će se odvijati putem internet platformi (Zoom, MS Teams ili sl.).

Kako ZVZP djeluje putem svojih sekcija, plan rada Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode iznosimo po djelatnosti pojedinih sekcija.

Sekcija za vode / Pročelnik: prof. dr. sc. *Gabrijel Ondrašek*

Planira se uobičajeno, tradicionalno obilježavanje Međunarodnog dana voda, 22. ožujka, u kojemu će na više događaja i na primjeren način sudjelovati i brojni članovi sekcije.

U sklopu međunarodnog diplomskog studija Inter-EnAgro održati će se nekoliko seminara i radionica u sklopu modula "Water management in agriculture" na teme zaštite i gospodarenja vodnim resursima u (agro)okolišu.

Brojni članovi sekcije će prezentirati najnovije spoznaje iz domene zaštite vodnih resursa na 56th Croatian International Symposium on Agriculture, Vodice, veljača 2021.

Predstavit će se novi model za odabir postaja monitoringa podzemnih voda za potrebe provedbe Nitratne direktive pod nazivom: "A novel LUMNAqSoP Approach for Prioritising Groundwater Monitoring Stations for Implementation of the Nitrates Directive".

Ovisno o razvoju COVID krize, u drugome dijelu godine moguća je organizacija prethodno planiranog znanstvenog skupa radnog naziva: "Onečišćenja vodnih i zemljišnih resursa" – u prostorima HAZU.

Sekcija za tlo / Pročelnik: prof. dr. sc. *Ivica Kisić*

U suradnji s Hrvatskim tloznanstvenim društvom sudjelovat ćemo u obilježavanju Svjetskog dana tla. Predviđeno vrijeme održavanja okruglog stola je prosinac 2020.

Organizirati će se okrugli stol u suradnji s Hrvatskim katoličkim sveučilištem na temu: "Tlo naše svagdanje". Predviđeno vrijeme održavanja okruglog stola je svibanj – lipanj 2021., na Hrvatskom katoličkom sveučilištu.

U suradnji s Hrvatskim tloznanstvenim društvom i Hrvatskim društvom za obradu tla sudjelovat ćemo u organiziranju kongresa "Poljoprivreda i zaštita okoliša" koji će se održati u Osijeku, u svibnju 2021.

Članovi Sekcije za tlo sudjelovat će još u nekim okruglim stolovima, te radionicama na temu zaštite i očuvanja tla.

Sekcija za klimu / Pročelnik: dr. sc. *Krešo Pandžić*

U okviru sekcije za klimu planiraju se slijedeće aktivnosti:

– Predavanje: "Specijalno izvješće Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) i utjecaju klimatskih promjena na degradaciju tla, dezertifikaciju, održivo korištenje tla, sigurnost hrane te staklenički plinovi u terestičkim

ekosustavima", povodom dana okoliša 2021. godine.

– Predavanje: "Pregled projekata za prilagodbu klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj s primjenom u poljoprivredu i zaštiti voda"

Sekcija za šume / Pročelnik: akademik *Igor Anić*

Tijekom 2021. godine Sekcija za šume Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode djelovat će zajedno sa Sekcijom za šumarstvo Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo. Planira se:

1) obilježiti 100. obljetnicu osnutka Zavoda za uzgajanje šuma Šumarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kao temeljne ustrojbene jedinice iz koje su potekla tri redovita člana HAZU i u okviru koje je nastala Zagrebačka škola uzgajanja šuma,

2) raspraviti utjecaj potrajnog gospodarenja šumama i mjera za očuvanje biološke raznolikosti na stupanj prirodnosti šuma Hrvatske.

Sekcija će sudjelovati u obilježavanju Svjetskog dana šuma 21. ožujka i surađivati s međunarodnom asocijacijom Pro Silva, Akademijom šumarskih znanosti, Hrvatskim šumarskim društvom, Šumarskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskim šumarskim institutom u aktivnostima promicanja šuma i šumarstva u Republici Hrvatskoj.

Sekcija za gospodarenje otpadom / Pročelnica: doc. dr. sc. *Sanja Kalambura*

U okviru Sekcije za gospodarenje otpadom planiraju se sljedeće aktivnosti:

– ožujak 2021., jedno ili više predavanja o opravdanosti sustava reciklaže i kružnog gospodarstva;

– lipanj 2021., okrugli stol o gospodarenju otpadom u Gradu Zagrebu;

– studeni 2021., predavanje o sanaciji i zatvaranju odlagališta otpada u Republici Hrvatskoj;

– projekti edukacije i odnosi s javnošću u području gospodarenja otpadom.

Sekcija za bioraznolikost / Pročelnik: prof. dr. sc. *Toni Nikolić*

U okviru Sekcije za bioraznolikost planiraju se sljedeće aktivnosti:

– predavanje "Flora Hrvatske – raznolikost i stanje istraženosti", travanj 2021., u prostorijama HAZU;

– predavanje "Filo geografija odabranih predstavnika hrvatske flore", rujanj 2021., u prostorijama HAZU;

MUZEJSKO–GALERIJSKE JEDINICE

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

GLIPTOTEKA

Gliptoteka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti svojom je namjenom i fundusom jedinstvena muzejska ustanova u Hrvatskoj. Osnovana je 1937. godine donacijom dr. Antuna Bauera gradu Zagrebu, pod nazivom Gipsoteka s ciljem sabiranja i prezentiranja sadrenih odljeva najznačajnijih kulturno-povijesnih spomenika kao i originalnih umjetničkih djela s područja kiparstva. Nakon ulaska Gipsoteke 1950. godine u sastav Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti preimenovana je u Gliptoteku i danas je u sklopu Razreda za likovne umjetnosti, jedna od pet jedinica u sklopu muzeja-galerija i zbirki Akademije. Muzej je od 1940. godine smješten u nekadašnjem industrijskom objektu tvornice koža iz 19. stoljeća koja je svojedobno bila najveći industrijski pogon i kompleks u gradu Zagrebu. Zahvaljujući ulasku muzeja u dio kompleksa on je ostao rijedak primjer dobre očuvanosti industrijske arhitekture s kraja 19. stoljeća. Kompleks zgrada muzeja je zaštićeno kulturno dobro.

Gliptoteka je muzej skulpture koju čuva i izlaže najveću zbirku skulpture u Hrvatskoj. U fundusu se nalaze gotovo cjeloviti opusi pojedinih hrvatskih kipara, redom vrhunska umjetnička djela, koja prezentiraju najviša dostignuća hrvatskoga kiparstva. Također specifične su i jedinstvene zbirke sadrenih odljeva gdje se čuvaju kapitalna djela kulturno-povijesne i umjetničke vrijednosti od razdoblja antike do renesanse. Kao jedinstvena muzejska ustanova na području Republike Hrvatske i jedini profilirani muzej skulpture, Gliptoteka HAZU skrbi o 11.652 muzejska predmeta.

Muzejski predmeti podijeljeni su u slijedeće zbirke u vlasništvu: Zbirka hrvatskoga kiparstva od XIX. do XXI. st. Zbirka medalja i plaketa, Zbirka medalja i plaketa negativ, Zbirka crteža hrvatskih umjetnika, Zbirka sadrenih odljeva antičkog kiparstva, Zbirka sadrenih odljeva sa nepokretnih spomenika hrvatske kulturne baštine od IX. do XV. st., Zbirka sadrenih odljeva djela Jurja Matejeva Dalmatinca, Zbirka sadrenih odljeva zavjetnih pločica pomoraca iz Perasta, Boka Kotorska, Zbirka sadrenih odljeva stećaka, Zbirka kopija fresaka.

U fundusu u statusu pohrane su slijedeće zbirke: Zbirka sadrenih odljeva antičkog kiparstva, Zbirka medalja, plaketa i negativa, Zbirka hrvatskog kiparstva od XIX. do XXI. stoljeća, Zbirka crteža, Zbirka fresaka, grobnih ploča, arhitektonskih fragmenata

Najznačajniji i najvrjedniji predmeti zbirke izloženi su u stalnom postavu dok su preostala djela smještena u 27 čuvaonica.

Unutar Gliptoteke se realiziraju i povremene izložbe: samostalne, retrospektivne te tematske u četiri galerijska prostora /Galerija I., Galerija II., Galerija III., Galerija IV./ te u Parku skulptura. Posebni značaj ima manifestacija Trijenale hrvatskoga kiparstva koja je u Gliptoteci osnovana 1982. godine.

Struktura Gliptoteke:

Muzejski odbor: akademik *Đuro Seder*, voditelj Gliptoteke, akademkinja Marija Ujević Galetović akademik Zlatan Vrkljan.

U Gliptoteci je zaposleno osam djelatnika: upraviteljica muzejska savjetnica Vesna Mažuran Subotić (do lipnja 2020); kustosice Tihana Boban i Magdalena Getaldić, kustos Filip Turković Krnjak, viši muzejski tehničar Milena Rumiha Kanižaj; preparatori Dražen Sokolić i Josip Halić; spremačica/dostavljačica Marija Sabol, domar Luka Grgić.

Programi izložaba, digitalizacije, informatizacije i investicije apliciraju se redovito za financijsku potporu na natječaje programa u kulturi Ministarstva kulture i medija RH i Gradskog ureda za kulturu grada Zagreba.

Djelatnost Gliptoteke može se pratiti i na stranicama www.hazu.hr, gliptote-ka.hazu.hr i na facebook stranicama Gliptoteke.

Planirani program Gliptoteke HAZU za 2021. godinu

Izložba XIV. trijenale hrvatskog kiparstva

Gliptoteka HAZU organizator je tradicionalne trijenalne izložbe hrvatskoga kiparstva.

Trijenale hrvatskoga kiparstva kroz svoju tridesetogodišnju tradiciju profilirao se kao prepoznatljiva nacionalna manifestacija, koja hrvatskoj javnosti predstavlja ponajbolja ostvarenja s područja suvremene kiparske umjetnosti, nastale u protekle tri godine. On je presjek kroz trogodišnje kiparsko stvaralaštvo, kroz koje se kodira suvremena situacija sa područja kiparstva i aktualizira kiparska problematika. Osnovan je 1982. godine, utemeljitelj je Gliptoteka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Trijenale je natječajna izložba za kipare iz zemlje, ali i hrvatske kipare iz inozemstva. Ocjenjivački sud dodjeljuje Veliku nagradu i tri jednakovrijedne nagrade Trijenala, a dobitnik Velike nagrade priređuje samostalnu izložbu na idućem Trijenalu. Na XIV. trijenale održat će se samostalna izložba dobitnika Velike nagrade 13. trijenala Vedrana Perkova.. Struktura Trijenala bazirana je na formiranju Organizacijskog odbora koji zatim imenuje Ocjenjivački sud.. Trijenale će biti postavljeno sukladno prostornim mogućnostima Gliptoteke nakon potresa, a u prosjeku sudjeluje oko 100-tinjak autora izlagača. Tema i prostorne mogućnosti prilagodit će se zadanim uvjetima uz mogućnost djelomične on line prezentacije. Planirano je da manifestacija traje dva mjeseca.

Prijavit će se za sredstva na Ministarstvo kulture i medija RH i Grad Zagreb i Zakladu HAZU

Izložba iz fundusa: *Izložba povodom 100-te godišnjice rođenja akademika Ivana Kožarića*

Izložba povodom stotog rođendana akademika Ivana Kožarića, jednog od najvažnijih hrvatskih suvremenih umjetnika i dugogodišnjeg voditelja Gliptoteke HAZU.

Na izložbi ćemo predstaviti skulpture akademika Kožarića koje se nalaze u fundusu Gliptoteke, kao i izbor nikad izlaganih crteža iz zbirke crteža Gliptoteke. Iz Zbirke hrvatskog kiparstva od 19. do 21. stoljeća izložiti ćemo dvanaest Kožarićevih skulptura, redom remek djela hrvatske skulpture iz 50-ih i 60-ih godina 20. stoljeća. Radi se o značajnim skulpturama hrvatske umjetnosti, što dokazuju i česte posudbe ovih skulptura na brojnim domaćim i inozemnim izložbama (Umjetnički paviljon, Zagreb; Haus der Kunst, München; Jewish museum, New York). Uz izložbu je predviđen i dvojezični katalog. Autori izložbe i teksta kataloga: Tihana Boban, Filip Turković-Krnjak

Izložba iz fundusa: *Izložba povodom 110. godišnjice rođenja Antuna Bauera i znanstveno stručni skup*

Organizatori: Arhiv za likovne umjetnosti HAZU i Gliptoteka HAZU, (suradnja svih HAZU muzejsko galerijskih jedinica). Znanstveno stručni skup u kojem bi uz jedinice HAZU sudjelovale i bile pozvane institucije i muzeji vezani uz djelovanje Antuna Bauera. Uz skup bi se priredila popratna izložba u prostorima Gliptoteke vezana uz djelatnost Antuna Bauera koji je osnivač Gipsoteke, muzeja jedinstvenog u Hrvatskoj čijim se osnutkom Zagreb upisuje na kartu europskih eminentnih muzeja i gipsoteka koje baštine jedinstvenu građu sadrenih odljeva. Izložba bi prezentirala muzeološki rad Antuna Bauera gdje bi se kroz pojedine prostore Gliptoteke, kako galerijske, tako i stalne postave, rekonstruirali prvi postavi muzeja Gipsoteke, koji bi kroz panoje i izložene eksponate prezentirali djelatnosti muzeja koje danas nastavljaju muzejsko-galerijske jedinice HAZU u sklopu svojih djelatnosti.

Izložba iz fundusa: *Izložba Spomenik kralju Tomislavu*

Izložba povodom 80-e godišnjice smrti kipara Roberta Frangeša Mihanovića posvećena njegovom najmonumentalnijem djelu, konjaničkom spomeniku kralju Tomislavu (1928. - 1938.). Ovom izložbom istaknuli bi iznimnu povijesnu i umjetničku vrijednost spomenika kralju Tomislavu. Ideja o podizanju spomenika nastala je 1925. godine u čast tisuću godina od osnutka hrvatske države. Izložba u Gliptoteci obuhvatit će sve povijesne okolnosti nastanka Frangeševog spomenika od ideje i osnivanja Odbora za podizanje spomenika kralju Tomislavu, do lijevanja i postavljanja konjaničke statue 1947. godine, te naknadnih zahvata, zamjene

Frangešovih reljefa i njihova vraćanja 1991. godine. Sve etape gradnje spomenika bit će prikazane kroz arhivske fotografije i dokumentaciju te skice, medalje i plakete vezane uz gradnju spomenika koje se čuvaju u Gliptoteci HAZU. Izložbeni eksponati dio su Gliptotekinih Zbirki hrvatskog kiparstva od 19. do 21. stoljeća i Zbirke medalja i plaketa te Ambijentalne zbirke kipara Roberta Frangeša-Mihanovića u vlasništvu Grada Zagreba, pohranjene u Gliptoteci. Autor izložbe i teksta Filip Turković Krnjak.

Izložba iz fundusa: Skulptura antičke Salone iz zbirke Gliptoteke HAZU

Izložba je odabir djela iz fundusa Zbirke sadrenih odljeva antičke skulpture s lokaliteta Salone. Na izložbi bi se prezentirala antička skulptura iz fundusa koja do sada u Gliptoteci HAZU nije bila izlagana, osim dijela koji je bio izložen u sklopu stalnog postava realiziranog 1956. godine. U Zbirci sadrenih odljeva antičke skulpture Gliptoteke HAZU skulptura s područja Salone je najbrojnija, obuhvaća javnu i sepulkralnu plastiku sakupljenu i odlivenu iz zbirke Arheološkog muzeja u Splitu 1958. godine i 1959. iz Arheološkog muzeja u Zagrebu, ali i iz drugih izvora. Izložba je zamišljena da se uz postojeće skulpture - odljeve iz fundusa izlože još i skulpture koje se nalaze u drugim institucijama, izradom 3D modela ili replike u sadri. Popratni vizualni materijal bile bi opisne ploče s tekstovima i arhivskim fotografijama na kojima bi se dala kontekstualizacija i vremenski okvir pojedinih perioda izloženih skulptura. Također, uz pojedine skulpture vezale bi se i povijesne priče i okolnosti pronalaska. Čitav materijal koji bi služio kao kontekst bio bi iz arhivske građe Gliptoteke i arhiva, te fototeke Ministarstva kulture RH. Uz navedeno, projecirao bi se i virtualni prikaz konteksta i lokaliteta kojima pripadaju pojedine skulpture uz 3D prikaze pojedinih skulptura. Ovom bi se izložbom neki predmeti iz fundusa po prvi puta izložili. Autorice izložbe i teksta: Magdalena Getaldić, kustosica i prof. dr. sc. Jasna Jeličić Radonić.

Izložba iz fundusa: Emocionalno i skulpturalno-posredovanje emocija u kiparskim djelima od 19. do 21. st.

Izložba je odabir djela iz fundusa Zbirke hrvatskog kiparstva od XIX.-XXI stoljeća. Ovom izložbom stavljen je naglasak na ulogu skulpture kao medija kojim se ljudske emocije mogu izraziti te na prikaz strukture emocija u kiparskim djelima. Iako se skulpturom mogu izraziti te detektirati emocije autora samoga djela, fokus izložbe je na pitanju ekspresije, reprezentacije te recepcije emocija kroz medij skulpture. Budući da je Zbirka hrvatskoga kiparstva od XIX. do XXI. stoljeća Gliptoteke HAZU najveća i najsustavnije prikupljena zbirka koja daje pregled razvoja hrvatskoga kiparstva od 19. stoljeća do danas, na izložbi će biti zastupljena djela hrvatskih kipara koji u svojem opusu obrađuju i prikazuju određene ljudske emocije, bilo da sam naslov sugerira, tj. opisuje određenu emociju (emocija je zastupljena u naslovu djela), ili izvedba skulpture diktira i posreduje emociju.

Uz izložene predmete, kao popratni materijal bile bi izložene ploče s tekstovi-

ma koje bi tematizirale odnos emocija i umjetnosti, referirajući se na skulpture u izložbenom prostoru. Raznolikost odabranih umjetničkih djela (stilsko određenje, pitanje materijala/ tehnike) bit će pogodna za održavanje edukativnih radionica. Uz izložbu je predviđen i prateći dvojezični katalog. Autorica izložbe i teksta kataloga: Tihana Boban, kustosica

Edukativni programi

Program u povodu Dana muzeja / Edukacijska izložba iz fundusa

Za 26. edukativnu muzejsku akcija planiramo prirediti prigodnu izložbu iz stalnih postava vezanu uz ovogodišnju temu Hrvatskog muzejskog društva. Tijekom mjeseca travnja i svibnja organizirat ćemo program koji će se sastojati od izložbe, vodstava i likovnih radionica prilagođenih svim interesnim i dobnim skupinama. Cilj nam je popularizacija muzeja i građe kod svih dobnih skupina, a posebice školske populacije. Prigodnim programom te predviđenim sadržajima želimo se približiti potrebama i interesima mladih uz poticanje na veći interes za rad i zbirke muzeja Gliptoteke HAZU.

Program provode kustosi Gliptoteke HAZU, termin: travanj - svibanj 2021.

Program u povodu Noći muzeja

Gliptoteka HAZU će se u Noći muzeja uz redovan muzejsko izložbeni program priključiti

manifestaciji koja otvara pitanja važna za opstojnost muzeja u uvjetima globalne krize. Nastojat ćemo zajedeno s hrvatskom muzejskom zajednicom omogućiti vjernoj publici da sudjeluje, obilazi (ukoliko to dozvole epidemiološki uvjeti) i djelomično virtualno uživa u pripremljenim događanjima. Dio događanja bit će realiziran na otvorenom prostoru parka skulpture Gliptoteke HAZU. Temeljni ciljevi manifestacije Noć muzeja je poticanje i ukazivanje javnosti na važnost utjecaja muzeja na razvoj zajednice, kao i utjecaja zajednice na formiranje muzejskih programa i njihovu održivost, daljnje prepoznavanje muzeja kao dinamičnih institucija, koje potiču istraživanje, inovativnost, kreativnost, a promoviranjem baštine i njenog utjecaja na suvremene tendencije, promiču važnost interakcije muzeja s okruženjem, stvaranje nove publike i održivi razvoj muzeja i zajednice. Program provode kustosi Gliptoteke HAZU, termin: siječanj 2021.

Izložba (galerijski program)

Igor Rončević: Zlato i srebro Zadra

Samostalna izložba recentnih slikarskih radova akademika Igora Rončevića u autorskoj koncepciji Milana Bešlića. Serijom radova nastalih u protekle dvije godine Igor Rončević produbljuje svoj likovni izraz novim značenjskim vrijednostima. Slikar izrazito kolorističke provenijencije u ovom je ciklusu podvukao tu svoju stilsku odrednicu suptilnim nijansiranjem boje i specifičnim potezima kista

u kojima čitamo poznate autorove značajke osnažene drukčijim i novim inačicama. Ovaj ciklus radova autor je naslovio "Zlato i srebro Zadra" kako bi još izravnije uputio na činjenicu da stvaralačko načelo gradi na postmodernističkim premisama na kojima je i izgradio respektabilni status kao jedan od "...najapstraktnijih u generaciji hrvatskih postmodernista". Intrigantnu Rončevićevu tematsku cjelinu "Zlato i srebro Zadra" postavio bi Milan Bešlić uz tekst predgovora u katalogu izložbe, koji bi s približno 50 reprodukcija vizualno i dokumentarno izrazio temeljne značajke ovoga ciklusa.

Nakladnički program

Katalog monografija Gliptoteke HAZU

Vodič o povijesti ustanove i važnosti muzejski zbirki. Cilj monografije je sveobuhvatan prikaz povijest institucije, industrijske zgrade i zbirki Gliptoteke HAZU. Muzej je osnovan 1937. godine pod nazivom Gipsoteka s ciljem prezentiranja gipsanih odljeva arhitektonske plastike nepokretnih spomenika hrvatske kulturne baštine. Njezin muzejski fondus je tijekom vremena obogaćen brojnim relevantnim djelima hrvatskoga kiparstva XIX. i XX. stoljeća, pa je s ulaskom Gipsoteke u sastav Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti preimenovana u Gliptoteku. U njezinu muzejskom fondusu danas se nalazi više od 11.000 eksponata. Gliptoteka je smještena u nekadašnji industrijski objekt tvornice koža i jedan je od avangardnih primjera prenamjene industrijske arhitekture u muzejsku funkciju 40 -ih godina 20. stoljeća. Zbirke Gliptoteke jedinstvene su u Hrvatskoj, osim sadrenih odljeva hrvatske baštine od antike do renesanse, ima sakupljene skulpture svih relevantnih umjetnika našeg kiparstva od razdoblja moderne do kraja 20. stoljeća. Ovom publikacijom želimo naglasiti kulturno naslijeđe kiparske baštine koju čuvamo, izlažemo i komuniciramo, kako bismo naglasili naš identitet muzeja kroz posebnosti zbirki skulpture i na taj način osnažili percepciju muzeja kao javnog prostora s kojim se posjetitelji mogu identificirati. Knjiga bi bila pisana na popularan način prilagođen svim dobnim skupinama čitatelja. Prikazat će se kratka povijest industrijske baštine, svake pojedine zbirke, te istaknuti najznačajnije i najvrijednije umjetnine i njihove specifičnosti. Autori kustosi Gliptoteke HAZU.

Monografija Raul Goldoni: Čovjek od svjetlosti

Autor teksta monografije: Ive Šimat Banov.

Raoul Goldoni, hrvatski slikar, kipar, likovni urednik, projektant interijera, dizajner, svjetski je pionir na području likovnog oblikovanja u staklu, koji je pisao brojne teorijske tekstove o problemima umjetničkog odgoja. Monografija sveobuhvatno obrađuje rad našeg eminentnog umjetnika, svjetskog renomea. Monografija će biti realizirana u nakladi Akademije u prvoj polovici 2021. godine.

Donacija Zlatka Zlatića

Godišnje osiguranje predmeta u vlasništvu Grada Zagreba o kojima skrbi Gliptoteka HAZU, predmeti su izloženi u prostoru Zoološkog vrta u Zagrebu.

Restauratorsko-konzervatorski radovi: restauracija umjetnina iz fundusa oštećenih u potresu - 1 faza

U potresu 22. ožujka 2020. koji je zadesio Grad Zagreb Gliptoteka HAZU znatno je stradala, kako njene zgrade, tako i fundus. Prema Odluci Ministarstva kulture ur br: 532-06-01/1-20-03 od 27.4. 2020. izrađen je popis štete prouzročene potresom u Gradu Zagrebu i okolici na muzejskoj građi i inventaru. Evidentirali smo tristotine četrdeset i pet oštećenih predmeta. Od ukupnog broja oštećenih umjetnina selektirali smo prvu etapu i izdvojili najznačajnije umjetnine, prema važnosti unutar fundusa i u sveobuhvatnom pregledu hrvatske kiparske baštine. Kako Gliptoteka HAZU ima najveću i najsustavnije prikupljenu zbirku koja daje pregled razvoja hrvatskoga kiparstva od 19. stoljeća do danas, u prvoj etapi restauracije izdvojili smo djela eminentnih kipara: Ivana Meštrovića, Rudolfa Valdeca, Ivana Rendića, Branka Ružića, Frane Kršinića, Ivana Kožarića i brojnih drugih. Izdvojili smo i predmete iz zbirki odljeva koje su jedinstvene u Hrvatskoj jer daju pregled razvoja hrvatskog kiparstva na jednom mjestu putem sadrenih odljeva, a sabrana su sva najznačajnija djela od antičkog do renesansnog perioda. Odabrane umjetnine nalaze se u stalnim postavima Gliptoteke što i svjedoči o važnosti i relevantnosti da ih se restaurira i u što skorijem roku ponovno izloži publici. Zbirke Gliptoteke HAZU registrirane su kao kulturno dobro pri Ministarstvu kulture i medija RH i upisane u Registar kulturnih dobara RH - Lista zaštićenih kulturnih dobara, redni broj: 3806. Izrađen je restauratorsko- konzervatorski troškovnik s detaljnom procjenom troškova restauracije pojedinih umjetnina, popraćeno foto-grafskim materijalima.

Preventivna zaštita muzejske građe: oprema muzejskih čuvaonica i preventivna zaštita fundusa – prva etapa

Zbirke Gliptoteke HAZU dijelom su izložene u stalnim postavima, a velik dio predmeta deponiran je u više depoa i spremišta. Nakon potresa u Zagrebu pokazali su se svi nedostaci neadekvatne opreme depoa jer su oštećeni većinom sadreni modeli hrvatskih kipara. Kako zbog posljedica potresa, tako i zbog uvjeta u kojima se predmeti čuvaju velik dio skulptura zahtjeva i hitne preparatorsko -restauratorske zahvate. Uvjeti u kojima se umjetnine čuvaju nepovoljni su za materijal - sadru, koja je higroskopna i krhka. Program prijavljujemo sukladno Rješenju Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode KLASA: UP/I-612-08/20-014/30 urbr. 251-18-03/001-20-014.6. 2020 s mjerama zaštite kulturnog dobra. Prema Rješenju ovaj Program bi obuhvatio nužne zahvate nabave osnovne opreme u svrhu preventivne zaštite predmeta u dijelu čuvaonica Gliptoteke HAZU. S obzirom na brojnost depoa (dvadeset prostora gdje se građa čuva), te težinu i veličinu građe s kojom je teško manevrirati te zahtijeva brojnu fizičku

snagu i stručno rukovanje, ovaj program bi se izvodio u etapama. Prva faza obuhvatila bi samo dio depoa u tavanskim prostorima, što podrazumijeva nabavu materijala za opremu depoa, police, zaštitne beskiselinske folije i dr. te nužno čišćenje i skulptura, kao i negativa istih, koji bi se prilikom rukovanja sistematizirali u logične cjeline. Opremanje bi obuhvatilo zaštitu umjetnina od fizičkih oštećenja, a poboljšala bi se dostupnost i preglednost građe. Zahvati koji su nužni za preventivnu preparatorsku zaštitu skulptura u sadri bili bi izvedeni s osobljem Gliptoteke, a po potrebi i s vanjskim suradnicima.

Predloženi program opremanja i preventivne zaštite dijela depoa i predmeta fundusa Gliptoteke HAZU od javne je važnosti jer su predmeti registrirani kao kulturno dobro pri Ministarstvu kulture, te čine jednu od najvećih i najznačajnijih zbirki hrvatskog kiparstva, kako odljeva od antike do renesanse, tako i originalnih modela i skulptura kiparstva od moderne do danas. Veliki dio fundusa čine skulpture u gipsu koji je specifičan i krhki materijal te zahtijeva pažljivo manevriranje i poseban tretman čišćenja. Zbog nemogućnosti reguliranja uvjeta deponiranja te velikih oscilacija temperature i relativne vlage potrebno je preventivno djelovanje, što se nažalost potresa koji je zadesio i naš muzej pokazalo kao prioritet.

Informatizacija: Nabava računala i printera

Za potrebe redovnog rada stručnog osoblja, te svakodnevne komunikacije i redovne digitalizacije poslovanja nužna je nabava računala i printera. Obrazloženje: U srpnju 2019. godine, server koji se koristio za potrebe Gliptoteke HAZU bio je izložen napadu hakerskog virusa, što je prouzrokovalo trajnu onesposobljenost servera. Djelatnici Gliptoteke HAZU nisu mogli pristupiti podacima pohranjenim na serveru, što je dovelo do usporenog i otežanog rada. Dio vrijedne dokumentacije, kao i digitalizirane građe koja se sustavno prikupljala godinama, bio je izgubljen. Također, uz virus koji je zahvatio server i sva računala koja se koriste u muzeju Gliptoteke HAZU, došlo je do kvara računala stručnog osoblja te nemogućnosti obavljanja osnovne i stručne djelatnosti u muzejskome radu. Potrebnom nabavom informatičke opreme, riješio bi se problem nedostatka servera i računala potrebnih za obavljanje stručne djelatnosti, kao i provedbu programa i projekata. Tehničke specifikacije traženoga servera bile bi korisne za pohranu velike količine podataka te dokumentacije i građe Gliptoteke HAZU, kao i za provedbu i nastavak digitalizacije muzejske građe i dokumentacije koju Gliptoteka HAZU sustavno provodi. Također, nabavom računala riješila bi se potreba za obavljanjem osnovnog muzejskoga rada pri provedbi kulturnih programa, administracije, digitalizacije, inventarizacije te vođenja primarne i sekundarne dokumentacije.

Investicije: Popravak oštećenja prostora stalnih postava u potresu

Štete na zgradama koje su registrirane kao kulturno dobro RH, a prouzročene potresom u Gradu Zagrebu, vidljive su i u Gliptoteci HAZU u svim prostorima stalnih postava. U stalnom postavu Zbirke sadrenih odljeva fragmenata s nepo-

kretnih spomenika hrvatske kulturne baštine od 9. do 15. stoljeća u prizemlju istočne zgrade na nekoliko mjesta su oštećeni zidovi i otpala je žbuka. Veća oštećenja prisutna su na zidovima 1. i 2. kata u stalnom postavu Zbirke hrvatskog kiparstva od 19. do 21. stoljeća gdje su uz znatnija površinska puknuća zidova i stropova te otpadanje žbuke, na nekoliko mjesta oštećena i rasvjetna tijela. Velike pukotine na zidovima i otpala žbuka nalaze se i na odmorištima stubišta 1. i 2. kata. Manje pukotine nalaze se u prizemlju na 1. katu i na 2. katu stalnih postava. Zgrade nemaju narušenu statiku i popravci stalnih postava obuhvaćaju zidarsko kranje pukotina nastalih od potresa, gletanje kompletnih površina, sa prethodnom zidarskom obradom, bojanje stropova i zidova disperzivnim bojama uz korištenje skele i potrebne radne platforme. Ovom sanacijom Gliptoteka HAZU mogla bi u potpunosti otvoriti svoje stalne postavbe koji daju pregled i kontinuitet hrvatskog kiparstva od antike do danas.

HRVATSKI MUZEJ ARHITEKTURE

Voditelj je Hrvatskoga muzeja arhitekture akademik *Andrija Mutnjaković*, a upraviteljica: doc. dr. sc. *Borka Bobovec*. Zaposlenice su dr. sc. Iva Ceraj, kustosica; Andriana Pozojević, pripravnica za mjesto kustosa i Ana-Marija Zubović, arhivistica.

U skladu s prijavljenim planom i programom na natječajne Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba za 2021. godinu, Hrvatski muzej arhitekture HAZU u 2021. godini realizirat će programe iz područja preventivne zaštite, digitalizacije, izložbene i izdavačke djelatnosti, te organizacije i održavanja znanstvenog skupa.

Mjere preventivne zaštite muzejskog fundusa

Nabava bezkiselinskih košuljica i rola za nacрте. Fundus Hrvatskog muzeja arhitekture Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sastoji se od tri klasifikacijske cjeline: grafičke dokumentacije, fotodokumentacije i pisane dokumentacije, od kojih najiscrpniju predstavlja arhitektonska grafička dokumentacija koja podrazumijeva nacрте, crteže i skice na krhkim nositeljima: paus i *skitzen* papirima, koje je potrebno pohraniti u odgovarajuće beskiselinske uložnice ili role. Crteže izvedene u osjetljivim tehnikama ugljena ili meke olovke, potrebno je dodatno zaštititi beskiselinskim arhivskim pokrovima. Gradivo pohranjeno u čuvaonicama muzeja (metalni i drveni ladičari) raspoređeno je unutar pojedinačnih arhivskih ladica u natronskim mapama, sukladno pravilu kronološkog niza projekata. Takvo okruže-

nje planira se zamijeniti beskiselinjskim okruženjem, kao mjerom preventivne zaštite muzejskog fundusa. U tom smislu planirana je nabava arhivskih foldera (mapa) za nacрте većih formata; arhivskih beskiselinjskih rola (tuba) za nacрте koji formatom premašuju dimenzije arhivskih ladica, te beskiselinjskog arhivskog papira koji se koristi kao razdjelnica, odnosno, zaštita najosjetljivijih crteža. Cilj je osiguranje primjerene radne okoline, kako za manipulatora, tako i za samu umjetninu.

Digitalizacija kao preventivna zaštita fundusa Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU

Rad na zbirci Muzeja podrazumijeva potrebu stalne manipulacije građe u svrhu istraživačkih uvida ili izložbenih prezentacija. Zbog karakteristične krhkosti umjetnina na papiru, izvedenih pretežito na paus ili *skitzen* podlogama, svaka daljnja manipulacija predstavlja rizik oštećenja, poput pucanja navedenih vrsta papira koja predstavljaju najveću ugrozu. Stoga Muzej planira pristupiti sustavnoj digitalizaciji fundusa kao primarnom načinu zaštite građe koja omogućuje smanjeno iznošenje nacрта iz čuvaonica, odnosno, zaustavljanje često nepovratnih oštećenja. Programske aktivnosti vezane uz proces digitalizacije obuhvatit će odabir i pripremu građe za skeniranje, te izradu pripadajućih popisa. S obzirom da je riječ o obimu koji premašuje 150.000 nacрта (ne uključujući klasifikacijske grupe fotodokumentacije i pisanih dokumenata), planira se najam skenera za digitalizaciju nacрта i ostalih dokumenata širine do 1 metra. Ovom vrstom sustavne digitalizacije fundusa, cilj je prilagoditi se suvremenim potrebama stručne i znanstvene zajednice, kao i šire kulturne javnosti koja je izrazila želju za širim uvidom u materijal iz fundusa putem društvenih mreža. Digitalno komuniciranje fundusa do sada je pokazalo značajne rezultate, te Muzej očekuje daljnji razvoj komunikacije sa zainteresiranom javnošću i nastavno tome, unaprjeđenje šireg znanja o modernoj hrvatskoj arhitekturi.

Oblikovanje stalnog postava Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU – pripremni radovi

S obzirom da Muzej nema mogućnost organiziranja stalnoga postava u fizičkom prostoru – iz razloga nedostatnog prostora, ali i zbog oštećenja nastalih uslijed potresa koji je zgrada Muzeja pretrpjela u 2020. godini – potrebno je pristupiti oblikovanju stalnog postava u digitalnom obliku, kako bi se fundus iz čuvaonica mogao komunicirati posjetiocima putem web stranice, te digitalnih platformi Muzeja (Facebook, Instagram, Twitter). Na taj način, sukladno preporukama Ministarstva kulture i medija RH, planira se stvaranje široko dostupnih digitalnih sadržaja utemeljenih na suvremenim tehnologijama, što će Muzej učiniti vidljivom i referentnom točkom kulturnog identiteta na području arhitekture u nas. Stoga Muzej planira započeti s reprezentativnim izborom građe (cca 800 nacрта) iz svoga fundusa. Takav izbor podrazumijevat će odabir niza relevantnih i vizualno atraktivnih nacрта kojim bi se ukazalo na karakteristike određenog opusa, te će se

uz to prirediti biografski podatci o pojedinom arhitektu i značaju njegova djelovanja. Potom će se pristupiti koncipiranju prikaza i objave na društvenim mrežama Muzeja, nakon čega će, po potrebi, uslijediti i digitalna komunikacija djelatnika Muzeja s korisnicima stranica. Takvim komuniciranjem fundusa, cilj je odgovoriti na postavljena očekivanja zainteresirane javnosti vezana uz predstavljanje cjelokupnog fundusa Muzeja na digitalnim platformama.

Izložba iz fundusa: "Arhitekt Aleksandar Dragomanović – povodom 100 godina od rođenja"

Aleksandar Dragomanović (1921.-1996.), arhitekt, urbanist, pedagog, diplomirao je 1951. godine na Arhitektonskom odjelu Tehničkog fakulteta u Zagrebu. Po završetku studija zaposlio se na Fakultetu kao asistent profesora Alfreda Albinija, a kasnije profesora Nevena Šegvića. Habilitirao je 1972. godine na temi robnih kuća. Osmislio je i vodio kolegij Osnove arhitektonskog projektiranja na prvoj godini studija. Paralelno s nastavnim radom intenzivno se bavio projektiranjem i ostvario bogat opus. Tijekom pedesetih godina surađivao je na mnogim Albinijevim radovima te radio kao vanjski suradnik u Arhitektonskom projektnom birou Plan i projektnom birou Haberle. Sudjelovao je na tridesetak arhitektonskih natječaja sa zapaženim rezultatima, često u suradnji s arhitektima Radovanom Nikšićem i Edom Šmidihenom. Realizirao je niz trgovačkih, poslovnih i obrazovnih zgrada za koje je dobio brojna priznanja. Dobitnik je Nagrada za životno djelo Viktor Kovačić 1985. i Vladimir Nazor 1987. godine. Otišao je u mirovinu kao redoviti profesor 1991. godine. Građivo je 1999. godine Muzeju darovao sin arhitekta, Miroslav Dragomanović. Fond sadrži arhitektonske nacrti i skice koji se odnose na četrdesetak Dragomanovićevih projekata (fol. 544) i fotografije (kom. 117). Građivo je nastalo u razdoblju od 1953. do 1989. godine. Fond je razvrstan, popisan, mikrofilmiran i dijelom digitaliziran. Predstavljanje i produbljivanje novih saznanja i istraživačkih podataka o Aleksandru Dragomanoviću putem izložbene prezentacije, ali i kroz pisanu riječ doprinijet će boljem poznavanju opusa ovoga autora koji pripada Zagrebačkom krugu arhitekture, a izložba će vizualno predočiti nova saznanja o ovom stvaraocu povodom 100 godina rođenja. Obzirom na oštećenja zadobivena potresom 22. ožujka 2020., izložba se planira predstaviti u auli Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Kačićeva 26, kao dio izmještenih aktivnosti Muzeja.

Popratna virtualna izložba iz fundusa: "Drago Ibler – arhitektura kao ideja života"

Istovremeno uz promociju Zbornika radova s međunarodnog znanstvenog skupa "Drago Ibler – arhitektura kao ideja života", Muzej planira prirediti i popratnu virtualnu izložbu u digitalnom formatu kojom će predstaviti građu iz Osobnog arhivskog fonda arhitekta Drage Iblera na digitalnim platformama Muzeja, kao i drugim dostupnim platformama. Ovaj izložbeni projekt koristit će se digitaliziranom građom priređenom za Zbornik radova (nacrti, fo-

tografije, dokumentacija), te će predstavljen ilustrativni materijal biti koncipiran prema cjelinama Zbornika: 1. U znaku arhitektonskog ekspresionizma; 2. Krleža o Ibleru; 3. Promjena smjera 1930-ih; 4. Pedagoško djelovanje; 5. Ibler i Zemlja (1929.-1935.); 6. Suradnja s Dragom Galićem; 7. Majstorska radionica za arhitekturu; 7. U znaku poetičnog funkcionalizma. Postavljanje digitalne, popratne izložbe planirano je kao element budućeg bienalnog ritma u kojem će Muzej – nakon održane konferencije – organizirati virtualnu izložbu, te na taj način vizualno popratiti promociju pripadajućeg Zbornika. Takvim modalitetom rada, planira se pokrenuti sinergija stručnog i znanstvenog rada u Muzeju.

Izložba – međuinstitucionalna suradnja: "*Krajobrazna arhitektica Branka Aničić*"

Pripremljena je tijekom 2020. godine kao dio suradnje sa Studijem krajobrazne arhitekture, no zbog nemogućnosti održavanja u planiranom roku zbog oštećenja zgrade Muzeja nije održana. Obraduje elemente profesije krajobraznog arhitekta kroz isječak iz opusa jedne hrvatske krajobrazne arhitectice. Izložbu čini prikaz odabranih radova i ponešto originalnih crteža i skica, svrstanih po temama. Neki od značajnijih radova, bilo da se radi o izvedenim, natječajnim ili neizvedenim projektima, ilustriran je većim brojem priloga iz različitih faza razrade kako bi se pokazala višeslojnost zadataka, i željom da se prikaže kompleksnost profesije krajobrazni arhitekt. Izbor je sužen na projekte iz domene krajobraznog oblikovanja i ne obuhvaća planerski dio opusa. Znanstveni doprinos pokazan je izborom knjiga i publikacija, a edukativni projekcijom fotografija s nastave. Obzirom na oštećenja zadobivena potresom 22. ožujka 2020., izložba se planira predstaviti u Gliptoteci HAZU u Zagrebu, Medvedgradska 2, kao dio izmještenih aktivnosti Muzeja.

Izložba – međuinstitucionalna suradnja: "*Modernizam za sve! Šezdeset godina zgrade Pučkog otvorenog učilišta Zagreb*"

U sklopu međuinstitucionalne suradnje, Hrvatski muzej arhitekture zajedno s Pučkim otvorenim učilištem Zagreb i Institutom za povijest umjetnosti planira zajednički izložbeni projekt: "Modernizam za sve! Šezdeset godina zgrade Pučkog otvorenog učilišta Zagreb" povodom 60 godina od realizacije zgrade nekadašnjeg Radničkog sveučilišta *Moša Pijade*, te obilježavanja 100 godina od rođenja autorâ arhitektonike i mobilijara: Radovana Nikšića (1920.-1987.) i Bernarda Bernardija (1921.-1985.). Zgrada i njen interijer antologijsko su djelo zagrebačke moderne arhitekture, te vrhunsko ostvarenje poslijeratnog modernizma u europskom kontekstu. Izložba će obuhvatiti dvije cjeline: 1.) revitalizacija modularne, izložbene konstrukcije koja će biti postavljena duž glavnog hola. U takvom izložbenom okviru bit će predstavljena arhivska građa iz fundusa Muzeja, te arhiva POUZ. 2.) Uz staklenu stijenu istoga prostora bit će postavljena prva, trajna revitalizacijska zona koja će predstavljati svojevrsnu "vremensku kapsulu" – lokaciju

in situ opremljenu kompozicijom namještaja na temelju izvornog stanja, u cilju revalorizacije zgrade koja u sebi nosi potencijal razvoja u obnovljeno, modernističko zdanje čije kvalitete treba zadržati, te zajedničkom suradnjom promišljeno istaknuti.

Nakladnički program: monografija "Andrija Mutnjaković: Portreti arhitekata" (edicija Architectonica)

Muzej planira objaviti rukopis knjige koji sadrži 51 esej o hrvatskim arhitektima, te s njima povezanim umjetnicima i povjesničarima umjetnosti koje je napisao akademik Andrija Mutnjaković (autorica koncepta i urednica: doc. dr. sc. Borka Bobovec). Među njima nalaze se portreti 44 arhitekta, umjetnika i povjesnika koji su veći dio svog kreativnog opusa ugradili u ambijent grada Zagreba. Knjiga je podijeljena u tri dijela: Pisma, Eseji i Skice kroz koja je prezentiran odnos Andrije Mutnjakovića prema određenom arhitektu i njegovom djelu, a tekstovi su pisani u proteklih 60 godina: Pisma: Lucijan Vranjanin, Fran Vranjanin, Juraj Dalmatinac, Papa Siksto V., Frane Petris, Ivan Pavao II. Eseji: Miroslav Begović, Bogdan Bogdanović, Kornelije Budinich, Srebrenka Gvozdanović, Drago Ibler, Viktor Kovačić, Boris Magaš, Andre Mohorovičić, Juraj Najdhard, Josip Pičman, Friedrich Von Schimdt, Vladimir Turina, Ivan Vitić, Ante Vulin. Skice: Nikola Bašić, Mirko Benažić, Bernardo Bernardi, Borka Bobovec, Zlatko Borek, Zdravko Bregovac, Julije De Luca, Igor Emili, Julije Golik, Carlo i Domenico Fontana, Vedran Ivanković, Branko Kincl, Dominik Kunkera, Velimir Neidhardt, Budimir Pervan, Vlado Petričević, Jože Plečnik, Ante Roca, Jerko Rošin, Aleksandar Srnec, Zdenko Stričić, Zvonimir Tišina, Šime Vulas, Ernest Weismann. S obzirom da se veći dio dokumentacije nalazi u zbirci Muzeja, građa će biti priređena za digitalizaciju, te obrađena i opisana za potrebe objavljivanja. Publikacija će obogatiti postojeća saznanja i približiti značajne osobnosti vremena na autorski način akademika Andrije Mutnjakovića, te osigurati šire poznavanje kreativnih doprinosa ključnih osobnosti zagrebačke i hrvatske arhitekture.

Nakladnički program: Zbornik radova "Drago Ibler – arhitektura kao ideja života" (edicija Architectonica)

Muzej nadalje planira objaviti Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa: "Drago Ibler – arhitektura kao ideja života" povodom stote obljetnice početka Iblerova djelovanja. Publikacija će sadržavati tekstove izlagača, te će predstaviti nova saznanja o životu i stručnom djelovanju ovoga značajnog protagonista moderne arhitekture u nas. Zahvaljujući školovanju u Dresdenu i Berlinu, radu u Poelzigovu atelijeru te članstvu u CIAM-u, Ibler je prenosio vrhunske arhitektonske tendencije u vlastitu sredinu: kao profesor na Likovnoj akademiji u Zagrebu i majstor-arhitekt Državne radionice za arhitekturu u Zagrebu obrazovao je nove generacije vodećih hrvatskih arhitekata; kao osnivač i voditelj likovne grupe Zemlja objedinjavao je likovne umjetnike radi širenja progresivnih umjetničkih i socijalnih tendencija; kao predsjednik tadašnjeg Društva arhitekata Ju-

goslavije borio se za status struke i kvalitetu arhitekture. Po zaprimanju tekstova, pristupit će se priređivanju priloga prema postavljenim uzusima i nastavno na postavljene cjeline skupa: U znaku arhitektonskog ekspresionizma; Krleža o Ibleru; Pariška izložba 1925.; Promjena smjera 1930-ih; Pedagoško djelovanje; Ibler i Zemlja; suradnja s Dragom Galićem; Majstorska radionica za arhitekturu; U znaku poetičnog funkcionalizma. Članci će biti opremljeni s digitaliziranom građom iz Osobnog arhivskog fonda Drage Iblera (arhitektonski nacrti, fotografije, dokumentacija i korespondencija).

Nakladnički program: Monografija "Arhitekt Aleksandar Dragomanović" (edicija Architectonica)

U 2021. godini, u okviru obilježavanja 100 godina od rođenja arhitekta Aleksandra Dragomanovića, Muzej planira predstavljanje izložbe iz fundusa, a u svojstvu sunakladnika objavljivanje znanstvene monografije "Arhitekt Aleksandar Dragomanović" kao dijela institucijskog istraživačkog projekta "Konstitutivni elementi hrvatske arhitekture, urbanizma i dizajna" u suradnji s izvršnim nakladnikom UPI-2m Plus i Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu. Knjiga je inicijalno nastala kao doktorska disertacija doc. dr. sc. Alena Žunića u okviru znanstvenog projekta HERU akademika Mladena Obada Šćitarocija, te će u doradjenom i prilagođenom obliku biti priređena za objavu. Kao sunakladnik ove monografije kojom će se cjelovito obraditi i prikazati opus arhitekta Aleksandra Dragomanovića, HAZU se trajno uključuje u obilježavanje ove značajne obljetnice.

Predstavljanje izdanja

Muzej tijekom 2021. godine planira predstavljanje izdanja koja se zbog sigurnosti i očuvanja zdravlja nisu održala u predviđenim terminima 2020. godine: katalog izložbe "Crtežom kroz sjećanja", autora Branka Kincla i Borke Bobovec (edicija Studije, tiskano srpnja 2020.), te monografija "Boris Magaš. Sportska arhitektura", autora Ariane Štulhofer i Hrvoja Vukića (edicija Architectonica, tiskano srpnja 2020.). Također, planira se predstaviti i katalog izložbe: "Le Corbusier i hrvatska arhitektura – Dijalozi i refleksije", autorica Tamare Bjažić Klarin i Borke Bobovec (edicija Studije, tiskano studenog 2020.), kao i katalog izložbe "Iz arhiva arhitekta. Milovan Kovačević", autorice Andriane Pozojević (edicija Studije, tiskano 2021.).

Organizacija i održavanje kongresa: Međunarodni znanstveni skup "Drago Ibler – arhitektura kao ideja života"

Muzej tijekom 2021. godine planira održati znanstveni skup koji se zbog sigurnosti i očuvanja zdravlja nije mogao održati u predviđenom terminu 2020. godine. Skup je posvećen stotoj obljetnici početka Iblerova djelovanja, kao stvaratelja niza antologijskih djela i jednog od utemeljitelja zagrebačkoga arhitektonskog kruga koji je svojim opusom promicao progresivna načela arhitektonskog obliko-

vanja. Znanstvenim skupom cilj je nadovezati se na dosadašnja saznanja, te rasvijetliti utjecaje na daljnji tijek hrvatske arhitekture sve do refleksija u sadašnjem trenutku. Tematske cjeline skupa obuhvaćaju Iblerovo usavršavanje u Majstorskom atelijeru za arhitekturu Hansa Poelziga u Berlinu i opredjeljenje za ekspresionizam; odnos Krleže i Iblera u kontekstu prvih zagrebačkih natječajnih radova; razdoblje internacionalnog funkcionalizma 1930-ih godina; značaj Iblerova Odjela za arhitekturu pri Umjetničkoj akademiji (1926.-42.) i poslijeratnog Odjela za umjetničku arhitekturu ALU u Zagrebu (1959.-60.); Iblerovu ulogu u udruženju Zemlja (1929.-35.); formativni značaj Majstorske radionice za arhitekturu pod vodstvom majstora-arhitekta Drage Iblera (1952.-1964.); dosege Iblerovog poslijeratnog opusa kao neospornog znaka zagrebačkog moderniteta. Znanstveni odbor skupa: akademkinja Željka Čorak, akademik Mladen Obad Šćitaroci, tajnik Razreda za likovne umjetnosti HAZU, akademik Andrija Mutnjaković, voditelj Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU, prof. emerita dr. sc. Hildegard Auf-Franić, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Rudolf Klein, Fakultet arhitekture i građevinarstva Sveučilišta sv. Stjepana u Budimpešti / Faculty of Architecture and Civil Engineering Szent István University, Budapest, prof. mr. sc. Tadej Glažar, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Ljubljani / Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani, dr. sc. Katarina Horvat-Levaj, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, ravnateljica Instituta za povijest umjetnosti, Zagreb, te doc. dr. sc. Borka Bobovec, upraviteljica Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU. Koordinatorica skupa: dr. sc. Iva Ceraj.

Društvene mreže: obilježavanje obljetnica u 2021. godini

Nastavno na preporuke o razvijanju digitalnih sadržaja, Muzej će do uspostave vlastite web-stranice nastaviti s jačanjem svoje prisutnosti na službenoj Facebook stranici, te profilima na Instagram i Twitter društvenim mrežama. U cilju komunikacije fundusa zainteresiranoj javnosti, realizirat će se sljedeće online prigodne objave u cilju obilježavanja značajnih obljetnica vezanih uz hrvatske arhitekture:

10. siječnja – 125 godina od rođenja Mladena Kauzlarića; 6. rujna - 50 godina od smrti Mladena Kauzlarića; 12. travanja – 105 godina od rođenja Srebrenke Sekulić-Gvozdanović; 13. svibnja – 40. godišnjica smrti Vlade Antolića; 27. rujna - 120 godina od rođenja Lavoslava Horvata; 12. travnja – 125 godina od rođenja Juraja Denzlera; 27. rujna – 40. godišnjica od smrti Juraja Denzlera, te u suradnji s drugim organizacijskim jedinicama HAZU i 21. rujna – 85. godišnjica smrti Huga Ehrlicha; 15. listopada – 120 godina od rođenja Juraja Neidhardta; 16. studenoga – 160 godina od rođenja Martina Pilara.

HRVATSKI MUZEJ MEDICINE I FARMACIJE

Hrvatski muzej medicine i farmacije osnovan je 2014. godine s ciljem prikupljanja, čuvanja, stručne obrade i prezentiranja hrvatske medicinske i farmaceutske baštine, a počeo je s radom od ožujka 2015. godine. Muzej je upisan u Očevidnik muzeja pri Ministarstvu kulture RH i u Registar hrvatskih muzeja, galerija i zbirki pri MDC-u. Inicijalni fundus Muzeja preuzet je od Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i dalje se obogaćuje donacijama. Danas Muzej ima 5028 predmeta, koji su razvrstani u 15 zbirki. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti namijenila je za Muzej prostor površine oko 350 m³ u prizemlju zgrade Gundulićeva 24. Muzeološku koncepciju Hrvatskog muzeja medicine i farmacije odobrilo je 2. veljače 2017. Hrvatsko muzejsko vijeće. Scenarij stalnog postava izradio je 2018. godine stručni tim u sastavu: prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; *Silvija Brkić Midžić*, upraviteljica Muzeja; Želimir Laszlo, konzervator savjetnik iz tvrtke Conservum d.o.o. i dr. sc. Martin Kuhar, znanstveni suradnik u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti. Arhitektonski projektni zadatak i natječajnu dokumentaciju pripremila je Aleksandra Stuparić, dipl. ing. arh., pomoćnica tajnika za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara HAZU. Arhitektonsko idejno rješenje izradila je Radionica arhitekture d.o.o. pod vodstvom arhitekta Gorana Rake. U 2017. godini izrađen je glavni projekt, troškovnik, projekt fizike zgrade i izvedbeni projekt te je u 2018. godini ishoda građevinska dozvola. U 2019. godini napravljena je redakcija tekstova i priprema digitalnih sadržaja (vanjski suradnik: stručnjak za digitalizaciju Goran Vržina) te je izrađeno idejno rješenje likovnog postava i izvedbeno rješenje s troškovnikom (vanjski suradnik: Ante Rašić, red. prof. art., Studio Rašić).

Razvoj projekta Muzeja

Budući da je glavni strateški cilj Muzeja otvaranje za javnost, u 2021. godini planira se izrada projektne dokumentacije za unutarnje uređenje i opremanje prostorija Hrvatskog muzeja medicine i farmacije koje nisu dio stalnog postava, za što će se nastojati pribaviti sredstva putem donacija. Planira se prijava cjelovitog projekta Muzeja na natječaj EU fondova te početak izvođenja radova rekonstrukcije, obnove i uređenja prostora za Muzej. Usporedno s time nastaviti će se pripremni radovi za uređenje stalnog postava. Projekt će se izvoditi u partnerstvu s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti HAZU te u suradnji s vanjskim suradnicima.

Prikupljanje građe

Predmete medicinske i farmaceutske baštine za upotpunjavanje muzejskih zbirki nabavljat ćemo i nadalje putem donacija institucija i pojedinaca.

Dokumentacija

Nastavit će se rad na računalnoj inventarizaciji građe. U 2021. godini planira se dopuna postojećih računalnih zapisa te inventarizacija novih akvizicija u zbirka, kako bismo ih prijavili za upis u Registar pokretnih kulturnih dobara RH pri Ministarstvu kulture.

Preventivna zaštita muzejske građe

Nastavit će se aktivnosti na opremanju osjetljive građe zaštitnim materijalima te uređenju privremenih čuvaonica za muzejsku građu u prostorijama Odsjeka za povijest medicinskih znanosti u Gundulićevoj 24/III i u prizemlju Gundulićeve 24.

Restauriranje muzejske građe

U skladu sa smjernicama i uputama koje smo dobili od stručnih savjetnika konzervatora i restauratora, izrađen je plan konzervatorsko-restauratorskih zahvata na muzejskoj građi. Prioritet je restauriranje građe koja je odabrana za stalni postav Muzeja. Budući da se opsežan plan za 2020. godinu nije mogao realizirati u cijelosti zbog nedostatka sredstava, planirani konzervatorsko-restauratorski radovi na građi za stalni postav nastavit će se u 2021. godini. Planiraju se konzervatorsko-restauratorski zahvati na jednoj slici iz muzejske zbirke u suradnji s restauratoricom Majom Crkvenčić, Ars Versus d.o.o., Zagreb, restauriranje dvadeset gipsanih odljeva i dvaju anatomskih modela u suradnji s restauratorom Zoranom Kirchofferom, Obrt Industrijska arheologija, Kumrovec, te restauracija jedne stare medicinske knjige iz knjižnice Odsjeka za povijest medicinskih znanosti u suradnji s restauratorom Mariom Kauzlarićem, MK knjigovežnica i kartonaža u Zagrebu.

Stručni i znanstveni rad

Upraviteljica Muzeja *Silvija Brkić Midžić* u suradnji s prof. dr. sc. Stellom Fatović-Ferenčić, upraviteljicom Zavoda za povijest i filozofiju znanosti i zamjenicom voditelja Muzeja, dr. sc. Martinom Kuharom iz Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i vanjskim suradnicima nastavit će stručni rad u sklopu pripremnih radova za stalni postav i predstavljanja projekta javnosti. Nastavit će također i s aktivnim sudjelovanjem u programima Hrvatskoga muzejskog društva. Sudjelovat će s izlaganjima na znanstvenim i stručnim skupovima, radionicama i manifestacijama te surađivati s prof. dr. sc. Stellom Fatović-Ferenčić u izradi relevantnih publikacija vezanih za povijest medicinskih znanosti, povijest zbirke i muzejsku građu.

Izložbena djelatnost

Studijska izložba iz fundusa koja je bila planirana u 2020. godini pod naslovom "Franjo Kogoj – utemeljitelj suvremene dermatovenerologije u Hrvatskoj", a zbog objektivnih okolnosti nije se mogla ostvariti, bit će realizirana u 2021. godini pod izmijenjenim naslovom "Između pamćenja i povijesti: Kogojeva zbirka fotoportreta i počasnih povelja". Autorice koncepcije izložbe su prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Zavoda za povijest i filozofiju znanosti HAZU i Silvija Brkić Midžić, muzejska savjetnica, upraviteljica Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU. Izložba će biti postavljena u travnju 2021. godine u Gliptoteci HAZU u Zagrebu. Na izložbi će biti predstavljena muzejska građa iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije: diplome, povelje, fotografije i dopisi, ukupno 110 predmeta iz ostavštine akademika Franje Kogoja, te Kogojeva bista iz fundusa Gliptoteke HAZU. Katalog izložbe sadržavat će stručne tekstove na hrvatskom i engleskom jeziku te cjelovit katalog izložaka iz zbirki Hrvatskog muzeja medicine i farmacije s ilustracijama u bojama.

Planira se studijska izložba iz fundusa "Sergije Dogan". Cilj je izložbe informirati javnost i zorno posvjedočiti o ulozi i značenju prof. dr. sc. Sergija Dogana u razvoju hrvatske neurologije i njenoj afirmaciji na međunarodnom planu. Autorice koncepcije izložbe su prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić i Silvija Brkić Midžić. Na izložbi će biti predstavljena građa iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije i arhivske zbirke Odsjeka za povijest medicinskih znanosti: diplome, povelje, medalje, plakete, dokumenti, dopisi, disertacija, skripta i separati iz ostavštine Sergija Dogana koji svjedoče o cjelokupnom tijeku njegova obrazovanja, znanstvenom i nastavnom radu te članstvu u raznim stručnim i državnim tijelima. Katalog izložbe sadržavat će stručno-znanstveni uvodni tekst na hrvatskom i engleskom jeziku s ilustracijama te cjelovitu katalošku obradu i fotografije svih eksponata. Izložba se organizira u partnerstvu s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti, a bit će postavljena u Knjižnici HAZU u studenome 2021. godine.

Nakladnička djelatnost

Započet će se pripremni radovi za izdavanje kataloga stalnog postava: razrada uredničke koncepcije i strukture kataloga, priprema glavnoga uvodnog teksta i prilagodba tekstova uz pojedine tematske cjeline iz scenarija stalnog postava, strukturiranje podataka o muzejskim predmetima i uređivanje kataloških opisa, prijevod tekstova na engleski jezik, odabir eksponata stalnog postava za veće ilustracije u katalogu te profesionalno fotografiranje odabranih predmeta i izložbenih skupina predmeta u visokoj razlučivosti za tisak. Program će se izvoditi u suradnji s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti i vanjskim suradnicima.

Promotivne aktivnosti i virtualne prezentacije

Muzej će nastaviti s marketinškim aktivnostima u cilju okupljanja potencijalnih donatora i sponzora od kojih se očekuje financijska potpora za realizaciju muzejskih programa, osobito stalnog postava. Osim pismene korespondencije sa su-

radnicima i poslovnim partnerima, povremeno će se organizirati sastanci i prezentacije u svrhu predstavljanja historijata, dosadašnjeg rada, ciljeva i planova Muzeja. S ciljem informiranja šire javnosti i stvaranja angažirane publike, Muzej je pokrenuo razvoj, izradu i implementaciju osnovnog modula web sjedišta Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU. Mrežna stranica Muzeja postala je dostupna javnosti početkom 2020. godine. U 2021. godini Muzej će nastaviti održavati vlastitu web stranicu, kao i Facebook stranicu te postavljati nove sadržaje. U skladu sa smjernicama Ministarstva kulture i medija, nastavit će se s radom na pripremi i objavljivanju virtualnih zbirki Hrvatskog muzeja medicine i farmacije. U 2021. godini planira se izrada virtualne izložbe ili online publikacije posvećene zbirci medicinskih crteža – nastavnih pomagala iz ostavštine Otorinolaringološke klinike na Šalati koja je preuzeta od Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Crteži su već ranije digitalizirani i kataloški obrađeni te objavljeni na portalu DiZbi HAZU.

KABINET GRAFIKE

Program rada realizirat će stručni tim Kabineta grafike: upraviteljica *Vesna Kedmenec Križić*, muzejska savjetnica, Ružica Pepelko, viša kustosica, Ana Petković Basletić, viša kustosica, Tanja Lisec, viša muzejska tehničarka, Ivo Čurić, preparator i vanjski suradnici. Voditelj Kabineta grafike je akademik *Igor Fisko-vić*.

U skladu s prijavljenim planom i programom, na natječaje Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Gradskega ureda za kulturu Grada Zagreba za 2021. godinu (računajući i s vlastitim prihodima) Kabinet grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (ovisno o prilivu novca i odobrenju Uprave Hrvatske akademije) u 2021. godini realizirat će programe iz područja zaštite građe, izložbene, edukativne i izdavačke djelatnosti.

Tijekom godine provest će se i redovne aktivnosti stručne obrade i inventarizacije novo pristiglih umjetnina te daljnje proučavanje i prikupljanje relevantnih podataka za postojeće.

Zadaci iz područja čuvanja i zaštite muzejske građe

- a) restauriranje grafičkih matrica, opremanje i odlaganje u specijalne ormare
- b) preventivna zaštita građe (opremanje umjetnina u trajnu muzejsku opremu: ovitci, paspartui, mape, reorganizacija građe u čuvaonici I i II)

Izložbene aktivnosti

1. Virtualna izložba povodom Noći muzeja / Grafičke mape iz edicije Argola
2. Izložba grafika i promocija grafičke mape Ane Sladetić Dream maps
3. Virtualna izložba Vanja Radauš / crteži iz fundusa Kabineta grafike
4. Izložba crteža i promocija Crtačkog dnevnika akademika Ede Murtića povodom 100.-te obljetnice rođenja.
5. Izložba Giovanni Battista Piranesi i vedutistički odjeci / Iz fundusa Kabineta grafike HAZU (realna inačica virtualne izložbe iz 2020.)
6. Izložba Danteova Božanstvena komedija u crtežima Mirka Račkog / Iz fundusa Kabineta grafike HAZU
7. g. Izložba Božićni ciklus u djelima starih majstora / Iz fundusa Kabineta grafike HAZU

Izdavačke aktivnosti

- izdavanje kataloga izložbi
- izdavanje monografije Branko Kincl / znanstveni i teorijski opus

Čuvanje i zaštita muzejske građe

Kabinet grafike kao jedinstvena, specijalizirana muzejsko galerijska institucija čuva iznimno vrijednu nacionalnu baštinu - registrirano kulturno dobro, radove na papiru od iznimne osjetljivosti, koji zahtijevaju primjerenu muzejske zaštitu. Iz tog razloga potrebna je kontinuirana briga i učinkovita preventivna zaštita koja podrazumijeva postupno, sistematično i kvalitetno saniranje nastalih oštećenja i trajne zaštite umjetnina na papiru.

Papirna građa koje se čuva u Kabinetu grafike (crteži, grafike, umjetnički plakati) pospremljena je sredinom prošlog stoljeća u tada dostupnu opremu - papire visoke kiselosti i lošije kvalitete, koji su tijekom vremena po brojnim crtežima i grafikama ostavili vidljive tragove oštećenja u obliku većih ili manjih mrlja, zaderotina, perforacija, onečišćenja prašinom. Kako bi se zaustavio proces trajnog oštećivanja umjetnina u zastarjeloj opremi, pristupilo se preventivnoj zaštiti zbirke - skidanju i odstranjivanju starih ovitaka, folija i mapa te zamjenu novim, arhivskim, PH neutralnim papirima, kartonima, folijama i mapama u skladu sa standardima suvremene muzeologije. S ciljem poboljšavanja razine zaštite građe te uvjeta pohrane potrebno je nastaviti s provođenjem preventivne zaštite (godišnje se opremi između 400 i 800 umjetnina), što znači nastavak daljnjeg opremanja muzejskih predmeta u nove beskiselinske omote i ovitke prema suvremenim muzejskim standardima. Planira se nastavak opremanja Zbirke 20. i 21. stoljeća kao i izrada omota za Zbirku grafičkih matrica. Na opremanju će raditi preparator, viša muzejska tehničarka, uz nadzor kustosa Zbirke.

Prema dogovorenom trogodišnjem planu s Hrvatskim restauratorskim zavodom nastaviti će se restaurirati najugroženiji crteži, grafike i plakati.

Izložbena djelatnost

Tijekom 2021. planiraju se izložbe:

Virtualna izložba povodom Noći muzeja / Grafičke mape iz edicije Argola

Izložba umjetničkih grafičkih mapa iz edicije Argola Kabineta grafike predstaviti će novih 10 grafičkih mapa suvremenih hrvatskih autora izdanih u razdoblju od 2016. do 2020. godine. Projekt Argola osmišljen je za promociju hrvatskog grafičkog stvaralaštva u sklopu kojeg se predstavljaju grafičke mape autora različitih generacija i poetika u namjeri širenja i popularizacije recentnog stvaralaštva koje ostaje zabilježeno u zaokruženoj umjetničkoj cjelini unutar male naklade grafičkih mapa. Na izložbi će biti predstavljene umjetničke grafičke mape Kristine Restović, Marija Čaušića, Ive Čurić, Maje Rožman, Josipa Butkovića, Edvina Dragičevića, Celestine Vičević, Ivane Franke, Hame Čavrka i Mirana Šabića.

Ana Sladetić / Dream maps

Ana Sladetić profilirana je suvremena grafičarka, višestuko nagrađivana umjetnica i docentica na Akademiji za umjetnost i kulturu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Posvećena proučavanju i eksperimentiranju u mediju grafike i njezinom spoju sa suvremenim umjetničkim praksama na izložbi u Kabinetu grafike predstaviti će se nizom recentnih grafičkih listova i grafičkom mapom u dubokom tisku Dream maps u čijem su fokusu minuciozni zapisi sna koji spajaju prostore, oblike i događaje u vizualnom vrtloženju prepuštenom podsvijesti. Grafička mapa biti će virtualno predstavljena i na web stranici Kabineta grafike

Virtualna izložba povodom obilježavanja 115 godina rođenja akademika Vanje Radauša

Hrvatski kipar, crtač, slikar, grafičar, pjesnik i književnik zastupljen je u fundusu Kabineta grafike brojnim crtežima koje je obitelj Radauš donirala Kabinetu grafike. Izborom crteža iz fundusa, u vremenskom rasponu od 1940-ih do 1970-ih godina – s posebnim naglaskom na radove iz ciklusa Tifusari, Matere, Sjećanje na djetinjstvo i Portreti našeg čovjeka, apostrofirat će se umjetnikov bogati crtački opus koji je ravnopravan Radauševom slikarskom i kiparskom stvaralačkom djelovanju.

Izložba crteža i promocija Crtačkog dnevnika akademika Ede Murtića povodom 100.-te obljetnice rođenja

Djelovanje Ede Murtića (1921. – 2005.) slikara, grafičara i scenografa obilježilo je hrvatsku suvremenu umjetnost dvadesetog stoljeća, a njegova djela velike snage i geste hrvatsko apstraktno slikarstvo. Najistaknutiji predstavnik hrvatske apstrakcije po prvi puta samostalno izlaže 1935., od tada do danas njegova su dje-

la predstavljena na više stotina samostalnih i skupnih izložaba širom svijeta. Bio je redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 1997. godine i voditelj Kabineta grafike (1997. – 2005.). Dio svog bogatog crtačkog opusa poklonio je našoj instituciji. Premda je Murtić prije svega slikar, gorljiv pobornik i predstavnik apstrakcije, impresivan je i njegov crtački korpus, posebice onaj koji ostvaruje u blokovima maloga formata. Objedinjavanjem i izlaganjem intimnih crtačkih zapisa iz našeg fundusa valoriziramo crtačka djela kao osobitu umjetničku vrstu unutar Murtićeva opusa. Uz izložbu se planira i promocija umjetnikovog Crtačkog dnevnika u izdanju Kabineta grafike iz edicije Crtački dnevnicu hrvatskih umjetnika kao prinos cjelovitijem sagledavanju autorova djelovanja povodom obilježavanja 100.-te obljetnice njegovoga rođenja.

Giovanni Battista Piranesi i vedutistički odjeci / Iz fundusa Kabineta grafike HAZU

Giovanni Battista Piranesi i vedutistički odjeci / Iz fundusa Kabineta grafike HAZU realna je inačica virtualne izložbe iz 2020. kojom se naglašava programsko opredjeljenje Kabineta grafike za sustavnim izlaganjem i stručno-znanstvenom interpretacijom i kontekstualizacijom grafika starih europskim majstora kao i izlaganje reprezentativnih djela iz zbirke.

Virtualna izložba je obilježavanjem 300.-te godišnjice rođenja, studijskim pristupom i novijim povijesno umjetničkim interpretacijama predstavila i usporedila majstorsku cjelinu G. B. Piranesija (1720. – 1778.) u fundusu s ostvarenjima nekolicine talijanskih grafičara klasicista: Francesca Piranesija (1758 – 1810.), Francesca Morellija (1768. – 1830.), Pietra Ruge (18./19. st.), Domenica Prontija (1750. - ?.), Vincenza Feolija (1750. -1831.) i Simona Pomardija (1757. – 1830.), koji su oblikovali svoje vedute pod neposrednim i snažnim utjecajem Piranesijevog genija. Problemska jezgra izložbe ističe prinos tog jedinstvenog ljubitelja starina i arhitektonske baštine u kontekstu rimskog vedutizma.

Danteova Božanstvena komedija u crtežima Mirka Račkog / Iz fundusa Kabineta grafike HAZU

U instituciji čuvamo impozantan opus ilustracija istaknutog slikara i crtača hrvatske moderne Mirka Račkog (1879.-1982.) za Danteovu Božanstvenu komediju izrađenih na poticaj i po narudžbi Izidora Kršnjavog, a koji u cijelosti nije bio izlagan 40 godina, od izložbe 1979. u Kabinetu grafike. Prema dogovoru s I. Kršnjavijem Rački je 1911. izradio drugi ciklus od 53 crteža za Božanstvenu komediju sa scenama iz Danteova Pakla, Raja i Čistilišta koji je bio izložen 1913. na izložbi Društva umjetnosti u Zagrebu, a danas se ova antologijska cjelina čuva u Kabinetu grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Stilski serija ilustracija za Danteovu Božanstvenu komediju pripada simbolizmu ranije faze moderne, na koju su utjecala secesijska kretanja iz Beča te dekorativni stil Jugendstila Münchena, sjedišta u kojima se školovao i usavršavao Mirko Rački. Kako se prva serija ilustracija čuva u Galeriji Uffizi u Firenci, dovoljno govori o kvaliteti i pre-

poznavanju umjetnikove crtačke manire visoke artistske kvalitete. Zbog atraktivnosti i kvalitete ove fundusne građe planira se stručna valorizacija i kontekstualizacija originalnih crteža te studijska prezentacija ovih reprezentativnih radova hrvatske moderne.

Božićni ciklus u djelima starih majstora / Iz fundusa Kabineta grafike HAZU

Studijska izložba crteža i grafika starih majstora iz fundusa Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na temu Božićnog ciklusa, dopunjenu srodnom ikonografskom temom Sv. Obitelji, predstavlja programski kontinuitet izlaganja reprezentativnih djela iz fundusa, njihove kontekstualizacije te istraživanja, nastavljajući se tako na ranije trasirano tematsko sagledavanje građe Stare zbirke i zbirke 19. stoljeća. Izložba Božićni ciklus u djelima starih majstora / Iz fundusa Kabineta grafike HAZU, izborom od 19 grafika i crteža iz razdoblja od 16. do 18. stoljeća, Kabinet grafike bi po prvi puta predstavio jednu od ključnih tematskih cjelina unutar sakralnog stvaralaštva. Prizma teme proširuje interpretaciju građe s općeg odnosa religije i umjetnosti na uvriježena rješenja u duhu posljednjetridentske ikonografije te klime postkoncilske obnove. Izložba donosi i nova atributivna tumačenja te predstavlja šest neobjavljenih djela iz fundusa, poput bakropisa A. Medulića. Etapama božićnog ciklusa i interpretacijom listova europskih grafičara (Caraglia, Rote, de Soyea, Bloemaerta, Medulića, Morghena i sl.), koji šire likovna rješenja najznačajnijih europskih umjetnika poput Tiziana, Michelangela, Parmigianina, Rubensa i sl., neposredno se dotičemo i značajne uloge grafičke umjetnosti, tj. diseminacije vizualnih slika.

Izdavačka djelatnost / katalog, pozivnica

- Giovanni Battista Piranesi i vedutistički odjeci / Iz fundusa Kabineta grafike – katalog, pozivnica, plakat
- Izložba Danteova Božanstvena komedija u crtežima Mirka Račkog / Iz fundusa Kabineta grafike HAZU – katalog, pozivnica, plakat
- Monografija Branko Kincl / teorijski i znanstveni opus – monografija, pozivnica
- Izložba crteža i promocija Crtački dnevnicu hrvatskih autora / Edo Murtić – pozivnica, plakat
- Božićni ciklus u djelima starih majstora / Iz fundusa Kabineta grafike HAZU – katalog, pozivnica, plakat

Edukativna djelatnost

Planiraju se stručna vodstva, radionice i predavanja vezana uz izložbe koje će se održati sukladno situaciji i prema epidemiološkim preporukama uslijed Covid-19 krize.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA

Voditelj je akademik *Vladimir Marković*, a upravitelj: *Borivoj Popovčak*, muzejski savjetnik. Zaposlenici su: dr. sc. Ljerka Dulibić, znanstvena savjetnica s izborom u muzejsko zvanje; Ivana Gržina, viša kustosica; Indira Šamec Flaschar, viša knjižničarka; Antonio Blaži, dokumentarist; Bartol Fabijanić, asistent.

Ciljevi u 2021. godini

Povećanje vidljivosti Strossmayerove galerije u novonastalim okolnostima

Uz kontinuiranje redovite stručne i znanstvene djelatnosti Strossmayerove galerije u 2021. godini posebna će pozornost – slijedom kratkoročnih ciljeva definiranih Programom za unaprjeđenje Strossmayerove galerije 2019. godine, a posebice s obzirom na novonastale okolnosti – biti posvećena dostupnosti i vidljivosti relevantnih informacija o Galeriji i njenim programima i projektima u široj javnosti. Posebna će pozornost biti posvećena koordiniranoj distribuciji sadržaja preko mrežnih stranica, društvenih mreža i ostalih sredstava informiranja te online izložbama i produkciji edukacijskih sadržaja na mrežnim stranicama, posebno osmišljenih za različite skupine korisnika.

Održanje kontinuiteta znanstvenih istraživanja u Strossmayerovoj galeriji

Zbog novonastale situacije, uzrokovane ne samo pandemijom i posljedicama potresa već i smanjenjem broja znanstvenih djelatnika u Strossmayerovoj galeriji (istek ugovora o radu s asistentom Ivanom Ferenčakom i sporazumni raskid ugovora o radu sa znanstvenom savjetnicom dr. sc. Ivom Pasini Tržec) tijekom 2021. godine bit će važno uložiti dodatne napore u svrhu održanja kontinuiteta, intenziteta i kvalitete znanstvenih istraživanja u Strossmayerovoj galeriji.

U tijeku je postupak vrednovanja projektnoga prijedloga (voditeljica: dr. sc. Lj. Dulibić) prijavljenoga na natječaj Istraživački projekti Hrvatske zaklade za znanost s rokom prijave u ožujku 2020. godine. Panel za vrednovanje je nakon procjene donio odluku o upućivanju projektnog prijedloga u drugi krug vrednovanja (istorazinsko vrednovanje). Rezultati se očekuju do kraja 2020. godine. Ukoliko projekt bude prihvaćen za financiranje niz aktivnosti predviđenih radnim planom projekta odvijat će se u Strossmayerovoj galeriji odnosno Akademiji.

U tijeku je i postupak vrednovanja projektnoga prijedloga COST akcije OC-2020-1-24548 "Increasing mutual trust and transparency cultural goods trade"

(ResponsART), u kojemu u svojstvu Secondary Proposer sudjeluje dr. sc. Lj. Dulibić. Ukoliko projektni prijedlog bude prihvaćen za financiranje mogućnosti umrežavanja predviđene predloženom akcijom iskoristit će se za održanje i daljnji razvoj međunarodne vidljivosti znanstvenih istraživanja u Strossmayerovoj galeriji.

Preventivna zaštita i konzervatorsko-restauratorski radovi na umjetninama iz zbirnog fonda i drugoj građi Strossmayerove galerije

Nastavit će se suradnja s Hrvatskim restauratorskim zavodom u okviru koje se provode načela preventivne zaštite umjetnina i konzervatorsko-restauratorski radovi na umjetninama iz zbirnoga fonda Galerije.

Ivana Gržina nastavit će se rad na preambalažiranju starije fototečne građe u svrhu njezine preventivne zaštite. Indira Šamec Flascahar nastavit će preventivnu zaštitu fotografskih pozitiva Schneiderova fotografskoga arhiva.

Premještajem cjelokupnog stalnog postava u spremnice Strossmayerove galerije te uređenjem dodatnog prostora u podrumu Palače bit će potrebno uložiti dodatne napore i sredstva za održavanje i tehničko unapređenje uvjeta čuvanja umjetnina u čuvaonicama do preuređenja Strossmayerove galerije i formiranja novog stalnog postava.

Dvorana IX. Strossmayerove galerije prilagodit će se za premještaj umjetnina nastalih u 19. i 20. stoljeću iz prostora podrumskih čuvaonica, s ciljem oslobađanja prostora za umjetnine iz stalnog postava trenutno smještenih na police u spremnici I.

Kontinuirano će se pratiti i na vrijeme reagirati na promjene u mikroklimi prostora čuvaonica i surađivati te komunicirati Hrvatskim restauratorskim zavodom.

Planirane aktivnosti u 2021. godini:

Izložbe

Izložba kopija i inačica po Rafaelu iz Strossmayerove galerije, Kabineta grafike i Gliptoteke HAZU, ožujak 2021., Kabinet grafike i Knjižnica HAZU, autorica: Lj. Dulibić

Obilježavanje petstogodišnjice smrti jednoga od najznačajnijih renesansnih slikara, Rafaela Sanzija, tijekom 2020. godine je zbog epidemiološke situacije bilo umnogome otežano. Jubilarna godina toga velikoga slikara stoga se produžuje i na prvu polovicu 2021. godine kada će se prigodnim manifestacijama, izložbama, konferencijama i publikacijama, prilagođenima novonastalim okolnostima, nastaviti obilježavati jubilarna "Rafaelova godina". Strossmayerova galerija starih majstora pridružuje se toj inicijativi izložbom kopija i inačica Rafaelovih proslavljenih predložaka, koje se čuvaju u zbirnim fondovima Strossmayerove

galerije, Kabineta grafike i Gliptoteke HAZU. Izložba će biti postavljena u prostorima Kabineta grafike i Knjižnice HAZU, a priredit će se i virtualna inačica koja će biti dostupna na mrežnim stranicama.

Izložba Akademijina palača u slikovnim arhivskim izvorima, javni gradski prostor Zrinjevca i/ili Strossmayerova trga, lipanj 2021., autorica: Lj. Dulibić

U povodu predstojeće obnove u potresu stradale palače Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti prikupit će se, obraditi i izložiti slikovni arhivski izvori koji svjedoče o gradnji i povijesti Akademijine palače na Zrinskome trgu te upućuju na njezin značaj u urbanizmu Zagreba i kulturnoj povijesti Hrvatske 19. i 20. stoljeća. Uz ilustracije izvornih dokumenata i precizne podatke o izvorniku (arhivski fond, muzejska zbirka i sl.) te kratki informativni tekst kojim se opisuje i kontekstualizira odabrani izvor, izložbom će se zorno predočiti značaj ne samo Akademijine palače već i same Akademije te mijene Zrinjevca i okolnih perivoja u neposrednom okruženju Palače odnosno užem središtu grada. Izložba će biti postavljena na vanjskim izložbenim panelima na Zrinjevcu i/ili Strossmayerovu trgu, a priredit će se i virtualna inačica koja će biti dostupna na mrežnim stranicama.

Izložba Društvo prijatelja Strossmayerove galerije, rujan 2021., Kabinet grafike, autorica: Lj. Dulibić

Djelovanje Društva prijatelja Strossmayerove galerije osnovanoga 1928. godine značajno je za povijest Strossmayerove galerije starih majstora HAZU prije svega zbog akvizicija koje je Društvo uspjelo ostvariti za Galeriju na tadašnjem domaćem i inozemnom tržištu umjetninama. Na izložbi će biti predstavljene okolnosti nabave i provenijencija jedanaest slika starih majstora i modernih slikara koje je Društvo u suradnji s upravom Strossmayerove galerije kupilo na domaćem i europskom tržištu umjetninama. Izložena djela pratit će izbor iz obilato sačuvane i nedavno temeljito istražene arhivske dokumentacije. Izložba će biti postavljena u prostoru Kabineta grafike, a priredit će se i virtualna inačica koja će biti dostupna na mrežnim stranicama.

Online izložba - katalog fundusa Strossmayerove galerije starih majstora HAZU, mrežne stranice Strossmayerove galerije, tijekom cijele godine, autorica: Lj. Dulibić

U novonastalim okolnostima poradi kojih je stalni postav Strossmayerove galerije morao biti uklonjen zbog oštećenja koja je u potresu pretrpjela zgrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, planiramo intenzivno kontinuirano online predstavljanje djela iz bogatoga zbirnoga fonda Galerije. Na nedavno uspostavljenim mrežnim stranicama Strossmayerove galerije osiguran je digitalni prostor za online izložbu - katalog djela iz fundusa Galerije. Osnovna struktura (fotografija umjetnine, osnovni kataloški podatci, opsežnija tekstualna interpretativna ka-

taloška jedinica) kontinuirano će se nadograđivati ne samo daljnjim unosom pojedinih djela i pripadajućih kataloških jedinica već i iznalaženjem složenijih prezentacijskih formata koji će omogućiti izravniju interakciju i više načina korištenja od strane različitih korisnika.

Izložba "Ivan Standl (1832. – 1898.)": Pripremni radovi, tijekom cijele godine, autorica: I. Gržina

Izložbeni projekt "Ivan Standl (1832.-1898.)" rezultat je suradnje Strossmayerove galerije, Muzeja za umjetnost i obrt i Muzeja grada Zagreba. U pripremnim radovima planira se istražiti građu u kulturnim institucijama regionalnih centara (Bjelovar, Koprivnica, Varaždin, Karlovac, Split, Zadar, Trogir). Pripremni radovi obuhvaćaju istraživanje građe iz fundusa organizatora i ostalih imatelja građe; digitalizaciju te proučavanje života Ivana Standla u kontekstu hrvatske fotografije 19. stoljeća i šire, kroz dostupno arhivsko gradivo, novine te stručnu i znanstvenu literaturu.

Edukacijska djelatnost

Edukativni program Strossmayerove galerije u 2021. godini, tijekom cijele godine, autorica: I. Gržina

I nakon potresa koji je uzrokovao zatvaranje Strossmayerove galerije za javnost, sve redovite aktivnosti pa tako i edukativna djelatnost odvijaju se i dalje: ili u drugim prostorima ili u mrežnom okruženju. Planirano je da se edukativni program Galerije u 2021. odvija na dva načina: a) u fizičkom kontaktu s korisnicima – u okviru događanja u organizaciji drugih institucija koje pružaju domaćinstvo; b) na mrežnim stranicama Galerije. Glavnina djelatnosti odvijala bi se na mrežnim stranicama Galerije kroz različite digitalne sadržaje koji bi se objavljivali pravilnim ritmom kroz godinu. Planirane su 2 sadržajne cjeline u formi digitalnog pripovijedanja, 2 interaktivne igre-pamtilice s dodatnim interpretacijskim slojem te 1 interaktivna radna bilježnica. Sadržaj će biti vizualno atraktivno oblikovan kako bi bio zanimljiv ciljanim mlađim korisničkim skupinama. Posezanje za takvim oblikom komunikacije s publikom primjereno je i s obzirom na neizvjesnu epidemiološku situaciju.

Dokumentacija

Nastavak rada na uspostavljanju te sređivanju dokumentacijskih fondova Strossmayerove galerije, A. Blaži (u suradnji s ostalim djelatnicima zaduženima za pojedine zbirke)

Knjižnica Strossmayerove galerije

Indira Šamec Flaschar će u okviru redovnog poslovanja provoditi stručne postupke inventarizacije, katalogizacije, klasifikacije prinovljenih monografskih i se-

rijskih publikacija te rekatalogizacije dijela neobrađene stare knjižne građe matičnoga fonda u okviru nove mrežne repozitorske platforme INDIGO. Pružat će informacije o fondu korisnicima Knjižnice i Schneiderova fotografskoga arhiva.

Započet će prvu etapu revizije cjelokupnoga knjižničkoga fonda i uređenja podrumске čuvaonice knjiga.

Repozitorij Digitalna zbirka HAZU sukcesivno će biti nadopunjavan novim digitalnim objektima svrstanim u postojeće digitalne zbirke: "Zbirka starih majstora", "Schneiderov fotografski arhiv", "Hemeroteka i katalozi Strossmayerove galerije".

Nakladništvo

Katalozi izložbi i manje publikacije

Katalog izložbe Društvo prijatelja Strossmayerove galerije, autorice: Lj. Dulibić i I. Pasini Tržec (vanjska suradnica)

Temelj za koncepciju izložbe i pratećega kataloga nedavna je temeljita stručna i znanstvena obrada umjetnina i arhivske dokumentacije o djelovanju Društva prijatelja Strossmayerove galerije. Istraživanje je bilo provedeno u okviru međunarodnog znanstvenog projekta Transfer of Cultural Objects in the Alpe Adria Region in the 20th Century koji se provodio u Strossmayerovoj galeriji od 2016. do 2019. godine. Rezultati istraživanja djelovanja i akvizicija Društva prijatelja Strossmayerove galerije objavljeni su u formi znanstvenoga rada (Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec, Akvizicije Društva prijatelja Strossmayerove galerije // Imago, imaginatio, imaginabile. Zbornik u čast Zvonka Maković / Damjanović, Dragan ; Magaš Bilandžić, Lovorka (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2018. str. 281-301).

Planirani katalog u suautorstvu Lj. Dulibić i I. Pasini Tržec (u svojstvu vanjske suradnice) na primjeren će način približiti publici ne samo izložene umjetnine već i korpus (novo)stečenih znanja o njima, uz pružanje uvida u širi povijesni, društveni i politički kontekst u kojem je Društvo djelovalo (1928. - 1947.).

Monografije/knjige

Katalog zbirke francuskih majstora u Strossmayerovoj galeriji, studeni 2021., autori: B. Popovčak i I. Gržina

Knjiga predstavlja katalog stručno i znanstveno obrađenih umjetnina iz zbirke francuskih majstora Strossmayerove galerije, prvi takav objavljen o ovoj zbirci. Istodobno je, nakon višedesetljetne pauze, prvi cjelovit katalog neke zbirke iz fundusa Galerije. Autori su dugogodišnji voditelj zbirke muzejski savjetnik Borivoj Popovčak i viša kustosica Strossmayerove galerije Ivana Gržina. Tekst je proizišao iz višegodišnjih istraživanja g. Popovčaka. U metodološkom smislu uključuje formalnu, stilističku i ikonografsku analizu, a, gdje je moguće, rasvjetljava se i provenijencija pojedine umjetnine. Predviđen je i uvodni, povijesni pregled

formiranja zbirke. Tekst bi usporedno tekao na hrvatskom i engleskom jeziku. Predviđeno je izdanje opsega 500 stranica, koje sadrži oko 100 ilustracija, u nakladi od 400 primjeraka.

Javna događanja

Koliko god to bilo moguće s obzirom na novonastale okolnosti, Strossmayerova galerija uključit će se u redovite manifestacije i akcije (hrvatska Noć muzeja, europska Noć muzeja, Dan otvorenih vrata HAZU, Dan Gradske četvrti Donji grad...) te organizirati predstavljanje novih izdanja, edukacijske radionice i/ili posebna javna predavanja uz pojedine izložbene programe.

Organizacija skupova

Ukoliko istraživački projektni prijedlog prijavljen na natječaj HRZZ i projektni prijedlog akcije COST čiji je postupak vrednovanja u tijeku budu prihvaćeni za financiranje, organizirat će se – u skladu s radnim planom prijavljenih projektnih prijedloga – nekoliko skupova, radionica i okruglih stolova.

Projekti HRZZ-a u tijeku

Projekt razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti Hrvatske zaklade za znanost, 2018.-2022.

Od 1. rujna 2018. godine na radnom mjestu asistenta u Strossmayerovoj galeriji na određeno vrijeme u trajanju od četiri godine zaposlen je Bartol Fabijanić, po provedenom natječaju raspisanom temeljem uspješne prijave dr. sc. Ljerke Dulibić na natječaj Projekt razvoja karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti Hrvatske zaklade za znanost, sufinanciran od Europske unije iz Europskog socijalnog fonda. Projekt će kontinuirati tijekom cijele 2021. godine.

Prijava na nove natječaje HRZZ-a

Ovisno o rezultatima evaluacije podnesene projektne prijave koja je u tijeku, planirat će se daljnje prijave na natječaje HRZZ-a koji će biti raspisani u 2021. godini.

Sudjelovanje na konferencijama i skupovima

Bartol Fabijanić, Musealisation of the artworks in Croatia in the aftermath of the Second World War, prihvaćeno izlaganje, međunarodna konferencija Art and the State in Modern Central Europe (18th – 21st Century), Zagreb, 31. lipnja – 3. srpnja 2021.

Ljerka Dulibić i Iva Pasini Tržec, Tragom djela starih majstora u zagrebačkim privatnim zbirkama kroz opus Grge Gamulina, prihvaćeno izlaganje, znanstveni skup posvećen Grgi Gamulinu, Zagreb, proljeće 2021.

Studijski boravci u inozemstvu

Bartol Fabijanić priprema prijavu na godišnju stipendiju njemačke pokrajine Bavarska za akademsku godinu 2021./22. putem programa BAYHOST. Prijavljeno istraživanje provodio bi tijekom jednogodišnje razmjene na minhenskom sveučilištu Ludwig Maximilian. Međunarodno istraživanje i razmjena kompatibilni su s programom doktorskoga studija na Sveučilištu u Zadru na kojem je kandidat doktorand i temeljem kojeg provodi svoje istraživanje u Strossmayerovoj galeriji. Konačni rezultati prijave bit će poznati na proljeće 2021., a ukoliko budu pozitivni Fabijanić će stipendiju koristiti od jeseni 2021. godine.

Objava znanstvenih/stručnih radova

Za tisak prihvaćeni radovi čije se objavljivanje očekuje tijekom 2021.:

- Iva Pasini Tržec, Ljerka Dulibić, Musealization Process(es) of Dispossessed Artworks in Croatia during and after the Second World War, zbornik radova sa skupa International Conference of the HERA Project, TransCultAA, München, 16.-18. svibnja 2019.

- Ljerka Dulibić, Slike na kamenim pločama - okolnosti nastanka vrste, fortuna collezionistica i problemi očuvanja i prezentacije, Zbornik radova sa znanstvenog skupa Dani Cvita Fiskovića održanog 2018.

- Bartol Fabijanić, Transferi slika ljubljanskog slikara Joannesa Eisenharta iz stare Zagrebačke katedrale, Croatica christiana periodica, u pripremi za tisak.

Sudjelovanje u visokoškolskoj nastavi

Dr. sc. Ljerka Dulibić će u ljetnome semestru 2020./2021. izvoditi nastavu iz kolegija Ikonografija umjetnosti zapadnoga kruga na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U svojstvu mentorice doktoranda Bartola Fabijanića Dulibić će nastaviti pratiti i koordinirati Fabijanićevo doktorsko istraživanje i sudjelovanje u projektima Galerije.

Bartol Fabijanić nastavit će poslijediplomski doktorski studij »Humanističke znanosti« u Zadru (predložena tema doktorske disertacije: „Akvizicije Strossmayerove galerije starih majstora HAZU nakon Drugog svjetskog rata“). U 2021. godini upisat će 5. semestar studija i obraniti sinopsis disertacije.

Sudjelovanje/članstva u stručnim tijelima

Dr. sc. Ljerka Dulibić nastavit će obavljati dužnost dopredsjednice i članice Upravnog odbora Društva povjesničara umjetnosti Hrvatske. Kao članica Organizacijskog odbora sudjelovat će u pripremi međunarodnog znanstvenog skupa posvećenoga Ljubi Karamanu kojega priređuje Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske.

Ivana Gržina, uz nastavak sudjelovanja u Muzejskoj radnoj grupi angažiranoj u razvoju nacionalnog Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i

muzejima, istodobno će, kao predstavnica Hrvatskoga muzejskog društva, nastaviti djelovati u Stalnom odboru za razvoj i održavanje istoga Pravilnika.

Indira Šamec Flaschar obavljat će dužnost predsjednice Komisije za muzejske i galerijske knjižnice, stručnog tijela Sekcije za visokoškolske i specijalne knjižnice Hrvatskog knjižniča

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

ARHIV ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Voditelj Kabineta za arhitekturu i urbanizam je akademik *Velimir Neidhardt*, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a upraviteljica: *Jasenka Ferber Bogdan*. Zaposlenice su Arhiva za likovne umjetnosti: stručne savjetnice: Andreja Der-Hazarijan Vukić i Jasenka Ferber Bogdan, viša stručna suradnica dr. sc. Darija Alujević te administratorica: Nives Kuvačić

Ciljevi

Dugoročni cilj Kabineta inventirana je i uređena Planoteka i mikrofilmirana građa, te će u 2021. godini djelatnosti biti usmjerene u tom pravcu.

Osnovni cilj Arhiva za likovne umjetnosti je kontinuirano praćenje i evidentiranje djelovanja hrvatskih umjetnika u zemlji i inozemstvu, uz upotunjavanje i proširivanje arhivskih fondova (Zbirka dokumentacije, Zbirka kataloga, Zbirka donacija i ostavština) i fonda priručne knjižnice.

Planira se intenzivnija digitalizacija i objavljivanje arhivske građe na institucionalnom repozitoriju DiZbi, s ciljem stvaranja veće količine digitalnog sadržaja kojem će korisnici moći pristupiti bez fizičkog dolaska u Arhiv, što je od osobite važnosti obzirom na neizvjesnu epidemiološku situaciju. Intenzivirat će se rad na prezentaciji arhivske građe kroz fizičke i virtualne izložbe.

Cilj je Arhiva za likovne umjetnosti i kontinuirana suradnja sa nacionalnim i međunarodnim muzejsko-galerijskim ustanovama u projektima koji zahtijevaju stručnu pomoć ili posudbu građe, a u 2021. godini obavljat će se u skladu s trenutnim mogućnostima vezanim uz epidemiološku situaciju.

Planirane aktivnosti u 2021. godini:

Kabinet za arhitekturu i urbanizam

Pristupit će se temeljitoj inventuri arhitektonske dokumentacije, koja će se odvijati prema ritmu ovisnom o ostalim djelatnostima Arhiva za likovne umjetnosti. Također će se pregledati i ponovno popisati mikrofilmirana građa koja će, prema dogovoru s Akademijinom Knjižnicom, biti dostupna korisnicima putem čitača mikrofilmova u prostorima Knjižnice.

U slučaju financiranja projekta "Digitalizacija arhitektonske dokumentacije Palače Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti" od strane Ministarstva kulture, obaviti će se digitalizacija 76 nacrtanih listova za Palaču Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, nastalih u razdoblju 1877. do 1879., te adaptacijskih nacrti iz 1920. te 1947.-1948. Digitalizirana građa obradit će se i objaviti na portalu DiZbi.

Arhiv za likovne umjetnosti

Nastavit će se redovita djelatnost evidentiranja izložbi održanih u Hrvatskoj, te izložbi hrvatskih umjetnika održanih u inozemstvu u tekućoj godini (dnevni tisak, periodika, izložbeni materijali – katalozi, depliani, pozivnice, plakati). Uz to prikupljat će se informacije i publicirani materijali vezani uz djelovanje hrvatskih likovnih umjetnika u razdoblju od 2. polovice 19. st. do danas.

Nastavit će se rad sa korisnicima Čitaonice u skladu s trenutnom epidemiološkom situacijom, pri čemu je broj korisnika u prostoru ograničen na jednu do dvije osobe.

Na Facebook stranici Arhiva za likovne umjetnosti nastavit će se sa objavljivanjem sadržaja vezanih uz obljetnice akademika Razreda za likovne umjetnosti, te zanimljivosti iz zbirke Arhiva za likovne umjetnosti - <https://www.facebook.com/Arhiv.za.likovne.umjetnosti>.

Izradit će se i postaviti web stranica Arhiva za likovne umjetnosti s osnovnim informacijama i poveznicama na ostale online sadržaje (virtualne izložbe, digitalizirana građa, Facebook stranica).

Stručne djelatnice nastavit će stručno-znanstvena istraživanja vezana uz građu Arhiva za likovne umjetnosti, uz objavljivanje radova i sudjelovanje na stručnim i znanstvenim skupovima.

Rad u Digitalnoj zbirci

U 2021. godini dovršit će se prijenos lokalnih računalnih baza na online IN-DIGO platformu portala Digitalne zbirke, što je dugotrajan proces dorade i prilagodbe novim formatima. Završni rezultat bit će objedinjeni sustav podataka, koji će olakšati rad na upisu izložbi, bibliografije, te daljnje inventarizacije arhivskih zbirki.

Planira se upis knjižničnog fonda Arhiva za likovne umjetnosti u Digitalnu zbirku, što uključuje inventarizaciju knjiga prema pravilima knjižnične katalogizacije. Isto tako, nastavit će se inventarizacija i upis Zbirke plakata u DiZbi.

Nastavit će se dopuna biografija članova Razreda za likovne umjetnosti na DiZbi-ju na temelju kratkih biografija akademika pripremljenih za izdanje "100 godina Razreda za likovne umjetnosti HAZU".

U slučaju financijske potpore projektu "Digitalizacija kataloga prvih petnaest izložbi Zagrebačkog salona (1965.-1980.)" od strane Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba, digitalizirat će se, obraditi i objaviti katalogi na portalu DiZbi.

Izložbe

U suradnji s Akademijom likovnih umjetnosti u Zagrebu u pripremi je izložba "Od anatomije do animacije" koja će se održati 18.-31. ožujka 2021. u Galeriji Šira u Zagrebu.

U suradnji s Gliptotekom HAZU kao nositeljem izložbenog projekta pripremit će se u studenom 2021. izložba "Antun Bauer – muzeolog i donator" povodom 110. godišnjice rođenja Antuna Bauera.

Izradit će se virtualna izložba posvećena akademiku Vanji Radaušu povodom obilježavanja 115. godišnjice rođenja. Na izložbi će biti predstavljena digitalizirana građa iz nekoliko Akademijinih jedinica: Arhiv za likovne umjetnosti, Gliptoteka, Kabinet grafike, Knjižnica.

Skup

U suradnji s Gliptotekom HAZU planira se održavanje znanstveno-stručnog skupa "Antun Bauer – muzeolog i donator", uz 110. obljetnicu njegova rođenja, koji će se održati uz izložbu u prostorima Gliptoteke u studenom 2021. Potrebna sredstva za realizaciju skupa zatražit će se kroz prijavu na javni poziv za financijsku potporu u pripremu i održavanju znanstvenih i znanstvenostručnih skupova i škola u 2021. godini kojeg će objaviti Ministarstvo znanosti tijekom tekuće godine.

JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Arboretum Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Trstenom kraj Dubrovnika na svojoj površini od 25.61 hektara objedinjuje nekoliko različitih cjelina: povijesni renesansni perivoj s ljetnikovcem Gučetić-Gozze, romantičarski perivoj na Drvarici, zbirku kultiviranog drveća i grmlja, povijesni maslinik, te prirodnu vegetaciju šuma hrasta medunca, alepskog bora i čempresa, makije te priobalnih stijena. Djelatnost Arboretuma usmjerena je na zaštitu i održavanje kulturno-povijesnih i prirodnih znamenitosti, na istraživanje i zaštitu biološke raznolikosti, na stvaranje žive zbirke u smislu genetičke raznolikosti, te na istraživanja iz područja povijesti vrtne arhitekture. Zbirka od 467 kultiviranih vrsta drveća i grmlja smještena je najvećim dijelom na površinama renesansnog i romantičarskog perivoja. Samonikla flora zastupljena je s 510 svojti, a njezina je osnovna vrijednost i značaj u velikoj biološkoj raznolikosti.

Rad u Arboretumu odvija se u okviru Razreda za prirodne znanosti. Voditelj Arboretuma je akademik *Igor Anić*, upravitelj je dr. sc. *Ivan Šimić*, a ukupno je zaposleno 15 zaposlenika.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavit će se praćenje (monitoring) promjena biljne raznolikosti na cjelokupnoj površini Arboretuma s posebnim obzirom praćenja biljnih sukcesija prirodne obnove opožarenog dijela Arboretuma.

Također će se nastaviti rad na istraživanju i praćenju invazivnih i subsponsantnih vrsta u Arboretumu, te iskušavanju odgovarajućeg načina iskorjenjivanja i kontrole nad njima.

Nastavit će se istraživanja povijesnog razvoja perivoja, te praćenje uloge ishrane bilja na revitalizaciju određenih biljnih vrsta.

Stručna i edukacijska djelatnost

Nastavit će se rad na stvaranju zbirke samoniklih ljekovitih i aromatičnih bilj-

nih vrsta Dubrovačkog primorja čiji su prirodni lokaliteti većinom uništeni i oštećeni u mnogim uzastopnim požarima. Stvaranjem navedene zbirke u Arboretumu se provodi zaštita ex-situ, kao mjera za očuvanje komponenata biološke raznolikosti izvan prirodnih staništa uz etnobotanički i edukacijski smisao zbirke.

Edukacijska će se djelatnost provoditi kroz predavanja za vrijeme vođenja specijalnih učeničkih, studentskih i posebno organiziranih grupa posjetitelja, a obuhvaća područje kulturno-povijesne i prirodne baštine Arboretuma.

U sklopu predstojećeg 11. Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma na nivou cijele Hrvatske, u Arboretumu će se organizirati razne radionice osnovnih i srednjih škola, te održati stručna vođenja učeničkih i grupa za građane od strane stručnih djelatnika Arboretuma.

U sklopu predstojećih Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti planirana su stručna predavanja te organizacija stručnih vođenja za zainteresirane posjetitelje.

Planirana je izrada stotinjak novih tablica za označavanje biljaka od eloksiranog aluminijskog aluminija. Novoizrađene tablice će biti usklađene s popisanim i numeriranim biljakama u dovršenoj Studiji postojećeg stanja.

Rad na obnovi i održavanju površina i građevina Arboretuma

Rad u renesansnom perivoju odvijat će se kroz redovne poslove vrtlarskog i tehničkog održavanja kultiviranih površina. Posebni i povremeni poslovi obuhvatit će odstranjivanje i kontrolu invazivnih biljaka, čišćenje i njegu pojedinih starih stabala, te uređivanje lovorova gaja čišćenjem i kultivacijom.

Rad u romantičarskom perivoju na Drvarici odvijat će se kroz poslove uzgoja i održavanja mladih nasada.

Poslovi obnove starog maslinika provodit će se primjenom odgovarajućih agrotehničkih mjera.

Na rasadnicima se nastavlja uzgoj sadnica biljaka potrebnih za redovitu obnovu postojećih starih nasada.

Sve travnate površine Arboretuma održavat će se košnjom, a putovi i šetnice nasipanjem, čišćenjem i redovnim održavanjem.

Nastavit će se provedba projekta pod nazivom "Povijesni vrtovi dubrovačkog područja" koji je prihvaćen na pozivu "Promicanje održivog razvoja prirodne baštine" pri Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije, a kojeg je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti prijavila u suradnji s Rezervatom Lokrum, Turističkom zajednicom grada Dubrovnika i Udrugom DART. Razdoblje provedbe projekta je od 1. prosinca 2018. do 30. studenog 2021. U ovom projektu uz izradu manjih projekata uključena je i izgradnja građevine Pojata u sklopu Arboretuma Trsteno gdje će biti smješteni novi uredi Arboretuma. Preseljenje sadašnjih ureda iz ljetnikovca Gučetić će omogućiti realizaciju primarnog cilja svih naših prijava na natječaj Ministarstva i Europskih fondova, kompletnu obnovu i revitalizaciju samog ljetnikovca Gučetić, kako bi se prikazala naša bogata kul-

turna arhitektonska baština s kraja 15. stoljeća (izgrađenog 1494. godine i obnovljenog nakon katastrofalnog potresa 1667. godine u današnjim gabaritima).

Planiran je nastavak obnove i rekonstrukcije mlinice prema izrađenom izvedbenom projektu obnove zgrade mlinice od strane Hrvatskog restauratorskog zavoda. Radove nastavka obnove Akademija je prijavila u sklopu Prijavnica za programe zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara za 2021. godinu pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske.

Planira se obaviti konzervatorsko-restauratorske radove na klasicističkom sekreteru, stolu, četiri naslonjača i okruglom stolu. Radove obnove navedenog namještaja iz ljetnikovca Gučetić Akademija je prijavila u sklopu Prijavnica za programe zaštite i očuvanja pokretnih kulturnih dobara za 2021. godinu pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske.

Nastavit će se obnova perivoja na Drvarici protjeđivanjem gustog sklopa čempresa.

Ispred Neptunove fontane planirana je daljnja obnova vrtno površine i vraćanje izvorne perivojne kompozicije i atmosfere.

Nastavit će se obnova odrine ispred ljetnikovca Gučetić kao i obnova vrtnih terasa s istočne i zapadne strane paviljona.

Tijekom godine je planirano izvršiti preventivnu zaštitu visokih stabala kanarske datulje (*Phoenix canariensis*) protiv štetnika crvene palmine pipe (*Rhynchophorus ferrugineus*), te zaštitu starih živica šimšira (*Buxus sempervirens*) od šimširovog moljca (*Cydalima perspectalis*).

Čuvarska i protupožarna zaštita

Arboretum će biti otvoren za posjetitelje tijekom cijele godine.

Protupožarno dežurstvo obavljat će se danonoćno tijekom cijele godine, a posebno pojačano u razdoblju požarno opasne sezone.

Uz redovne poslove protupožarne zaštite, na protupožarno važnim zonama vršit će se radovi čišćenja i održavanja protupožarnih putova i pomoćnih prosjeka.

ARHIV

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Rad Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti odvija se u skladu s odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Pravilnika o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Zakona o arhivskom gradivu i arhivima.

Arhiv stručno skrbi o arhivskom gradivu:

1. Središnje zbirke koja sadrži rukopise i isprave, privatne ostavštine, arhiv Jugoslavenskog odbora, administrativnu pismohranu HAZU, filigranološku zbirku, zbirku zemljopisnih karata, diploma, svećanih adresa, sigilografski materijal i druge manje cjeline.

2. Orijentalne zbirke koja sadrži arabičke rukopise pisane na arapskom, perzijskom i turskom jeziku i osmanske isprave.

3. Raznim zbirkama koje na temelju odluke Predsjedništva Akademije mogu imati Akademijine jedinice u Zagrebu i izvan njega.

U sastavu Arhiva djeluju laboratorij za restauraciju i konzervaciju, fotolaboratorij i knjigovežnica. Trenutno je u Arhivu HAZU zaposleno 6 djelatnika: upravitelj (viši arhivist), arhivist, arhivski tehničar, znanstveni savjetnik u Orijentalnoj zbirci, knjigoveža i fotograf. Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje u Zagrebu na adresi Strossmayerov trg 2. Uredovno vrijeme za stranke je svakog radnog dana od 9-13. Brojevi telefona: +385 1 4895 106, +385 1 4895 107, za korisnike Orijentalne zbirke +385 1 4895 161 i e-mail: arhiv@hazu.hr.

Preuzimanje arhivskog gradiva i nadzor nad zbirkama

U 2021. godini preuzet će se arhivsko gradivo koje bude ponuđeno Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti od strane akademika ili drugih istaknutih osoba iz znanosti i kulture o čemu će odluku donijeti Uprava Akademije. (M. Vuković)

Jedinicama HAZU, ako to zatraže, pomagat će se stručnim savjetima u odabiranju trajnog arhivskog gradiva od dokumentarnog i izlučivanju dokumentarnog gradiva s ograničenim rokom čuvanja na način kako je to propisano Pravilnikom o zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Posebnim popisom dokumenata s rokovima čuvanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je sastavni dio Pravilnika. (M. Vuković).

Nastavit će se svakodnevni nadzor nad arhivskim gradivom pohranjenim u spremištima Arhiva što obuhvaća praćenje i evidentiranje fizikalno-kemijskih i drugih uvjeta sigurnog čuvanja te poduzimanje potrebnih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti. (M. Vuković, I. Burnać i N. Kangler).

Arhivističko sređivanje fondova i zbirki i opis gradiva

1. Završit će se arhivističko sređivanje osobnog arhivskog fonda Ante Tresića Pavičića; 1867/1949: kut. 32, 3,20 d/m.

Nakon obavljenog sređivanja i izrade sumarnog inventara popunit će se matični list fonda i unijeti podaci u dosje fonda. (M. Vuković)

2. Započet će se sređivanje arhivskog fonda obitelji Marković – Zagreb, Ivanić Grad; 1890-1940: kut. 1; 0,1. (M. Vuković)

3. Započet će se arhivističko sređivanje zbirke isprava Frana Gundruma (Collectio Gundrum); 1268-1913: kut. 4; 0,40 d/m.

Nakon obavljenog sređivanja i izrade sumarnog inventara popunit će se matični list fonda i unijeti podaci u dosje fonda. (I. Burnać)

4. Započet će se sređivanje zbirke tiskanica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti; 1954-2004: kut. 12; 1,00 d/m. (N. Kangler)

5. Redovito će se računalno unositi i uređivati podatci sumarnog popisa arhivskih fondova i zbirki Arhiva HAZU (I. Burnać, T. Paić-Vukić, M. Vuković)

6. Nastavit će se računalni unos i ažuriranje Inventarnih knjiga Ostavštine književnika i javnih radnika XIX. st. (XV-21 – XV-28). (I. Burnać)

7. Po dostavi novih prinova bit će dopunjavana Zbirka priznanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te pripadajući inventar. (I. Burnać)

8. Nastavit će se rad na priređivanju za objavljivanje Kataloga arapskih djela iz rukopisa Orijentalne zbirke, koji je sastavio M. Ždralović. (T. Paić-Vukić)

Rad s korisnicima

Rad s korisnicima obuhvaća poslove kao što su korespondencija s korisnicima, pružanje stručnih usluga i informacija o građi i načinu njenog korištenja kako je to regulirano u Pravilniku o korištenju arhivskog i registraturnog gradiva Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Pravilnika o radu čitaonice Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U 2021. godini planira se da će oko 400 korisnika koristiti arhivsko gradivo u čitaonici Arhiva i da će se za njih pripremiti od 1500 do 2000 jedinica arhivskog gradiva.

Primat će se zahtjevi za skeniranje gradiva, restauraciju i uvezivanje i o tome će se voditi propisane evidencije. (N. Kangler, T. Paić-Vukić, I. Burnać)

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavit će se istraživanje odabranih rukopisa Orijentalne zbirke i pisanje monografije o njima. (T. Paić-Vukić)

Stručni i znanstveni djelatnici Arhiva sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima.

Ustrojavanje obveznih arhivskih evidencija

U 2021. godini nastavit će se započeto ustrojavanje Općeg inventara (našastar) Arhiva HAZU. Unosit će se svi poznati podatci, a za podatke koji se traže a nisu poznati bit će potrebno provesti istraživanje. (M. Vuković)

Kulturno - prosvjetna djelatnost Arhiva

Djelatnici arhiva uključit će se kao stručni suradnici i u ostale izložbe koje budu organizirali pojedinci, institucije, ustanove ili udruge, na kojima će biti prezentirano arhivsko gradivo iz fondova i zbirki Arhiva HAZU.

Za manifestaciju „Dani otvorenih vrata“ planira se postavljanje prigodne izložbe. Planira se i održavanje predavanja o arhivskoj djelatnosti i radu Arhiva s naglaskom na neprocjenjivom bogatstvu arhivskih fondova i zbirki koje se čuvaju u Arhivu HAZU. Planirana predavanja su uglavnom za organizirane grupe studenata. Pojedini primjerci, koji su više poznati široj javnosti, bit će prezentirani na adekvatan način. (M. Vuković, T. Paić-Vukić, I. Burnać)

Izvodit će se nastava arapskog jezika na Katedri za turkologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (T. Paić-Vukić)

Izvodit će se nastava na kolegiju Hrvatska etnologija na Katedri za kroatologiju Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. (M. Vuković)

Laboratorij za restauraciju i konzervaciju

U 2021. godini planira se restauriranje arhivskog gradiva ako se u radni odnos zaposli restaurator ili će se pokušati obaviti restauraciju najoštećenijeg arhivskog gradiva kod vanjskih pružatelja usluga restauracije, što će zavisiti od raspoloživih novčanih sredstava Akademije.

Knjigovežnica

Za potrebe Arhiva HAZU planira se uvezivanje knjiga i brošura, konzerviranje i manje zahtjevno restauriranje, izrada mapa, fascikala i kutija, kaširanje fotografija i plakata. Isti radovi bit će obavljani i za potrebe Uprave Akademije, njenih odjela i zavoda, muzejskih i drugih ustanova za njihove izložbene projekte i za potrebe stranaka, po njihovom zahtjevu. (E. Marojević)

Za Odsjek za povijesne znanosti u Zagrebu HAZU i Knjižnicu HAZU obavljat će se uvezivanje knjiga i manje zahtjevno restauriranje. (E. Marojević)

Fotolaboratorij

Fotografske usluge (fotografsko snimanje, obrada snimaka, izrada fotografija, skeniranje i digitalno snimanje):

- Planira se fotografiranje svih događanja koja će organizirati Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, oko 100 različitih događaja. (G. Kos)

- Izrada fotografija prema zahtjevu korisnika i Uprave HAZU. (G. Kos)

Ukoliko se nabavi skener za snimanje arhivskog gradiva nastavit će se planirani poslovi digitalizacije arhivskih fondova i zbirki. (G. Kos)

- Digitalizacija i umnožavanje snimaka prema zahtjevu korisnika, oko 1200 kom. (G. Kos)

KNJIŽNICA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Organizacija rada i osoblje

Očekuje se da će u Knjižnici raditi 15 stalno zaposlenih djelatnika. Na mjestu pomoćne knjižničarke kolegice Ljiljane Bugarin koja je na višegodišnjem bolovanju ostat će raditi mag. knjižničarstva Elena Palčić.

Knjižničari će tijekom 2021.g. aktivno sudjelovati u sređivanju knjižnica Akademijinih jedinica. U okviru tog zadatka jedna dipl. knjižničarka će preuzeti sređivanje knjižnice Zavoda za ornitologiju u Zagrebu de visu. Stručnu pomoć u katalogizaciji knjižnog fonda nastavit će dobivati Odsjek za teatrologiju Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe u Zagrebu te Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, koji su prošli početnu obuku tijekom 2019. i 2020. g. Planira se započeti edukacija i pomoć u sređivanju knjižnice u Hrvatskom muzeju arhitekture u Zagrebu.

Prema sadašnjim okvirnim podacima u 20ak jedinica čuva se oko 160.000 do 200.000 sv. neobrađenih sv. knjiga i časopisa. Stoga se očekuje se da će posao uvođenja obrade građe trajati više godina.

U 2021.g. sudjelovat će se u radu Hrvatskoga knjižničarskog društva te će se pratiti rad Udruženja europskih znanstvenih knjižnica – LIBER. Bit će potrebno intenzivirati sudjelovanje na knjižničarskim skupovima, makar i online u slučaju duljeg trajanja pandemije, kako bi se promovirao rad Akademijinih knjižnica i Digitalne zbirke i kataloga Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Nova programska podrška INDIGO i uređenje skupnog kataloga Akademijinih knjižnica

Skupni katalog svih Akademijinih knjižnica pokrenut je krajem 2019. g. na platformi digitalnog repozitorija DiZbi.HAZU. Akademijina Knjižnica obavljaat će glavnu redakciju svih zapisa u skupnom katalogu svih Akademijinih knjižnica.

Knjižnica će i u 2021.g. raditi na sređivanju i deduplikaciji zapisa iz migrira-

nog kataloga središnje Knjižnice. Koordinirat će testiranje kvalitete migriranih zapisa iz računalnih baza Odsjeka za povijest hrvatske glazbe i Strossmayerove galerije starih majstora čije se sređivanje tek očekuje. S obzirom da u Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara nema zaposlenog knjižničara, središnja će Knjižnica preuzeti dopunu zapisa iz kataloga njihove knjižnice, kojeg je 2014/2015. radila mag. knjižničarstva Lucija Martinić u okviru stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa. U tom katalogu nedostaju normativni podaci o autorima i sadržajnoj obradi.

U 2021. će se raditi na deduplikaciji zapisa importiranih u novi program INDIGO u 7 knjižnica koje su migrirale svoje kataloge na platformu DiZbi.HAZU. Knjižnica će u sklopu glavne redakture skupnog kataloga pratiti tijek deduplikacije koje će provoditi ostale Akademijine knjižnice.

Popisi Akademijinih izdanja

Nastavit će se prikupljanje i analitička obrada Akademijinih izdanja koja će se objavljivati tijekom 2021. godine. Središnja Knjižnica će jedina obrađivati Akademijina izdanja, a ostale knjižnice će unositi samo holding podatke o svojim primjercima (inventarni broj, signatura itd.). Na tom poslu radit će isključivo viša knjižničarka Kristina Polak Bobić iz središnje Knjižnice. Koncem godine će se izraditi popis Akademijinih izdanja objavljenih u 2021. godini, koji će biti tiskan naredne godine kao prilog u Ljetopisu.

Odjel za izdavačku djelatnost nastavit će sustavnu pohranu digitalnih zapisa novih Akademijinih izdanja u repozitoriju DiZbi.HAZU, započetu 2016. g. Obradu i objavu na internetu sukladno autorskopravnom statusu novih izdanja obavljat će i nadalje Knjižnica također u repozitoriju DiZbi.HAZU. Redovito će se svim znanstvenim člancima i priložima u zbornicima radova dodjeljivati DOI oznaka. Monografije su za sada izuzete iz dodjele DOI oznaka i inozemne distribucije u okviru razmjene, stoga će se postupno uvoditi praksa prikupljanja dopuštenja za objavljivanje na internetskoj platform DiZbi.HAZU.

Izgradnja knjižničkog fonda i razmjena publikacija

Očekuje se da će se fond knjiga i časopisa i nadalje popunjavati uglavnom razmjenom i darovima. Potrebno je planirati kupnju dva do tri sveska enciklopedije u pretplati Allgemeines Künstlerlexikon (sv. 102 i dalje). Posebna pažnja posvetit će se prikupljanju radova naših akademika, uglavnom iz darovanih izvora i razmjenom. Dio prinova i nadalje će sačinjavati darovane knjige, koje Knjižnica dobiva na dar od Uprave Akademije te znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva.

Nije poznato kako će se odvijati pretplata časopisa, s obzirom da nisu poznata sredstva predviđena u tu svrhu.

Razmjena Akademijinih periodičkih izdanja odvijat će se sa stranim institucijama isključivo u e-okruženju, a na osnovi pohranjenih primjeraka u repozitoriju DiZbi.HAZU. Monografske publikacije neće se razmjenjivati sa svijetom zbog

visoke cijene poštarine i činjenice da strane knjižnice zbog problema s prostorom preferiraju e-izdanja. Zbog toga će se za pojedinačni naslov tražiti dopuštenje od autora i Akademije kao izdavača za objavljivanje u repozitoriju DiZbi.HAZU, kako bi se monografska izdanja ipak distribuirala u svijet i to u elektroničkom obliku. U Hrvatskoj će se Akademijina izdanja i dalje slati poštom. S partnerima iz Zagreba nastojat će se dogovoriti da sami preuzimaju knjige u Priručnoj knjižari.

Obrada knjižničnog fonda

Svakodnevno će se raditi na katalogizaciji i klasifikaciji knjiga i časopisa koji pristižu putem darova i razmjene. Svi raspoloživi katalogizatori radit će na ujednačavanju zapisa prema UNIMARC standardu te na deduplikaciji zapisa koji su migrirani u novi softver. Jedan katalogizator redovito će obrađivati sve novonabavljene knjige, tj. darovane knjige i one koje pristižu razmjenom. Radit će i na dovršenju obrade knjiga iz donacije akademika Vladimira Stipetića.

Za obradu do sada neobrađenih knjiga i časopisa u Akademijinim jedinicama u Zagrebu i u Hrvatskoj koristit će se Indigo Cataloguing Assistant (ICA) koji će pomoću pametnog telefona omogućiti skeniranje bar koda na knjizi odnosno naslovne stranice i njezin OCR. Na taj će se način moći pretražiti i preuzeti kataložni zapis iz nekog od pretraživih kataloga velikih knjižnica u svijetu.

Redaktor baze podataka bibliografskih zapisa bit će viša knjižničarka Dina Mašina Delija. Redaktor sadržajne obrade bit će Nataša Daničić, a Anja Tkalec, Dina Mašina Delija i Marko Tot imat će pristup sustavu INDIGO s najvećim ovlastima.

Središnja Knjižnica nastavit će edukaciju o novom programu INDIGO i ICA modulu, u kojoj će trebati sudjelovati odabrani djelatnici iz istraživačkih jedinica koje nemaju knjižnično osoblje.

Trezor

Nastavit će se katalogizacija neobrađenih starih knjiga te rekatalogizacija odnosno retrospektivna konverzija zapisa iz kartičnog kataloga u računalnu bazu. U planu je fizičko objedinjavanje svih knjiga koje imaju signature sa sufiksom "-R" i "-Rn". Radi se o knjigama koje su naknadno povučene u trezorsku zbirku.

U 2021. g. sredstvima Ministarstva kulture planirani su konzervatorsko-restauratorski radovi na sljedećim knjigama, za koje su zatražena sredstva pri Ministarstvu kulture RH:

1. Konzervatorsko-restauratorski radovi na knjizi *Symma navka christianskoga* autora Petra Kanizija iz 1583.(Sign. R-1630), za drugu završnu fazu radova započetih tijekom 2019.g. Troškovi radova s PDV-om iznose: 15.062,50 kn

2. Konzervatorsko-restauratorski radovi na knjizi: *Molitvene knysicze* Nikole Krajačevića, Požun, 1640. (R-765). Troškovi radova s PDV-om iznose: 13.062,50 kn.

Konzervatorsko-restauratorske radove na obje knjige izvodit će restaurator gospodin Mario Kauzlarčić, MK knjigovežnica iz Zagreba.

U okviru programa gradnje, rekonstrukcije i opremanja kulturne infrastrukture u 2021. g. Ministarstva kulture RH zatražena su sredstva za nabavu separatnog klima uređaja koji bi omogućavao ujednačenu temperaturu i vlagu u trezoru. Troškovi uređaja i montaže iznose 19.625,00 kn. Uobičajene mjere zaštite građe provodit će se svakodnevno. Valjat će nastojati da se uređaji za vlaženje i odvlaživanje prostora redovito servisiraju.

Digitalizacija, repozitorij DiZbi.HAZU i projekti

Ukoliko sredstva budu dodijeljena, započet će se digitalizacija sljedeće građe:

Sredstvima Grada Zagreba planira se program – Digitalizacija zaštićene kulturne baštine - časopis Forum, 4 godišta 1964-1967., ukupno 7.750 str., zatražena sredstva: 14.375,00 kn

Sredstvima Ministarstva kulture RH predviđen je program Digitalizacija nakladničkoga niza Djela JAZU (1930-1986). Predlaže se digitalizacija 26 svezaka – knj. 41 do 66, izdanih u periodu od 1930. do 1986. godine (ukupno 11.740 stranica). Visina zatraženih sredstava: 22.175,00 kn Sredstvima Zaklade HAZU planira se nastavak digitalizacije časopisa Forum od 1968. na dalje (oko 8.000 stranica).

U 2021. g. će se nastaviti suradnja na projektu tematskog portala Znameniti.hr, za koji će se digitalizirati građa o znamenitim arhitektima sportskih objekata (akademik Boris Magaš, Ninoslav Kučan, Radovan Nikšić, Ante Lozica) iz fonda Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU. Sredstva su zatražena od Ministarstva kulture RH.

Knjižnica će koordinirati radom 19 Akademijinih jedinica uključenih u DiZbi.HAZU. S obzirom na neizvjesnu situaciju s pandemijom korona virusa, nekad redoviti mjesečni sastanci i radionice o korištenju repozitorija DiZbi.HAZU za pretraživanje digitalnih preslika i svih knjižnih fondova u Akademiji vodit će se online.

Prema raspoloživim sredstvima planira se daljnji razvoj repozitorija DiZbi.HAZU i to: razvoj dizajna u cilju pojednostavljenja pretraživanja i funkcionalnosti sučelja te uvođenja personaliziranog sučelja za prikaz Akademijinih jedinica i njihovih fondova i b) razvoj virtualnih zbirki redovitih članova Akademije u kojima će se moći pristupiti biografiji, bibliografiji te njihovim radovima u punom tekstu.

Očekuje se da će započeti projekt nacionalne digitalizacije predviđen dokumentom Strategija digitalizacije kulturne baštine 2025. u Ministarstvu kulture RH, u okviru kojega bi se trebalo inicirati do sada neriješeno sustavno agregiranje u Europeanu. Akademija je posljednje agregiranje podataka obavila u okviru EU projekta eCloud 2016.g.

Planira se dodijeliti DOI oznake za oko 300 novih Akademijinih znanstvenih članaka i priloga u zbornicima.

Revizija knjižnične građe

Akademijina Knjižnica spada u kategoriju knjižnica s fondom do 500.000 jedinica, s obzirom da posjeduje oko 400.000 svezaka. Prema Pravilniku o reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 21/2002) knjižnice te veličine dužne su provoditi reviziju čitavog fonda svakih 12 godina. Posljednja potpuna revizija sprovedena je 2008.g. U 2021.g. će se dovršiti revizija čitaoničkog fonda koja je započela prethodne godine. Nakon toga će se započeti revizija spremišta.

Prilikom revizije sprovodit će se otpis razmjenom pristizanih časopisa tijekom proteklog stoljeća, a koji se uglavnom ne traže, jer su objavljeni na rijetko korištenim jezicima kao npr. rumunjski, bjeloruski, gruzijski itd.

Revizija posudbe, pohrana i zaštita fonda

Nastavit će se rad na vraćanju dugovanja knjiga iz stare kartoteke posudbe, koja nakon revizije u 2015. godini i na dalje sadrži 226 nevraćenih reversa (oko 300 knjiga), iz razdoblja do 2009. godine. S novijim posudbama ne očekuju se veći problemi, jer članovi uglavnom uredno vraćaju knjige.

Klimatski uvjeti u spremišnim prostorima redovito će se kontrolirati, posebno u trezoru gdje temperatura povremeno prelazi preporučene vrijednosti, osobito ljeti. Očekuje se da će se do ljeta 2021.g. kupiti i montirati samostalni, novi klimatski uređaj za trezor, za koji su zatražena sredstva od Ministarstva kulture RH. Time bi se ljetna odstupanja u temperaturi i količini vlage dovela u propisane veličine.

Izložbe i manifestacije u Knjižnici

U Knjižnici će se kvartalno prirediti izložbe knjiga te ad hoc kraće prigodne izložbe na pokretnim stalcima, a u izložbenoj vitrini za staru knjigu bit će izlagani primjerci knjiga iz trezora. Izložba *Gutenberg i Hrvati* ponovno će se postaviti u vitrinama ulaznog hodnika u vrijeme kada druge jedinice neće izlagati u zgradi Knjižnice. U atriju Akademijine Palače na Zrinskom trgu 11 u siječnju 2021.g. Knjižnica će prirediti izložbu Akademijinih izdanja objavljenih u 2020.g.

Nastavit će se promovirati rad Knjižnice na svim razinama, od usmenog kontakta, obavijesti elektroničkom poštom te obavijestima na web stranici Knjižnice i Facebook-u.

ODBORI I DRUGA TIJELA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

EDICIJA "HRVATSKA I EUROPA"

Hrvatsko izdanje V. sveska edicije Hrvatska i Europa, dakle tekstovi svih sedam blokova (u blokovima 1-6 imamo 38 članaka, u 7. bloku imamo 37 članaka, ukupno 75 članaka, preko 1800 kartica) urednički su obrađeni, izabrane su ilustracije, napisane legende uz njih, svi su članci lektorirani i pripremljeni za izradu kazala. Očekuje se izrada sloga knjige kod nakladnika Školska knjiga, korekture i odlazak u tisak.

Englesko izdanje IV. sveska, kojemu je urednik akademik Stanislav Tuksar, prošlo je posljednju superlekturu i predano je glavnomu uredniku i Akademiji u dalji postupak i očekuje se slanje nakladniku.

Francusko izdanje IV. sveska edicije *Hrvatska i Europa* urednički je pripremljeno, još ga urednik pregledava pa će se moći slati nakladniku u tehničku obradu (na slaganje s ilustracijama) i izdavanje.

Plan je Uprave Akademije poslati prvo V. svezak na hrvatskome u tisak, zatim IV. svezak na engleskome pa IV. svezak na francuskome.

Ako Akademija osigura dostatna sredstva na proračunskome stavku edicije, pristupit će se prevođenju V. sveska na engleski i francuski.

HRVATSKO POVJERENSTVO

ZA GEODEZIJU I GEOFIZIKU

Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku (HPGG) Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti potiče i koordinira znanstvene aktivnosti u području geodezije i geofizike u Republici Hrvatskoj te vodi brigu o članstvu Republike Hrvatske u Međunarodnoj uniji za geodeziju i geofiziku (International Union of Geodesy and Geophysics – IUGG). Aktivnosti IUGG-a odvijaju se u četverogodišnjim ciklusima koji su definirani generalnim skupštinama IUGG-a. Najnoviji takav ciklus započeo je 2019. godine Generalnom skupštinom koja je održana u Montrealu (Kanada). Hrvatski su geodeti i geofizičari pribivali toj skupštini, za koju su pripremili i objavili izvješće o svom djelovanju u prethodnom razdoblju.

Ubrzo nakon spomenute skupštine bio je izabran novi Izvršni odbor HPGG-a u sastavu: M. Orlić (predsjednik), B. Pribičević (potpredsjednik), G. Beg Paklar (tajnica) te Z. Bencetić Klaić, T. Duplančić Leder, B. Grbec, M. Juračić, I. Mandić, S. Markušić, J. Orešković, D. Oskoruš, M. Pasarić, M. Pavasović, K. Pavlić i N. Supić (članovi). Predsjednik Izvršnog odbora HPGG-a imenovan je hrvatskim delegatom pri Vijeću IUGG-a čime je, prema statutarnim odredbama IUGG-a, stekao pravo glasovanja u razdoblju od 2019. godine do sljedećeg zasjedanja tog vijeća 2023. godine.

Tijekom 2021. godine održavat će se veze s IUGG-om s jedne strane te s članicama HPGG-a s druge strane. Tako će hrvatski delegat pri Vijeću IUGG-a redovito sudjelovati u aktivnostima tog vijeća, a – osim toga – nastojat će se održati stalnost uplate hrvatske članarine IUGG-u. Kad je riječ o aktivnostima u Hrvatskoj, očekuje se daljnji angažman članova Izvršnog odbora HPGG-a u organiziranju radionica posvećenih aktualnim problemima hrvatske geodezije i geofizike. Dosadašnje su se radionice bavile klimatskim promjenama, hidrološkom prognozama, satelitskim praćenjem pomaka tla te meteotsunamijima. Temu nove radionice odabrat će članovi Izvršnog odbora HPGG-a tako da bude komplementarna dosadašnjim temama, a izbor predavača ovisit će o sredstvima koja se prikupe članarinom. Uz uvjet da financijski uvjeti budu na razini dosadašnjih, može se očekivati da će pozvani inozemni predavač prikazati temu s globalnog stajališta, da će domaći predavač obraditi temu u njenom regionalnom, ponajprije hrvatskom kontekstu, te da će skup završiti diskusijom svih sudionika radionice.

NACIONALNI ODBOR INQUA

Rad Odbora u 2021. godini biti će prilagođen epidemiološkim uvjetima i preporukama. Stoga će se sastanci članova i Upravnog odbora odvijati pretežito putem internet platformi za sastanke. Sukladno osnovnoj djelatnosti Odbora nastavlja se daljnje upoznavanje s rezultatima istraživanja geologije kvartara na području Hrvatske, s ciljem razvijanja i osnaživanja suradnje domaćih istraživača i znanstvenika, i poticanja multidisciplinarnosti. Redovito će se pratiti aktivnosti i postignuća krovne asocijacije INQUA - Međunarodne unije za istraživanje kvartara.

Prema dogovoru članova Organizacijskog odbora, 6. regionalni simpozij o geologiji kvartara, koji se trebao održati u Sloveniji u rujnu 2020. godine, odgođen je za 2021. godinu. Glavni organizator je Slovenski nacionalni odbor INQUA (SINQUA), a suorganizator Hrvatski nacionalni odbor INQUA. Ukoliko epidemiološka situacija dozvoli, skup će se održati u Ljubljani kako je planirano, a ukoliko to ne bude moguće, koristit će se mogućnosti online simpozija (Zoom, Webex ili slično).

I dalje će se raditi na jačanju interesa studenata diplomskih studija za istraživanjem kvartara, međutim upitno je održavanje njima namijenjenih stručnih i znanstvenih predavanja zbog epidemiološke situacije. U skladu s mogućnostima članova Odbora i suradnika iz srodnih institucija planira se snimanje predavanja i postavljanje na internet. Redovito će se održava-

vati web stranica Odbora na adresi <https://inqua-croatia.wixsite.com/inqua-odbor> na kojoj se objavljuju podaci o radu Odbora i najavljuju relevantna događanja. Članovi Odbora sudjelovat će i dalje u INQUA-noj međunarodnoj komisiji za kronostratigrafiju.

Početakom 2021. godine u planu je održavanje redovite godišnje skupštine, a potom redoviti sastanci Upravnog odbora i sastanci članstva.

ODBOR ZA KOORDINACIJU RADA ZNANSTVENOISTRA- ŽIVAČKIH I UMJETNIČKO-GALERIJSKIH JEDINICA

Odbor će nastaviti rad na koordinaciji rada znanstvenoumjetničkih i muzej-skogalerijskih jedinica Akademije u skladu s potrebama i zahtjevima Uprave kao i jedinica.

ODBOR ZA MEĐUNARODNU SURADNJU

Tijekom 2021. godine Odbor za međunarodnu suradnju djelovat će u sastavu: akademik *Mladen Žinić*, predsjednik Odbora, akademik Dario Vretenar, glavni tajnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, akademik Davorin Rudolf, akademik Vlatko Silobrčić, akademik Slobodan Vukičević, akademik Mislav Ježić, akademik Mladen Machiedo, akademik Radoslav Tomić, prof. dr. sc. Vjera Katalinić i akademik Marin Hraste.

Odbor za međunarodnu suradnju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2021. planira nastaviti promicati međunarodnu suradnju te povećati angažman u međunarodnim odborima i organizacijama.

Akademik Pavao Rudan u 2020. godini razriješen je funkcije predsjednika Euromediterranske akademske mreže (Euro Mediterranean Academic Network - EMAN), ali će nastaviti djelovati kao predstavnik Hrvatske akademije u EMAN-u i u 2021. godini.

Akademik Ivo Šlaus nastavit će i u 2021. g. sudjelovati kao predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u radu Savjetodavnog vijeća europskih akademija znanosti (European Academies Science Advisory Council – EASAC).

Akademik Nenad Cambi nastavit će rad u svojstvu predstavnika Hrvatske akademije u Međunarodnoj uniji akademija (International Union of Academies – IUA).

Akademik Dario Vretenar, i u 2021. godini će nastaviti rad u Odboru Hrvatske zaklade za znanost kao član uprave Hrvatske akademije.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kao koordinator programa HERA (Humanities in the European Research Area) nastavlja rad i u 2021. koji će se odvijati u skladu s epidemiološkom i financijskom situacijom te će uglavnom biti usmjeren na online komunikaciju. Fokus će biti usmjeren na sudjelovanje u pripremama za peti natječaj projekata CHANSE (Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe) koji je proizašao iz dvaju postojećih mreža, HERA-e (Humanities in the European Research Area) i NORFACE-a (New Opportunities for Research Funding Agency Cooperation in Europe), a u pripremama će sudjelovati i Hrvatska zaklada za znanost.

Od ostalih međunarodnih organizacija, planira se i nadalje sudjelovanje Akademije u radu organizacije All-European Academies (ALLEA), u obimu ovisnom o raspoloživim financijskim sredstvima. Obzirom na pandemiju, može se očekivati da će u 2021. odlasci na skupštine i sastanke ostalih međunarodnih znanstvenih organizacija biti gotovo u potpunosti zamijenjeni online komunikacijom.

U okviru međunarodne suradnje Hrvatske akademije u 2021. g. nastavlja se administrativno vođenje strukturnog projekta pod nazivom "Povijesni vrtovi dubrovačkog područja" koji je sufinanciran sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj.

U 2021. godini Odbor za međunarodnu suradnju planira nastaviti dosadašnju uspješnu suradnju s ustanovama i udrugama u Republici Hrvatskoj, među kojima su Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, sveučilišta u Republici Hrvatskoj i Hrvatska zaklada za znanost.

Može se pretpostaviti da će u 2021. godini realizacija planiranih aktivnosti Akademije u području međunarodne suradnje kao i daljnji rad na razvoju bilateralne suradnje s drugim nacionalnim akademijama i institucijama biti otežana u uvjetima pandemije uzrokovane SARS-CoV-2 virusom, a ovisit će značajno i o dostupnosti potrebne financijske potpore.

ODBOR ZA NAGRADE

Po raspisanom natječaju (u studenome 2020.) za dodjelu nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Odbor za nagrade u ožujku 2021. utvrdit će prijedloge (nakon što će oni biti razmatrani u Razredima) za dodjelu nagrada za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj u 2020. i uputiti ih Predsjedništvu Akademije radi donošenja odluke. U studenom 2021. Odbor za nagrade raspisat će i objaviti u dnevnom tisku natječaj za dodjelu nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2021. godinu.

Odbor za nagrade od 25. veljače 2019. radi u sastavu: akademik Dragutin Feletar (Razred za društvene znanosti), akademik Marko Tadić (Razred za matema-

tičke, fizičke i kemijske znanosti), akademik Slavko Matić (Razred za prirodne znanosti), akademik Josip Madić (Razred za medicinske znanosti), akademkinja Anica Nazor (Razred za filološke znanosti), akademik Zvonimir Mrkonjić (Razred za književnost), akademik Igor Fisković (Razred za likovne umjetnosti), akademkinja Koraljka Kos (Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju) i akademik Božo Udovičić (Razred za tehničke znanosti).

Na svojoj 7. (261.) redovitoj sjednici, održanoj 30. rujna 2020., Predsjedništvo Akademije donijelo je odluku kojom se akademik *Josip Madić* imenuje predsjednikom Odbora za nagrade, nakon što je dosadašnja predsjednica Odbora akademkinja Koraljka Kos razriješana dužnosti predsjednice na vlastiti zahtjev. Mandat Odbora istječe 25. veljače 2023. godine. Tajništvo Odbora vodi Alenka Smrečki, dipl. iur.

ODBOR ZA NORMU HRVATSKOGA STANDARDNOG JEZIKA

Tijekom 2021. godine Odbor za normu hrvatskoga standardnog jezika organizirat će konferenciju o položaju i izazovima norme hrvatskoga standardnog jezika. Konferencija bi se trebala održati u Zagrebu, pod pokroviteljstvom HAZU, a na njoj će, osim članova Odbora, sudjelovati i istaknuti stručnjaci za hrvatski standardni jezik iz Hrvatske i inozemstva. Po potrebi će Odbor priopćenjima reagirati na društvena i politička zbivanja koja se tiču položaja, uporabe i statusa hrvatskoga standardnog jezika, a o svojim sjednicama i zaključcima objavljivat će izvještaje na službenim stranicama HAZU.

ODBOR ZA OBNOVU I RAZVITAK ARBORETUMA TRSTENO

U 2021. godini Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno radit će u skladu s ciljevima Odbora kao i planovima rada u idućoj godini.. Članovi Razreda za likovne umjetnosti akademici V. Marković, M. Obad Šćitaroci i R. Tomić – vode ili aktivno sudjeluju u praćenju i usmjeravanju izrade projektne dokumentacije i provedbe projekta "Povijesni vrtovi dubrovačkog područja", financiranog iz strukturnih fondova Europske unije. Aktivno sudjelovanje podrazumijeva održavanje mjesečnih sastanaka, te tjednih konzultacija putem e-pošte ili telefona. Radna skupina sudjeluje u pripremi prijave Ministarstvu kulture za financiranje obnove, kao i kasnijeg praćenja obnove graditeljskoga naslijeđa i pokretnina/umjetnina u sklopu Arboretuma.

ODBOR ZA OBNOVU ZGRADA HAZU

Predsjedništvo HAZU je 2. srpnja 2020. donijelo Odluku o osnivanju Odbora za obnovu zgrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u sastavu: akademik Dario Vretenar, glavni tajnik HAZU (predsjednik), akademik Mladen Obad Šćitaroci, tajnik Razreda za likovne umjetnosti (zamjenik predsjednika) te članovi Odbora akademik Branko Kincl, akademik Vladimir Marković, Vinko Penezić, član suradnik HAZU; Krešimir Rogina, član suradnik i Nenad Fabijanić, član suradnik, svi u Razredu za likovne umjetnosti.

Odbor je savjetodavno tijelo koje razmatra teme od važnosti za obnovu zgrada, koordinira aktivnosti obnove, predlaže prioritete i daje mišljenja i prijedloge Upravi i Predsjedništvu, prati i usmjerava pripreme aktivnosti za obnovu (izradu potrebne dokumentacije i dr.), usmjerava pripremu dokumentacije za prijavu na razne izvore financiranja obnove, prati izvedbu obnove, sudjeluje u drugim aktivnostima važnim za obnovu.

Odbor je od srpnja 2020. godine savjetodavno sudjelovao u izradi pripreme dokumentacije potrebne za obnovu kao što su preliminarni program obnove zgrada, preliminarni muzeološki program obnove muzejsko-galerijskih jedinica te je predlagao i raspravljao o prioritetima. Podrobniji prikaz rada Odbora u 2020. godini naveden je u izvješću objavljenom u Ljetopisu za 2020. godinu.

Obnovu devet Akademijinih zgrada u Zagrebu nije moguće izvesti u kratkom vremenu. Provode se pripreme aktivnosti za svih devet zgrada s ciljem da se što prije moguće izradi tehnička dokumentacija za obnovu zgrada i izvedbu muzejskih postava te da se ishode propisane dozvole za izvedbu. Taj ambiciozni dugoročni cilj bit će izvediv u etapama prema kriteriju prvovažnosti. Intenzitet obnove ovisit će ponajprije o raspoloživom novcu, ali i mogućnosti pripreme dokumentacije s obzirom na razna ograničenja.

Za provedbu obnove Akademijinih zgrada predlažu se za sada tri sagledive i predvidive etape: prva etapa do kraja 2021. godine, druga etapa do kraja 2022. godine i treća etapa od 2023. godine nadalje. U slučaju povoljnih financijskih mogućnosti prebacuju se planirani radovi u raniju etapu, i obrnuto prebacuju se u kasniju etapu.

U 2021. godini rad Odbora za obnovu zgrada HAZU bit će usmjeren na razvoj aktivnosti započetih u 2020. godini s ciljem izrade projektne tehničke dokumentacije za obnovu Akademijinih zgrada. Odbor ne izrađuje projektnu dokumentaciju, ali prati, usmjerava i potiče postupke i odvijanje pripremnih aktivnosti za izradu potrebne dokumentacije. Prema prijedlozima Odbora, koji su proizašli iz cje-

lovitog sagledavanja obnove svih Akademijinih zgrada, u 2021. godini prvovažne aktivnosti će biti usredotočene na sljedeće:

a) kraj 2020. i početak 2021. godine

- Knjižnica HAZU – obnova multimedijske dvorane i dvije bočne dvorane te ulaznog i stubišnog prostora;

- Kabinet grafike – obnova izložbeno-galerijskog prostora;

- Gliptoteka – obnova izložbeno-galerijskih prostora (dvorane 1, 2 i 3), predavaone te ulaznog i stubišnog prostora;

- Palača HAZU – izrada digitalnih (3D) nacrtu postojećeg stanja;

- Hrvatski muzej arhitekture: izrada geomehaničkog elaborata;

- Izrada muzeoloških zadataka za muzejsko-galerijske jedinice;

- Izrada projektnih zadataka za sve zgrade.

b) do kraja 2021. godine

- Palača HAZU – izrada projektne tehničke dokumentacije za obnovu i unaprjeđenje usklađeno s projektnom dokumentacijom za Strossmayerovu galeriju starih majstora (do lipnja 2021.); ishođenje građevne dozvole (jesen 2021.).

- Strossmayerova galerija starih majstora – izrada projektne dokumentacije za arhitektonsku obnovu i unaprjeđenje galerijskog prostora usklađeno s projektnom dokumentacijom za cijelu Palaču HAZU; projektna dokumentacija za muzejski postav – muzeološki program, rješenje stalnog postava i ostale funkcije muzeja.

- Gliptoteka – obnove glavnih muzejskih dvorana stalnoga postava.

- Izrada digitalnih (3D) nacrtu postojećeg stanja Akademijinih zgrada prioritnim redoslijedom.

- Početak izrade projektne tehničke dokumentacije za obnovu i unaprjeđenje Akademijinih zgrada prema prioritnom redoslijedu.

Optimističan je scenarij u 2021. godini izraditi projektnu dokumentaciju za sve Akademijine zgrade te ishoditi potrebne dozvole za izvedbu kako bi se moglo javljati na natječajima za financiranje izvedbe obnove te u 2022. i 2023. godini započeti barem s prvim etapama izvedbe zgrada.

Odbor za obnovu zgrada HAZU u svojim razmatranjima i prijedlozima potiče cjelovito i dugoročno sagledavanje obnove zgrada te se zalaže za sustavni pristup za što je potrebno vremena, novca, kao i spremnosti članova i zaposlenika Akademije. Obnova zgrada sagledava se na četiri razine:

1. Konstruktivni popravak i pojačanje u mjeri koja se pokaže prihvatljivom;

2. Fizička obnova nekonstruktivnih oštećenja zidova i stropova (pukotina) pretežito u unutrašnjosti (na pročeljima je malo oštećenja).

3. Temeljita i sveobuhvatna obnova zgrada te muzejskih/galerijskih prostora u skladu sa suvremenim muzeološkim standardima.

4. Djelomični preustroj načina korištenja zgrada ili njihova prenamjena, s ciljem osuvremenjivanja i unaprjeđenja prostora u pogledu funkcionalnosti, racionalnosti i dugoročne održivosti.

Odbor razmatra obnovu Akademijinih zgrada oslanjajući se na sljedećim polazištima:

Obnovu zgrada promatrati ne samo kao obnovu oštećenja nakon potresa, već i kao priliku za cjelovitu i dugoročnu obnovu i unaprjeđenje Akademijinih nekretnina.

Akademija raspolaže sa zgradama približne površine od 91.000 m² – od toga u Zagrebu oko 38.000 m² te oko 53.000 m² u drugim dijelovima Hrvatske (Rovinj, Rijeka, Zadar, Split, Dubrovnik, Cavtat, Korčula, Orebić). Za tako veliku površinu nekretnina Akademija nije u mogućnosti osigurati novac za redovito održavanje, a Država za to već desetljećima ne osigurava novac. To je razlog da Akademija mora pronaći održivi model za održavanje i opstanak tako velikog broja nekretnina.

Samo sredstva Državnog proračuna za održavanje Akademijinih zgrada nisu realna pa takav model nije dugoročno izgledan, već je potrebno pronaći i druge prateće modele. U tom nastojanju treba provesti vrjednovanje i racionalizaciju nekretnina i odrediti one koje ne pripadaju pojedinačnim zaštićenim kulturnim dobrima, koje su jako lošega građevnog stanja i nisu uporabive bez temeljite obnove. Za takve zgrade rješenje je prodaja ili dugotrajni najam, a dobiveni novac treba uložiti u obnovu i osuvremenjivanje Akademijinih zgrada koje se koriste za redovite aktivnosti.

Potres i oštećenja zgrada dovode obnovu Akademijinih zgrada u Zagrebu u prvi plan, premda potrebe za obnovom postoje na svim nekretninama u Hrvatskoj. Sve su Akademijine zgrade u lošem građevnom stanju, slabo su održavane, u većinu je malo ulagano te neke nije moguće koristiti bez temeljite obnove. Zbog toga tema održavanja i obnove nekretnina mora biti jedna od glavnih Akademijinih zadaća u sljedećem desetljeću.

-- Gotovo sve Akademijine zgrade imaju neki status zaštite budući da je Ministarstvo kulture za njih izdalo rješenja o zaštiti kao kulturnih dobara. Veći dio zgrada ima status pojedinačnih kulturnih dobara. Takav status zgrada traži specifičan pristup obnovi, ali i obvezu da se reprezentativne te arhitektonski i kulturno-povijesno vrijedne zgrade primjereno koriste. Namjene moraju biti od javnog kulturnog i društvenog interesa.

-- Zgrade koje se nalaze u najužem središtu Zagreba, koje su pojedinačna kulturna dobra, moraju dobiti primjerenu namjenu u duhu misije HAZU i za djelomično javno korištenje. Takve zgrade treba u budućnosti obnoviti i osuvremeniti za javne kulturne i društvene potrebe koje će omogućiti Akademiji uspješno i ak-

tivno djelovanje, koje će omogućiti vidljivost njenih znanstvenih i kulturnih zadaća i rezultata, a ujedno omogućiti i prihode od najma izložbenih i multimedijjskih prostora, kao i povijesnih interijera za razne primjerene povremene aktivnosti.

-- Prilikom obnove i unaprjeđenja zgrada treba uzeti u obzir i službene normative o minimalnim / optimalnim površinama (kvadratnim metrima) po zaposleniku, a koje koristi Ministarstvo financija prilikom dodjele novca za materijalne režijske troškove za redovite radne aktivnosti. Potrebno je smanjiti velike razlike u površinama radnih prostora po zaposleniku.

Nekoliko je reprezentativnih Akademijinih zgrada u Zagrebu koje zbog svoje spomeničko-kulturne vrijednosti i svog položaja u gradu mogu postati mjesta javnog djelovanja HAZU, kao prostori kulturnog i znanstvenog predstavljanja Akademijinih aktivnosti, otvoreno i za druga javna događanja prihvatljivog sadržaja. U 2021. kao i u sljedećim godinama Odbor za obnovu zgrada HAZU razmatrat će mogućnosti obnove, unaprjeđenja i djelomičnog funkcionalnog preustroja tih zgrada:

-- Palača HAZU kao sjedište Akademije sa Strossmayerovom galerijom starih majstora na drugom katu te s atrijem, salonima i dvoranama za Akademijina te povremeno za druga javna događanja;

-- Zgrada Knjižnice HAZU kao Akademijin multimedijjski centar koji bi, osim tema vezanih uz knjigu i suvremeno bibliotekarstvo i arhivistiku, mogla postati središnje mjesto za multimedijjska događanja za sva znanstvena i kulturna područja Akademijinog djelovanja;

-- Gliptoteka kao nacionalni centar povijesne i suvremene kiparske umjetnosti;

-- Palača Drašković s Preporodnom/Ilirskom dvoranom kao višenamjenski kulturni muzejsko-arhivski centar s temama književnosti, kazališta i glazbe;

-- Vila Ehrlich-Marić kao Hrvatski muzej arhitekture i središnje mjesto za prezentaciju nacionalne arhitekture i urbanizma u kontekstu europskoga stvaralaštva;

-- Palača Vranyczany Dobrinović – Kabinet grafike kao muzejsko-galerijski prostor vrijednih i brojnih grafičkih umjetnina.

Na ovim polazištima temeljit će se programi obnove i projektni zadatci za obnovu zgrada HAZU, koji će biti u primjeni tijekom 2021. godine kada će se izradivati projektna tehnička dokumentacija za obnovu Akademijinih zgrada nakon potresa 22. ožujka 2020.

ODBOR ZA STATUT

Akademijin Odbor za statut sastaje se po potrebi kada to od njega zatraži Predsjedništvo ili Uprava Akademije.

U 2021. godini Odbor ne planira održavanje sjednica osim ako to od njega ne zatraži neko od spomenutih tijela Akademije.

ODBOR ZA SURADNJU SA SVEUČILIŠTIMA I ZNANSTVENIM INSTITUTIMA

Od srpnja 2019. godine, Odbor radi novom sastavu koji čine akademici Željko Tomičić, *Goran Muić* (predsjednik), Vladimir Bermanec, Ivica Kostović, Ranko Matasović, Vladimir Nemeč, Igor Rončević, Stanislav Tuksar i Sibila Jelaska. Odbor je razmatrao suradnju djelatnika znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica Akademije u nastavi na hrvatskim sveučilištima.

Predložilo je Upravi Akademije promjene Pravilnika o radu Akademije koje su vezane za reguliranje sudjelovanja djelatnika znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica Akademije u nastavi na visokoškolskim ustanovama. Odbor je razmatrao, pripremao i predložio Upravi Akademije ugovore o suradnji Akademije s hrvatskim sveučilištima.

U 2021. godini Odbor će nastaviti razmatrati suradnju djelatnika znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica Akademije na visokoškolskim ustanovama. U 2021. očekuje se priprema ugovora o suradnji Akademije s pojedinim sastavnicama u okviru hrvatskih sveučilišta koji su potpisali ugovore o suradnji s Akademijom. Cilj je stvoriti platformu na kojoj bi se ne samo regulirala suradnja u nastavi već regulirala i unaprijedila suradnja u znanstvenom i umjetničkom radu.

U 2021. godini Odbor će razmatrati i suradnju s znanstvenim institutima kako bi se regulirala i unaprijedila suradnja u znanstvenom radu djelatnika znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica Akademije s znanstvenicima sa znanstvenih instituta. Razmatrat će se i unapređenje i reguliranje korištenja zajedničkih resursa kroz prijave za prijave na zajedničke strukturne projekte.

Imajući u vidu misiju Akademije, Odbor će nastaviti pratiti i razmatrati kvalitetu znanstvenog, nastavnog i umjetničkog rada na hrvatskim sveučilištima i znanstvenim institutima te predlagati poboljšanja.

Očekuje se i dalje intenzivna suradnja s Upravom i Predsjedništvom Akademije.

ODJEL ZA ODRŽAVANJE IMOVINE I KULTURNIH DOBARA

S obzirom da je 22. ožujka 2020. godine Zagreb zadesio potres razorne snage Odjel za zaštitu i održavanje će u 2021. godini primarno po odlukama i uputama novoosnovanog Odbora za obnovu HAZU sudjelovati u pripremi i izradi sve potrebne dokumentacije za obnovu u skladu sa novodonesenim Zakonom o obnovi. Sve građevine u vlasništvu Akademije pretežno su separatno ili kvartovski zaštićeni spomenici kulturne graditeljske baštine, te će na temelju izrađene statičke dokumentacije biti primarno definirano stanje građevina nakon potresa i utvrđen opseg potrebne obnove za što će se koristiti i izrađeni konzervatorski elaborati za zgrade HAZU. Kako je za realizaciju navedene obnove predviđeno sufinanciranje iz izvora europskih fondova tako će trebati provesti i sve zakonske procedure pri izradi potrebne dokumentacije i ishoditi potrebne dozvole za obnovu.

U 2021. godini Odjel za zaštitu i održavanje će uz sve svoje redovite aktivnosti nastaviti sudjelovati pri provedbi i realizaciji dodijeljenog nam projekata od strane europskog fonda pod nazivom "Povijesni vrtovi dubrovačkog područja" koji u ovom slučaju uključuje uz izradu manjih projekata i izgradnju građevine "Pojata" kompleksa Arboretum Trsteno, u kojoj će u konačnici biti smješteni uredi Arboretuma. Preseljenje ureda će omogućiti realizaciju primarnog cilja svih naših prijava na natječaje ministarstava i europskih fondova, kompletnu obnovu i revitalizaciju samog kompleksa Ljetnikovca Gučetić, kako bi se prikazala naša bogata kulturna arhitektonska baština s kraja 15. stoljeća. (Ljetnikovac je izgrađen 1494. godine i obnovljen nakon katastrofalnog potresa 1667. godine u današnjim gabaritima). Realizacija uključuje pripadajuću provedbu procedura javne nabave u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi.

U 2021. godini, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti predviđa kao i prethodnih godina, iz zasebne stavke Državnog proračuna RH – tekuće i investicijsko održavanje - obavljati manje, nužne građevinske, obrtničke i instalaterske zahvate, sanacije nastalih građevinskih oštećenja na zgradama i kvarova na instalacijama zbog uporabe zgrada. Međutim s obzirom na ponovljeno, i u puno većoj mjeri

nego prošlih godina, izraženo ograničenje godišnjih predviđenih sredstava iz Državnog proračuna, sve će se aktivnosti odvijati u smanjenom obujmu u odnosu na protekle godine. Građevine u vlasništvu Akademije pretežno su zaštićene građevine kulturne graditeljske baštine, te će se takvo reducirano održavanje nužno znatno odraziti i na kvalitetu održavanja zgrada, što smatramo krajnje negativnom okolnošću obzirom na vrijednost, značaj te vijek trajanja građevina o kojima vodimo brigu s naslova tekućeg održavanja.

Odjel za zaštitu i održavanje kao i svake godine sudjelovati će pri provedbi nadmetanja u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi, i to u pripremi dokumentacije za nadmetanje, provedbi procedure nadmetanja i ugovaranja realizacije po pripadajućem nadmetanju zajedno s Financijsko ekonomskim odjelom.

U 2021. godini u Odjelu će se nastaviti sa započetim pripremama tehničkih podataka i dokumentacije prema potrebi za sudjelovanje i natjecanje u postupcima za osiguranje sredstava pri mjerodavnim ministarstvima i europskim fondovima.

Već spomenuto značajno ograničenje sredstava Državnog proračuna odnosi se i nadalje prvenstveno na kapitalne projekte koje je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti bila je prisiljena u 2012. pa sve do 2018. godine obustaviti, iako je realizacija bila započeta i to kao višegodišnji planirani kapitalni projekti. U 2021. godini planira se obnoviti zahtjev za ponovno pokretanje odobrenja državnog proračuna za osiguranje sredstava za kapitalne projekte koji su godinama bili predviđeni u proračunu u razumnim i opravdanim iznosima za očuvanje fundusa kulturne graditeljske baštine Akademije, a ujedno i Republike Hrvatske.

POVJERENSTVO ZA DEFINIRANJE I PROMICANJE ZNANOSTI OD NACIONALNOG ZNAČAJA

Povjerenstvo za definiranje i promicanje znanosti od nacionalnog značaja u 2011. godini radit će u skladu s planom aktivnosti za iduću godinu.

ZAKLADA HAZU

Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2021. godini radit će na poticanju znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada u Republici Hrvatskoj i ostalih aktivnosti, u skladu s ciljevima iz Statuta Zaklade.

Krajem 2020. godine, Upravni odbor Zaklade raspisat će 23. Javni natječaj za dodjelu sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U lipnju 2021., na sastanku Upravnog odbora Zaklade, utvrditi će se dobitnici planiranih sredstva, a prijenos odobrenih sredstava primateljima vršiti će se tijekom mjeseca rujna/listopada 2021.

Tekući prihod za 2021. će očekivano biti manji nego u prethodnim godinama zbog nepovoljne situacije na tržištu kapitala, tako da će Zaklada Hrvatske akademije svoje zakladne aktivnosti za ovu godinu trebati prilagoditi raspoloživim financijskim sredstvima. Zaklada će nastojati osigurati nove izvore sredstava za Zakladu te iznaći moguće druge putove financiranja.

Vjeruje se da će visina sredstava za dodjelu financijske potpore za zakladne programe biti manja nego u prethodnim godinama.

U sklopu općeg raspisa natječaja Zaklade, a u skladu s odredbama pojedinih darovnih ugovora, uz opći raspis objavljuju se dva natječaja iz posebnih fondova. Natječaj iz fonda Dragutina Tadijanovića, iz kojeg će se u 2021. godini dodijeliti po četnaesti put Pjesnička nagrada Dragutina Tadijanovića, uz dvije studentske stipendije za studente književnosti iz Brodsko-posavske i Ličko-senjske županije. Po šesti put, dodijelit će se i Književna nagrada Stipana Bilića-Prcića, kao i dvije potpore iz istog fonda ponajboljim učenicima gimnazije u Imotskom.

Raspisom natječaja za davanje u najam dvije stambene zgrade u vlasništvu Zaklade očekuje se dodatni priliv financijskih sredstava s tog naslova, te će u tom slučaju biti moguće pristupiti realizaciji obveza iz darovnog ugovora dr. Fedora Verbića.

SADRŽAJ

UVOD

Akademik Velimir Neidhardt, predsjednik HAZU.....	3
RAZREDI.....	7
Razred za društvene znanosti.....	7
Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić".....	7
Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti.....	8
Odbor za matematiku.....	9
Odbor za fiziku.....	9
Odbor za biofiziku i bioinformatiku.....	10
Odbor za fiziku.....	11
Razred za prirodne znanosti.....	13
Odbor za primijenjenu genomiku.....	12
Razred za medicinske znanosti.....	13
Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji.....	14
Razred za filološke znanosti.....	15
Odbor za dijalektologiju.....	15
Odbor za etimologiju.....	16
Odbor za hrvatski latinitet.....	16
Odbor za leksikografiju.....	17
Odbor za onomastiku.....	17
Odbor za orijentalistiku.....	17
Razred za književnost.....	18
Razred za likovne umjetnosti.....	18
Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju.....	21
Razred za tehničke znanosti.....	22
ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE.....	24
Antropološki centar.....	24
Centar za znanstveni rad – Vinkovci.....	27
Jadranski zavod.....	32

Zavod za biomedicinske znanosti – Rijeka.....	40
Zavod za imunologiju i genetiku tumora.....	42
Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju – Dubrovnik.....	43
Zavod za lingvistička istraživanja.....	45
Zavod za ornitologiju.....	51
Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara.....	53
Zavod za povijesne i društvene znanosti – Rijeka s područnom jedinicom u Puli.....	56
Zavod za povijesne i društvene znanosti.....	62
Odsjek za povijesne znanosti.....	62
Odsjek za arheologiju.....	70
Odsjek za etnologiju.....	73
Odsjek za ekonomska istraživanja.....	74
Zavod za povijesne znanosti – Dubrovnik.....	76
Muzej i zbirka Balda Bogišića u Cavtatu.....	79
Zavod za povijesne znanosti – Zadar.....	79
Zavod za povijest i filozofiju znanosti.....	84
Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.....	85
Odsjek za povijest medicinskih znanosti.....	86
Odsjek za filozofiju znanosti.....	87
Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe.....	90
Odsjek za povijest hrvatske književnosti.....	90
Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta.....	95
Odsjek za povijest hrvatske glazbe.....	98
Zavod za promet.....	103
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Đakovo.....	105
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Osijek.....	105
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Požega.....	107
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Split.....	108
Zavod za znanstveni rad – Varaždin.....	110
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Bjelovar.....	118
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Križevci.....	120
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Velika Gorica.....	122
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Vukovar.....	128
ZNANSTVENA VIJEĆA.....	130
Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja.....	130

Znanstveno vijeće za arhitekturu, urbanizam i uređenje prostora.....	131
Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja.....	131
Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS.....	131
Sekcija geologiju i geofiziku.....	132
Sekcija za oceanografiju.....	133
Sekcija za zaštitu okoliša i prostorno planiranje.....	133
Sekcija za arheologiju i povijesno nasljeđe.....	135
Sekcija za vegetaciju, šumarstvo i poljoprivredu.....	136
Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava..	137
Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo.....	138
Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu Hrvatske.....	138
Znanstveno vijeće za istraživanje odnosa Hrvatske i europskoga ju- goistoka u povijesnoj perspektivi.....	139
Znanstveno vijeće za kazalište, radio, film i televiziju.....	139
Znanstveno vijeće za kristalografiju – Hrvatska kristalografska zajednica.....	140
Znanstveno vijeće za mir i ljudska prava.....	141
Znanstveno vijeće za naftno-plinsko gospodarstvo i energetiku.....	142
Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo.....	147
Sekcija za biljnu proizvodnju.....	147
Sekcija za stočarstvo.....	148
Sekcija za gospodarenje poljoprivredom.....	148
Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju.....	149
Sekcija za šumarstvo.....	149
Sekcija za uporabu šuma.....	149
Znanstveno vijeće za obrazovanje i školstvo.....	144
Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo.....	147
Znanstveno vijeće za pomorstvo.....	150
Sekcija za morsko brodarstvo.....	150
Sekcija za morskou brodogradnju.....	150
Sekcija za morske luke.....	153
Sekcija za morskou tehnologiju.....	153
Sekcija za hrvatskou pomorskou baštinu.....	155
Znanstveno vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana.....	156

Znanstveno vijeće za promet.....	159
Znanstveno vijeće za tehnološki razvoj.....	160
Znanstveno vijeće za turizam i prostor.....	161
Znanstveno vijeće za zaštitu prirode.....	162
Sekcija za vode.....	163
Sekcija za tlo.....	163
Sekcija za klimu.....	163
Sekcija za šume.....	164
Sekcija za gospodarenje otpadom.....	164
Sekcija za bioraznolikost.....	164
MUZEJSKO–GALERIJSKE JEDINICE.....	165
Gliptoteka.....	165
Hrvatski muzej arhitekture.....	173
Hrvatski muzej medicine i farmacije.....	180
Kabinet grafike.....	183
Strossmayerova galerija starih majstora.....	188
KABINETI.....	194
Kabinet za arhitekturu i urbanizam.....	194
Arhiv za likovne umjetnosti.....	194
JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI.....	198
Arboretum Trsteno.....	198
Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	201
Knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	204
ODBORI I DRUGA TIJELA.....	209
Edicija "Hrvatska i Europa".....	209
Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku.....	209
Nacionalni odbor INQUA.....	210
Odbor za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i muzejsko–galerijskih jedinica.....	211
Odbor za međunarodnu suradnju.....	211
Odbor za nagrade.....	212
Odbor za normu hrvatskoga standardnog jezika.....	213
Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno.....	213

Odbor za obnovu zgrada HAZU.....	214
Odbor za statut.....	218
Odbor za suradnju sa sveučilištima i znanstvenim institutima.....	218
Odjel za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara.....	219
Povjerenstvo za definiranje i promicanje znanosti od nacionalnog značaja.....	220
Zaklada HAZU.....	221